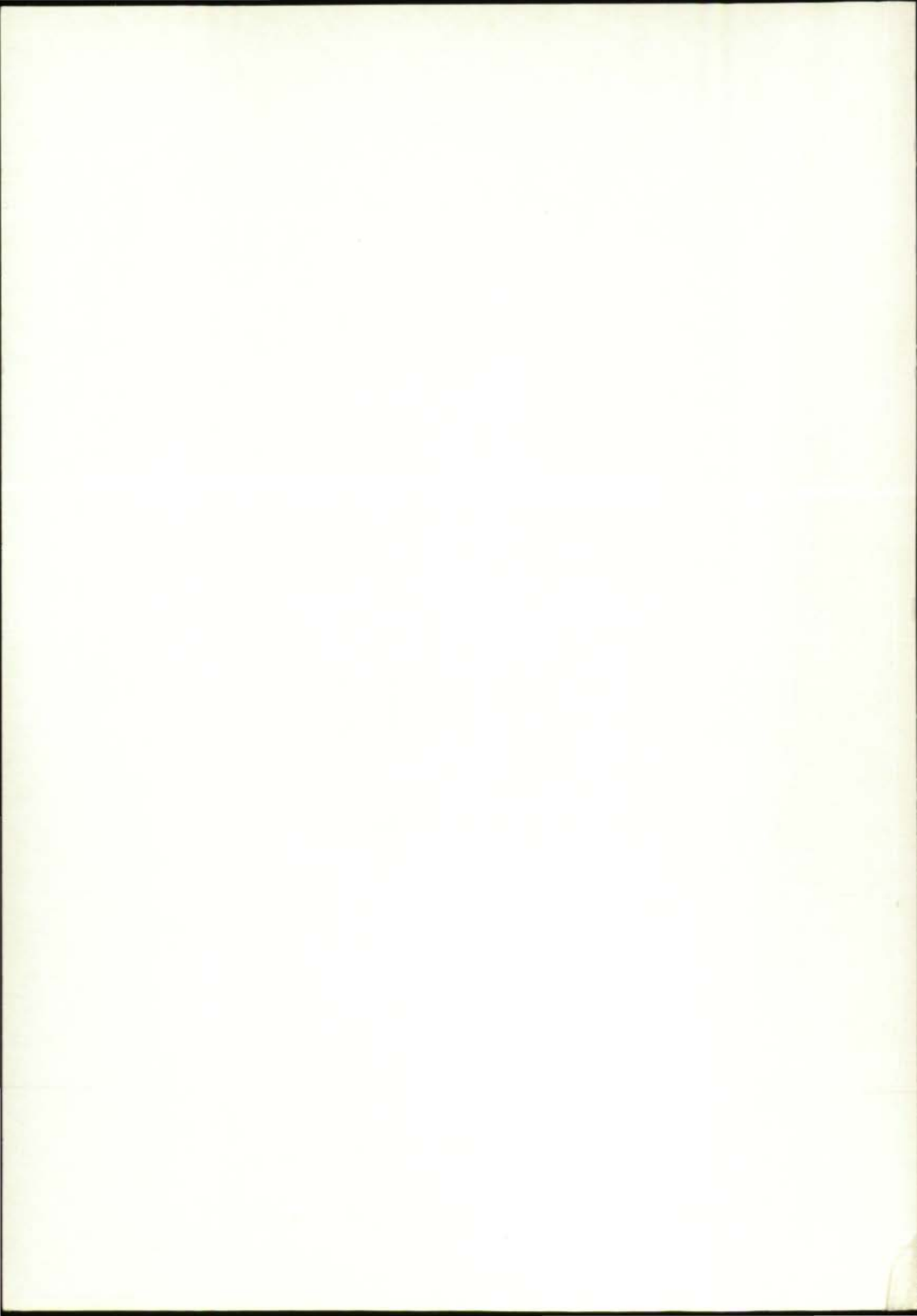

BERETNING
1985

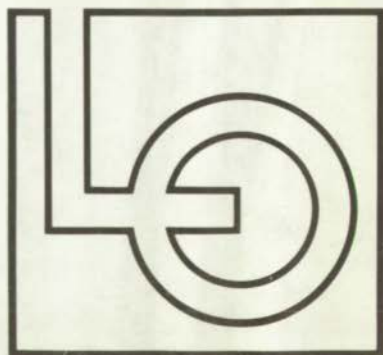
Lands-
organisasjonen
i Norge

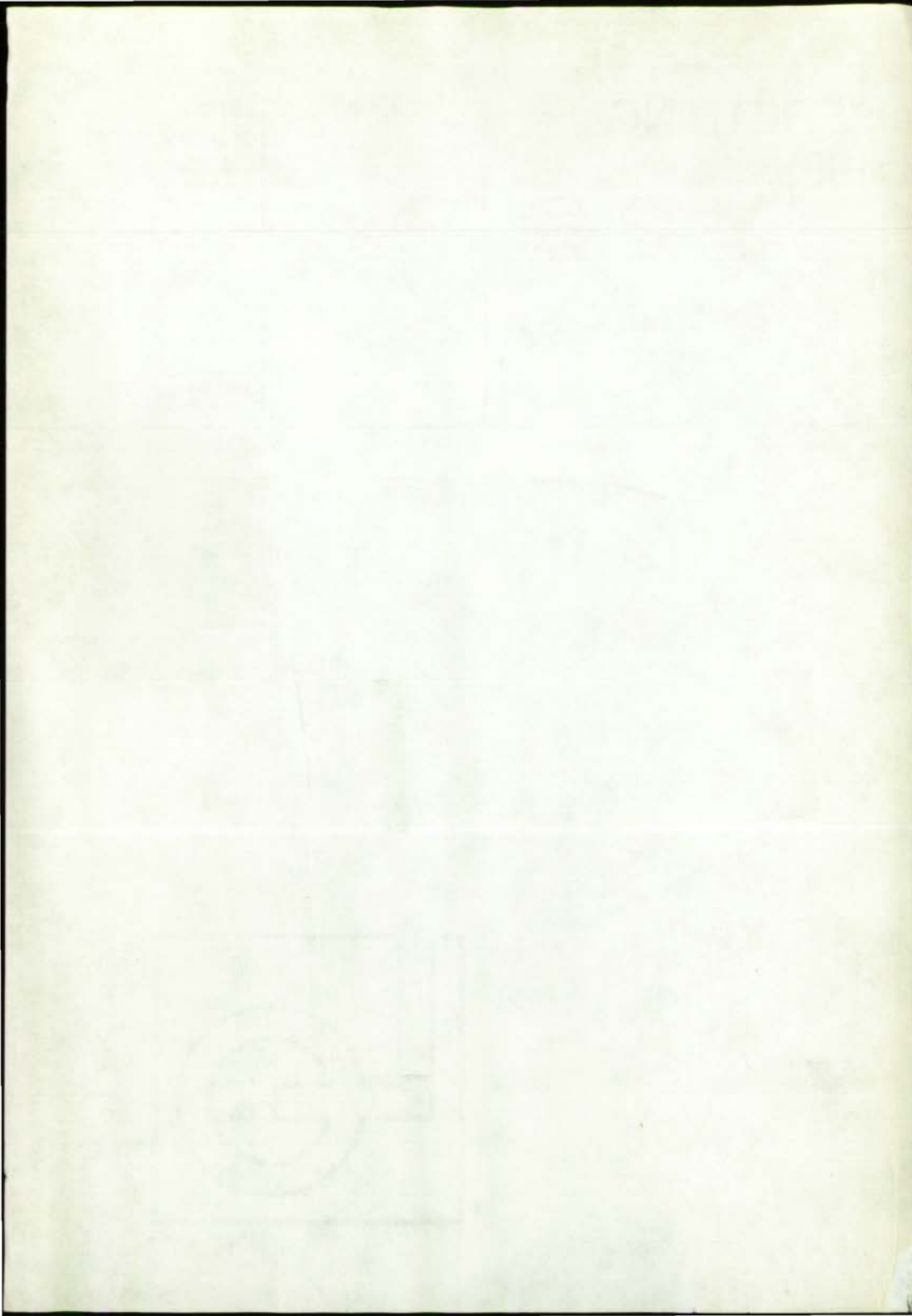

BERETNING
1985

Lands-
organisasjonen
i Norge

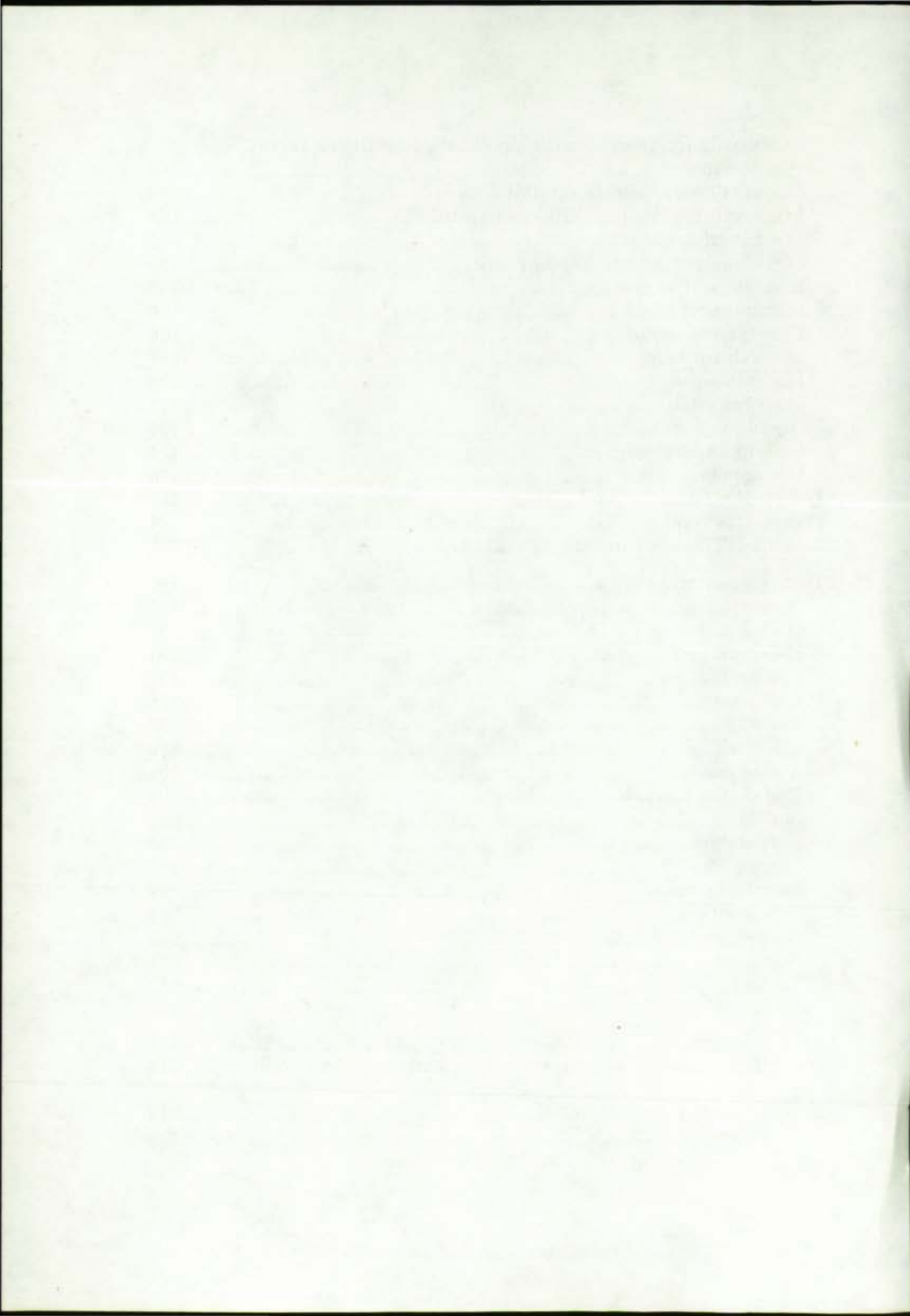

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side
1. TARIFFREVISJONER – ØKONOMISK POLITIKK	7
Den økonomiske utviklingen i 1985	7
Tariffrevisjonen 1985	10
Lavlønnsfondet	13
2. ARBEIDS- OG NÆRINGSLIVET	14
Hovedavtalens bedriftsutviklingstiltak	14
Samarbeidsrådet LO/N.A.F.	15
Samarbeidsrådet DKT-LO	16
Bransjerådene	21
3. SOSIALPOLITIKK – FAMILIE- OG FORBRUKERSAKER	23
Innteksregulering for pensjonistene	23
Sykelønnsordningen mellom LO og N.A.F.	25
Arbeidslivets komite mot alkoholisme og narkomani (AKAN)	26
4. UNDERVISNINGS- OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET	29
Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen	29
Opplysnings- og utviklingsfondet LO/N.A.F.	36
Landsorganisasjonens skole Sørmarka	36
Arbeiderbevegelsens folkehøgskole, Ringsaker	39
Skole og utdanning	40
Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek	48
Fagbevegelsens senter for forskning, utredning og dokumentasjon (FAFO)	51
5. INTERNASJONALT ARBEID	54
Innledning	54
Faglige rettigheter	54
Sør-Afrika	55
Tyrkia	56
Polen	56
Utenriksøkonomisk politikk	57
Midt-Østen	57
Øst-vest-forbindelsene. Nedrustningen.	58

Nordens Faglige Samorganisasjon	59
Den Europeiske Faglige Samorganisasjon	61
Frie Faglige Internasjonale	64
Solidaritetsarbeidet	67
Faglig utviklingshjelp	67
Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite	72
Internasjonalt faglig ungdomsarbeid	78
Den Internasjonale Arbeidsorganisasjon (ILO)	80
6. FORSIKRINGSSPØRSMÅL	99
Kollektiv hjemforsikring	99
Grunnforsikringen	99
LOs samleforsikring	100
Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring	100
Fagorganisasjonens Stønadskasses Fond	100
Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse	101
Fellesutvalget for kollektive forsikringer	101
7. ANDRE SAKER	102
Uttalelser fra LO	102
LOs husmorsenter	131
8. ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON	133
LOs administrasjon	133
Sekretariatet	133
Representantskapet	135
Kongressen	138
Diverse styrer og utvalg	139
Samarbeidskomiteen LO-DNA	148
Samarbeid med Norsk Lærerlag	148
Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund	149
Samarbeid med Norsk Sykepleierforbund	149
Administrasjonsavdelingen	150
Arbeidslivsavdelingen	150
LOs internasjonale avdeling	153
LOs juridiske avdeling	154
Personalavdelingen	154
Informasjonsavdelingen	155
LO-aktuelt – Fri Fagbevegelse	158
LOs revisjonskontor	159
LOs økonomiske avdeling	160
LOs faste utvalg	162
Sekretariatets Rådgivende Finanskomite	162

LOs utvalg for arbeidsmarkedspolitik, offentlig og privat tjenesteyting	162
LOs utvalg for arbeidslivsutvikling	162
LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling	163
LOs fiskerirutvalg	164
LOs utvalg for industri, olje og energi	165
Inntektspolitisk utvalg	165
Innvandrerutvalget	166
Kriminalpolitisk utvalg	166
<u>LOs kulturutvalg</u>	<u>167</u>
LOs medieutvalg	170
LOs oljekartell	171
Organisasjonskomiteen	174
Sosialpolitisk utvalg	174
LOs ungdomsutvalg	176
Folkets Hus Landsforbund	182
Folkets Hus Fond	184
Elektronisk Databehandling	185
Distriktskontorene:	187
Østfold	187
Oslo og Akershus	190
Hedmark	191
Oppland	195
Buskerud	196
Vestfold	198
Telemark	200
Aust-Agder	201
Vest-Agder	203
Rogaland	204
Hordaland	204
Sogn og Fjordane	206
Møre og Romsdal	207
Sør-Trøndelag	208
Nord-Trøndelag	209
Nordland	211
Troms	212
Finnmark	214
LO-utvalget Kårstø	215
Ansettelse av korttidssekretær ved Mongstad/Sture-anleggene	217
9. STATISTISK OVERSIKT	219
Godkjente konflikter	256

1. Tariffrevisjoner – Økonomisk politikk

Den økonomiske utvikling i 1985

Situasjonen på arbeidsmarkedet ble gradvis bedre i løpet av 1985. Sysselsettingen økte og arbeidsledigheten gikk betydelig ned. I gjennomsnitt for året var sysselsettingen etter arbeidskraftundersøkelsene (AKU) 42 000 høyere enn i 1984. Ved utgangen av desember var den registrerte arbeidsledigheten 42 700 d.v.s. 22 000 lavere enn på samme tidspunkt i 1984.

Bedringen på arbeidsmarkedet må ses i sammenheng med at den relativt gunstige konjunkturutviklingen for flere norske eksportnæringer fortsatte gjennom deler av året. Dessuten fikk konjunkturoppgangen større bredde ved at etterspørselen etter konsum og investeringer innenlands økte. Oppsvinget i den innenlandske etterspørsel skyldtes for en del lettelser i finanspolitikken, men særlig ble kredittpolitikken gjennom året meget ekspansiv.

Etter foreløpige anslag ved årsskiftet økte bruttonasjonalproduktet regnet utenom oljevirksomhet og sjøfart med knapt 4 prosent fra 1984 til 1985.

På grunn av en sterk økning i oljeproduksjonen i 2. halvår var veksten i samlet produksjon av omtrent samme størrelse. Et av de mest markerte trekk ved utviklingen i 1985 var den sterke veksten i det private konsumet. Blant annet som følge av en sterk økning i bilsalget er konsumveksten anslått til opp mot 7 prosent. For størstedelen må denne uvanlig sterke stigningen tilskrives kredittekspansjonen. Samtidig var veksten i offentlig bruk av varer og tjenester forholdsvis moderat. Sett under ett innebærer denne utviklingen en svært uheldig vridning av ressursbruken over mot privat disponering og til ugunst for høyt prioriterte og samfunnsmessig viktige fellesoppgaver.

I møtet 12. februar 1985 vedtok Representantskapet en uttalelse om tariffoppgjøret 1985 der det blant annet ble stilt krav overfor Regjeringen:

«For fagbevegelsen står hensynet til sysselsettingen sentralt. Arbeidsledigheten har nå i lengre tid vært urovekkende høy. Både ut fra menneskelige, sosiale og økonomiske hensyn er det nå viktig å komme i gang med å gjenreise den fulle sysselsetting. Representantskapet mener at regjeringens økonomiske opplegg ikke ivaretar hensynet til sysselsettingen på en tilfredsstillende måte.

Tall som er fremlagt av Statistisk Sentralbyrå viser at det i 1984 har vært en sterk vekst i disponibel realinntekt for Norge (5,4%). Utenriksøkonomien viser et rekordstort overskott (28,5 mrd kr). Dette viser at det var rom for den kjøpekraftsforbedring som ble resultatet av tariffoppgjøret i 1984. Dessuten at det åpner for muligheten for å gjennomføre viktige reformer som lik arbeidstid for alle og fleksibel pensjonsalder for lønnstakere mellom 62 og 67 år.

Prisutviklingen er sentral ved det forestående oppgjør. Den er fortsatt sterkere enn i våre viktigste konkurrentland. Det er derfor fortsatt nødvendig med en dempet prisvekst i Norge. En prispolitikk med dette siktemål og som kan gi grunnlag for en holdbar prisprognose vil lette gjennomføringen av vårens oppgjør.»

og videre heter det i vedtaket om grunnlaget for forhandlingene:

«Under forhandlingene vil Landsorganisasjonen legge følgende prinsipper til grunn:

1. Kampen for full sysselsetting er det overordnede mål. LO vil understreke regjeringens overordnede ansvar og at dette stiller store krav til den økonomiske politikken. LO vil tillegge næringslivets konkurranseevne betydelig vekt. Med den nåværende økonomiske politikk må dette likevel avveies mot andre forhold, blant annet kjøpekraftens betydning for innenlandsk etterspørsel, sysselsetting og fordelingsmessige hensyn.
2. Det er nødvendig å styrke den offentlige sektor for å møte de store og økende behov i befolkningen for offentlige tjenester, og for å nå sentrale mål i velferdspolitikken. En slik styrking vil samtidig gi en betydelig positiv effekt på sysselsettingen både i offentlig og privat sektor.
3. Av hensyn til sysselsettingen på kort og lang sikt, må industri- og næringspolitikken styrkes og særlig er det viktig å stimulere investeringene ved nødvendige produksjonsomstillinger, nyetableringer og markedsføringstiltak.
4. Regjeringen må legge frem konkrete forutsetninger som kan sikre en dempet prisstigning i 1985.
5. Kjøpekraften fra 1984 må sikres opprettholdt.
6. Dessuten må det for den private sektor gis kompensasjon til de grupper som er blitt hengende etter i lønnsutviklingen. Lavlønnsgruppene sikres ved de tariffsystemer/garantiordninger som er bygd inn i de enkelte avtaler. For den offentlige sektor må det gis kompensasjon for manglende lønnsutvikling i forhold til lønnstakere i det øvrige næringsliv. På denne bakgrunn gir representantskapet sekretariatet fullmakt til å utforme de endelige krav tilpasset de enkelte tariffsystemer.»

Fra 1984 til 1985 steg konsumprisindeksen med 5,7 prosent. Dette var en stigning omtrent som ventet i begynnelsen av året, med fortsatt betydelig

sterkere stigning enn hos våre viktigste handelspartnere. Til tross for en noe sterkere prisstigning i lønningene enn ventet, var det ingen markerte tegn til forsterket prisvekst mot slutten av året. Økningen i lønningene for industriarbeidere er etter foreløpige anslag ved årsskriftet ventet å bli 7¼ prosent. Sammen med skatteendringene innebærer dette ifølge rapporten fra Det tekniske Beregningsutvalg en økning i disponibel realinntekt (kjøpekraft) på gjennomsnittlig knapt 2 prosent. Som vanlig finner en her både innenfor LO/N.A.F.-området og utenfor en god del variasjoner. Således er lønnsveksten for funksjonærer i N.A.F.-statistikken anslått til hele 8,5 prosent og for ledende funksjonærer også noe over dette.

I forbindelse med det fremlagte statsbudsjett for 1986 vedtok LO's sekretariat en uttalelse der det blir rettet sterk kritikk mot Regjeringens økonomiske politikk. Det heter blant annet:

«Landsorganisasjonen vil kreve at Regjeringen setter inn spesielle tiltak for å gjenopprette den fulle sysselsetting i alle deler av landet. Særlig er det nødvendig med spesielle innsatser i de strøk av landet der ledigheten er stor. Slike innsatser vil være tyngre å gjennomføre dersom de internasjonale konjunkturer blir svakere og ledighetssituasjonen mer permanent. Derfor haster det nå med å få bekjempet arbeidsledigheten.»

I forbindelse med fordelingspolitikken peker uttalelsen på at:

«Regjeringens skatteopplegg inneholder denne gang ingen nevneverdige reelle skattelettelser totalt sett. Landsorganisasjonen reagerer imidlertid sterkt på den skjeve profilen dette skatteopplegget har. Lettelser i den direkte personbeskatningen er klart størst for de høye inntektene. Den skjeve fordelingsvirkningen forsterkes ved at de lettelsene som gis tas igjen gjennom økte avgifter og reduserte forbrukersubsidier. Dette innebærer en klar forskyvning av skatte- og avgiftsbyrden over mot lavinntektsgruppene.»

og videre

«Etter Landsorganisasjonens mening fører Regjeringen fortsatt en passiv og lite målrettet politikk for å få de omstillinger og den produktivitetsvekst som kreves for å bære et høyt norsk lønnsnivå. Fordi den har mislykkes på dette området retter Regjeringen i stedet oppmerksomheten ensidig mot *lønnsutviklingen* og skyver en urimelig stor del av ansvaret over på partene i arbeidslivet. Landsorganisasjonen vil understreke at de norske strukturproblemene ikke fortrinnsvis kan løses gjennom innstramminger og svak lønnsutvikling, men ved å stimulere investeringene og innsatsen innenfor nyetablering, forskning og utviklingsarbeid. På dette området har innsatsen gjennom hele forrige periode vært for svak. Statsbudsjettet for 1986 varsler ingen ny satsing på dette området. Landsorganisasjonen må derfor konstatere at Regjeringen mangler *evne* til å oppnå nødvendig dynamikk i landets næringsliv.»

Om kredittpolitikken heter det:

«Landsorganisasjonen har med stigende bekymring sett hvordan utlånsveksten fra banker og andre kredittinstitusjoner sprenger alle kreditttrammer, og dermed undergraver Regjeringens styring av økonomien. Landsorganisasjonen er klar over at det er vanskelig å kontrollere omfanget av utlån og annen pengetilførsel uten samtidig å føre for mye av kreditten tilbake til gråmarkedet. Det virker imidlertid som om Regjeringen gjennom sine liberaliseringstiltak er blitt ute av stand til å styre denne viktige delen av norsk økonomi.»

Tariffrevisjonen 1985

BAKGRUNNEN FOR OPPGJØRET

Mellomårsrevisjonen i 1985 fant sted i en periode hvor arbeidsmarkedet var i en viss bedring etter flere år med høye ledighetstall. I Norge gav impulsene fra den internasjonale konjunkturoppgangen en viss vekst. Men samtidig var det ventet at 1985 ville gi en viss demping av oppgangen ute. En fortsatt reduksjon i arbeidsledigheten ville derfor være avhengig av at den innenlandske etterspørsel ble økt sterkere enn før.

På denne bakgrunn fattet LO's representantskap den 12. februar 1985 følgende vedtak:

«Under forhandlingene vil Landsorganisasjonen legge følgende prinsipper til grunn:

1. Kampen for full sysselsetting er det overordnede mål. LO vil understreke regjeringens overordnede ansvar og at dette stiller krav til den økonomiske politikken. LO vil tillegge næringslivets konkurransevne betydelig vekt. Med den nåværende økonomiske politikk må dette likevel avveies mot andre forhold, bl.a. kjøpekraftens betydning for innenlandsk etterspørsel, sysselsettingen og fordelingsmessige hensyn.
2. Det er nødvendig å styrke den offentlige sektor for å møte de store og økende behov i befolkningen for offentlige tjenester, og for å nå sentrale mål i velferdspolitikken. En slik styrking vil samtidig gi en betydelig positiv effekt på sysselsettingen både i offentlig og privat sektor.
3. Av hensyn til sysselsettingen på kort og lang sikt, må industri og næringspolitikken styrkes og særlig er det viktig å stimulere investeringene ved nødvendig produksjonsomstillinger, nyetableringer og markedsføringstiltak.
4. Regjeringen må legge frem konkrete forutsetninger som kan sikre en dempet prisstigning i 1985.
5. Kjøpekraften fra 1984 må sikres opprettholdt.
6. Dessuten må det for den private sektor gis kompensasjon til de grupper som er blitt hengende etter i lønnsutviklingen. Lavlønsgruppene sikres ved de tariffsystemer/garantiordninger som er bygd inn i de enkelte avtaler. For den offentlige sektor må det gis kompensasjon for manglende lønnsutvikling i forhold til lønnstakere i det øvrige næringsliv.

På denne bakgrunn gir Representantskapet Sekretariatet fullmakt til å utforme de endelige krav tilpasset de enkelte tariffsystemer.

LO/N.A.F.-OPPGJØRET

Som i 1983 ble oppgjøret gjennomført ved sentrale forhandlinger. Det var tidlig klart at kravet om opprettholdelse av kjøpekraften ville bli oppfylt for de fleste uten generelle tillegg. Forhandlingene konsentrerte seg derfor om tre hovedpunkter:

1. Kompensasjonstillegg for gruppen med for lav lønnsvekst i 1984
2. Forbedring av sluttvederlagsordningen
3. Større tilskott fra arbeidsgiversiden til Opplysnings- og utviklingsfondet.

Etter relativt korte forhandlinger og uten deltakelse av Riksmeklingsmannen kom partene frem til enighet om følgende forslag som til sammen hadde en økonomisk ramme på 30 – 35 øre pr. time:

- I I nedenfor nevnte tariffområder gis følgende tillegg til voksne arbeidstakere fra og med 1. april 1985:

Elektronisk industri
Ranaoverenskomsten kr 1,35 pr. time
Trehusfabrikker

Møbeltapetsermestre
Rutebilselskaper utenfor Oslo
Rutebilselskaper, verksteder i Oslo kr 0,90 pr. time
Teglverk
Wallboardfabrikker

Når det gjelder bedrifter med egen overenskomst, gis tillegg etter tilsvarende beregninger.

- II *Garantiordningen:*
85%-lavlønnsgarantien gjennomføres pr. 1 oktober 1985 på grunnlag av N.A.F.s lønnsstatistikk for 2. kvartal 1985.

- III *Avtalen om sluttvederlag:*
I avtalens avsnitt II, pkt. 1 heves sluttvederlagssatsene som følger:

	Nye satser (1/7-85)	Tidl. satser
50 år:	8 500	6 800
51 år:	8 500	6 800
52 år:	9 300	7 400
53 år:	9 300	7 400
54 år:	11 000	8 800
55 år:	11 000	8 800
56 år:	12 700	10 100
57 år:	12 700	10 100
58 år:	14 400	11 500
59 år:	16 000	12 800
60 år:	16 900	13 500
61 år:	18 600	14 900
62 år:	20 300	16 200

63 år:	20 300	16 200
64 år:	16 900	13 500
65 år:	15 300	12 200
66 år:	8 500	6 800

I avtalens IV, pkt. 2 heves premiesatsene til 0,2% og det maksimale beregningsgrunnlag til kr 120 000,-.

IV *Avtalen om Opplysnings- og utviklingsfondet*

I § 3 heves det maksimale premieberegningssgrunnlag til kr 120 000,-. Premiesatsen heves til 0,36%. Arbeidstakernes andel forblir uendret kr 1,30 pr. uke.

OFFENTLIG SEKTOR

Også i den offentlige sektoren gled forhandlingene noe lettere enn vanlig. Det ble enighet om tillegg som i staten hadde en ramme for årslønnsveksten på ca. 6,5% og noe mer i kommunesektoren. Viktigste i disse forhandlingene var imidlertid at organisasjonene gjennom forhandlingene kom fram til et resultat som innebar en viss kompensasjon for tidligere etterslep i lønnsutviklingen. Dette hadde alltid tidligere vært avvist som krav fra arbeidsgiversiden.

Tilleggene i lønnstabellen ble gitt med 4,35% på alle lønnstrinn og varierende kronetillegg opp til lønnstrinn 21. I kommunesektoren ble det dessuten avsatt ca. 0,8% til justeringer og normeringer.

Den nye lønnstabellen ble som følger:

DEN NYE LØNNSTABELL A. GJELDENDE FRA 1. MAI 1985:

L-tr.	Reg. apr i år	% till. i reg. L	Till. i kr	Ny reg. i mai
1	57 655	4.35		60 163
2	59 243	4.35		61 820
3	69 868	4.35		72 907
4	71 856	4.35		74 982
5	73 911	4.35		77 126
6	77 806	4.35		81 191
7	79 701	4.35		83 168
8	81 802	4.35	400	85 760
9	83 972	4.35	400	88 025
10	86 455	4.35	500	90 716
11	89 068	4.35	500	93 442
12	92 359	4.35	500	96 877
13	96 719	4.35	400	101 326
14	100 684	4.35	300	105 364
15	104 787	4.35	200	109 545

16	108 932	4.35	200	113 871
17	113 049	4.35	200	118 167
18	117 998	4.35	200	123 331
19	123 090	4.35	200	128 644
20	128 842	4.35	200	134 647
21	135 131	4.35	200	141 209
22	141 952	4.35		148 127
23	148 851	4.35		155 326
24	156 291	4.35		163 090
25	162 650	4.35		169 725
26	169 272	4.35		176 635
27	176 226	4.35		183 892
28	183 688	4.35		191 678
29	191 511	4.35		199 842
30	199 304	4.35		207 974
31	207 205	4.35		216 218
32	215 451	4.35		224 823
33	224 073	4.35		233 820
34	233 082	4.35		243 221
35	242 490	4.35		253 038
36	252 349	4.35		263 326
37	263 100	4.35		274 545
38	274 387	4.35		286 323
39	286 160	4.35		298 608

Lavlønnsfondet

Styret har i perioden bestått av:

Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen i Norge, formann, Lars Aarvig, Norsk Arbeidsgiverforening, Erik Aagaard, Norsk Arbeidsgiverforening, Ole Knapp, Landsorganisasjonen i Norge, Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Tor Harald Berg, Landsorganisasjonen i Norge, fast sekretær.

Som et resultat av Riksmeklingsmannens vedtatte forslag angående Lavlønnsfondets framtid, se beretning 1984, har LO og N.A.F. nedsatt et Lavlønnsutvalg for å foreta den vedtatte utredning.

Utvalget leverte sin innstilling i desember 1985. Innstillingen ble oversendt partene og blir behandlet i forbindelse med tariffrevisjonen 1986.

Lavlønnsfondet har i løpet av sin funksjonstid 1.4.80 – dags dato bidratt med 1200 mill. kroner som delfinansiering av lavlønnsbedriftenes lønnskostnader.

Fordelingen mellom overenskomstene har endret seg lite i løpet av perioden, hvor innenriks sjøfart og hotell- og restaurantbransjen til sammen representerer over 60% av Lavlønnsfondets totale kostnader.

2. Arbeids- og næringslivet

Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak

I løpet av 1985 har styret for Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak gitt tilsagn om støtte til i alt 39 utviklingstiltak. Disse fordeler seg slik:

25 kartleggingskonferanser, hvorav 21 har vært arrangert av enkeltbedrift og 4 bransjekonferanser hvor en rekke bedrifter innenfor bransjen har vært representert. 8 bedrifter har fått tildelt utviklingsstipendier, til sammen 10 stipendiat. Pr. 1/1 1986 er totalt 22 stipendiat i virksomhet innenfor 15 enkeltbedrifter og en gruppe av bedrifter. 14 av stipendiatene er utpekt blant tillitsvalgte og 8 blant bedriftsledelsen. Det er i 1985 gitt støtte til 4 jobbutformingsprosjekter.

Fra høsten 1982 til utgangen av 1985 er det i alt gitt støtte til 50 kartleggingskonferanser, 30 utviklingsstipendiat og 24 jobbutviklingsprosjekter.

Styrets arbeid

Styret for Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak har i 1985 hatt følgende sammensetning:

Fra N.A.F.: Lars Chr. Berge, Alfred Hauge og Tore Castberg.

Fra LO: Jan Kr. Balstad, Lars Skytøen og Magnus Midtbø.

Fra Arbeidspsykologisk institutt: Bjørn Gustavsen og Per H. Engelstad.

De prosjektansvarlige Kjell I. Grue, N.A.F., og Harry O. Hansen, LO, har tiltrådt styret, og Olaf Stene, N.A.F., har vært styrets sekretær. Jan Kr. Balstad har i 1985 vært styrets formann og Lars Chr. Berge dets nestformann.

Styret har i 1985 hatt 7 møter og behandlet i alt 32 saker. Ved siden av behandling av søknader om økonomisk støtte til bedriftsutviklingstiltak, har styret gjennom flere møter drøftet ulike måter å videreutvikle Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak på og få til en videre spredning av aktivitetene knyttet til Tilleggsavtale I.

I februar 1985 foretok styret en studietur til Frankfurt i Tyskland for å orientere seg om aktiviteter innenfor bedriftsutvikling. Det er utarbeidet en fylldig rapport fra besøket.

Stipendiatsamling

I dagene 6. – 8. mars ble det arrangert en samling av utviklingsstipendiatene på Strømmen Hotell. Det møtte i alt 28 representanter fra 14 bedrifter.

Konferanse for medarbeidere i organisasjonene

For medarbeidere i forbund, landssammenslutninger og distriktskontorer ble det i dagene 26. – 27. november arrangert en konferanse på Østenfor Hotel, Nesbyen. Det deltok 30 personer på konferansen, hvor bl.a. bedrifter som har mottatt økonomisk støtte redegjorde for framdriften i sine prosjekter.

Generell virksomhet

Organisasjonenes medarbeidere har medvirket ved gjennomføring av ulike kartleggingskonferanser og oppfølging av bedriftstiltak gjennom besøk og konferanser ved siden av alminnelig opplysnings- og informasjonsvirksomhet om avtaleverket og praktiske erfaringer fra utviklings-tiltak.

Revisjon av Tilleggsavtale I

Under forhandlingene om revisjon av Hovedavtalen høsten 1985, ble partene enige om å gi Tilleggsavtale I en ny redaksjonell utforming. Den nye utforming innebærer ikke realitetsendringer av avtalens innhold.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1985 hatt følgende medlemmer:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening:

Adm. direktør Pål Kraby (formann i Rådet 1985), viseadm. direktør Lars Chr. Berge, adm. direktør Torgeir Sjeggestad.

Varamedlemmer: direktør Kjell I. Grue, ass. direktør Rolv Brandtzæg, avd. direktør Hans Bjertnes-Tangen.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Leder Tor Halvorsen, nestleder Leif Haraldseth, forbundsformann Finn Nilsen.

Varamedlemmer: Sekretær Yngve Hågensen, prosjektleder Harry O. Hansen, forbundsleder Kåre Hansen.

Som rådets sekretær:

Arnold Johannessen/LO.

Som observatør:

Samarbeidsmedarbeider/kontorsjef Petter Thoen, N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1985 holdt 1 møte. Møtet behandlet bl.a. oversikt over kurs/konferanser 1986.

Etter henstilling har det i 1985 vært avlagt 16 bedriftsbesøk. I de fleste tilfeller har det vært møter med et samlet eller utvidet BU. Møtene har stort sett dreiet seg om redegjørelser for samarbeidsorganenes arbeidsområder. I noen tilfeller har det vært tvister angående forståelse av avtalen og representasjon i BU.

14 bedrifter har søkt om midler etter «Retningslinjer for økonomisk refusjon i forbindelse med internatkurs/konferanser om samarbeidsforhold i den enkelte bedrift», hvorav 13 er innvilget. En bedrift er overført til Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak.

I 1985 er 133 eksemplarer av «Bedriftslære» sendt ut etter bestilling til 5 skoler. 223 eksemplarer er sendt til bedrifter og forbundsområder. «Bedriftslære» er hittil trykt i 13 000 eksemplarer.

Kursboken «Regnskapslære» er solgt i 672 eksemplarer til utgangen av november måned. Brevskolen erklærer seg ganske fornøyd med salget, men setter i første halvdel av 1986 igang en kampanje for å høyne det. Det har også vært en viss interesse fra enkeltelever for «Regnskapslære», i alt 10 elever.

Som distributør av «Datalære» er det fra sekretariatets side til 33 bedrifter solgt: 67 deltagerpermer, 26 veiledningspermer, 14 koffertter og 781 enkelthefter.

I 1985 ble det avviklet 5 fellekurs om samarbeidsforhold med 146 deltakere fra 41 bedrifter. Fra starten i 1971 og frem til utgangen av 1985 har det vært holdt 119 kurs med i alt 4054 deltakere fra 1325 bedrifter.

Videre har det vært avviklet 2 konferanser for bedriftenes styremedlemmer med 57 deltakere fra 16 bedrifter. Det har i alt vært avviklet 37 konferanser med 1148 deltakere fra 364 bedrifter fra starten i 1975 til utgangen av 1985.

For medlemmer av arbeidsmiljøutvalg har det i 1985 vært holdt 8 konferanser med 284 deltakere fra 75 bedrifter. Fra starten i 1979 har det ialt deltatt 2239 deltakere fra 430 bedrifter på ialt 51 konferanser.

Arnold Johannessen er med i Arbeidsutvalget for personalledelse og kompetanseutvikling, Rådgivende prosjektutvalg for langtidsfravær og sysselsetting i bedriftsinternt lys, varamann til styret i IFIM, varamann til Rådet for arbeidslivsstudier.

Samarbeidsrådet DKT-LO

Etter henstilling fra fellesmøte mellom Opplysnings- og Utviklingsfondet og Samarbeidsrådet DKT-LO i protokoll 1/77, har partene også for

1985 oppnevnt de samme personer til styret for Opplysnings- og Utviklingsfondet som til Samarbeidsrådet DKT-LO. Møtene i Fondsstyret og Samarbeidsrådet avvikles som fellesmøter.

Opplysnings- og Utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen i Norge, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, Bjørn Engebretsen, Handel og Kontor i Norge.

Vararepresentanter: Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Knut Westgård, Norsk Arbeidsmandsforbund. Personlig vararepresentant for Yngve Hågensen er Harry O. Hansen.

Fra Den Kooperative Tarifforening:

Lorang Berg, Den Kooperative Tarifforening, Jan Hein Eriksen, Den Kooperative Tarifforening, Thor A. Johansen, Den Kooperative Tarifforening.

Vararepresentanter: Trond Lunde, Den Kooperative Tarifforening, Trygve Mathisen, Den Kooperative Tarifforening, Hans Hodt, Den Kooperative Tarifforening.

Yngve Hågensen har vært formann i styret og Lorang Berg nestformann.

Det er i perioden avholdt fire møter og behandlet 62 saker. Av saker som er behandlet kan nevnes:

- Budsjett- og regnskap for fondet og fellestiltakene.
- Kurs, konferanser og studievirksomhet.
- Søknader om oppstart og videreføring av prosjekter.
- Struktur og arbeidsform, organisering av fellestiltak.
- Sekretariatsleders oppsigelse.
- Organisering av sekretariatet i en mellomperiode.

Opplysnings- og utviklingsfondet DKT-LO

Det er i alt innbetalt medlemskontingent for 1985 til fondet med kr 3 718 491,-.

Revisjon

Den 21. mai 1985 ble Hans Secker oppnevnt som revisor for Samarbeidsrådet i 1985 og 1986.

Faglig Utvalg

Faglig Utvalg er rådgivende og innstillende overfor Samarbeidsrådet og Fondsstyret. Faglig Utvalg oppnevnes av Samarbeidsrådet. Utvalget har i perioden hatt følgende sammensetning:

Trond Lunde, Den Kooperative Tarifforening, Yngve Halvorsen, Handel og Kontor i Norge, John Bråthen, Den Kooperative Tarifforening, Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Trond Lunde har vært formann i perioden. Formannen møter på Samarbeidsrådets møter.

Utvalget har hatt åtte møter og behandlet 74 saker.

Av saker som er behandlet kan nevnes:

- Kursvirksomheten, Rammeprogram for avtalekursene.
- Søknader om økonomisk støtte til lokale tiltak.
- Samarbeidsprosjekter – søknader om prosjekter, rammer og betingelser.
- Retningslinjer for økonomisk støtte til lokale tiltak, rammebetingelsene.
- Arbeidsgrupper – «Avtalekurs og ny teknologi».
 - Materiell til prosjektene.
- Service, samarbeid og ledelse.
- Arbeidprogrammet for 1986.

Sekretariatet

Sekretariatsleder Ing-Mari Steien, sekretær Grete Kjellstrøm.

Med fratredelse den 31. august 1985 sa Ing-Mari Steien opp sin stilling.

Det var bebudet en konferanse der Samarbeidsrådets struktur, arbeidsform og sekretariatets arbeidsoppgaver skulle diskuteres. Da sekretariatslederen sa opp sin stilling, ble det enighet om følgende framdrift:

Det ansettes ingen ny sekretariatsleder før konferansen om «Samarbeidsrådets struktur og arbeidsform» er avviklet. Arbeidsutvalget tilrettlegger for konferansen etter at Hovedavtaleforhandlingene mellom DKT og LO er avsluttet og Samarbeidsrådets formelle grunnlag er klart.

Økonomisk støtte til lokale tiltak

Det er for 1985 utbetalt kr 218 674 til støtte ved lokale samarbeidstiltak i kooperative bedrifter. Av tiltak som gis økonomisk støtte fra fellesmidlene forutsettes det:

- At dette er planlagt og gjennomført av partene i fellesskap.
- At begge parter gis mulighet for å presentere sine synspunkter/interesser i forhold til program o.l.
- At begge parter deltar.
- At deltakerantallet er maksimalt 30.

Hensikten med tiltaket skal være å:

- Gi de ansattes tillitsvalgte og bedriftsledelsen opplæring og utviklingsmuligheter med sikte på å skape samarbeidsformer til beste for alle i bedriften.

- Utvikle samarbeidet i bedriften, eller deler av dette.
- Drive forsøk med samarbeidsformer.

Temaer som har vært behandlet er:

Hovedavtalen, Tillitsvalgte, rettigheter og plikter, Strukturendringer i Samvirkelagene, Bedriftsinterne problemstillinger knyttet til arbeidsmiljø og arbeidsplass, Regnskap og budsjettforståelse, mål og mulighet, Intern kommunikasjon og informasjonssystemer, Samarbeid mellom S-laga, Aktivitetsplanlegging, Organisering av samarbeid mellom partene internt på bedriftene.

Det er videre gitt økonomisk støtte til:

Oslo S-lags Kjøttforedlingsprosjekt - «Integrert kvalitetsstyring». Rapporter fra dette prosjektet vil bli stilt til rådighet for interesserte ved henvendelse til sekretariatet.

Kursvirksomheten

Samarbeidsrådet arrangerer kurs i «Lov- og avtaleverket» for bedriftens daglige ledelse og de ansattes tillitsvalgte, for å øke kunnskapene om de Lov- og avtaleverk som regulerer, begrenser og krever av oss i arbeidslivet. Hensikten med disse kursene er å stimulere til samarbeid på bedriftene og til å øke forståelsen for å utvikle et organisert og planmessig samarbeid.

Det er vedtatt gjennomført kurs i Lov og avtaleverket for hvert av NKL's lager og for sentraladministrasjonen. Kursene skal gjennomføres i 1985 og -86.

Samarbeidsprosjektet «Samarbeid i praksis - søkelyset på oss selv»

Samarbeidsprosjektene ledes og gjennomføres av en styringsgruppe bestående av representanter fra bedriftens ledelse, de ansattes tillitsvalgte og S-rådet.

Hensikten med samarbeidsprosjektene er i samarbeid med alle ansatte og bedriftens ledelse å gjennomdiskutere de viktigste sider ved samvirke-lagets drift og utvikle bedre og mer hensiktsmessige samarbeidsformer i bedriften.

Prosjektorganisasjonen er valgt ut fra to vesentlige årsaker:

- Prosjektorganisasjonen bryter den formelle og en eventuelt etablert deling i bedriften og er i seg selv en måte å samarbeide på.
- Å samarbeide om problemløsninger i prosjektgrupper gir deltakerne kunnskaper om bedriften ut over sine egne arbeidsoppgaver i bedriften.
- Å se en problemstilling fra forskjellige innfallsvinkler, diskutere problemet og å finne forslag til løsning, gir læring både om bedriften og om samarbeid.

Samarbeid i praksis - fordi det er de daglige og konkrete problemene i arbeidssituasjonen vi skal arbeide med.

Søkelyset på oss selv – fordi det er vår rolle, vår felles erfaring og kunnskap vi skal lære å bruke. Vi skal bruke egne erfaringer og egne kunnskaper i et samarbeid og et fellesansvar for bedriftens utvikling.

Arbeidsgrupper

Materiellutvikling:

Det er behov for materiell til bedriftsinterne kurs og prosjektvirksomhet internt i bedriftene. En arbeidsgruppe har vært i arbeid for å tilrettelegge et materiell for samarbeidsprosjekter i kooperasjonen. Materiellet har i første rekke tatt utgangspunkt i arbeidssituasjonen i varehandelen.

- Prosjektarbeid, form og metode
- organisering, søknad og rammebetingelser
- arbeid i grupper
- møteledelse, referat og rapportskrivning
- avslutning, oppsummering, videreføring.

Innføring og bruk av ny teknologi i varehandelen

I Hovedavtalens tilleggsavtale III, Rammeavtale om teknologisk utvikling og datamaskinbaserte systemer står det blant annet: «Hovedorganisasjonene skal bidra til utvikling og spredning av metoder og framgangsmåter for gjennomføring av enkle, forståelige og effektive konsekvensanalyser.»

Samarbeidsrådet vedtok å nedsette en arbeidsgruppe for å tilrettelegge et kurs for ledere og tillitsvalgte om innføring og bruk av ny teknologi i varehandelen, med utgangspunkt i Lov og avtaleverket. Gruppen har satt opp en temafordeling av stoffet og tilpasser et materiell utviklet av Samarbeidsrådet LO/NAF «Bruk av konsekvensanalyser» til våre behov og forhold i varehandelen.

Gruppen har bestått av:

Hans Hodt, Den Kooperative Tarifforening, Arve Nielsen, Handel og Kontor i Norge, Willy Bendiksen, NKL's EDB-avd., Bjørn Christensen, Tillitsvalgt Teko, Langhus, Grete Kjellstrøm, sekretariatet.

Opplæringsrådet for varehandelen

Opplæringsrådet for varehandelen har i perioden bestått av:

Lorang Berg, Den Kooperative Tarifforening, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, Kjell Næsje, Handelens Arbeidsgiverforening, Grete Rønneberg, Arbeidstilsynet, Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen i Norge, Samarbeidsrådet DKT-LO er sekretariat for Opplæringsrådet.

Pr. 31. desember 1985 har Opplæringsrådet til disposisjon for utvikling av arbeidsmiljømateriell kr. 94 536 00.

Rådet har i perioden ikke hatt møter, men spørsmålet om revisjon av studiematerialet «Vår jobb» er igjen reist av Handelens Arbeidsgiverforening.

Bransjerådene

Ved Kgl. resolusjon av 3. desember 1982 ble det vedtatt at følgende bransjeråd skulle nedlegges:

Elektronisk industri – Herberge- og serveringsnæringen – Hermetikk- og konserverindustrien – Kjøttbransjen – Konfeksjonsindustrien – Motorindustrien – Småskips- og båtbyggerier – Skipsbyggingsindustrien – Skogbruket – Skotøy- og lærindustrien og Tekstilindustrien.

Dermed er det bare 7 igjen av de tidligere 18 bransjerådene.

Bergverkene:

Gruvearbeider Stein Åros, Hauge i Dalane. Varamedlem: Leif Larsen, Folldal.

Ivar Skredderhaug, Ytre Enebakk. Varamedlem: Wenche Spjelkavik, Sulitjelma.

Arnstein Remmen, Båsmoen. Varamedlem: Jorun Pedersen, Bjørnevatn.

Møbel- og innredningsindustrien:

Olav Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Rita Kåreid, Øystese.

Kjell Øvergård, Ytre Enebakk. Varamedlem: Nils Olav Henriksen, Ulefoss.

Sildolje- og sildemelindustrien:

Birger Blomkvist, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Varamedlem: Trond Rostad, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Andreas Steinsland, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, avdeling Egersund. Varamedlem: Gustav Pettersen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, avdeling Sigerfjord.

Steinindustrien:

Sekretær Magne Brekstad, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Ivar Lysgård, Eide på Nordmøre

Støperiindustrien:

Sekretær Harald Hansen. Varamedlem: Nestformann Oddbjørn Møller. Begge Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Former Arvid Johansen, Tønsberg. Varamedlem: Former Flemming Christensen, Jersøy.

Treforedlingsindustrien:

Forretningsfører Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
Varamedlem: Arne Marthinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
Bjørnar Skogstad, Tofte i Hurum. Varamedlem: Jan H. Andersen, Søndeled.

Trelastindustrien:

Sekretær Knut Mansås, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
Varamedlem: Sekretær Per Sjøholm, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Ingvald Iversen, Hamar. Varamedlem: Karle Horseng, Steinkjer.
Distriktssekretær Thorstein Lund, Bangsund. Varamedlem: Nestformann Einar Engseth, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

3. Sosialpolitikk – Familie- og forbrukersaker

Inntektsregulering for pensjonistene

Regulering av Folketrygdens grunnbeløp og særtilleggssatser pr. 1. mai 1985

Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Pensjonistforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon fremmet felles krav til reguleringene av pensjonene fra 1. mai 1985. Organisasjonene krevde at trygdeoppgjøret 1985 ble gjennomført på grunnlag av og i samsvar med «Bestemmelser om regulering av grunnbeløpet i Folketrygden», fastsatt av Stortinget 17. juni 1966 med hjemmel i Lov om folketrygd prg. 6, 2, endret av Stortinget ved vedtak 3. februar 1981.

Organisasjonenes krav til regulering av grunnbeløpet fra 1. mai 1985 var som følger:

Grunnbeløpet før 1. mai 1985	Kr. 24 200,-
Priskompensasjon 1984	Kr 1 500,-
Velstandskompensasjon 1983 – 84	Kr 1 300,-
<hr/>	<hr/>
Grunnbeløpet fra 1. mai 1985	Kr 27 000,-

Kravet bygde på at det i samsvar med reguleringsbestemmelsene skulle gis kompensasjon for prisstigningen i 1983 til 1984. I tillegg ble det krevd et velstandstillegg og et etterslepstillegg.

Under forhandlingenes/drøftingenes gang reduserte organisasjonene kravene sine til en økning av grunnbeløpet til kr 26 500,-. Regjeringen tilbød organisasjonene å øke grunnbeløpet til kr 25 900,- fra 1. mai 1985. Særtillegget ble foreslått økt med 0,5 prosent til 53 prosent for enslig pensjonist og med 0,25 prosent til 48,75 prosent for pensjonist som er gift med pensjonist.

Pensjonistorganisasjonene fant at Regjeringens tilbud ikke var akseptabelt. Tilbudet ville ikke gi pensjonistene kompensasjon for yrkesaktives lønnsutvikling i 1984. Gjennomsnittlig lønnsutvikling for LO/N.A.F.-området var 7,5 prosent i 1984. Folketrygdens grunnbeløp økte kun med 6 prosent. Lønnstakernes inntektsutvikling ble således 1,6 prosent sterkere enn forutsatt for fastsettelsen av Folketrygdens grunnbeløp våren 1984. Pensjonistorganisasjonene brøt derfor forhandlingene med Regjeringen.

Reguleringen av grunnbeløpet skjedde i årene 1979, 1982, 1983 og 1984 i strid med regelverkets bestemmelser om priskompensasjon.

Den endelige behandlingen i Stortinget når det gjaldt mai-reguleringen 1985 ga som resultat et grunnbeløp på kr 25 900.

I september 1985 fremsatte pensjonistenes og funksjonshemmedes organisasjoner krav om gjenopptakelse av trygdeoppgjøret 1985. Konkret krevde organisasjonene at grunnbeløpet ble hevet til kr 26 500 med tilbakevirkende kraft fra 1. mai 1985.

Saken utviklet seg til bli en av de mest dramatiske i løpet av høstsesjonen i Stortinget. Resultatet ble en økning av grunnbeløpet til kr 26 300 fra 1. januar 1986, og en økning av særtillleggssatsene til 54,5 prosent av grunnbeløpet for enslige og 49,75 prosent av grunnbeløpet for den som har ektefelle som selv har pensjon.

Stortinget vedtok videre at ved pensjonsreguleringen pr. 1. mai 1986 skal grunnbeløpet på kr 26 300 legges til grunn – med andre ord – en tredjedels seier for organisasjonene. Etterregulering for 4 av de 12 månedene i reguleringsperioden, samt endret og forhøyet grunnlag for det kommende trygdeoppgjør.

Pensjonistenes krav til Statsbudsjettet for 1986

I forbindelse med Statsbudsjettet for 1986 stilte pensjonistenes organisasjoner (Norsk Pensjonistforbund og Landsorganisasjonen i Norge) med brev av 25. februar 1985 følgende krav:

- Fjerning av egenandeler ved kjøp av medisiner m.m.
- Utbedring av eldre boliger
- Bostøtte for pensjonister
- Husbankens bostøtteordning
- Honnørbilletter
- Legekontroll
- Refusjon av utgifter til øyebehandling, briller, tannhelsetjenesten
- FTP – Fellesordningen for tariffestet pensjon – skattefritak
- Driftstilskudd til Norsk Pensjonistforbund
- Eldreråd i kommunene
- Rammetilskudd til kommunene
- Tekniske hjelpemidler

Betegnelse	Bevilget 1985 Mill. kr.	Forslag 1986 Mill. kr.	Vedtatt ved behandlingen i Stortinget
Bostøtte for pensjonister	350,00	360,00	360,00
Utbedringstilskudd på sosialt grunnlag	45,00	45,00	45,00
Tilskudd til kommunenes sosial- og helsetjeneste	2 905,40	3 196,00	3 196,00
Aksjon eldrepolitikk	5,00	7,50	7,50
Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner til forsøks- virksomhet	10,00	11,90	11,90
Tilskudd til pensjonist- organisasjoner	1,75	1,84	1,84
Tilskudd til reduksjon av boutgifter	130,00	140,00	170,00
Hjelpemiddelsentraler	8,30	11,70	11,70
SUM	3 455,45	3 773,94	3 803,94

Sykelønnsordningen mellom LO og N.A.F.

I de siste åra før sykelønnsordningen mellom LO og N.A.F. ble avvirket pr. 1. juli 1978, gikk ordningen med tildels betydelig overskudd. Medregnet renteinntekter utgjorde fondet pr. 31. desember 1985, vel 500 mill. kroner.

Ved tariffoppgjøret i 1980 ble det forutsatt av hovedorganisasjonene skulle innlede drøftinger med sikte på å utarbeide vedtekter for hvor sykelønnsordningens fond skulle disponeres. I januar 1982 nedsatte Sekretariatet et utvalg for å vurdere ulike måter å disponere sykelønnsordningens fond på og avklare det tariffrettslige grunnlaget for eventuelle forhandlinger med N.A.F. Utvalget fikk følgende sammensetning:

Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Liv Buck, Roar Helgesen, Finn Nilsen, Odd Isaksen, Lars Skytøen, Steinar Halvorsen, Kjell Samuelsen. Øistein Gulbrandsen er sekretær for utvalget.

På grunnlag av utvalgets innstilling vedtok Sekretariatet i april 1983 at fondets midler skulle benyttes til et formål som var nær beslektet med sykelønnsfondet, at forsikringsordninger skulle prioriteres og at LO skulle ha avgjørende innflytelse på disponeringen av hele fondet.

Etter vedtak i LO's representantskap ble spørsmålet tatt opp ved tariffrevisjonen i 1984 på dette grunnlag. Under forhandlingene ble det ikke

oppnådd enighet om en felles disponering av midlene. Forhandlingene medførte at partene vil disponere hver sin halvdel og fortrinnsvis til forsikring. På dette grunnlag har LO arbeidet videre med forsikringsordning for LO's medlemmer i privat sektor.

Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani (AKAN)

AKAN's formål er gjennom opplysning, opplæring og rådgivning å bidra til å forebygge alkohol- og narkotikamisbruk på arbeidsplassene og hjelpe rusmiddelskadede til et normalt liv.

AKAN-komiteén hadde i 1985 følgende sammensetning:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening: Overlege Terje Due Strand, direktør Odd Moseby. Varamedlemmer: Svenn Lie og Kirsti Stokkeland Martinsen.

Fra Landsorganisasjonen i Norge: Sosialsekretær Kjell Samuelsen, konsulent Bjørn Brøter. Varamedlemmer: Liv Buck og Kåre Myhre.

Fra Statens Edruskapsdirektorat: Direktør Stein Berg. Varamedlem Olaf G. Aasland.

Overlege Terje Due Strand fra N.A.F. har vært formann, og sosialsekretær Kjell Samuelsen fra LO, nestformann. Komiteén har hatt seks møter. Medlemmene har dessuten deltatt i ukekurs og konferanser.

AKAN-komiteéns virksomhet finansieres gjennom tilskudd fra hovedorganisasjonene og Staten samt kursavgiften. Tilskuddene fordelte seg slik:

Landsorganisasjonen i Norge	kr 350 000
Norsk Arbeidsgiverforening	kr 350 000
Sosialdepartementet	kr 850 000
Kommunal- og Arbeidsdepartementet	kr 370 000
	<hr/> <hr/> kr 1 920 000

I tillegg krever virksomheten lokal finansiering av kursavgiften, reiseutgifter og tapt arbeidsfortjeneste ved deltakelse i kurs, konferanser og informasjonsmøter. Ved enkelte bedrifter er det opprettet stillinger for personer som driver AKAN-arbeid på hel- eller deltid. Bedriften betaler også utgiftene for AKAN-kontakter, bl.a. tapt arbeidsfortjeneste. Det foreligger ingen samlet oversikt over de midler bedriftene bruker til AKAN-arbeid, men det dreier seg om hundretusener. Uten denne lokale

finansieringen ville det ikke være mulig å drive AKAN-arbeid. Interessen for AKAN-arbeid gir en pekepinn om at bedriften får kompensert en del av utgiftene bl.a. ved redusert fravær og økt produksjon.

Konferanser og kurser

Det er holdt 14 områdekonferanser med i alt 534 deltakere. AKAN-komiteéns formann eller viseformann har åpnet konferansen og redegjort for hovedorganisasjonenes medvirkning i AKAN-arbeidet. Det er i perioden holdt 11 ukekurs med 242 deltakere. 2 av kursene ble gjennomført som oppfølgingskurs, de andre som grunnkurs.

Det har vært ialt 30 korte kurs med 629 deltakere. For ledere, AKAN-kontakter og bedriftspersonell ved mindre og mellomstore virksomheter har bedriftene funnet det hensiktsmessig med 1 – 2 dagers kurs. På disse kursene har en tatt opp AKAN-arbeidet i praksis.

Dagskonferansene har tatt for seg temaer som «Kriminalitet og rusmidler», med forsker Kåre Bødal som foreleser, AKAN og bedriftshelsetjenesten, AKAN-modellen og behandlingstilbud. Konferansene ble holdt i Trondheim, Drammen, Fredrikstad, Oslo, Høvik og Sandnes med i alt 236 deltakere.

Forelesningsrekkene går over 3 – 5 kvelder og tar opp emner med tilknytning til praktisk AKAN-arbeid. I 1985 ble det arrangert forelesningsrekker i Oslo, Gjøvik, Hamar, Bergen og Trondheim. De fleste arrangert i samarbeid med lokale AOF-foreninger/avdelingskontorer.

Bedriftsbesøkene har vært rettet mot ledere, tillitsvalgte og bedriftspersonell. Det ble i alt foretatt 216 bedriftsbesøk med 4323 deltakere.

I tillegg har bedrifter i Oslo-området vært invitert til «Frokostmøter» i sekretariatet. På møtene har AKAN-arbeid i praksis vært drøftet.

Bedriftene bruker sekretariatet i økende grad når det gjelder råd og veiledning i enkeltsaker. Omfanget av denne virksomheten er betydelig.

Sekretariatet blir også kontaktet av fagforbund og andre hovedorganisasjoner som får henvendelser fra sine medlemmer om rusmiddelproblemer i arbeidsmiljøet. Videre mottar sekretariatet mange forespørsler fra arbeidstakere som har rusmiddelproblemer og som søker hjelp.

AKAN-forum

Det er nå AKAN-forum i Bergen, Østfold, Trondheim og Drammen, som har hatt 8 møter med 333 deltakere.

AKAN har også i 1985 stilt sine sosialkonsulenter til disposisjon som forelesere til ulike kurs som organisasjoner, bedrifter, skoler osv. arrangerer.

Opplysningsmateriell

AKAN søker i sitt arbeide å legge forholdene til rette for et saklig og nøkternt opplysningsarbeid. Organisasjonen har et meget godt opplysningsmateriell til bruk ved kurser, konferanser og bedriftsinternt informasjonsarbeid.

I alt 22 bedrifter/etater har benyttet seg av AKAN's tilbud om utlån av filmer/video.

I 1985 har AKAN brukt mer opplysningsmateriell fra Statens edruskapsdirektorat enn tidligere år. Dette er et godt supplement til AKAN's øvrige informasjonsmateriell.

Fra Sentralrådet for narkotikaproblemer har vi fått en del materiell. Dessuten blir Sentralrådets tidskrift «Stoffmisbruk» brukt på AKAN-kursene.

Informasjon

Informasjonsbladet «AKAN-kontakten» ble utvidet og utformingen lagt om i 1985. Det ble produsert 4 «AKAN-kontakter».

Informasjonsarbeidet har vært mulig fordi en tilsatt i et vikariat har informasjonsbakgrunn.

Daglig leder har deltatt i NRKs program «Sånn er livet» og i et større program i NRK Nordland. Dessuten har vi deltatt i programinnslag i flere lokalradioer.

Virksomheten generelt

Året 1985 har vært preget av økt virksomhet i arbeidsmiljøer som har tatt opp AKAN-arbeidet. Som en følge av dette har arbeidet i hovedsak vært rettet mot allerede eksisterende AKAN-arbeid. Hverken personell eller økonomi har gitt AKAN muligheter til å knytte flere områder innenfor arbeidslivet til AKAN-virksomheten.

Fortsatt er det store områder hvor AKAN-tilbudet ikke blir benyttet. Særlig er det stort behov i distriktene hvor de minste bedriftene befinner seg.

4. Undervisnings- og opplysningsvirksomhet

Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen

Arbeidernes Opplysningsforbund er fagbevegelsens koordinerende og utøvende organ når det gjelder studie- og kulturarbeid sentralt, regionalt og lokalt.

I AOF ledes dette arbeid av Faglig Utvalg som rapporterer til AOFs forretningsutvalg. LOs fondsstyre tar avgjørelsene når det gjelder disponering av midlene fra Opplysnings- og Utviklingsfondet etter innstilling fra AOFs forretningsutvalg.

LOs fondsstyre

hadde ved årets utgang følgende sammensetning: Svein-Erik Oxholm, LO, formann. Øvrige medlemmer: Tor Halvorsen, LO, Leif Haraldseth, LO, Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Nils Totland, Statsjenesstemannskartellet, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Alf Frotjold, AOF

Varamedlemmer: Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Ove J. Ragnar, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, Aage Søgård, AOF, sekretær for utvalget.

AOFs forretningsutvalg

hadde ved årets utgang følgende sammensetning: Ole Knapp, LO, formann. Øvrige medlemmer: Ivar Leveraas, Det norske Arbeiderparti, Alf Frotjold, AOF, Yngve Hågensen, LO, Kirsti Billington, Norsk Tjenestemannslag, Einar Sig. Birkeland, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Britt Schultz, DNAs Kvinnesekretariat, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Karl Johan Schjønberg, Norsk Jernbaneforbund, Eli Pettersen, AOF, de ansattes representant.

Vararepresentanter: Ståle Dokken, Arbeidernes Ungdomsfylking, Even Rusten, Norsk Kommuneforbund, Rolf Lundell, Handel og Kontor i Norge, Martin Kolberg, Det norske Arbeiderparti, Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Esther Kostøl, Landsorganisasjonen, Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Anton Solheim, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Jakob Grava, LO-skolen Sørmarka, møter som observatør, Tore E. Hansen, AOF, varammann, ansattes representant, Jan Aaboen, AOF, sekretær for utvalget.

Faglig Utvalg

hadde ved årets utgang følgende sammensetning: Yngve Hågensen, LO, formann. Øvrige medlemmer: Aage Søgård, AOF, Per Ø. Andersen, Statstjenestemannskartellet, Kristian Haldorsen, Norsk Sjømannsforbund, Birger Bendiksen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Terje Kristiansen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Hans Bråthen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Kjell Solberg, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Yngve Halvorsen, Handel og Kontor i Norge, Gunnvor Reidarson, Norsk Kommuneforbund, Per Olav Førland, Norsk Tjenestemannslag, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Varamedlemmer: Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Rita Kåreid, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Viktor Folvik, Norsk Transportarbeiderforbund, Heidi Kvernvik, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Svein Fjæstad, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Protokollsekretær: Tore E. Hansen, AOF

Som observatør møter: Jakob Grava, LO-skolen Sørmarka, Faglig/politisk sekretær, DNA, Informasjonssekretæren i Landsorganisasjonen, Faglig sekretær i AUF.

Ukekursvirksomheten

Det ble i 1985 gjennomført 83 ukekurs i AOFs regi. I tillegg kommer forbundenes ukekursvirksomhet. Kursene har vært gjennomført som internatkurs, dagskoler og kombinerte dagskoler/internatkurs.

De fleste kursene har vært konsentrert om de regionale faglige studiesentrene i Sulitjelma, Stavanger og Trondheim samt på Sørmarka. På den måten har en klart å begrense reiseutgiftene til kursdeltakerne i en viss grad. Det har vært helt nødvendig for å kunne gjennomføre de planlagte kursene innenfor de økonomiske rammer. Som kjent har Stortingets flertall vedtatt at støtte til faglig skolering på ukekurs skal falle bort.

I tillegg til at studiesentrene har gjennomført den ukekursvirksomheten som er planlagt av AOF sentralt, er det arbeidet med at studiesentrene skal drive en større grad av oppsøkende virksomhet i forhold til fagbevegelsen i regionene, og bistå med utvikling og gjennomføring av kurstiltak. Det er derfor opprettet rådgivende utvalg ved hvert av sentrene med representanter for fagforbundene.

Interessen for de forskjellige kurstypene har vært varierende, men totalt sett har det vært flere søkere enn det samlede antall kursstipend. Alle kurs har vært avviklet, enten på de regionale kurssentrene, eller på kurssteder/hoteller som eies av fagbevegelsen eller Folkeferie.

NSBs reisebyrå i Fauske har stått for all transport av kursdeltakere til Sulitjelma. Dette samarbeidet har fungert svært bra og gitt oss økonomiske besparelser i form av rabatter og samordning av transport.

AOF har hatt ansvaret for den tekniske gjennomføringen av ukekursene for Samvirke forsikring, Statstjenestemannskartetlet og for Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Rådgivende utvalg for grunnskoloring (RUFAG) har lagt grunnlaget for det materiell som skal brukes på kursene i framtiden. Materiellet som er utviklet til skoloringen er produsert av Folkets Brevskole i nært samarbeid med AOF. Noen forbund har egne kurs knyttet til trinn I. For å fange opp behovet, ble det holdt ringlederkurs i alle fylker. For kurs- og forele- serskoloring til tillitsvalgtskoloringen ble det gjennomført 3 kurs.

Datakurs for tillitsvalgte

Det har i 1985 vært arrangert 8 trinn I-kurs for privat og offentlig sektor samt 1 trinn II-kurs for datatillitsvalgte og andre interesserte. Imidlertid var det planlagt flere kurs, men det måtte dessverre avlyses 1 kurs for privat sektor, 1 kurs for offentlig sektor, 1 kurs for statlig sektor og 1 vide- regående. Foreløpig stiller en seg bare noe undrende til at avlysning skulle være nødvendig, da det fra flere hold hevdes at behovet ikke er synkende. En av årsakene som nevnes er at markedsføringen ikke var like god i 1985 som før, uten at en med sikkerhet kan påstå at det er hele forklaringen.

Grunnkursene er gjennomført i nært samarbeid mellom AOF og Stats- tjenestemannskartetlet.

Høsten 1985 ble grunnkurset revidert og oppgradert for privat sektor. Dette skjedde i nært samarbeid med AOFs kursledere på området.

Vi har et dyktig skoler og motivert kurslederkorps, som vi nå forsiktig- vis rekrutterer nye medarbeidere til, slik at vi kan sikre en god kontinuitet og en grundig opplæring av hver enkelt.

Datakursene er gjennomført i et nært samarbeid med LOs arbeidslivs- avdeling.

Lokalt faglig studiearbeid

Sterk satsing på oppsøkende virksomhet har gitt brukbare resultater i år til tross for reduserte økonomiske muligheter gjennom offentlig støtte. Opplæring av studieledere og studietillitsvalgte har vært i en omleggings- fase fra sentrale kurs til opplæring i lokalmiljøene. Det er viktig at denne opplæringen knyttes til praktisk handling – vi håper derfor at effekten av omleggingen skal slå positivt ut i innværende studieår. Fra høsten -85 fikk de lokale faglige opplæringsmiljøene en ny prioritert oppgave. Etter omleggingen blir Faglig Grunnkurs trinn I/Introduksjonskursene bare arrangert lokalt. Det er en stor utfordring og et stort ansvar som på denne måten blir lagt på de lokale organisasjonsledd. Høsten -85 ble det gjen- nomført opplæring av lærere til Introduksjonskursene/Basiskursene i alle fylker. Dermed er grunnlaget for en vellykket satsing på FGK 1 i innvæ- rende år lagt. Oppfølging og videreutvikling av lærer/kurslederkursene og

studieleder/studietillitsvalgte – opplæringen er prioriterte oppgaver for AOF-sentralt. Dette er ved siden av å bedre de økonomiske arbeidsbetingelser viktige forutsetninger for å lykkes i det lokale faglige studiearbeidet.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøloven av 1977 har bestemmelser om at personer som har verv og ansvar i virksomhetenes verneorganisasjoner skal gis opplæring i verne- og miljøarbeid. Denne skolering, som er definert som 40 timers grunnopplæring i arbeidsmiljø, har AOF tatt del i som ansvarlig kursarrangør helt siden loven trådte i kraft. Grunnopplæringen i arbeidsmiljø er også basis for videregående arbeidsmiljøopplæring. Kursvirksomheten på området grunnopplæring i arbeidsmiljø gjennomføres til enhver tid i distriktene med de lokale AOF-foreningene som arrangør. I den senere tid er det etter ønske fra ulike fagforbund lagt opp til en bransjetilpasset grunnskolering, og det er inngått avtaler mellom AOF og de forskjellige forbund om samarbeid på dette området.

I den senere tid har det vært en skuffende tendens til at flere kurs har måttet avlyses på grunn av mangel på deltakere. En har også vært vitne til at myndighetene, Regjeringen og de borgerlige partiene har kommet med sterke angrep på Arbeidsmiljølovens forskjellige bestemmelser, og frem satt krav om forandringer som har til hensikt å svekke loven betraktelig.

Videregående kurs

For området videregående kurs i arbeidsmiljø, er det i året 1985 avviklet fire landsomfattende «Kurs for hovedverneombud og tillitsvalgte». Det er videre avviklet kurs om temaene «Planlegging av arbeid § 12» – «Kjemiske Helsefarer» og «Klima og ventilasjon».

Sammen med Norsk Folkehjelp har AOF hatt ansvaret for gjennomføringen av kurs i «Ergonomi og attføring».

Bedriftshelsetjeneste

AOF har i 1985 avviklet tre landsomfattende ukekurs på temaet bedriftshelsetjeneste. Det har vært stor interesse og veldig mange søkere til disse kurs.

Materiell

Det har i året vært arbeid i gang for å ajourføre materiell som er brukt. Det er også blitt utviklet forelesningsmateriell om temaene «Klima» – «Kjemiske helsefarer» – «Bedriftshelsetjeneste» «Arbeid i grupper» – «Handlingsprogram».

Skolering for oljevirksomheten

For oljevirksomheten offshore har det vist seg å være et stort skoleringsbehov generelt. AOF har gjennom et rådgivende utvalg for denne virksomhet et nært samarbeid med LOs Oljekartell når det gjelder opplegg og gjennomføring av skoleringstilbud til de som arbeider i oljevirksomheten offshore.

På området arbeidsmiljø gjennomføres to typer kurs: «Grunnkurs i arbeidsmiljø», som hittil har vært arrangert lokalt i Bergen, Haugesund og i Stavanger. Slike kurs gjennomføres med jevne mellomrom. «Videregående kurs i sikkerhet og vernearbeid for verneombud og tillitsvalgte», som er landsomfattende. Siste år er det gjennomført tre kurs av denne kategori.

Ellers har kurset «Grunnkurs for tillitsvalgte innen LOs Oljekartell» kommet som et fast tilbud, og av denne kurstype ble det siste år avviklet tre kurs.

Det er utviklet meget godt materiell for de såkalte oljekurs. Det er laget to fyldige materiellpakker bestående av emnehefter, både til det videregående arbeidsmiljøkurset og til kurset for opplæring av tillitsvalgte innen LOs Oljekartell.

INTERNASJONAL FAGFORENINGSSKOLE

Internasjonal fagforeningsskole, som har vært gjennomført i sin nåværende form siden 1984, er en del av rammeavtalen mellom NORAD og LO. Skolen går i LOs regi, men den praktisk/pedagogiske gjennomføringen er basert på et nært samarbeid med AOF.

Målgruppe for skolen er fagorganiserte fra U-land.

Følgende 6 prosjekter ble gjennomført i 1985:

Kvinneseminar 12 – 22. april. Seminaret var arrangert som et forberedelsesseminar til FFIs kvinnekonferanse i Madrid. Seminaret samlet i alt 15 deltakere fra: Mauritius, Botswana, Gambia, Sierra Leone, Liberia, Sør-Afrika, Lesotho, Kenya, Tanzania, Zambia, Zimbabwe, Ghana, Nigeria og Malawi.

25. april – 14. mai ble det arrangert en studietur for medlemmer av IUF – Matvareinternasjonalen. Deltakerne kom fra: Filippinene, Sør-Afrika, Ghana, Thailand, Mauritius, Zambia og Zimbabwe.

Turen startet med et opphold i Geneve, med besøk i IUF og ILO, og etter endt Norges-opphold dro gruppa 3 dager til Sverige. Det var i alt 12 deltakere.

30. mai – 20. juni gjennomførte vi en studietur for medlemmer av ITGLWF – Tekstilinternasjonalen. Det var i alt 12 deltakere fra: Malaysia, Zambia, Sri Lanka, Indonesia, Filippinene og Zimbabwe.

Turen startet i Brussel med besøk i ITGLWF og FFI, og avsluttet etter endt Norges-opphold i Sverige.

7. august – 1. september ble det gjennomført en studietur for medlemmer av IFPAAW – Landarbeiderinternasjonalen. Dette var for øvrig skolens første spansktalende prosjekt. Deltakerne, 12 i alt, kom fra: Colombia, Ecuador, El Salvador, Costa Rica, Chile, Nicaragua, Venezuela, Honduras og Argentina.

Turen startet i Geneve, med besøk i IFPAAW og ILO, fortsatte i Sverige og avsluttet i Norge.

12. – 30. september ble det i samarbeid med FFI gjennomført en studietur for medlemmer av indonesisk fagbevegelse – FBSI.

Det deltok i alt 12 deltakere fra forskjellige forbundsområder og fra flere regioner i Indonesia.

18. – 28. september ble det som en del av et lengre studieopplegg i regi av FFI, arrangert et studieopphold for asiatiske fagforeningsøkonomer.

Det var i alt 7 deltakere fra India, Malaysia, Sri Lanka og Indonesia.

Denne virksomheten omfattet i alt 70 deltakere. Antall kursdøgn – i alt 1216, hvorav 868 i Norge. Når det gjelder kvinnekursdeltakelse blir de prosentvise tallene som følger: 41% av deltakerne totalt var kvinner. Utelater man i denne sammenheng det rene kvinnekurs blir prosentandelen 25,5%.

Samtlige kurs ble i Norge gjennomført på LO-skolen, Sørmarka.

U-LANDSINFORMASJON

AOF mottok i 1985 670 000 kroner fra Departementet for utviklingshjelp for å drive informasjon innenfor Arbeiderpartiet om u-landsproblemer. Også i 1985 arbeidet det en sekretær på heltid med disse oppgavene.

Midlene ble særlig konsentrert til seks fylker, hvor det ble igangsatt eller videreutviklet et langsiktig studie- og solidaritetsarbeid. Temaene er enten Mellom-Amerika eller det sørlige Afrika. Arbeidet ble drevet i samarbeid med Arbeiderpartiets fylkeslag, og for de fleste fylkenes vedkommende også i nært samarbeid med Norsk Folkehjelp. Arbeidet er basert på studieringer, to helgekonsferanser hvert år i de enkelte fylkene og en del fellesmøter. Det ble også gitt støtte til et mindre antall konferanser i andre fylker.

Teaterstykket «Kassaapparatet», som er skrevet for amatørteatergrupper, ble innøvd og var klar til oppsetting ved årsskiftet.

Det ble gitt støtte til utgivelse av et hefte om kvinner i u-land, utgitt av Arbeiderpartiets kvinnesekretariat og et hefte om Sør-Afrika, utgitt av AIS.

Det ble gitt støtte til Arbeiderpartiets kvinnesekretariat for reise til FN's kvinnekongress i Nairobi og besøk fra Mødrekomiteen i El Salvador samt til AUF for reise til Mellom-Amerika.

PERSONAL- OG LEDERSENTERET

I 1985 ble det i AOFs personal- og ledersenters regi gjennomført 76 tiltak med i alt 1225 deltakere. Dette er en fordobling av deltakerantallet fra året før. EDB-opplæring har også i 1985 stått for omlag halvparten av

tiltakene, men det har også vært en økning i andre typer kurs – kurs som har vært arrangert etter ønske fra forbund og de økonomiske foretakene.

Det har i 1985 også vært en markert økning i tiltak som personal- og ledersenteret har hatt ansvaret for utover i landet. Spesielt gjelder dette emner som strategisk planlegging, kommunikasjonstrening og arbeidsbokmetoden. Opplegg i disse emnene har vært arrangert for forskjellige forbundsområder, økonomiske foretak, kommuner og AOF-foreninger.

Språkundervisningen har også hatt god tilslutning. Antall enkeltelever var omtrent det samme som i 1984. I tillegg har det vært en del gruppeundervisning. Senteret har også hatt oppdrag i tolking og oversetting av videoprogrammer og skriftlig materiell.

Høsten 1984 startet personal- og ledersenteret med Bedriftslederskolen. 17 av opprinnelig 18 deltakere har nå gjennomført studiet som varte halvannet år. De avla eksamen ved Statens Teknologiske Institutt i januar -86. En ny klasse startet studiene høsten -85.

I tillegg til den ordinære kursvirksomheten har det også vært avviklet to temakonferanser. En om fred og nedrustning og en likestillingskonferanse.

Etter at senteret fikk større lokaler har det vært en merkbar økning i utleie av lokaler til kurs og møtevirksomhet. Denne positive utvikling vil det bli lagt vekt på å følge opp også i 1986.

Totalt sett må det kunne sies at aktiviteten har vært tilfredsstillende i 1985 til tross for at bemanningen ble redusert.

Sosiale oppgaver

Faglige kurs for sosialtillitsvalgte. Mange bedrifter har egne tillitsvalgte som arbeider med ulike sosiale problemer. Opplæring i Trygdeloven, Lov om sosial omsorg og om den lokale helse- og sosialomsorg er nødvendig for å kunne ivareta arbeidskameratenes interesser.

I 1985 ble det gjennomført ett ukekurs. Dessuten inngår en del av emnene i den ordinære tillitsmannsopplæringen, og materiell til lokale kursopplegg er under arbeid.

Aktiviteten for LO-organiserte pensjonister

I tråd med LOs handlingsprogram og etter retningslinjer fra AOFs sosiale utvalg er det gjennomført en styrking av aktiviteten for LO-organiserte pensjonister.

I samarbeid med LOs sosialpolitiske utvalg er det gjennomført to sentrale konferanser med pensjonister fra de fleste forbundsområder.

Hovedtema har vært: Forhandlingsordningen med staten, krav ved forhandling og den sosialpolitiske situasjon.

Det er gjennomført to ukekurs på Storwartz Leirskole på Røros for LO-organiserte pensjonister.

I Møre og Romsdal har AOFs distriktsutvalg satt igang en kartlegging av pensjonistenes muligheter for deltakelse i faglig og politisk arbeid. AOF arbeider med kartlegging av medlemsorganisasjonenes organisering av tiltak for pensjonister.

Opplysnings- og utviklingsfondet LO/N.A.F.

Som medlem av LO/N.A.F.'s fondsstyre har i 1985 fungert: Fra LO: Tor Halvorsen, Ole Knapp og Tor Andersen. Fra N.A.F.: Carsten Schioldborg, Lars Chr. Berge og Asbjørn Lien.

Tor Halvorsen har vært fondsstyrets formann.

Fondsstyret har i årets løp behandlet en rekke søknader. Det er for 1985 bevilget følgende:

Samarbeidsrådet	Kr 2 879 540,-
AKAN	Kr 700 000,-
Hovedavtalen – tilleggsavtale I	Kr 5 000 000,-

Landsorganisasjonens skole Sørmarka

Styret

I løpet av året er det avholdt 3 styremøter, samt 1 fellesmøte mellom Byggekomiteén for LO-skolen Sørmarka og Styret. Hovedspørsmålene har vært knyttet til ut-/ombyggingen.

Styret har hatt følgende sammensetning: Svein-Erik Oxholm, LO, formann, Alf Frotjold, AOF, Jakob Grava, LO-skolen Sørmarka, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund, John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Olav Støylen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Alv Tellnes, Norsk Kommuneforbund, Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag, Einar L. Johansen, de ansattes representant.

Personlige vararepresentanter

Aage Søgård, faglig leder AOF, for Alf Frotjold, Knut Lier, forretningsfører LO-skolen Sørmarka, for Jakob Grava, Siri Anne-Marie Åslund for de ansattes representant.

Øvrige vararepresentanter:

Knut Endreson, LO, Kjell Solberg, Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund.

Styrets funksjonstid er, etter vedtak i Sekretariatet 30/9, forlenget inntil den framtidige styringsstruktur er avklart.

Personalet

Skolen har i dag 29 ansatte, derav 4 på deltid.

Nybygg

Skolen har i høst tatt i bruk internat D med 65 nye rom. Undervisningsdel A, samt internat C, er nå under ombygging. Ferdigstilling av bygg A er blitt noe forsinket, men vil bli overlevert 1. kvartal 1986. Internat C og B skal henholdsvis være ferdigstilt i mai og september. Entreprisen for bygg A beløper seg til kr 21 000 000 og for bygg C og B til kr 10 200 000.

Nyanskaffelser/vedlikehold

Styret har for 1986 vedtatt en budsjetttramme på kr 408 100.

Rådgivende utvalg for LO-skolen Sørmarka

Det er avholdt 4 møter i utvalget, som har bestått av: Jan Kr. Balstad, LO, formann, Jakob Grava, LO-skolen Sørmarka, sekretær, Aage Søgård, AOF, Arne Kokkvoll, Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, Einar Sigurd Birkeland, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Even Rusten, Norsk Kommuneforbund, Viktor Folvik, Norsk Transportarbeiderforbund, Nils Totland, Statstjenestemannskartellet.

Biblioteket

I første halvår 1985 ble det fra skolens bibliotek utlånt 728 bøker og tidsskrifter. Utlånet er noe lavere enn i foregående år.

Skolens bibliotek har siden august 1985 vært under ombygging, følgelig har bibliotektilbudet til skolens elever vært betraktelig redusert denne høsten, og det er da heller ikke ført ordinær utlansstatistikk for denne perioden. Det meste av litteraturen er pakket bort. Et kontor med noe gangareale fungerer i mellomtiden som et «mini-bibliotek», hvor vi har samlet den mest aktuelle litteraturen, leksika, tidsskrifter m.m. Med bakgrunn i dette forsøker vi å gjøre det beste ut av situasjonen inntil det nye biblioteket står ferdig på vårparten i 1986.

LO-skolen/elever

	Trinn I	II
Norsk Arbeidsmandsforbund	4	
Bekledningsarbeiderforbundet	2	
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund	4	1
Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund	1	1
Norsk Grafisk Forbund	2	
Handel og Kontor i Norge	2	1

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	1
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	10	2
Norsk Jernbaneforbund	2	
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund	4	
Norsk Kommuneforbund	11	3
Norsk Lokomotivmannsforbund	1	
Norsk Nærings- og Nyt.mid.arb.forbund	4	
Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	1	
Norsk Papirindustriarbeiderforbund	2	1
Den norske Postorganisasjon	1	
Norsk Postforbund		1
Norsk Sjømannsforbund	1	
Skolenes Landsforbund		2
Norsk Sosionomforbund	1	
Norsk Tele Tjeneste Forbund		1
Norsk Tjenestemannslag	2	
Norsk Transportarbeiderforbund	2	1
Norsk Treindustriarbeiderforbund		1
Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer	1	
	<u>59</u>	<u>16</u>

	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Antall personer som har besøkt skolen	7 712	7 046	6 158	9 286	8 150	6 613
Dagsbesøk	2 079	2 541	2 073	2 301	2 958	1 928
Elever	5 533	4 505	4 085	6 385	5 975	4 685
Persondøgn	27 397	27 474	23 367	25 334	23 976	21 151
Gjennomsnittsbelegg 43 uker á 7 døgn	91 p 72%	91 p 72%	78 p 62%	84 p 65%	80 p 63%	70 p 57%
Belegget har fordelt seg slik:						
Dagsbesøk	85	80	64	58	60	45
Korte kurs 1 - 4 dager	92	110	76	105	110	105
Lange kurs 5 d. eller mer	133	120	112	112	122	93
Avlyste kurs						
Tap av persondøgn	2 665	2 656	1 885	3 780	2 598	3 005
Tap av persondøgn etter leieavtalens pkt. 4	2 514	2 380	5 952	1 881	1 974	1 683

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker

Skoleåret 1985–86 har Arbeiderbevegelsens folkehøgskole disse hovedgruppene:

Teater og musikk
Sosiale emner
Media/samfunn I
Media/samfunn II

Dessuten har skolen en egen gruppe for fremmedspråklige elever som søker kunnskaper i norsk språk og samfunnsforhold som grunnlag for videre utdanning i Norge.

Det er avsatt ca. 20 – 24 timer pr. uke til arbeidet i hovedgruppene. I tillegg har skolen disse valgfagene: Historie, fredsarbeid, ideologi, organisasjonskunnskap, u-landsspørsmål, aktuell informasjon, foto, tegning, forming i ulike materialer, gymnastikk.

Skolen har god kontakt med lokalsamfunnet gjennom bedrifter, institusjoner, lag og organisasjoner. Skolens øvingsradio – Radio Ringsaker – som kom i gang i desember 1984, har vært med og styrket denne kontakten. Radioen drives av mediagruppene og har daglige sendinger. Mediagruppene lager også i år lydavis for blinde og svaksynte i kommunen. Og sosialgruppa har ansvaret for drift av barnepark. Dette er tiltak som også betyr mye for kontakten med lokalmiljøet.

Skolen fortsetter sitt internasjonale engasjement i samarbeid med Norsk Folkehjelp. Ved skoleårets avslutning i mai 1985 ble det overrakt ca. kr 75 000,- til Norsk Folkehjelps fiskeriprojekt i Nicaragua.

Skolen tok opp 70 elever til skoleåret 1985 – 86. 66 elever møtte. Bare en har sluttet. 183 søkte om plass. Gjennomsnittsalderen er ca. 20 år. Skolen har 24 tilsatte. Knut Aagesen er skolens rektor.

Fram til utgangen av juli hadde skolen en styrestruktur bestående av eierstyre og undervisningsstyre.

Som følge av endringer av «Lov om folkehøgskolar» av 8. juni 1984 er det med virkning fra 1. august 1985 fastsatt at skolene skal ha et styre, bestående av representanter for eiere, ansatte, elever og det offentlige.

Styret består av: Svein-Erik Oxholm, formann, Aage Søgård, nestformann, Gunnar Pettersen, Kay Olav Winther, Ingunn Olsen, Knut Aagesen, Eirin Faldet (repr. fra det offentlige), vararepr. Sigbjørn Johnsen, Børge Ekrem, ansattes representant, vararepresentant Jostein Rugsveen, Terje Mathisen, elevenes representant.

Skole og utdanning

Arbeidet med å sikre utbredelse og gjennomføring av LOs skolepolitiske målsettinger har vært intensivt bl.a. gjennom et stadig bredere samarbeid med myndigheter, offentlige rådgivende organer og andre berørte parter.

Gjennom representasjon i en rekke offentlige organer har fagbevegelsen hatt mulighet til å påvirke den skolepolitiske debatten og de beslutninger som treffes om den utdanningspolitiske utvikling. I tillegg har LO avgitt uttalelser om et stort antall utredninger, lovforslag, forslag til opplæringsplaner og fagplaner m.v.

I løpet av året har LO og Norsk Arbeidsgiverforening i fellesskap stilt krav overfor Kirke- og undervisningsdepartementet om ytterligere medinnflytelse i saker som angår skole og utdanning – og spesielt når det gjelder fagutdanningen.

Det har vært et nært samarbeid med flere av fagforbundene. Samarbeidet med AOF har variert med personalsituasjonen der. Kontakten mellom LO og elevenes og studentenes organisasjoner er opprettholdt og utdypet bl.a. i form av samarbeid om felles prosjekter.

ORGANISASJONSMESSIG OG ADMINISTRATIV TILHØRIGHET

Fram til den interne omorganiseringen etter LO-kongressen, var skolesekretæren plassert i arbeidslivsavdelingen med Jan Kr. Balstad som ansvarlig tillitsvalgt. Samtidig var utvalget for arbeidslivsutvikling LOs rådgivende organ for skole- og utdannings spørsmål.

I tillegg var det opprettet et eget skoleforum som referansegruppe for skole- og utdanningspolitiske spørsmål og som rådgivende utvalg for skolesekretæren.

Skoleforum har i 1985 hatt følgende medlemmer:

Odd Andreassen	Norsk Kommuneforbund
Einar S. Birkeland	Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
Kjell Solberg	Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
Sverre Worum	Skolenes Landsforbund

Terje Kristiansen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, har tiltrådt som observatør.

Det har gjennom lengre tid vist seg vanskelig å samle medlemmene til møte. Forumet har derfor ikke fungert etter forutsetningene.

Etter kongressen er skole- og utdanningspolitiske spørsmål flyttet ut av arbeidslivsavdelingen, og skolesekretæren er underlagt Ole Knapp som nå er ansvarlig tillitsvalgt for skole- og utdanningsområdet.

Det er foreløpig ikke opprettet noe rådgivende organ for skole- og utdanningspolitiske spørsmål.

FAGUTDANNING

I likhet med tidligere har tallet på og omfanget av arbeidsoppgaver som har tilknytning til fagopplæring i skole- og arbeidsliv økt, og lagt beslag på en stadig større del av skolesekretærens tid og arbeidskapasitet.

Tallet på saker fra Kirke- og undervisningsdepartementet, Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA) og Rådet for videregående opplæring (RVO) som forelegges LO for uttalelse er meget stort. Før LOs svar avgis, blir sakene forelagt for de berørte forbund. Stadig flere saker krever drøftinger med ulike forbund for å avklare uenighet mellom forbundene, og for å komme frem til et omforent felles syn fra fagbevegelsen. Antallet kontroversielle saker er økt etterhvert som etableringsfasen etter gjennomføringen av Lov om fagopplæring i arbeidslivet er avsluttet og erstattet med engasjement i saker som mer direkte angår innholdet i de enkelte fag, grensene mellom fagområdene, ansvaret for fagene m.v.

I løpet av året er det kommet til uttrykk sterke ønsker om å få avholdt konferanser og møter hvor LOs politikk når det gjelder fagopplæring kan bli drøftet.

AOFs rådgivende utvalg for yrkesrettet opplæring, hvor LOs skolesekretær er formann, har fortsatt fungert som et forum for drøfting av fagutdannings- og opplæringsspørsmål. Utvalget har representanter for en rekke fagforbund, AOF, Tiden og Folkets Brevskole og AUF. Utskifting av personale i AOF har gjort det vanskelig å få til en slik kontinuitet og praktisk oppfølging av arbeidet som ønskelig er.

Skolesekretæren er medlem av styringsgruppen for et prosjekt Kirke- og undervisningsdepartementet har satt i gang med sikte på å samordne innsatsen innenfor den offentlige forvaltning for å oppnå en mer økonomisk og fleksibel bruk av ressursene slik at man får en bedre utdanning for arbeidslivet.

Også i 1985 har LO avgitt uttalelse om forslag til endringer i Lov om fagopplæring i arbeidslivet i forskriftene til loven. LOs ønske om å få styrket yrkesopplæringsnemndenes selvstendighet og status er imøtekommet.

LO har sterkt tatt til orde for å beholde lovbestemmelsen om at lærlingen skal ha lønn under skolegang. Trass i dette er bestemmelsen tatt ut av loven.

LO har videre sammen med N.A.F. og i samarbeid med de berørte fagforbund – gått imot en reduksjon av timetallet på videregående kurs på yrkesfaglige studieretninger. Også lærlingenes og skoleelevenes egen organisasjon har gått imot. KUD har likevel gitt RVO beskjed om å tilstrebe en reduksjon i timetallet. Det har vært avvirket en rekke møter mel-

lom partene i arbeidslivet og departementet om saken, som egentlig dreier seg om den faglige kvaliteten på yrkesutdanningen.

Det er også i 1985 arbeidet overfor KUD og RVO for å gi fagenes representanter større innflytelse på arbeidet med fagplanene for fagutdanning i skolene, og for å sikre fagbevegelsen rimelig medinnflytelse gjennom den nye utvalgsstrukturen under RVO.

LO har i løpet av året avgitt uttalelse om struktur og innhold i studieretning for håndverks- og industrifag på grunnlag av en innstilling fra en arbeidsgruppe under Rådet for videregående opplæring. Uttalelsen er gjengitt i sin helhet på annet sted i årsmeldingen.

Sammen med N.A.F., lærer- og elevorganisasjonene m.fl. har LO forbedret en større aksjon for fagopplæring. Selve aksjonen, som er kalt yrkesopplæringens uke (Y.O.U. 2000), vil bli avholdt i mars -86. LO har bevilget penger til aksjonen, og aksjonens sekretær har kontor i Folkets Hus. Hele fagbevegelsens organisasjonsapparat er forsøkt engasjeri gjennom et bredt anlagt informasjonsopplegg.

LO og N.A.F. har i fellesskap laget en brosjyre som er kalt «Slipp lærlingen inn». Den er planlagt trykt i et meget stort antall og skal distribueres gjennom LO og N.A.F.s organisasjonsapparat. Målet er å anspore partene på den enkelte bedrift til å få bedriften godkjent som lærebedrift og få opprettet lærlingeplasser. Brosjyren bekostes av partene i fellesskap og av bidrag fra det offentlige.

LO har sagt ja til å oppheve Håndverksloven under forutsetning av at en eventuell ny ordning med mesterbrev stiller strenge faglige krav til den som skal utøve et yrke og drive som selvstendig næringsdrivende. LO har ment at RFA må administrere ordningen.

LÆRING I ARBEIDSLIVET

Som en oppfølging av den nordiske konferansen om læring i arbeidslivet som Nordisk Ministerråd arrangerte i 1984, har en gruppe bestående av dr. philos. Øyvind Skard fra N.A.F., direktør Wilhelm Meyn fra N.P.I. og skolesekretær Kay Olav Winther fra LO, utarbeidet et hefte om nye former for læring. Hftet tar for seg forutsetningene for uformell læring i arbeidssituasjonen samt hvordan slik læring kan utnyttes som en ressurs av de ansatte og bedriften.

SKOLEKONTAKTARBEIDET

Det er lagt stor vekt på å etablere et nært samarbeid mellom fagbevegelsen og skolen på alle nivåer. Samarbeidet gjelder både generelle utdannings- og skolepolitiske spørsmål, fag og yrkesutdanning og skolekontaktarbeid. Arbeidet med sikte på å bedre skolens undervisning om

arbeidslivet generelt, og om fagbevegelsen spesielt, er fortsatt forsøkt intensivert og utvidet.

Det er lagt vekt på at samarbeidet skal bli utviklet i nærmiljøet på nærmiljøets egne premisser. Mulighetene for å få skolen interessert og engasjert i dette arbeidet, og til å komme inn i et reelt samarbeidsforhold med skolen, ligger i at arbeidet knyttes til skolens engasjement overfor nærmiljøet og lokalsamfunnet. Det har derfor vært et mål å vende forutsetningene i de underliggende organisasjonsledd bort fra sentrale planer, undervisningsopplegg og undervisningspakker, og over mot utvikling av regionale og lokale planer som utarbeides av de samarbeidende parter i fellesskap. Dette sikrer dessuten at elevene får en undervisning som har en form og et innhold som korresponderer med det de kan fra før, og det de ellers arbeider med i skolen. På den måten unngår man at undervisningen om arbeidslivet og fagbevegelsen blir isolerte, fremmedartede tiltak uten sammenheng med undervisningen forøvrig. Dette gjelder både den undervisningen som foregår i forbindelse med utplassering av elever i arbeidslivet, og den undervisningen tillitsvalgte driver i skolen.

LO har derfor i løpet av de senere år mest brukt økonomiske midler og arbeidskraft på å stimulere til virksomhet i de enkelte fylker og samorganisasjonsdistrikter og på å sette regionale og lokale ressurspersoner i stand til å bidra aktivt til utvikling av utviklingsplaner og konkrete undervisningstiltak.

Det er avholdt et sentralt kurs hvor en utvalgt ressursperson fra hvert fylke har deltatt. Personene er valgt ut av de respektive distriktskontorer, og har gjennomgått et omfattende skoleringsprogram i flere ledd. I hvert fylke er det derfor nå minst en person som kan bistå distriktssekretæren i arbeidet med å planlegge og gjennomføre skoling av skolekontakter, utarbeidelse av undervisningsopplegg, praktiske undervisningstiltak i skolen og i arbeidslivet m.v.

I flere fylker er dette arbeidet kommet godt i gang. Det er holdt kurs for egne medarbeidere og felles kurs for faglig tillitsvalgte og lærere. Flere steder er det utarbeidet undervisningsopplegg og materiell, og det er innledet et kontinuerlig, praktisk samarbeid mellom de berørte parter med sikte på videreutvikling av samarbeidsformer og materiell.

I en del fylker er det arrangert felles seminarer mellom LO og Norsk Lærerlag med utgangspunkt i samarbeidsavtalen mellom de to organisasjonene. Samarbeidet om skolekontaktarbeidet har ført til at også andre deler av samarbeidsavtalen er blitt tatt opp og utdypet gjennom praktisk samvirke og felles aktiviteter. Skolenes Landsforbund har deltatt aktivt i arbeidet, og også Norsk Undervisningsforbund er trukket med enkelte steder.

Det sentrale kurset for skolekontakter er finansiert av fondsmidler via AOFs budsjett, mens de regionale og lokale kursene er finansiert av spesi-

elle midler som LO har avsatt til skolekontaktvirksomheten, samt av midler som er skaffet til veie lokalt.

Et stort antall skoler henvender seg til LO for å få tilsendt opplysningsmaterieell om fagbevegelsen til bruk i undervisningen. Behovet for slikt materieell øker etter hvert som skolene av økonomiske grunner må klare seg med foreldede bøker hvor arbeidslivet og fagbevegelsen er ofret minimal plass. Det materieell som finnes er sendt ut i stort antall, men det har dessverre ikke vært kapasitet til å fornye og supplere materieellet slik ønskelig er.

Etterspørselen etter foredragshjelp til ulike slags møter innenfor og utenfor bevegelsen er stor. De fleste henvendelsene er forsøkt henvist til de respektive distriktskontorene som i løpet av året har foretatt en rekke skolebesøk og orientert om fagbevegelsen og skole-arbeidslivsspørsmål i ulike fora. I tillegg har skolesekretæren deltatt i en rekke møter av mer sentral karakter. Flere forbund tar opp spørsmål som gjelder generelle utdanningsspørsmål og saker som angår skole/arbeidsliv/fagbevegelse. Skolesekretæren har så langt det har vært praktisk mulig deltatt i forbundenes møter, kurs m.v. om slike spørsmål.

I Trondheim er samorganisasjonen ferdig med sin del av undersøkelsen om skoleverkets engasjement i og arbeidet med skole-/arbeidslivsspørsmål. Også i Bergen nærmer arbeidet seg sin avslutning.

Heller ikke i 1985 har det vært mulig å finne løsninger på en rekke av de problemene som hindrer en utvidelse av samarbeidet mellom bl.a. fagbevegelsen og skoleverket. Spørsmålet om dekning av utgiftene ved skolekontaktens arbeid er ikke løst, heller ikke godtgjøring/betaling til utplasserte elever, og det har ikke vært mulig å få i gang igjen arbeidet i det offentlige utvalget som KUD har nedsatt for å avklare spørsmål i forbindelse med utplassering av elever.

FAGBEVEGELSEN OG LÆRERUTDANNINGEN

Heller ikke dette året er det gjort noe for å få deltakere fra fagbevegelsen til å delta på ½-årsenhetene i arbeidslivskunnskap ved lærerhøgskolene, da spørsmålet om stipend fra de respektive fagforbund til deltakerne ikke er avklart. Dette er beklagelig fordi deltakelse i disse ½-årsenhetene tidligere har gitt representanter for fagbevegelsen spesielle forutsetninger for å delta i skolekontaktarbeidet.

Det er imidlertid arbeidet videre på det grunnlaget som Forsøksrådet la, for å få lærerhøgskolene til å innpasse undervisning om arbeidslivet og fagbevegelsen som en obligatorisk del av skolens undervisningsplaner. Sammen med Norsk Arbeidsgiverforening har LO tatt initiativ overfor Lærerutdanningsrådet for å få nedsatt en arbeidsgruppe med representanter for myndighetene og partene i arbeidslivet som skal arbeide videre

med saken. Det er også rettet henvendelser til de enkelte lærerhøgskoler om å utvikle undervisningstilbud. Sammen med representanter for N.A.F. og Norsk Lærerhøgskolelag planlegger LO et spesialnummer av høgskolelagets tidsskrift «Pedagogen» om arbeidslivskunnskap i lærerutdanningen.

LO OG NORSK LÆRERLAG

Samarbeidsavtalen mellom LO og Norsk Lærerlag forutsetter samarbeid også om skoleinformasjon og skole-/arbeidslivsspørsmål. Gjennom møte- og kursvirksomhet i det enkelte fylke er kontakten mellom de to organisasjonene forsøkt utbygd og konkretisert. Den kontakten som på denne måten er etablert, har ført til et generelt nærmere og bedre forhold på grunnplanet i de to organisasjonene og har også hatt ringvirkninger og vært av grunnleggende betydning for realiseringen av andre deler av samarbeidsavtalen. Skole-/arbeidslivssamarbeidet har således vist seg som en velegnet innfallspport til et bredere generelt samarbeid.

En representant for Norsk Lærerlag har deltatt som observatør på LOs møte i TUACs komité for utdanningsspørsmål, dvs. i det rådgivende arbeidet overfor OECD.

Det har ellers vært kontakt mellom organisasjonene om en rekke saker som angår utdanningspolitikk og arbeidsforholdene i skolen, bl.a. når det gjelder arbeidet med ny mønsterplan for grunnskolen.

Skolesekretæren er medlem av den sentrale samarbeidskomiteen mellom LO og Norsk Lærerlag.

LO OG N.A.F.

I det uformelle forumet som er opprettet mellom representanter for LO og N.A.F. for drøfting av saker som angår skole og utdanning, er det holdt flere møter og drøftet en rekke saker. I løpet av året er det gjort flere felles fremstøt overfor Kirke- og undervisningsdepartementet når det gjelder fagopplæring i skole og arbeidsliv.

Skolesekretæren har innledet til debatt på N.A.F.s årlige utdanningskonferanse.

N.A.F. er trukket aktivt med i flere av de skole-/arbeidslivstiltakene som LO har satt igang i fylkene, bl.a. i samarbeid med Norsk Lærerlag.

LO OG DE UTDANNINGSSØKENDES KONTAKTUTVALG (DUK)

Det er holdt tre møter i kontaktutvalget mellom LO og fellesutvalget for elevenes og studentenes organisasjoner. Fra DUK møter lederne i de største studentorganisasjonene. LOs representanter i utvalget er Nils Tot-

land, Statstjenestemannskartellet, Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag, Arnt Bækholt, Norsk Kommuneforbund, Hans Jørgen Eriksen, N.F.A.T.F. og LOs skolesekretær. Leif Haraldseth, Jan Kr. Balstad og LOs organisasjonssekretær har deltatt i drøftingene av de enkelte sakene. De sakene som er drøftet er: Utdanningsfinansieringsordningen og LOs planer om å finne en organisasjonsmessig tilknytning til fagbevegelsen for ungdom under utdanning.

INNTEKTSAVHENGIG TILBAKEBETALING AV STUDIELÅN

I samarbeid med DUK, AOF, flere fagforbund og Norsk Lærerlag har LO fulgt opp LOs tidligere uttalelse om utdanningsfinansieringsordningene med en utredning om inntektsavhengig tilbakebetaling av utdanningslån. FAFO har utført det praktiske utrednings- og beregningsarbeidet i samarbeid med en styringsgruppe med representanter for de samarbeidende organisasjonene som også har finansiert prosjektet.

INTERNASJONALT

LO har vært representert ved møter i utdanningskomitéen i TUAC og DEFS. Når skolesekretæren ikke har hatt anledning til å møte, har Skolenes Landsforbund møtt på vegne av LO. Forbundet har ellers deltatt i arbeidet i DEFS sammen med skolesekretæren. I møtene i TUAC har en representant for Skolenes Landsforbund og Norsk Lærerlag møtt som observatører på LOs kvote.

Emnene for TUACs drøftinger har vært bestemt av arbeidet i OECDs utdanningskomité og av de sakene som ble tatt opp til behandling på OECDs undervisningsministermøte.

Det internasjonale arbeidet er drevet i samarbeid med LOs internasjonale avdeling.

Det er holdt kontakt med fagbevegelsen i Sverige og Danmark om skole-/arbeidslivsarbeidet, og representanter for LO i de to landene har orientert om skolekontaktarbeidet i de respektive land på LOs kurs for ressurspersoner i fylkene.

UNESCO

Skolesekretæren er medlem av den norske nasjonalkommisjonen for UNESCO og kommisjonens utvalg for utdanning, som bl.a. arbeider med voksenopplæring. Han er også med i arbeidsgruppen for Associated Schools Project (ASPRO) som tar sikte på å øke skolenes arbeid med freds-spørsmål og andre internasjonale spørsmål.

Jan Aaboen, AOF, har representert LO på UNESCOs verdenskongress for voksenopplæring.

VOKSENOPPLÆRING

Skolesekretæren har vært formann i DNAs utvalg for voksenopplæring som bl.a. har arbeidet med diverse spørsmål i tilknytning til stortingsmeldingen om voksenopplæring.

Jan Kr. Balstad er fagbevegelsens representant i Livslang Læring-utvalget som vil legge fram sin innstilling i løpet av 1986.

Alf Frotjold har vært LOs representant i det såkalte paragraf 3-utvalget som har arbeidet med voksnes rett til å dokumentere kunnskaper og ferdigheter som er ervervet utenfor skoleverket. Utvalget har avgitt innstilling (NOU 85:26) i løpet av året.

REPRESENTASJON

Landsorganisasjonen har vært representert i følgende offentlige styrer og råd innenfor området skole og utdanning:

Knut Aagesen: Rådet for videregående opplæring

Eva Andersen (lærling): Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Tore E. Hansen: Rådet for Norsk Fjernundervisning.

Nils H. Johannessen: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Magnor Johansen: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Even Rusten: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Kay Olav Winther: Rådet for Norsk Fjernundervisning, Rådet for arbeidslivsstudier og Komitéen for studie- og utdanningsspørsmål ved universitetet i Oslo, Styringsgruppa for SASA-prosjektet (samarbeidet skole/arbeidsliv) under Kirke- og undervisningsdepartementet. Utvalg som skal utrede samordning av yrkesutdanningen i arbeidslivet, skolen og arbeidsmarkedsopplæringen (KUD), Utvalg for vurdering av samarbeidet mellom skole og arbeidsliv når det gjelder yrkesutdanning under Kirke- og undervisningsdepartementet. Den Norske UNESCO-kommisjonen. Norsk voksenpedagogisk institutt (varamann). Lærerutdanningsrådets utvalg for arbeidslivkunnskap i lærerutdanningen.

Landsorganisasjonen har dessuten vært representert i de fleste av studieretningsutvalgene under Rådet for videregående opplæring. De enkelte fagforbund er representert i opplæringsrådene under Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Skolesekretæren har vært medlem av følgende interne utvalg i LO, AOF og Det norske Arbeiderparti:

Kontaktutvalget mellom Norsk Lærerlag og Landorganisasjonen.

Eierstyret og undervisningsstyret ved Arbeiderbevegelsens folkehøgskole Ringsaker (observatør til 31. juli -85).

Styret for Arbeiderbevegelsens folkehøgskole (medlem fra 1. august -85).

AOFs pedagogiske utvalg.

AOFs rådgivende utvalg for yrkesrettet opplæring (formann).

DNAs utvalg for voksenopplæring (formann).

Studierådet for Tiden/Folkets Brevskole.

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

Året 1985 var arkivets 76. driftsår.

Nye lokaler

Nybygget i Møllergata 20 sto ferdig til innflytting 1. juli. Arkivet fikk dermed 448,25 m² magasinplass og 227 m² nye kontorlokaler i 5. etasje. Både magasinet og kontorene er direkte tilknyttet arkivets gamle lokaler. LO har dekket innskuddet, som beløper seg til kr 1 454 000, og bevilget kr 1 200 000 til innredninger. Oppgjøret for innredningsarbeidene er ennå ikke avsluttet.

Arbeidet med å flytte arkivsamlinga inn i de nye lokalene har sammen med ombygginger og omstruktureringer som direkte følger av nybygget, satt sitt preg på virksomheten i arkivet dette året. I sommerperioden fra 23. juni til 9. august, var arkivet åpent bare én dag i uka, fra 23. september til 25. oktober var det helt stengt for publikum. Fredag 25. oktober kunne så arkivet invitere til offisiell åpning av de nye lokalene, sammen med markeringen av arkivleders 60-års dag.

Innkjøp og gaver

Utenom den løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser, har arkivet i år mottatt 68 (66) overføringer av trykt og utrykt stoff fra organisasjoner og privatpersoner. Et vesentlig tilskudd til Mot Dags arkiv fikk vi fra Damms antikvariat, etter en offentlig prinsippdiskusjon om salg av arkivmateriale. Av større arkivsamlinger vi har mottatt kan nevnes Samarbeidsrådet LO-NAF, Treindustriarbeiderforbundet, og også Skolenes Landsforbunds arkiv fram til 1980. Vi setter særlig pris på at bevegelsens veteraner stadig tilfører arkivet verdifullt materiale.

Det er i år kjøpt inn 652 (555) bøker og skrifter. Av disse var 31 (22) utrykte hovedoppgaver. Bevilgningene til mikrofilm er også i år hovedsaklig brukt til kjøp av avisfilm.

Serviceytelser

I 1985 ble om lag 2600 (2700) betjent på lesesalen. Besøket var størst i mars med 276 besøkende (januar 244). Det er lånt ut 1100 (1277) bøker og

skrifter, 1150 fotos (1550) og 31 faner (41). En stor mengde litteratur som blir brukt på lesesalen, er da ikke med i statistikken. Det samme gjelder fotostatkopier. Henvendelser pr. brev og telefon er svært mange. Betjening av forskere, studenter, forfattere av jubileumshistorikker osv. er tidkrevende. Forfatterne av den nye Arbeiderbevegelsens historie er blant de flittige, og krevende, brukere av arkivet. Dette er brukergrupper som benytter seg av mikrofilm, arkivstoff, tidsskrifter og bøker, og som derfor nyttegjør seg det allsidige tilbudet arkivet kan gi. Arkivet blir fortsatt svært mye brukt av bevegelsens egne folk.

En litteraturoversikt er utarbeidet til hjelp for Jern- og Metall i arbeidet for å bygge opp biblioteket på det nye studiesenteret på Jevnaker. Oversikten kan også med fordel brukes i andre sammenhenger. Arkivet er ellers bl.a. representert i bokkomiteén for Folkets Hus-bevegelsens historie, som nå er under arbeid.

Internt arbeid

Arbeidet med å ta de nye lokalene i bruk, har som allerede nevnt vært en kraftanstrengelse for arkivet i beretningsåret. Fjernmagasinet på Lørenvangen ble avviklet i april. Flyttinga har muliggjort og dels nødvendiggjort en reorganisering av arkivsamlingen, som fortsatt vil kreve adskillig tid. Målet er at dette arbeidet skal resultere i en bedre katalog over institusjonenes arkivalia, og tilknytning til Samkatalogen ved Norsk Privatarkivinstitutt. Arbeidet med å legge om billedsamlinga har fortsatt. Det samme gjelder innsamling og avfotografering av faner og plakater. Ordning og registrering av innkommet materiale pågår som vanlig.

Det samme gjør også registrering av kjøpte og mottatte bøker. Arbeidet med å lage en egen kardex over løpende organisasjonspublikasjoner er nå fullført, og vi vil fortsette å arbeide for å bedre rutinen for å få også andre organisasjonstrykksaker til arkivet. Arbeidet med å oppsøke arkivstoff hos veteraner og institusjoner er fulgt opp. Intervjuarbeidet er blitt midlertidig nedprioritert. Likevel har arkivets minnesamling også i 1985 fått vesentlig tilskudd.

Høsten 1985 gjennomgikk Bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøet i arkivet. De rapporter vi har fått tilbake derfra, tyder på at både det fysiske arbeidsmiljø såvel som trivselen på arbeidsplassen er god.

Forsvarets Sikkerhetsstab gjennomgikk i vårhalvåret gradert materiale i flere av personarkivene. Samarbeidet med Sikkerhetsstaben var godt, og etter anbefaling derfra er nå flere departementer i gang med å nedgradere dokumentene.

Forbindelser og konferanser

Arkivet har god kontakt med arbeiderbevegelsens lokale arkiver. I Hedmark er nå et nytt arbeiderbevegelsens arkiv opprettet, og i Bergen har

man nå lykkes å få en ordning med Byarkivet istedet for den gamle avtalen med Universitetsbiblioteket, som ikke fungerte.

Flere av arkivets personale har holdt forelesninger på kurser i arbeiderbevegelsens regi. Fra vår dublettsamling har vi også i år sendt bøker og småskrifter til andre biblioteker.

Arkivet var i 1985 representert på konferanse for arbeiderbevegelsens historikere i Linz og på møtet til Den internasjonale sammenslutningen av arbeiderbevegelsens arkiver i Brüssel, og dessuten på Ostseekollokvium i Greifswald, jubileumskonferanse arrangert av Institutt for sosialhistorie i Amsterdam, Folkørørelsernas arkivkonferanse i Stockholm og det svenske søsterarkivets seminar om sosialdemokratiet. Arkivet tok også del i en konferanse arrangert av AOF i Norden som drøftet arbeiderbevegelsens arbeid med arkiver og muséer. Videre har arkivet vært representert på Nordisk lokalarkivkonferanse om arkiver og EDB på Lillehammer og Norsk Historikerforenings seminar på Oppdal.

Informasjon og utstillinger

Arkivet har jevnlig besøk av grupper som blir vist omkring og orientert om arkivets virksomhet. Den årlige boklista «Aktuelle bøker og skrifter i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek» er sendt ut. Melding over tilveksten av utenlandsk litteratur, samt norske og utenlandske tidsskrifter, er sendt til Universitetsbibliotekets samkatalog. Arkivet laget i 1985 en større utstilling til markering av 50-års jubiléet for regjeringa Nygaardsvold. Utstillinga ble støttet økonomisk av Arbeiderpartiet, og ble åpnet i tilknytning til partiets landsmøte i mars. Seinere har den vært vist flere steder i Sør-Trøndelag. Arkivet arrangerte også i samarbeid med Tidsskrift for arbeiderbevegelsens historie/Tiden Norsk Forlag et seminar om regjeringsskiftet i 1935 og Nygaardsvold-regjeringens betydning.

Utstillinga «Bildet som våpen» ble i vårhalvåret vist på åtte forskjellige steder i Nordland og Troms. I høsthalvåret gikk den rundt i Akershus. Utstillinga har hele tida blitt godt mottatt, og er fortsatt etterspurt. Arkivet har videre bistått AOF i arbeidet med å arrangere utstilling i forbindelse med EL-dagene i Skien. Arbeidet med den nye Arbeiderbevegelsens historie i Norge er godt i gang, der Arne Kokkvoll er blant redaktørene, og Lill-Ann Jensen er bilderedaktør. Første bind ble presentert på en godt besøkt pressekonferanse i arkivets lokaler. Arkivet har stilt kontorplass til disposisjon for Tidsskrift for arbeiderbevegelsens historie, som har kommet med to numre i beretningsåret.

Arkivet har også vært representert i LOs kulturutvalg og i styret for Eilert Sundts forskningsfond.

Budsjett, styre og personale

Arkivets budsjett var i 1985 kr. 3 600 000. Av dette utgjorde statstilskuddet kr. 1 189 000, kr. 1 600 000 kom fra Opplysnings- og Utviklingsfondet, mens kr. 811 000 var en direkte bevilgning fra LO. Arkivets styre har bestått av Jan Aaboen, formann, Frank Andersen, Ingeborg Botnen, Knut Johannessen, Kjell Lien, Odd Harald Røst og Kari Lund Bråthen. Odd Harald Røst gikk i løpet av beretningsåret ut av styret, og ble erstattet av Knut Endreson. Det ble holdt fem styremøter i løpet av året.

Arkivleder Arne Kokkvoll har vært engasjert i 3/4 stilling ved Olavsgruva og Storwartz leirskole fram til 1. september, og derfra ut året i 1/2 stilling der. Han har hele tida hatt ansvaret for arkivet. Som følge av Svein Damsloras sjukdom har Arnfinn Malme hele 1985 vært engasjert som nestledervikar. Arkivets personale har hatt følgende sammensetning: Arkivleder Arne Kokkvoll, arkivar og nestleder Arnfinn Malme (for Svein Damsloras), bibliotekarene Kari Lund Bråthen og Sissel Pettersen, konsulent Lill-Ann Jensen, arkivsekretærene Kirsten Hofseth og Kåre Auale, kontorsekretær Aud Lundemo Aas og arkivar Einar Terjesen. Einhart Lorenz har vært vikar på halv tid, og Ebba Skalstad har hospitert i halv stilling. Ellers har arkivet også dette året benyttet en del timebetalt ekstrarhjelp.

FAFO, Fagbevegelsens Senter for Forskning, Utredning og Dokumentasjon

1985 har vært det mest aktive år i FAFOs 4-årige historie:

- omsetning på ca. 8 millioner
- 25 medarbeidere
- startet med egen publikasjonsvirksomhet
- gav ut bortimot 20 ulike titler
- bøkene/rapportene ble sentrale premissleverandører både i fagbevegelsen og samfunnslivet for øvrig
- det ble arrangert en stor to-dagers konferanse om «arbeidsledighet og sysselsetting»
- FAFO etablerte seg også som et senter for næringsutvikling
- bortimot 30 ulike prosjekter ble påbegynt, videreført eller slutført
- det ble startet opp kurs for FAFO-ansatte som avlegger dr.philosgraden
- FAFO-prisene ble utdelt for første gang. De tilfalt Merete Lie og Bente Rasmussen for beste samfunnsvitenskapelige arbeid overhode, mens Svenn Åge Dahl fikk prisen for beste hovedoppgave.

FAFO i virksomhet

For å realisere FAFO's målsetting og aktivitetsprogrammet for 1985 har instituttets kunnskapsproduserende og kunnskapsformidlende aktiviteter blitt organisert etter følgende inndeling:

- Forskning
- utredning
- dokumentasjon

Forskning

Forskningsvirksomheten har tilstrebet å skape ny kunnskap for sentrale samfunnsaktører og især for fagbevegelsen og for dens behov for langsiktig strategisk planlegging. Den nye kunnskapen skal skape relevante forklaringer på hvorfor disse endringene finner sted, kunnskapen skal bidra til å framlegge alternative strategier for å forhindre og for å motvirke uønskede utviklingstrekk, og strategier som kan fremme størst mulig overensstemmelse mellom målsettinger og bruk av virkemidler. Eksempler på forskningsarbeid som har vært og er i gang ved FAFO og som har en dyptpløyende og langsiktig karakter, er analysene av velferdsstatens utvikling og dens fordelingsmessige konsekvenser, analyser av endringer i lokalsamfunnet (eks. Ranaprojektet) og analyse av organisasjonsendringer i fagbevegelsen.

Utredning

Utredningsvirksomheten har en mer kortsiktig karakter, og tar primært sikte på å sammenfatte eksisterende kunnskap, supplert med analyser av originalkilder som er mulig å gjennomføre innenfor relativt knappe tidsrammer. Utredninger kan ta form av rene sammenfatninger av hva vi vet innen enkelte generelle, men likevel avgrensede felt. Utredninger kan også ha en mer spesifikk karakter, som f.eks. FAFOs analyser av prosjektgrupper i industrien, eller bruk av offentlige sysselsettingsmidler.

Dokumentasjon

Dokumentasjonsvirksomheten har rettet seg inn mot oppbygging av en permanent kunnskaps- og servicebase, delvis i form av kvantitativ kunnskap. Kunnskapsbasen er delvis knyttet til kunnskapsressurser ved FAFO og delvis knyttet til nasjonale og internasjonale datanettverk. Dokumentasjonsvirksomheten fikk sitt gjennombrudd i 1985 i forbindelse med boken «Ny kurs for velferdsstaten...?» Boken var den første større rapporten fra FAFOs sosialpolitiske dokumentasjonsprogram. Boken dokumenterer den faktiske utviklingen på en rekke sosialpolitiske områder for perioden 1977 – 85.

Alle tre hovedaktivitetene ved FAFO i 1985 har munnet ut i

informasjons- og rådgivningsvirksomhet, primært overfor fagbevegelsen, men også i forhold til en bredere offentlighet. Rådgivningsvirksomheten har i første rekke dreiet seg om bistand når det gjelder spørsmålet om hvordan den kunnskap FAFO skaffer til veie, kan konkretiseres i retning av praktisk handling.

Prosjektvirksomheten i 1985

FAFO har drevet forsknings-, utrednings- og dokumentasjonsvirksomhet innenfor følgende programområder:

- organisasjonsfeltet
- fordelingspolitikk
- kommunikasjon/informasjontechnologi
- sosialpolitikk
- arbeidsmarkedspolitikk
- likestilling
- næringsutvikling
- Norge og det internasjonale samfunn

Sammenhengen mellom virkemåte og programområdene kan skjematisk fremstilles slik:

	Forskning	Utredning	Dokumentasjon
Organisasjon	X	X	X
Fordeling	X	X	X
Kommunikasjon/info		X	X
Sosialpolitikk	X	X	X
Arbeidsmarkedspolitikk	X	X	X
Likestilling		X	
Næringsutvikling	X	X	X
Norge og int.samf.		X	X

I 1985 har FAFO hatt en meget omfattende prosjektvirksomhet. Bortimot 30 ulike prosjekter har pågått, blitt slutført eller startet opp i løpet av 1985. De aller fleste prosjektene må betegnes som kortvarige – d. v. s. de har en varighet på 1 år eller mindre. Unntakene her er «Organisasjonsprosjektene», «Velferdsstatsprosjektet», «Mo i Rana-prosjektet» og tildels «Bankprosjektet».

5. Internasjonalt faglig samarbeid – Utenrikspolitikk – Solidaritetsarbeid

Fortsatt er det styrking av det internasjonale faglige samarbeidet, særlig i forbindelse med den internasjonale og europeiske økonomiske utvikling og ledighet, som vektlegges. Den europeiske faglige samorganisasjon avholdt kongress i Milano i mai 1985. Faglige rettigheter står i økende grad fram som et hovedspørsmål – og er under økende press. Solidaritetsarbeidet gjennom Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité, Norsk Folkehjelp og LO utvides. Enkelt saker som Sør-Afrika og Tyrkia har vært markert i 1985. Forholdet til Regjeringen i utenrikssaker gir erfaring som peker på behov for utdypning.

LO-kongressens vedtak om internasjonale saker i handlingsprogrammet og i den almenne internasjonale uttalelse er grunnlinje for arbeidet.

Faglige rettigheter

Klar tendens i 1985 er de økende angrep på faglige rettigheter og behovet for styrking av fagorganisasjonen i de mange land. Utslag av tendensen kommer i diktaturstatene og i konservativt styrte eller elitedominerte områder som deler av Sør-Amerika, Mellom-Amerika og Afrika. Men samtidig har det vært framgang for demokrati og fagorganisering i Latin-Amerika. Angrepene fra konservative krefter henger også sammen med at fagorganisasjonen synes å markere seg mer. I vestlige industriland øker angrepene på faglige rettigheter og innflytelse gjennom «union busting», i lovgivning og rettsvesen og gjennom angrep fra regjeringen og arbeidsgivere. Samtidig melder en rekke fagorganisasjoner i Sentral-Europa og Nord-Europa om medlemsnedgang, pga. ledighet og samfunnsendringer, mens en altså kan tale om oppgang i Latin-Amerika og Japan og noe i de nordiske land. Fagorganisasjonen verden over vurderer sin stilling og søker nye måter å møte utfordringene i samfunnsendringene på.

Nordens Faglige Samorganisasjon og Den nordiske samarbeidskomité av arbeiderpartier og landsorganisasjoner har tatt opp organisasjonsutfordringen og høyrebølgen i forsøk på å stake ut ny politikk. Innen Euro-LO er Det europeiske faglige institutt opptatt av det samme, og Frie

Faglige Internasjonale har begynt med årsoversikter om status for faglige rettigheter. Styrking av faglig organisasjon, modernisering av programmer og sikring av faglige rettigheter har pekt seg ut som sentrale fellessaker internasjonalt.

LO har i perioden deltatt i en serie protestkampanjer i forbindelse med undertrykking av faglige rettigheter i Sør-Afrika, Tunis, Zambia, Tyrkia, Chile, Polen, Sentral-Amerika, Bolivia og andre land. Disse felles protestkampanjene har en viss betydning. Amnesty International og fagorganisasjonene samarbeider. LOs utviklingshjelp og AIS' arbeid er innrettet på å fremme faglig organisasjonsbygging og rettigheter.

Sør-Afrika

Landsorganisasjonen har vært særdeles aktiv i Sør-Afrika-saken i 1985. I en serie initiativ overfor Regjeringen er det framsatt konkrete forslag om økonomiske og politiske tiltak fra Norge og Norden i forbindelse med økt undertrykking av voldskonflikten. LO har det syn at press fra det internasjonale samfunn er en forutsetning for at det hvite apartheidregimet skal legge om til demokrati. LO har tatt initiativ til nærmere vurdering av konsekvenser i Norge av økonomiske tiltak (FAFO). Gjennom AIS er det startet en kampanje Frihet for Sør-Afrika, som har som siktemål å både skape større bevissthet om Sør-Afrika-saken og å samle inn penger. Midler er igjen gått via FFI til de faglige organisasjonene i Sør-Afrika. Nordens Faglige Samorganisasjon har oppjustert sitt Sør-Afrika-program, som er framlagt for de nordiske utenriksministere (Svenn Stray). Fellesnordisk faglig press på de nordiske regjeringer er ført fram.

Frie Faglige Internasjonale har gjennomført delegasjonsbesøk og støttevirkosomhet til fagorganisasjonene i Sør-Afrika, som har gjennomgått en rivende utvikling, senest med dannelsen av COSATU i november, en dominerende hovedorganisasjon på 450 000 medlemmer (Confederation of South African Trade Unions) ved siden av CUSA (Council of Unions of South Africa). CUSA er medlem av FFI, COSATU ikke, men støtte går til begge grupperinger og det er nær kontakt mellom dem. FFIs heldagskonferanse i Washington i april om Sør-Afrika, med deltakelse av svarte faglige ledere, markerte på ny internasjonal fagbevegelses holdninger, og en ekstraordinær konferanse i august trakk opp ytterligere krassere handlingslinjer, hvor parolen ble å vanskeliggjøre (harazz) forholdene for sørafrikanske hvite interesser der det er mulig. Koordineringen fra FFI i Sør-Afrika-saken er nyttig.

Tyrkia

Presset fra europeiske regjeringer på militærregimet i Tyrkia for demokratisering har minsket i 1985, trass i vesentlig aktivitet både fra FFI og DEFS. Aktiviteten fra LOs side har holdt seg, men forliket mellom Norge og de øvrige fire klagestater (inkludert det sosialdemokratiske Sverige) og Tyrkia om saken ved den europeiske menneskerettighetskommisjonen betydde en legitimering av regimet og aksept av bruk av militær makt mot fagorganisasjoner i Europa. I så henseende har presset fra fagorganisasjonene i Vest-Europa og FFI ikke nådd fram – hittil. Over 700 faglige tillitssvalgte fra DISK har fått påstander om dødsstraff og fengsel ned til 5 år. Samtidig er fagforeningsloven snever og tolkes begrensende, og politiloven gir mulighet til å bryte inn i møter. Regjeringen gir ikke anledning til reelle forhandlinger for TURK IS og dets forbund. Nye vedtak i DEFS og FFIs styrer i desember – dels etter forslag fra nordisk side – legger opp til økt press fra demokratiske fagorganisasjoner i 1987. LO har i henvendelser til Regjeringen tatt avstand fra forliket og behandlingen av Tyrkiasaken og krevd den gjenopptatt i Europa og ført inn i NATO. Tyrkiasaken er i ILO kjørt hardere og bedre enn i Europarådet.

Polen

Situasjonen i Polen har vært behandlet både i DEFS og FFI med fortsatt vedtak om at Solidaritet må anses som eneste lovlig valgte og representative fagorganisasjon. LO har støttet Solidaritet gjennom utenlandskomiteén i Brussel. Samtidig er situasjonen drøftet med sovjetisk LOs (VZSPS) formann i Oslo i mai, og drøftinger med ungarsk LO (SZOT) var planlagt til årsskiftet. En forverring av situasjonen var synlig mot slutten av året. Det er nå minst tre strømninger i Polen – de som hevder at regimet må gå tilbake til det gamle partidominerte faglige system, de som slutter opp om Solidaritet (trolig flertall) og de som hevder at de nye faglige organisasjoner er et slags kompromiss. Offisiell holdning i Polen og Sovjetunionen er at Solidaritet ikke eksisterer og er oppløst. Den polske regjering ble dømt i ILO pga. sin holdning til faglige spørsmål. Polen truer med å trekke seg ut av ILO. Polen-spørsmålet er fremdeles et hinder for en bredere øst-vestfaglig kontakt, selv om bilaterale forbindelser øker igjen. De nødvendige kontakter mellom partene er ikke skapt. Det er et åpent spørsmål om den harde holdningen bak disse standpunkter endres.

Utenriksøkonomisk politikk

Både i Norden (NFS), i DEFS, FFI og TUAC (den faglige rådgivende komité i OECD) arbeides det fram nye programforslag til økonomisk politikk for vekst uten vesentlig inflasjon, ledighet og nedgang i utenriksøkonomien. I samtlige fora kjøres krav om koordinering og samtidig etterspørselspolitikk. I FFI er særlig gjeldsproblemene for utviklingslandene tatt opp gjennom forslag om omstrukturering av gjelden og øking av kredittressursene. På teknologisiden har europeisk fagbevegelse sluttet seg til planene om teknologisk samarbeid i Vest-Europa gjennom EUREKA-opplegget. Det er kontakt mellom arbeidstakersiden og arbeidsgiversiden internasjonalt i OECD (TUAC og BIAC) og i Europa (DEFS og UNICE) som synes å tyde på en fellesinteresse i vekstpolitikk. Det er kontakt mellom NFS og DEFS og den europeiske industrigruppen som Gyllenhammer leder. Ikke desto mindre er ledigheten i Vest-Europa overveldende stor, særlig for ungdom, og det er få tegn til at regjeringene tør gå inn i et samarbeid om økonomisk politikk som sikter på samtidig ekspansjon. NFS har kjørt på nærmere samarbeid om økonomi og industri i Norden, både overfor regjeringene, Nordisk Råd og industrien.

I europeisk sammenheng er tregheten i samarbeidet EF-EFTA merkbar, samtidig som utvidelsen av EF til 12 medlemmer og arbeidet innad i EF med et indre marked, dvs. reduksjon av administrative hindringer og jevnføring av regler, er en viktig utvikling som må møtes både av fagorganisasjonene i EF og EFTA – helst felles i DEFS. Dersom en slik reduksjon av ikke tollmessige hindringer ikke finner sted både i EF og i EFTA-gruppen kan nye handelsskinner bli skapt og den europeiske frihandelszone for industrivarer bli delt opp. Denne utvikling, sammen med behovet for samarbeid om teknologi i Vest-Europa og om industri, har reist nye utfordringer i 1985. De er delvis forsøkt taklet i DEFS, men er bare i sin begynnelse. Landsorganisasjonen har tatt initiativ til ny kontakt med Utenriksdepartementet og Regjeringen om den utenriksøkonomiske utvikling og foreslått drøftinger, særlig om utviklingen i Europa.

Midt-Østen

LO har fortsatt kontakten med Palestine Trade Union Federation, som besøkte Norge med en delegasjon i mars. En er enig om samarbeid på flere felter. LO sa ja til innbydelse til gjenbesøk. Histadrut deltok som gjest på LO-kongressen, og i november besøkte LO Israel (og Egypt). Forut for besøket foregikk en omfattende skriftveksel med Histadrut. Forholdet til

Histadrut ble gjenopprettet under besøket, og det er enighet om nærmere kontakt, særlig om organisasjonsspørsmål og utredning. I disse kontaktene drøftes sjølsagt situasjonen i Midt-Østen. I kommunikéene framgår hovedholdningene: Ønsket om fredelig løsning og forhandlinger og avstandstaken fra terror fra samtlige tre organisasjoner. LOs prinsipp-holdning for øvrig har vært sikring og anerkjennelse av Israel som stat innen definerte grenser etter FN-vedtakene, i en garantert og forhandlet internasjonal ordning, og rettigheter til palestinere til sitt eget område og egen statsdannelse. Samtalene i Israel (fagorganisasjon og parti), i Egypt (regjeringens utenriksledelse og fagorganisasjon) og med PTUF, brakte inntrykk av ønske om fred og forhandlinger og moderasjon, men ingen er rede til å ta det avgjørende skritt. Det er grunn til press fra det internasjonale samfunn. Med fagorganisasjonen i Egypt ble det undertegnet ny samarbeidsavtale.

Øst – vest-forbindelsene. Nedrustningen.

Landsorganisasjonen har i 1985 tatt opp igjen østkontaktene, bl.a. ved besøkt av formannen i Sovjetunionens fagorganisasjon VZSPS, Stefan Sjajajev, i Oslo i mai. Det var enighet om å utdype kontaktene. Øst – vest-forbindelser generelt, nedrustning, Polen, situasjonen faglig i Norge og Sovjetunionen var emner. Brevveksling om den videre formen for kontakt. Kontakten med ungarsk LO, SZOT er tatt opp igjen med planlagt besøk i 1986 hos lederen Sandor Gaspar. Ny kontakt med østtyske og tsjekkiske organisasjoner er avtalt.

Kontakten fra vest-europeisk fagbevegelse østover er generelt økt, i lys av forsøkene på nedrustningsforhandlinger og andre typer forhandlinger øst – vest. Muligheten for nye multilaterale konferanser er stadig små pga. situasjonen i Polen. Polske myndigheter med støtte fra sovjetisk fagorganisasjon hevder resolutt at Solidaritet ikke eksisterer og er oppløst. Det samme sier VZSPS. Denne nekting av virkeligheten er et hinder for videreutvikling av øst – vest-faglige kontakter, selv om det er diskusjon om enkelte av Solidaritets tidligere vedtak. En kontakt mellom myndighetene og en representativ fagorganisasjon er et minstekrav.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjons kongressvedtak om nedrustning var dels rettet som en henvendelse til fagorganisasjonene i Øst-Europa om å ta standpunkter i nedrustningssaken og om press på regjeringene for forhandlingsvilje i nedrustningsforhandlingene. Som nevnt er en dialog i gang. Frie Faglige Internasjonales styre har med utgangspunkt i Oslo-kongressens vedtak om fred, sikkerhet og nedrustning nå vedtatt å

ta kontakt om nedrustningsspørsmålene med NATO, Warsawa-paktens organisasjon og FNs forhandlingssystem i Geneve, dvs. de mellomstatlige organer som er involvert i nedrustningsforhandlingene.

Innen Vest-Europa er det nærkontakt om nedrustning mellom de nordiske organisasjoner og mellom en del av de vest-europeiske om øst – vest-forholdet (DGB, FNV, (Nederland), og TUC, samt de nordiske).

AFL-CIO USA viser økende interesse for nedrustningssaken, men stiller seg fortsatt uforstående til kontakt med østeuropeiske fagorganisasjoner som middel til å fremme avspenning og press i nedrustningssaken. Amerikansk LO ønsker heller direkte press på regjeringene. AFL frasier seg stadig muligheten til kontakt med øst-europeiske fagorganisasjoner ut fra at det vil bety aksept av slike fagorganisasjoner i land uten reelle valg og uten organisasjonsfrihet. Det pågår stadig debatt mellom vesteuropeiske og amerikanske fagorganisasjoner om denne øst – vest-kontakten. Mellom norsk LO og AFL har det pågått skriftveksel om Mellom-Amerika og øst – vest-forholdet generelt.

Polen-saken er i ferd med å vanskeliggjøre situasjonen i ILO, Verdens Arbeidsorganisasjon, idet en rapport (Valticos) fordømmer polske militærmyndigheters holdning til Solidaritet og faglige rettigheter med den konsekvens at Polen har meldt uttrekking fra ILO (frist høsten 1986). Arbeidet er igang for å finne kompromiss, men dette er vanskeliggjort pga. tilstrømming i Polen overfor Solidaritets representanter.

I øst-europeiske land foregår en indre debatt om fagorganisasjonens rolle og funksjon.

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)

Tor Halvorsen ble valgt til formann i mars. Svein-Erik Oxholm er den andre norske representanten. Også Kaare Sandegren møter. Styremøter er holdt i mars, august og november.

NFS nyttes i stor grad som forum for utveksling av opplysninger om avtaleforhandlinger i de nordiske land. Ved hvert styremøte gjennomgås forhandlingssituasjonen, men også den generelle økonomiske situasjonen i Norden, Europa og internasjonalt. Kontakten på disse felt er løpende.

NFS har i 1985 utarbeidet et fjerde økonomisk handlingsprogram for Norden. NFS' program har med hell vært nytt til å påvirke de nordiske finansministres handlingsprogram og Nordisk Råd, jfr. NFS' opptreden på Nordisk Råds sesjon i mars i Reykjavik og minisesjonen i november i Mariehamn. En tilsvarende rapport om arbeidsløsheten er utarbeidet.

Som en oppfølging av NFS' økonomiske handlingsprogram er det utarbeidet en mal eller modell for konsernfaglig samarbeid i Norden, utar-

beidet felles holdninger til nordisk prosjekteksport og tatt initiativ til drøftinger med komitéen for utvidet samarbeid i Norden. Det er lagt opp forslag om utvidet eksportsamarbeid, ny nordisk næringspolitikk, om nordisk materialinstitutt, om bioteknologisk samarbeid, om økte ressurser til det nordiske samarbeid. Forslagene er ført fram for Nordisk Råd og vil bli fulgt opp i 1986.

Rapporter om nordisk industriutvikling, om valutapolitiske spørsmål og om økonomi og sysselsetting i europeisk perspektiv (i samarbeid med DGB) og om den solidariske lønnspolitikken, er under utarbeidelse. Rapporten med DGB er et forsøk på utregning av positive konsekvenser for sysselsettingen i Vest-Europa dersom de vest-europeiske land gjennomfører samtidige og koordinerte ekspansjonstiltak. En utredning om tjenestefundamentet «de nye arbeidsplasser» er gjort.

En utredning om effektivisering av DEFS er utarbeidet og drøftet med generalsekretæren i Euro-LO, Mathias Hinterscheid, på styremøtet i mars i Stockholm.

NFS har kontakt med Gyllenhammer/Sundquist-gruppa, dvs. gruppa for utvidet økonomisk samarbeid i Norden, som har utviklet planen om en stiftelse for industriutvikling i Norden. De nordiske fagorganisasjoner går inn i stiftelsen som medlemmer. NFS har også kontakt med Gyllenhammers europeiske industriledergruppe i forbindelse med de nordiske organisasjoners deltakelse i det økonomisk-politiske arbeidet i Den Europeiske Faglige Samorganisasjon.

NFS har begynt å sette søkelyset på eventuelle konsekvenser for Norden av utvikling av et «indre marked» i De europeiske fellesskap med sikte på å *unngå* at nedbygging av administrative og andre hindringer, samt oppbygging av fellesregler innen EF, skal føre til handelssplittelse mellom EF-landene og EFTA-landene. Saken følges også opp i DEFS av de nordiske organisasjoner. De nordiske organisasjoner koordinerer sin virksomhet i DEFS, FFI, TUAC, ILO og i andre sammenhenger. Dette arbeidet går godt og naturlig og gir innflytelse. Konsultasjonen er kontinuerlig.

NFS' virksomhetskonferanse i april i Danmark bekreftet at organisasjonen fortsatt og enda sterkere må konsentrere arbeid og ressurser på sysselsetting og økonomisk vekstpolitikk. Virksomhetskonferansen tok også opp «høyrevinden», med et opplegg fra en arbeidsgruppe om antifaglig virksomhet i Norden. Rapport er utarbeidet og nyttes som grunnlag i arbeidet. Også arbeidsmiljø, likhet og familiepolitikk ble understreket.

NFS har revidert sitt Sør-Afrika-program i 1985 og ført fram krav til de nordiske regjeringer om fellesnordiske tiltak. (Møte med utenriksministrene). De nordiske organisasjoner samarbeider med FFI og DEFS om Sør-Afrika-saken.

Den sentrale komité under styret er det økonomisk-politiske utvalg. De internasjonale sekretærer møtes om utenriksfaglige saker.

NFS arbeider som påvirker overfor Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd (parlamentarikerforsamlingen). Et stort antall remisser og uttalelser om saker under behandling er behandlet og innsendt, særlig på det økonomisk-politiske, arbeidsmarkedspolitiske og sysselsettingspolitiske området.

Det er lite samarbeid i faglig utviklingshjelp og solidaritetsarbeid, en mangel. Unntak er koordinering gjennom FFI om Sør-Afrika. Det er tidligere gjort forsøk fra norsk LO på å anvende NFS til samarbeid om fred, nedrustning og sikkerhetsspørsmål, uten gjennomslag. Det er nå tegn til direkte kontakt mellom landsorganisasjonene om denne sektor.

Sekretariatsleder: Sune Ahlén.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)

Kongress ble holdt i Milano i mai. Styremøter ble holdt i januar, april, juni, oktober og desember. Samtlige ble holdt i Brüssel (unntatt i juni, Geneve). Tor Halvorsen er styrerepresentant og én av viseformennene og derfor medlem av finanskomitéen. Leif Haraldseth er vararepresentant og deltar tidvis i møtene. Kaare Sandegren og Evy Buverud Pedersen (som er representant for kvinnekomitéen) møter. (To faste representanter fra kvinnekomitéen siden kongressen i mai).

Kongressarbeidet, den økonomiske situasjon i Europa og Tyrkia-spørsmålet har preget Euro-LOs arbeid i 1985. Forberedelsene til kongressen fra sekretariatets side var utilstrekkelig, og de nordiske organisasjonene gikk aktivt inn i forberedelsen av handlingsprogrammet (den generelle resolusjon). Selve kongressen i Milano ble svakt gjennomført og var utilfredsstillende. Fra nordisk side er dette tatt til følge og neste kongress holdes i Stockholm.

Ny formann er valgt etter Georges Debunne (FGTB-Belgia): Ernst Breit, formann i tysk LO, DGB. Hovedsaken på kongressen var handlingsprogrammet og en rapport om arbeid og fagorganisasjonens rolle i morgendagens samfunn.

Etter kongressen har Breit krevd arbeidsprogram fra sekretariatet. Organisasjonen opererer med små midler; britisk fagbevegelse holder igjen pga. manglende midler. Ikke desto mindre arbeides det nå med innføring av datautstyr i sekretariatet.

Medlemsbevegelsen: De spanske arbeiderkommisjoner, Comisiones Obreras, har stadig sin søknad til behandling fordi flertall er oppnådd i styret for medlemskap, men ikke stort nok til å komme inn. Saken har derfor gått tilbake til styret. UGT-Spania er sterkt imot, britisk TUC for

og tysk LO er tilbakeholdende. Saken er av prinsipiell betydning for forholdet mellom fagorganisasjonene i Vest-Europa. Intersidical (Portugal) og CGTs (Frankrike) søknader er avvist.

Når det gjelder forbundskomitéer (industrikomiteer) som tar del i DEFS' arbeid, er søknad om anerkjennelse fra den europeiske grafiske federasjon utsatt.

En hovedsak i DEFS har vært arbeidet mot ledigheten i Vest-Europa. En serie henvendelser og kontakter er gjort til EF og EFTA-organene og til regjeringene. I EFTA-sekretariatet og i EF-kommisjonen er det tegn til holdning for en mer ekspansiv politikk i Vest-Europa og for samarbeid om slik politikk. Fra EF-kommisjonen er det tatt initiativ til kontakt mellom arbeidsgivergruppa i Vest-Europa (UNICE) og DEFS om sondering av fellesstandpunkter for nyvekst. Den franske sosialisten Delors, med støtte fra DGB-mannen Pfeiffer (EF-kommisjonen), har dels lyktes i å føre «partene» sammen og fått en reell dialog i gang. De nordiske organisasjoner følger denne dialogen, men deltar ikke direkte.

Milano-kongressen la opp til en felleholdning til økonomisk politikk i Vest-Europa som bygger på koordinerte ekspansjonstiltak. Det politiske opplegget er likevel noe tradisjonelt og bygger for lite på vilje til omstrukturering og utdanning/omskolering, for mye for kamp alene for sosiale rettigheter, medbestemmelse, jobber og sikring. Det er utviklet forslag til en industripolitikk, men det er først i den senere tid, f.eks. på sysselsettingskonferansen i Strassburg på forsommeren, at kontakt er knyttet til industriledelsen i Vest-Europa med Gyllenhammer-gruppa. Ofte ses industriledelsene på som fiender. Felleskravene om satsing i Vest-Europa på investeringer er sterke nok, dvs. i nyindustri, kommunikasjoner, nye energiformer, byfornyelse, husforbedringer, sosial- og helseanlegg osv.

Høyrebølgen i Vest-Europa har ikke avtatt nevneverdig, og et flertall av regjeringene fører konservativ økonomisk politikk. Mange fører en anti-faglig politikk. I Storbritannia, Vest-Tyskland og Belgia ligger ledigheten på høyeste nivå noengang i Vest-Europa samlet; trolig på omkring 20 millioner eller mer, med meget stor prosent på ungdom. Terror og vold er allmene fenomener. Samtidig taper mange organisasjoner medlemmer på grunn av ledigheten og er i kamp både med regjeringer og arbeidsgivere (Storbritannia, Tyskland, Nederland, Danmark og Belgia). Fagorganisasjonen generelt i Vest-Europa er i revurdering av sin egen styrke og rolle. I enkelte er det indre strid (TUC).

En hovedsak for DEFS er utviklingen av et indre marked i de europeiske fellesskap, dvs. nedbygging av administrative og ulike regler for handelen, oppbygging av likeartede regelverk. Dimensjonen og visjonen i dette opplegget er at det skal gi en kraftig dytt til økonomisk virksomhet på tvers av formelle landegrenser i Vest-Europa og forenkle og fremme ny vekst, omstilling osv. DEFS har sluttet seg til tanken, men stiller krav om at de

endringer som er i emning følges opp av sikring av sosiale rettigheter, utdanning, omskolering, fordeling og sysselsetting. Fra enkelte organisasjoner er det med styrke hevdet at sekretariatet mer har framholdt farer og negative sider enn mulighetene som ligger i saken. Fra nordisk hold er en også særlig opptatt av at utviklingen ikke skaper ny kløft i Vest-Europa økonomisk og politisk i en periode hvor nyutviklingen i Europa teknologisk og industrielt er påkrevd, og mindre avhengighet av De forente stater er alment ønske. LO har framholdt disse synspunkter senest i en framstilling til sekretariatet før årsskiftet.

Knyttet til dette er forsøkene på teknologisamarbeid, EUREKA, som DEFS har sluttet seg til, men ikke gitt tilstrekkelig oppmerksomhet.

Av spesiell interesse på kongressen var vedtaket om fred og nedrustning, som henvendte seg til fagorganisasjonene i Øst-Europa og åpnet for dialog med disse – et nytt trekk. Slik skriftlig dialog er påbegynt. Det legges opp til besøk i forhandlingsdelegasjonene i Geneve og i KSSE i Stockholm. Henvendelser til Reagan og Gorbatsjov gikk før toppmøtet.

Et bredere teknologiseminar er holdt. Likeså seminar om anvendelse av datautstyr i organisasjonene. Flere underkomitéer arbeider i DEFS-systemet: den økonomiske komitéen, energikomitéen, kvinnekomiteen, ungdomsutvalget, miljøutvalget o.a. Det er utviklet samarbeid mellom fagorganisasjonene i grensestrøkene i Sentral-Europa innen DEFS-systemet. Uttalelser om landbrukspolitikk – særlig i EF – er vedtatt, om opphavsrett til åndsverk, om gjensidig aksept av eksamensbevis, om Polen o.a.

Også Sør-Afrika-saken er tatt opp overfor EF og EFTA-institusjonene og i fellesstandpunkter bl.a. på sanksjoner. Sanksjonene har de nordiske organisasjonene måttet drive overfor tilbakeholdenhet fra britisk og tysk fagbevegelse.

DISK (Tyrkia) er invotert som medlem, dels etter aktivt forarbeid av norsk LO. En representant for DISK i Brüssel er nå tilsatt i DEFS' sekretariat. Abdullah Basturk og Femi Isiklar (formann og generalsekretær) er representanter, men slipper ikke ut av Tyrkia. Tyrkia-saken er viet betydelig oppmerksomhet og er fulgt aktivt opp i form av besøk i Tyrkia, protester og felleshenvendelser til regjeringene, til EF-EFTA-Europarådet og med publisitetskampanjer. Vurderingen er at fellesarbeidet for å endre militærregimet i Tyrkia har gitt resultater, men ikke fullt gjennomslag.

DEFS' KVINNEKOMITE

Det har i 1985 vært ett møte i kvinnekomiteen, og tre møter i arbeidsutvalget.

Evy Buverud Pedersen er komitéens leder, Marina Hoonært – FGTB, var nestleder fram til september 1985, da Patricia Turner – TUC ble valgt.

Kvinnekomitéen brukte i 1985 mye tid til forberedelser for DEFS-kongressen. Representanter fra komitéen deltok i forberedelsesutvalget og dermed også i arbeidet med forslaget til resolusjonstekst.

Komitéen fremmet forslag om endring av DEFS' vedtekter. Forslaget ble godkjent av Kongressen. To representanter, Evy Buverud Pedersen og Marina Hoonært, ble dermed valgt som medlemmer av DEFS' styre, med fulle rettigheter unntatt i kontingentspørsmål og ved behandling av medlemsøknader.

Ved valg av ny nestleder i komitéen ble Marina Hoonært erstattet av Patricia Turner som styremedlem.

Forslag til revisjon av DEFS' handlingsprogram for like rettigheter og muligheter for kvinner ble oversendt til styret fra Kvinnekomitéen. Forslaget ble godkjent.

Utenom kongress-saker og revisjon av handlingsprogrammet har komitéen fortsatt sitt arbeid med oppfølging av tidligere vedtak. Det gjelder arbeide for økt kvinnerepresentasjon i alle fagbevegelsens organer, inkludert DEFS, arbeide med likestillingsavtalen, sysselsetting for kvinner o.s.v

Komitéen fortsatte sitt samarbeide med ETUI også i 1985, og deltok bl.a. i arbeidet med utarbeidelsen av rapport om fleksibilisering av arbeidslivet (opprinnelig kvinnekomitéens initiativ).

I løpet av året har det vært avholdt møter med EF-kommisjonen og administrasjonsledelsen for EF's økonomiske og sosiale komité, samt med arbeidsministre fra EF-land. Kvinnekomitéen har vært representert ved arrangementer bl.a. i Italia, Portugal og Irland.

Kvinnekomitéen er representert med fast observatør i EF-kommisjonens rådgivende komite for likestillingsspørsmål. Videre er komitéen fast representert i DEFS komite for arbeidsmiljø og arbeidsvilkår, komitéen for utdanningsspørsmål og komitéen for økonomiske spørsmål.

Frie Faglige Internasjonale (FFI)

Frie Faglige Internasjonale har ved årsskiftet 1985 – 1986 81 960 000 medlemmer i 94 organisasjoner i 99 land. Det er klar fremgang fra ifjor trass i nedgang i medlemstallet i DGB, TUC og AFL-CIO. Generalsekretæren John Vanderveken har i 1985 begynt innføring av teknologi/datautstyr i sekretariatet i et forsøk på å effektivisere virksomheten. Kontingentforhøyelse vedtatt i 1985 for 1986, etter ønske særlig fra de nordiske og amerikanske organisasjoner for å styrke organisasjonen. Regionalkontorene (Dehli, Singapore, Mexico (Orit) og Lagos) har delvis vært

finansiert over det frivillige internasjonale solidaritetsfondet. Det er nå endret, de finansieres kun fra medlemskontingent.

FFI har økt virksomheten på faglige rettigheter. En serie delegasjonsbesøk er gjort bl.a. til Sentral-Amerika, Sør-Amerika, Stillehavsområdet, Tunis, Afrika, Sør-Afrika og Øst-Asia for fremme av faglige rettigheter. En rekke protestkampanjer for fengslede fagorganiserte (Latin-Amerika, Tunis, Polen og Tyrkia) er gjennomført; 1985 en klar forverring (se tidligere avsnitt) med kraftige angrep på faglige rettigheter. Årsoversikten om faglige rettigheter anses som viktig.

To store styremøter avholdt i 1985 (april i Washington og desember i Brussel). Styremøtene er en slags halvårlige forsamlinger som gjennomgår den faglige situasjon i de ulike deler av verden, den økonomiske situasjon, rettighetssituasjonen osv. Stig Malm, LO-S, møter for Norden, samt Perri Vinnanen, SAK. Vanligvis møter representanter fra de øvrige nordiske organisasjoner. Kaare Sandegren møter fra norsk LO.

I forbindelse med styremøtet i Washington ble det organisert en bred Sør-Afrika-konferanse med deltakelse av ledere fra Sør-Afrika. Siktemålet var dels å revidere program og standpunkter og å komme til i amerikanske media og overfor kongressen. Washington-møtet ble også nyttet til delegasjonssamtaler/henvendelser til ledelsen i Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet for å presse for omstrukturering av utviklingslandenes gjeld og for større kredittressurser fra de utviklede land til utviklingslandene. ILOs ledelse søker nå forbindelse med IMF og Bankens ledelse om det internasjonale sysselsettingsproblemet.

FFI har i regional konferanser i 1984 og 1985 i Mellom-Amerika, Afrika og Øst-Asia drøftet og utviklet faglige programmer for økonomisk og sosial utvikling for Asia, Latin-Amerika og Afrika. Disse følges opp overfor de mellomstatlige organer og regjeringer. FFI avholdt en verdenskvinnekonferanse i Madrid i april, forut for verdenskvinnekonferansen i Nairobi. Styret har på forslag fra kvinnekongressen vedtatt et revidert charter for kvinner i arbeidslivet og handlingsprogram for integrering av kvinner i faglige organisasjoner. Kvinnekongressen vedtok retningslinjer også om kvinner og arbeid, kvinnelige arbeidstakere og apartheid, fred og internasjonalt samarbeid.

Sekretariatet har også i 1985 koordinert FFI-medlemsorganisasjonenes virksomhet i ILO, Verdens Arbeidsorganisasjon. FFI-gruppen har sammen med organisasjonene fra Afrika flertall i arbeidergruppas styre. Østlige angrep på ILO og ledelsen i ILO motarbeides.

Styret vedtok i 1985 å aktivisere FFI i nedrustningsspørsmålet, bl.a. med kontakt fram til mellomstatlige organer som arbeider med nedrustning, dvs. NATO, Warszawa-pakten og FN-organene i Geneve. Generalsekretæren sikter på en større internasjonal faglig konferanse om nedrustning i 1986. Det er forskjell i innfallsvinkel til nedrustningsspørsmålet

mellom de amerikanske og de europeiske organisasjoner, og om kontakt til østeuropeiske organisasjoner. Et vedtak fra en faglig Stillehavskonferanse om Stillehavet som atomfritt område fikk tilslutning fra styret i 1985, men det var innvendinger fra AFL-CIO ut fra prosedyremessige hensyn og ut fra en oppfatning om at soneholdningen ikke var resultat av forhandlinger, men foreslått som ensidig tiltak.

Når det gjelder koordinering av solidaritetsarbeid og faglig utviklingshjelp foregår dette i Sør-Afrika-komiteén, hvor koordineringen har vært reell og gitt resultater, og i Latin-Amerika-komiteén, med delvis koordinering, men hvor det er ulikheter mellom europeiske og latinamerikanske organisasjoner på den ene side og AFL-CIO på den annen om linjen i støttearbeidet. Det er bekymring i FFIs styre om hvordan og hva de store amerikanske solidaritetsmidler anvendes til (Labor Institutes) og splittelsesvirksomhet i Costa Rica. Saken undersøkes av sekretariatet. Større grad av koordinering av hjelpearbeidet vil bli en sentral sak framover.

Til det frivillige felles internasjonale solidaritetsfondet er de nordiske organisasjoner, tysk, nederlandsk og amerikansk fagbevegelse de sentrale ytere.

Innen FFI-systemet virker yrkessekretariatene (forbundsinternasjonale) i en felles konferanse, hvor de fleste yrkessekretariater er med (ikke den internasjonale grafiske union). Yrkessekretariatene deltar aktivt i styrearbeidet. Det er koordinering, men yrkesinternasjonales arbeid er i prinsippet selvstendig. På siden av FFIs gruvearbeiderinternasjonale er det i perioden – under ledelse av Arthur Scargill fra Storbritannia – dannet en gruvearbeiderinternasjonale med Scargill som formann og generalsekretæren i den nå oppløste østkommunistiske gruvearbeiderinternasjonale som sekretariatsleder. Styret, inklusive britisk LO, ga full tilslutning til FFI-internasjonale Miners Internasjonal Federation (MIF).

FFIs aktivitet på Sør-Afrika har vært virkningsfull, både med hensyn til kanalisering av hjelp, koordinering av holdninger og tiltak og arbeid for fengslede fagorganiserte. Det samme gjelder Tyrkia, Tunis, Argentina og Chile. Forholdene faglig og politisk i Mellom-Amerika er meget uoversiktlige og i bevegelse. FFI-sekretariatet søker å finne fellesstandpunkter mellom nord-amerikanske og vest-europeiske/latinamerikanske holdninger. Også medlemstilslutningen i Mellom-Amerika er skiftende. ORITs fortid er fremdeles et hinder for effektiv framføring av FFIs programmer (Toronto 1981, Guernevaca 1985), men en effektivisering og nærmere tilknytning til FFI-sekretariatet og den bredere medlemsmasse foregår. Mellom de europeiske (særlig de nordiske) organisasjoner og AFL-CIO foregår en løpende debatt om Mellom-Amerika, bl.a. på styremøtet i Washington mellom dansk LO og AFL. Norsk LO er i skriftlig diskusjon med AFL etter kongressvedtakene i mai, bl.a. om Nicaragua. FFI-sekretariatet

har innledet koordineringsmøter mellom giverorganisasjoner på Latin-Amerika.

Vedrørende internasjonal økonomi har sekretariatet ikke maktet å føre dette fram som en frontsak i 1985, skjønt kontakten overfor Verdensbanken og Pengefondet har medvirket til diskusjon der om omstrukturering av u-landsgjelden. FFI virker sammen med TUAC (Trade Union Advisory Committee i OECD) og Euro-LO, men det er behov for å gjøre den internasjonale ledigheten til det andre sentrale spørsmål i FFI ved siden av faglige rettigheter og organisasjonsbygging. John Vanderveken viste til at OECD har beregnet at 20 000 nye arbeidsplasser daglig er nødvendig fram til 1989 bare i industrilandene for å møte ledigheten. Utfordringen med å skape arbeidsplasser i utviklingslandene måtte møtes med en helt annen kraft.

FFI er engasjert i FNs Verdenskommisjon for miljø og utvikling (leder Gro Harlem Brundtland) både i rådgivning og med utredning/uttalelser til arbeidet.

Solidaritetsarbeidet

Arbeiderbevegelsens internasjonale solidaritetsarbeid er fordelt på tre organer: LO som sådan driver det faglige u-hjelpsarbeidet med utgangspunkt i en rammeavtale med NORAD. Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité tar opp prosjekt og støttevirksomhet vedrørende eksilorganisasjoner, frigjøringsbevegelser og forbudte fagorganisasjoner, samt partier. Norsk Folkehjelp utfører nødhjelp og rene utviklingsprosjekter. Denne inndelingen følges, samtidig som det er kontakt og koordinering mellom organene og de internasjonale avdelingene. Omfanget av ressurser som anvendes er heller stort (1985 LO nkr 10.583.000, AIS nkr 5.220.000, og Norsk Folkehjelp nkr. ca. 60 mill.).

Faglig utviklingshjelp

Norad-rammen

LOs bistandsarbeid overfor fagbevegelsen i utviklingslandene er basert på en rammeavtale med NORAD. I 1985 utløp den andre treårsavtalen (1983-85) og forhandlinger med NORAD om forlengelse (ny avtale) ble innledet.

For 3-årsperioden 1983-85 dreide det seg om 20 millioner kroner med tillegg av prosjektstøtte utenom rammen. I tillegg kommer LOs eget

bidrag til rammen. For 3-årsperioden 1986-88 har LO søkt om 43 millioner kroner.

NORADs endelige svar foreligger ikke. Det er klart at bevilgningen for 1986 blir betydelig lavere enn anmodet om fra LOs side, mens bevilgningen for 1987 blir tilsvarende høyere.

Under Stortingets behandling av 1986-budsjettet for Departementet for Utviklingshjelp, ble posten for støtte til private organisasjoner redusert i forhold til forrige år. Arbeiderpartiets forslag til økning ble nedstemt. Dette forklarer noe av den vanskelige budsjettssituasjonen for 1986.

Evaluering

En uavhengig evalueringsgruppe med internasjonal sammensetning ble i 1984 oppnevnt av NORAD for å gjennomgå LOs bistandsvirksomhet. Formann for gruppa var professor Einar Thorsrud. Arbeidet var nær avsluttet da professor Thorsrud brått døde.

Evalueringsrapporten konkluderer med å anbefale at NORADs bevilgninger til LOs bistandsarbeid bør doubles på bakgrunn av den betydning fagorganisasjonene har i utviklingsammenheng. Rapporten er imidlertid kritisk til flere enkeltprosjekter og gir råd om endringer og forbedringer. LO anser evalueringen som konstruktiv og nyttig.

VIRKSOMHETEN I 1985

Jamaica

LO samarbeider med landets fire store landsorganisasjoner om et utrednings- og opplæringsssenter i Kingston.

Aktivitetene ved senteret har vært økende i inneværende år. Senteret har også fått en utadvendt virksomhet som gjør det til et naturlig samlingspunkt for ulike aktiviteter.

Finansielt er senteret helt avhengig av støtte fra Norge. De enkelte organisasjonene har i inneværende år hatt store vansker på grunn av økende arbeidsledighet, særlig i bauxittindustrien og i den offentlige sektoren. Senteret ble i 1985 sagt opp fra de nåværende lokaler, som er stilt til disposisjon av myndighetene. Det arbeides nå med å finne en løsning på husproblemet.

Den jamaikanske regjeringen bidrar fortsatt med ca. kr 150 000 til prosjektet, de deltakende fagorganisasjonene med kr 50 000 og LO med kr 600 000.

Portugal

Samarbeidet fortsetter mellom LO og UGT-Portugal om et faglig opplæringsprogram hvor 6 av UGT-forbundene deltar i programmet. Kursvirksomheten drives av de enkelte forbundene, mens hele prosjektet

koordineres av UGT, som er rapport- og regnskapsansvarlig overfor LO. Den økonomiske rammen for prosjektet var i 1984 ca kr 400 000 kroner.

LO-UGT prosjektet samordnes med et tilsvarende prosjekt Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund har gjennom ICEF med sitt søskenforbund i Portugal. LO bidrar med kr 200 000 til dette prosjektet.

Egypt

LOs samarbeid med egyptisk fagbevegelse (ETUF) er konsentrert om faglig opplæringsvirksomhet gjennom utvikling av fjernundervisning. I 1985 hadde LO en representant i Cairo i to perioder à ca 2 måneder for å bistå med utvikling av undervisningsmateriell.

I løpet av 1985 ble det produsert to nye kurs; ett om kvinner i fagbevegelsen og ett om internasjonale organisasjoner. To nye kurs er under produksjon. Prosjektlederens engasjement utløp i november. Den økonomiske rammen for prosjektet var i 1985 ca 400 000 kroner. Ny toårig samarbeidsavtale med Egypt ble sluttet i november 1985, under besøk av en LO-delegasjon ledet av Tor Halvorsen.

Tanzania

LO forhandlet i 1985 med JUWATA om et nytt prosjektsamarbeid i Tanzania og har finansiert et forprosjekt for utbygging og modernisering av JUWATAs opplæringscenter i Mbeya. LO har nå kontakt med FNV-Nederland om mulig samfinansiering av skolebygget.

SATUCC

En regional faglig samorganisasjon for det sørlige Afrika-SATUCC (Southern African Trade Union Coordination Council) ble stiftet i 1983. Organisasjonen består av landsorganisasjonene i Angola, Botswana, Lesotho, Malawi, Mosambik, Swaziland, Tanzania, Zambia og Zimbabwe. LO har fra starten støttet organisasjonen med UD- og AIS-midler. Fra 1985 har LO fått NORAD-støtte (utenom rammen) til SATUCC. LO rekrutterer nå en økonom for to års engasjement, stasjonert i Botswana for å bistå SATUCC med utredningsarbeid.

SATUCCs status og innflytelse i regionen er økende.

LOs støtte var i 1985 ca kr 500.00.

FFI-samarbeidet

LO har et nært samarbeid med FFI i den internasjonale støttevirksomheten, og en rekke FFI-prosjekter ble videreført med norsk bistand i 1985.

Asia -sysselsettingsprogram

Dette FFI-prosjektet har vært støttet over flere år, og omfatter India, Sri Lanka, Malaysia, Thailand og Indonesia hvor organisasjonene får hjelp til sin utredningskapasitet vedrørende økonomi og statistikk.

Som et ledd i programmet var en gruppe fagforeningsøkonomer fra ovennevnte land i 1985 på studieopphold i Norge og andre europeiske land.

Prosjektstøtte i 1985 var kr 484 000.

Indonesia – faglig opplæringsprogram

Fra 1980 har LO gitt støtte til dette FFI-prosjektet. I 1984 utvidet vi støtten til å omfatte en prosjektleder på stedet for en toårsperiode. Først var Bjørn Strøm stasjonert i Indonesia, deretter overtok Arne Semmerud oppdraget i 1985. Kursgjennomføringen har vært tilfredsstillende, men den politiske rammen for fagorganisasjonens virksomhet har vært trang. På FBSIs (indonesisk LO) kongress i november 1985 ble organisasjonen endret i negativ retning. LO har besluttet ikke å fortsette støtten. Prosjektstøtten i 1985 var kr 1 300 000.

ITF-Asia, opplysningsprogram

I samarbeid med Transportinternasjonalen gjennomføres et omfattende program for trening av opplysningssekretærer i denne sektor for en rekke asiatiske land. Etter trening følger kursvirksomhet for medlemmene. Programmet startet i 1984 og går over fem år.

Prosjektstøtten i 1985 var kr 535 000.

Zimbabwe, kvinneseminar

Som oppfølging av tidligere kursaktiviteter ble det for 1985 bevilget kr 100 000. En landskvinnekonferanse vil bli avholdt i februar 1986.

IFPAAW, Thailand, organisasjonshjelp

Landarbeiderinternasjonalen satser på organisasjonsoppbygging i Thailand og har fått støtte av LO i 1983 samt en bevilgning i 1985 på ca kr 300 000.

Karibien – økonomisk rådgivning

Et FFI-prosjekt for den karibiske regional-organisasjonen CCL (Carri-bien Congress of Labour), som tidligere hadde støtte fra canadisk LO-CLC, ble i 1985 godkjent for finansiering av LO. Programmet er en hjelp til de små organisasjonene i regionen når det gjelder økonomiske utredninger og vurdering av statistikk. Materialet bearbeides til bruk ved forhandlinger og blir publisert kvartalsvis.

Støtten var på ca. kr. 400 000.

India – landsbyutvikling

Dette FFI-prosjekt gjennomføres i samarbeid med INTUC og den lokale fagforening i Indore, India. Prosjektet tar sikte på at den fattige landsbybefolkningen skal kunne nyttiggjøre seg rimelige lån som Indias regjering stiller til disposisjon. Opplæring i bedre metoder i landbruket inngår i prosjektet. Et opplæringscenter med enkle bygninger er halvveis ferdig. NORAD av slo i 1984 å gi fortsatt støtte, men etter fornyet behandling ble det i 1985 bevilget ca kr 600 000.

Internasjonal fagforenings-skole

Kursvirksomhet i Norge for deltakere fra fagorganisasjoner i utviklingsland blir gjennomført i samarbeid med AOF og med Sørmarka som kurssted. I 1985 ble følgende kurs gjennomført:

1. FFI – Kvinneseminar	12.–22. april
2. IUF – Næringsmiddelinternasjonalen	25. april – 14. mai
3. ITGLWF – Tekstilinternasjonalen	30.mai – 20. juni
4. IFPAAW – Landarbeiderinternasjonalen	7. aug. – 1. sept.
5. Indonesia – FBSI	12.–31. september
6. Fagforeningsøkonomer, Asia	18.–28. september

Kursdeltakerne som kom fra Asia, Afrika og Latin- Amerika besøkte også andre land under sitt opphold i Europa. I alt 70 deltakere, hvorav 29 kvinner (41%). Antall kursdøgn i Norge: 858 og i utlandet 312 kursdøgn.

Kursleder i AOF er Bente Gyp Wilhelmsen.

Personell/prosjektoppfølgning

Følgende har hatt oppdrag ute for LO:

Ellinor Kolstad: Egypt, fire måneder i 1985.

Bjørn Strøm: Indonesia jan.–mars 1985

Arne Semmerud: Indonesia, april–des. 1985.

Fra LOs internasjonale avdeling har det vært foretatt prosjektbesøk i Jamaica/Karibien, Tanzania, Botswana, India og Egypt.

Administrasjon/saksbehandling

Virksomheten sorterer under LOs internasjonale avdeling med Kaare Sandegren som leder. Saksbehandler for dette feltet er bistandssekretær Vesla Vetlesen. Leonard Larsen arbeider på halv tid som prosjektsekretær for de tosidige prosjekter, og halv tid som AIS-sekretær.

Når sakene (prosjektene) er utredet ved internasjonal avdeling, går de til AIS, og forslagene herfra forelegges NORAD, AIS' innstilling oversendes LOs administrasjon og deretter Sekretariatet for vedtak.

I tilfeller hvor prosjektene særlig angår yrkesinternasjonaler og lokale fagforeninger i utviklingsland, blir sakene forelagt for de berørte norske forbund.

Rammemidlene som bevilges av NORAD og egne tilskudd til rammen er underlagt de samme hovedretningslinjer og kontroll som for LOs øvrige virksomhet. Det er imidlertid utarbeidet særlige rutiner som skal sikre oversikten vedrørende de enkelte prosjekter så vel som for rammen totalt. Samtidig imøtekommes de spesielle krav som NORAD (og Riksrevisjonen) stiller til kontroll, herunder at midlene skal være avsatt på egen rentebærende konto.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS)

INNLEDNING

AIS' hovedmålsetting er å støtte sosialt, faglig og nasjonalt frigjøringsarbeid til fremme av demokrati og menneskerettigheter.

I 1985 har AIS særlig konsentrert sin innsats om Mellom-Amerika og det sørlige Afrika. Men støtte er også gitt folk og organisasjoner i andre områder, noe beretningen for 1985 viser. Konsentrasjon av innsatsen gir størst effekt av de begrensede midler som AIS disponerer.

Dessverre er det få lyspunkter å se i vernet om menneskelige og faglige rettigheter i verden. Faglige tillitsvalgte og medlemmer av fagorganisasjonene er ofte sammen med politiske opposisjonelle de mest utsatte gruppene, og arbeidet for å bedre arbeidsmulighetene til faglige og politiske tillitsvalgte på alle plan vil ha prioritet i AIS' arbeid framover.

AIS virker også som rådgivende organ for Landsorganisasjonens ujhjelpsprogram (se avsnittet Faglig u-hjelp).

ORGANISASJON

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget har i 1985 bestått av Leif Haraldseth, formann, Kaare Sandegren, nestformann, og Thorbjørn Jagland (DNA's representant), og Leonard Larsen, sekretær. Arbeidsutvalget oppnevnes av Samarbeidskomitéen DNA/LO.

Styret

I henhold til AIS' vedtekter skal følgende medlemsorganisasjoner oppnevne representanter med vararepresentanter til AIS' styre for to år av gangen. LO/forbundene - 3, DNA - 2, AUF - 1, Norsk Folkehjelp - 1 og AOF - 1 representant m/vararepresentant. Vararepresentantene innkalles til styremøtene.

I 1985 har følgende sittet i styret:

<i>Representant:</i>	<i>Oppnevnt av:</i>	<i>Vararepresentant:</i>
Leif Haraldseth, formann Kaare Sandegren, nestform. Leonard Larsen, sekr.	Samarbeids- komitéen	
Walter Kolstad Arthur Svensson Lars Skytøen	LO	Torger Oxholm Dagfinn Habberstad Evy Buverud Pedersen
Einar Førde Thorbjørn Jagland	DNA	Ivar Leveraas Martin Kolberg
Jens Stoltenberg	AUF	Bjarne Christiansen
Odd Wivegh	Norsk Folkehjelp	Laila Nikolaisen
Arne Semmerud	AOF	Aslak Leesland

Rådet

AIS' råd består av én representant med personlig vararepresentant oppnevnt av hver av medlemsorganisasjonene. Rådet har hatt ett møte i 1985.

Sekretariatet

Leonard Larsen har i 1985 fungert som AIS' sekretær i halvdagsstilling. Fra 20.9. har Vidar Bjørnstad i tillegg fungert som aksjonssekretær for «Frihet for Sør-Afrika»-aksjonen. Dette er en engasjementstilling (full stilling) fram til utgangen av februar 1986.

FINANSIERING

AIS' Fond og underfonds bygges opp ved hjelp av medlemskontingent fra forbundene/medlemsorganisasjonene (medlemskontingenten er minimum kr 1,- pr. individuelt medlem pr. år) og bidrag fra medlemsorganisasjonene, fagforeninger og andre lokalledd i organisasjonen, samt andre organisasjoner og privatpersoner og offentlige myndigheter.

Underfondene er øremerket spesielle prosjekter, land, områder eller formål. Bidragsyttere til AIS kan selv bestemme til hvilket formål de ønsker midlene skal gå ved å angi dette ved overførsel av midler til AIS. Dette gjelder ikke medlemskontingenten.

Til AIS' Fond kom det i 1985 inn kr 1 544 065,30. I hovedsak medlemskontingent og en årlig bevilgning på kr 400 000 fra LO som kongressen har fattet vedtak om. LO-kongressen 1985 økte den årlige bevilgningen til kr 550 000.

Til AIS' Underfonds (øremerkede midler) kom det i 1985 inn kr 1 245 000,-, vesentlig fra medlemsorganisasjonene og deres lokalledd, men også fra andre organisasjoner og enkeltpersoner. Av disse var kr 355 000,- et foreløpig resultat av «Frihet for Sør-Afrika»-aksjonen.

I tillegg mottok AIS kr 2 175 000 fra Utenriksdepartementet – de siste etter søknad fra AIS og vesentlig til tiltak i Sør-Afrika og Mellom-Amerika.

AKSJONER

Våren 1985 ble det fattet vedtak om at AIS rundt årsskiftet 1985/86 skulle sette i gang en aksjon under mottoet «FRIHET FOR SØR-AFRIKA». Aksjonen startet i desember og alt materiell er produsert og ferdig for utsending i første uke av januar 1986. Allerede før aksjonen var kommet ordentlig igang, var det ved årsskiftet kommet inn kr 399 590,-.

AIS-AKTIVITETER I FORM AV BEVILGNINGER OG PROSJEKTER I ANDRE LAND

Latin-Amerika

AIS har engasjert seg sterkt i Latin-Amerika de siste årene. I 1985 har innsatsen særlig vært konsentrert om Chile, El Salvador, Nicaragua og Guatemala.

– Costa Rica

AIS bevilget kr 50 000,- til den costarikanske fagbevegelsen CCTD.

– Chile

Det er bevilget kr 265 000,-. Kr 215 000,- til humanitært hjelpearbeid gjennom FFI og CNS (Chile) og kr 50 000 til faglig bistand etter jordskjelv-katastrofen i Santiago.

– El Salvador

I løpet av 1985 ble kr 360 000 overført til tiltak i El Salvador. I tillegg er det bevilget kr 500 000 til et familiestøtteprogram gjennom fagorganisasjonen FENASTRAS. Programmet består av en støtte på ca. 750 kroner til familiene til fengslede, forsvunne og drepte fagforeningsmedlemmer. Midlene til dette programmet er bevilget fra Utenriksdepartementet. Programmet trer i kraft 1. februar 1986.

Kr 125 000 ble bevilget til et faglig prosjekt til det sosialdemokratiske partiet i El Salvador (MNR). MNR's formann er leder av den politiske delen av frigjøringsbevegelsen FDR/FMLN.

Det er bevilget kr 130 000 til Menneskerettskomitéens (CDHR) arbeidet i El Salvador og kr 45 000 til Mødrekommiteén. Halvparten av

disse midlene er tatt fra en generell bevilgning fra Utenriksdepartementet til bruk i arbeidet for menneskelige rettigheter.

Kr 50 000 ble bevilget til DNAs søskenparti i El Salvador , MNR.

Arbeidsformidlingens Etatsforening (NTL) har fortsatt sin støtte med tilsammen 15 000 kr til familien til en fagforeningsleder i den offentlige sektoren i El Salvador, som forsvant i 1983.

- Guatemala

I forbindelse med konflikten ved Coca Cola-tapperiet i Guatemala By, bevilget AIS kr 25 000 til fagorganisasjonen ved fabrikken, i tillegg til midler bevilget høsten 1984.

I forbindelse med valget i Guatemala i november 1985 bevilget AIS kr 125 000 til det sosialdemokratiske partiet PSD. Partiet har i en årrekke vært nødt til å operere under jorda. I februar 1986 bestemte de seg for å la seg registrere som et legalt parti og delta i valget. Midlene fra AIS var et bidrag i denne prosessen.

- Nicaragua

Det ble bevilget 50 000 kr til landarbeiderorganisasjonen ATC i Nicaragua.

Resultatet av Nicaragua-aksjonen 1984/85 ble ca. kr 776 000, fordelt med ca kr 657 000 på AIS og ca kr 119 000 på AUF. AUF har fått innvilget en søknad til NORAD med kr 561 600,- basert på de innsamlede midlene som egenandel – til et skoleprosjekt i samarbeid med Ungsandinistene. Prosjektet er nå igang.

AIS har søkt NORAD om kr 1 060 000 til en mobil sagbruksenhet i den nord-vestre delen av Nicaragua. Avgjørelsen vil bli tatt januar/februar 1986.

- Uruguay

Det er bevilget kr 100 000,- til familiestøtteprogram i Uruguay. Programmet blir gjennomført av fagorganisasjonen CNT/PIT i samarbeid med FFI.

Karibien

- Jamaica

Det ble bevilget 86 000 til People's National Party.

Afrika

Særlig det sørlige Afrika, men også situasjonen på Afrikas Horn, har stått i AIS' søkelys.

– Afrikas Horn/Eritrea

I 1985 ble det bevilget 25 000 til den eristreiske frigjøringsfronten EPLF's kvinneorganisasjon.

– Sør-Afrika

Kr 100 000 ble bevilget til den sør-afrikanske frigjøringsbevegelsen ANC. I tillegg ble det bevilget omlag 1,6 millioner til ulike tiltak i faglig regi. Disse midlene ble kanalisert gjennom Frie Faglige Internasjonale, og største delen av beløpet ble bevilget av Utenriksdepartementet. I forbindelse med gruvearbeiderstreiken i Sør-Afrika bevilget AIS kr 150 000 til National Union of Mineworkers (NUM). Det ble også bevilget kr 275 000 til NUM til kjøp av biler.

Det ble bevilget kr 50 000 til den faglige samorganisasjonen for SADECC-landene – SATUCC.

I tillegg bevilget AIS kr 22 000 til Fellesrådet for det sørlige Afrika i forbindelse med en reise som FsA's faglige utvalg foretok i Det sørlige Afrika høsten 1985.

Det ble også bevilget kr 50 000,- for afrikanske faglige tillitsvalgtes deltakelse ved Arbeiderinstituttet i Israel.

Asia

– Afghanistan

Det ble bevilget kr 5 000 til Afghanistan Hjelpen for informasjonsformål, og kr 10 000,- til to afghanske organisasjoner, også dette til informasjonsformål.

– Filippinene

AIS bevilget kr 25 000,- til KMU, en fagorganisasjon på Filippinene. Videre ble det bevilget kr 115 000 til det sosialdemokratiske partiet PSDP i forbindelse med presidentutvalget den 7. februar 1986.

– India

AIS bevilget kr 94 000 til et landsbyutviklingsprosjekt i samarbeid med FFI.

– Libanon

Det ble bevilget kr 33 000,- i form av humanitær støtte.

Europa

– Polen

Det er bevilget i alt 54 000 kroner til faglige tillitsvalgte innenfor «Solidaritet» til støtte for familiene deres. I tillegg er det bevilget kr 10 000 til «Solidaritets» arbeid i utlandet.

- Storbritannia
Innsamlede midler kr 7 000,- er overført Arbeidsmandsforbundets solidaritetskonto til støtte for de streikende gruvarbeiderne.
- Tsjekkoslovakia
AIS bevilget kr 60 000 til LISTY – Sosialdemokratisk tsjekkosllovakisk tidsskrift i eksil.
- Tyrkia
Det er bevilget kr 13 000 til Tyrkia-arbeidet til Frie Faglige Internasjonale. I tillegg er det stilt inntil kr 25 000 til disposisjon for forsvaret av Alexander Berthelsen.

TILTAK I NORGE TIL STØTTE FOR SOLIDARITETSARBEID MED ANDRE LAND

I samarbeid med Arbeiderpartiets Kvinnesekretariat er det opprettet et spesielt fond som disponeres av Kvinnesekretariatet/AIS i fellesskap. AIS bevilget kr 25 000 som grunnlagskapital til fondet. Fondets kapital er nå oppe i 56 000 kroner.

Videre ble det bevilget kr 35 000 til AUF's Nicaragua-aksjon.

Det ble bevilget kr 35 000 til Amnesty International.

AIS bevilget kr 15 000 til Fredsmarsjen i Mellom-Amerika.

Det er bevilget en rekke mindre beløp til solidaritetsaksjoner i Norge. Det kan nevnes aksjonsdag for Paraguay, CNT (Uruguay) i Norge og Det chilenske Radikale partiet i Norge, i tillegg til diverse tiltak i regi av AIS' medlemsorganisasjoner.

I tillegg er det brukt midler fra AIS, Fond til utgifter ved kampanjer og aksjoner som AIS selv setter i gang, slik at disse ikke belastes innsamlede midler. AIS, administrasjon for øvrig dekkes av Landsorganisasjonen.

ANDRE TILTAK

Det er gitt ut 5 nr. av AIS Bulletinen i løpet av året. Bulletinen utgis av LO's informasjonsavdeling og finansiseres ved hjelp av informasjonsmidler fra NORAD. Det siste av disse utgavene var i sin helhet viet situasjonen i Sør-Afrika.

I tillegg er det gitt ut informasjonsmateriell i forbindelse med aksjonen «Frihet for Sør-Afrika» og en brosjyre om «solidaritetstierne».

Internasjonalt faglig ungdomsarbeid

NORDENS FAGLIGE SAMORGANISASJON (NFS)

Det har i løpet av 1985 blitt holdt to møter mellom de nordiske ungdomssekretærene og et seminar for de ungdomsansvarlige i Norden.

Det første møtet ble holdt i Danmark, hvor dansk LO sto som vertskap. Møtet ble holdt på kursgården til Hærens Konstabel- og Korporalforbund utenfor Silkeborg. Det andre møtet ble holdt i Finland i forbindelse med seminaret for de ungdomsansvarlige i Norden, hvor SAK og TVK var vertskap. DEFS' sekretariat var representert på begge møtene ved Wenche Paulsrud.

Det var i 1985 et meget bra samarbeid mellom de nordiske ungdomssekretærene, DEFS' sekretariat og DEFS' ungdomsgruppe.

På begge møtene mellom de nordiske ungdomssekretærene ble det først og fremst utvekslet faglig/politiske aktiviteter – ikke bare på nordisk plan – men også hvilke aktiviteter som var planlagt i hver organisasjon. Denne utvekslingen av både erfaringer og nye planer for ungdomsaktiviteter i organisasjonene var meget nyttig.

På møtet i Danmark fikk deltakerne en kort orientering om PRO ARTE, som er arbeiderbevegelsens kulturformidler i Danmark. Videre, diskusjon og planlegging av seminaret for de ungdomsansvarlige, og ellers samarbeidet mellom de nordiske ungdomssekretærene.

TVK-Finland ville i 1985 prioritere student-medlemsskapet og markedsføringen når det gjaldt dette. De skulle også prioritere et faglig ungdomsprogram som de håpet ville ligge ferdig til 1986.

SAK-Finland tok i korthet for seg arbeidet og bedringen av lønnsystemet for ungdom. Videre, arbeidet med elevmedlemsskap og freds- og solidaritetsaktiviteter.

LO-Sverige tok først og fremst for seg sin skoleringsvirksomhet både lokalt og sentralt. Videre skulle de satse mer på «Facket i vinterland» og «Facket i sommarland». Disse tar for seg faglige rettigheter ungdom har under sine sommerjobber. De ga ut i løpet av 1985 en video for faglig ungdom med navnet «*On the Loose*». Denne viser de rundt på sine faglige ungdomsaktiviteter.

TCO-Sverige arbeidet i perioden vesentlig med skoleinformasjon, ungdomsprosjekt og studenter på høyskoler.

LO-Danmark hadde i 1985 fire hovedaktiviteter: Avtaleverket i forhold til unge fagorganiserte, fritid, kultur og arbeidet rundt kommunevalg. Ellers de vanlige kurstilbudene for fagorganisert ungdom.

Når det gjelder LOs ungdomsutvalg i Norge, vises det til eget avsnitt i beretningen.

I september ble det i Finland holdt et nordisk seminar for de ungdoms-

ansvarlige i forbundene. Her deltok 25 representanter samt de nordiske ungdomssekretærene.

Fra LO-Norge deltok: Per Skau, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Grete Wahl Kristoffersen, Bekledningsarbeiderforbundet, Bjørn Kjølstad, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Sigve Brekke, Arbeidernes Ungdomsfylking, Jan Lajord, Landsorganisasjonen.

Det var SAK og TVK som i samarbeid var vertskap for dette seminaret. Temaene som ble tatt for seg denne gang var:

Solidaritet innen fagbevegelsen – Arbeidstidsforkortninger, solidaritet på arbeidsplassen og datateknologi – Truslene mot fagbevegelsen og fagbevegelsens forsvar. – Nordisk faglig ungdomsstruktur.

DEN EUROPEISKE FAGLIGE SAMORGANISASJON (DEFS)

Samarbeidet med koordineringsgruppen for ungdomsarbeidet i DEFS har i perioden vært bra. Ingunn Olsen gikk ut av denne gruppen på Generalforsamlingen i 1984, og det meste av samarbeidet har vesentlig dreid seg om å følge opp de seminarene som DEFS' ungdomsgruppe har kjørt.

Vi mottar jevnlig informasjon, og kontakten med den nordiske representanten (SAK-Finland) er bra. Vi tar for oss alle aktivitetene til DEFS' ungdomsgruppe, og diskuterer de i møtene mellom de nordiske ungdomssekretærene.

Disse deltok på DEFS' ungdomsgruppes aktiviteter i 1985:

Lars Martin Andersen, LOs ungdomsutvalg i Aust-Agder. «Faglige rettigheter og menneskerettigheter i Europa». Strasbourg 11. – 18. april.

Erik Hansen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. «Innvirkningen av ny teknologi på arbeidsledigheten blant ungdom». Sverige 2. – 9. juni.

Gørild Sæland, LOs ungdomsutvalg sentralt. «Oppsummering av det internasjonale ungdomsåret og DEFS' ungdomsarbeid fremover». Strasbourg 3. – 9. november.

DEFS' koordineringsgruppe for ungdomsarbeid har i perioden bestått av: Diana Lauzi, UIL-Italia, Gerhard Prager, ØGB-Østerrike, Laurindo Correia, UTG-Portugal, Michael Johnson, ICTU-Irland, Martin de Jonge, CNV-Holland, Armand Drews, CGT-Luxembourg, Ulf Forsman, SAK-Finland.

FRIE FAGLIGE INTERNASJONALE (FFI)

Det har i løpet av 1985 blitt holdt ett møte i FFIs ungdomsgruppe. Møtet ble holdt i Madrid, hvor UGT-Spania var vertskap. På møtet deltok 24 ungdomssekretærer fra 19 forskjellige organisasjoner tilsluttet FFI. Møtet behandlet først og fremst aktivitetsplanene for 1986, hvor det ble listet opp konkrete oppgaver for de forskjellige regionene. Dette dreide seg vesentlig om land og regioner som: Latin-Amerika, Chile, Asia, India, Malaysia, Israel, Afrika, Karibia og Burkina Faso.

Deretter la representantene frem sine respektive regionalrapporter om deres virksomhet. Dette gjaldt både seminarer, møter og andre aktiviteter som ble avholdt.

Videre tok en for seg samarbeidet når det gjaldt FNs internasjonale ungdomsår og diverse aktiviteter rundt dette. Her ville alle på best mulig måte prøve å påvirke sine lands regjeringer til å virkelig satse på ungdomstiltak. Det ble valgt ny president for ungdomsgruppen i FFI for de neste to år, Jesus Vaca fra UGT-Spania.

ILO – Arbeidskonferansen 1985

Den 71. Internasjonale Arbeidskonferanse ble holdt i Geneve i tidsrommet 7. til 27. juni 1985.

De nordiske lands forberedelser til arbeidskonferansen

Deltakerne på Arbeidskonferansen fra den danske, norske, svenske og finske Landsorganisasjonen holdt kontaktmøter høsten 1984 og våren 1985 i forbindelse med forberedelse til Arbeidskonferansen i 1985.

Oppslutning om konferansen:

På Konferansen møtte ca. 2000 utsendinger fra 141 av ILO's 151 medlemsland. Som president for Arbeidskonferansen ble valgt arbeidsminister Mohammed Enaceur, fra Tunis.

I generaldebatten deltok statsråder fra 108 medlemsland. Statsråd Arne Rettedal var påmeldt som deltaker i debatten, men fikk forfall.

Konferansens dagsorden og fordeling av de norske arbeidstakerrepresentantene på de forskjellige komitéer:

Det ble satt opp følgende dagsorden for Konferansen:

1. Generaldirektøren rapport
2. Finans- og budsjettspørsmål
3. Opplysninger og rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner
4. Bedriftshelsetjeneste (annengangsdrøfting)
5. Revisjon av konvensjon nr. 63 om statistikk over lønn og arbeidstid av 1938
6. Sikkerhet ved bruk av asbest (førstegangsdrøfting)
7. Like muligheter og lik behandling for kvinner og menn i arbeidslivet (generell drøfting)
8. Strukturspørsmål
9. Apartheidsspørsmål

I tillegg til komitéene for sakene 2–9 ble det også nedsatt en egen komité for resolusjonsforslag om saker utenfor konferansens dagsorden.

Drøfting av sak nr. 1 fant sted i Konferansens plenum.

De norske arbeidstakerrepresentanter fordelte seg på de forskjellige komitéer således:

Karl Nandrup Dahl: Resolusjonskomitéen

Karl Nandrup Dahl: Komiteen for gjennomføring av rekommandasjoner og konvensjoner (kontrollkomitéen)

Karl Nandrup Dahl: Apartheidkomitéen

Jan Kr. Balstad: Komiteen for bedriftshelsetjeneste

Esther Kostøl: Komiteen for revisjon av konvensjon nr. 63 om statistikk over lønn og arbeidstid av 1938

Bjørn Erikson: Komiteen for sikkerhet ved bruk av asbest

Jorunn Hansen: Komiteen for bedriftshelsetjeneste

Anne Karin Brokhaug: Komiteen for bedriftshelsetjeneste

De enkelte saker som ble behandlet på konferansen:

Det ble truffet følgende vedtak om nye ILO-instrumenter:

- A. Konvensjon og rekommandasjon om bedriftshelsetjeneste
- B. Konvensjon og rekommandasjon om arbeidsmarkedsstatistikk
- C. Resolusjon om krisehjelp til Afrika.
- D. Resolusjon om tiltak for å minske risikoen for ulykker og yrkessykdommer i sammenheng med bruk av farlige stoffer og arbeidsprosesser.
- E. Konklusjoner om oppfølging av ILO's erklæring om Apartheidpolitikken i Sør-Afrika
- F. Rapport om gjennomføring av ILO's normer (konvensjoner og rekommandasjoner).
- G. Vedtak om å sette opp forslag til ny ILO-struktur på dagsorden for neste års Arbeidskonferanse.

Generaldirektørens rapport:

Dette år behandlet generaldirektørens rapport særlig spørsmål som var knyttet til trepartssamarbeidet i arbeidslivet.

Det norske hovedinnlegg i Generaldebatten ble holdt av underdirektør Haldor Heldal, Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Statsminister Rajiv Gandhi, India, var det statsoverhodet som på denne Arbeidskonferanse var særskilt invitert til å tale til Arbeidskonferansen i plenum.

Finans- og budsjettspørsmål

Arbeidskonferansens finanskomite består av en regjeringsrepresentant

fra hvert medlemsland og er den eneste av Konferansens komitéer som ikke er sammensatt på trepartsbasis.

Som norsk regjeringsrepresentant deltok byråsjef Mari Holmboe Ruge, Kommunal- og arbeidsdepartementet, og ambassaderåd Bjørnar Utheim, Den norske delegasjon i Geneve.

ILO's struktur:

Den komité som ved årets Arbeidskonferanse var nedsatt for å drøfte strukturspørsmålene nådde ikke frem til enighet om en samlet innstilling til Arbeidskonferansen. Strukturdebatten har foregått på Arbeidskonferansen i mer enn 20 år. De gjenstående problemer og spørsmål når det gjelder endringer i ILO's konstitusjon er fortsatt følgende:

1. Arbeidsgivergruppens interne regler for valg av den tilsvarende gruppe i styret (det vil si øst-europeiske bedriftslederes mulighet for å bli valgt inn i styret).
2. Fordeling av statlige styreplasser i Amerika-regionen.
3. Israels regionstilknytning.

Arbeidskonferansen påla Generaldirektøren i samarbeid med formannen i strukturkomitéen, gruppekoordinatorene (deriblant den norske representant) og representanter for arbeidsgivere og arbeidstakere å søke og finne løsninger på de ovenfor gjenstående spørsmål og problemer innen neste Arbeidskonferanse i 1986. Strukturspørsmålene fremstår således ikke lenger som deler av en pakkeløsning.

Fullmaktsspørsmål

Arbeidskonferansens fullmaktskomité har tre medlemmer.

Den er trepartssammensatt:

Som regjeringsrepresentant deltar en representant fra Thailand. Som arbeidsgiverrepresentant direktør Erik Hoff fra Norsk Arbeidsgiverforening og som arbeidstakerrepresentant Jon Svenningsen fra dansk Landsorganisasjon.

Det var fremsatt klager på fullmaktene til arbeidstakerdelegasjonen fra Bangladesh, Jordan, Sri Lanka, Antigua og Barbuda, Marokko og Pakistan. Videre ble det fremsatt protester mot fullmaktene til arbeidsgiverdelegasjonene fra Afghanistan og Nicaragua. Ingen av protestene mot fullmaktene førte frem. Fullmaktskomitéene avga en enstemmig innstilling til Arbeidskonferansen. Når enstemmighet er oppnådd i komitéen kan Arbeidskonferansen i henhold til forretningsorden bare ta konklusjonene til etterretning uten debatt.

FFI's protest mot fullmaktene til arbeidstakerdelegasjonen fra Chile

FFI (Den Frie Faglige Internasjonale) protesterte mot oppnevning av arbeidstakerdelegasjonen fra Chile. Det ble hevdet at regjeringen i Chile

ikke hadde rådspurt seg med de tre mest representative sammenslutninger av fagforeninger i landet, nemlig CNT, CNS og CDT. Regjeringen i Chile hadde oppnevnt som arbeidsdelegert i delegasjonen formann i en fagforening på bare 700 medlemmer. De øvrige arbeidstakermedlemmer i delegasjonen var kommet fra meget små fagforeninger. Regjeringsrepresentanten fra Chile opplyste at de ovennevnte tre fagforeninger CNT, CNS og CDT ikke var godkjent av myndighetene som fagforeninger. Disse kunne derfor ikke rådspørres i forbindelse med oppnevning av delegat til arbeidstakerdelegasjonen fra Chile. Ialt hadde regjeringen i Chile rådspurt seg med 12 fagorganisasjoner som samtlige var offentlig godkjent. FFI's representant pekte på at spørsmålet om en fagforening var representantiv eller ikke i henhold til ILO's Grunnlov bare kunne vurderes ut ifra medlemstallets størrelse. At en fagforening ikke var offentlig godkjent fritok ikke regjeringen i Chile fra å rådspørre slike fagforeninger.

Fullmaktskomitéen avga en flertallsinnstilling (direktør Erik Hoff, Norsk Arbeidsgiverforening og sekretær Jon Svenningsen, Landsorganisasjonen i Danmark) på Arbeidskonferansen med innstilling om underkjenning av fullmaktene til arbeidstakerdelegaten i Chiles delegasjon.

Direktør Erik Hoff, Norsk Arbeidsgiverforening, holdt hovedinnlegget på vegne av flertallet i fullmaktskomitéen for Arbeidskonferansens plenum.

Forslaget om underkjenning av fullmaktene falt. 184 stemte for, ingen imot mens 127 avsto. Gyldig vedtak ville kreve 252 stemmer for eller imot. Arbeidergruppen stemte for underkjenning. Alle vestlige regjeringsdelegater unntatt delegatene fra USA og Storbritannia stemte også for underkjenning av fullmaktene. Også storparten av arbeidsgiverdelegatene fra de vestlige land stemte for underkjenning. I tidligere år har alltid de nordiske regjerings- og arbeidstakerdelegerte stemt for underkjenning av fullmaktene til arbeidstakerdelegaten i Chiles delegasjon. I år var situasjonen annerledes: Denne gang stemte det store flertall av regjeringsdelegerte fra vestlige land og arbeidsgiverdelegerte fra vestlige land for underkjenning av fullmaktene til Chiles arbeidstakerdelegerte.

RAPPORT

fra komitéen som behandlet resolusjoner

Av Karl Nandrup Dahl

I henhold til regel i ILO's konstruksjon artikkel 17, (§ 1) skal forslag til resolusjon være fremmet av ILO-konferansens delegerte minst 15 dager før Arbeidskonferansen åpner.

Det var i år kommet inn 20 utkast til resolusjoner. 5 av de 20 foreslåtte resolusjoner ble etter votering satt opp til behandling. Det dreier seg om disse resolusjonsforslag:

1. Resolusjon om støtte til Afrika, spesielt matvarebistand.
2. Resolusjon om tiltak for å beskytte mot ulykker som skyldes bruk av farlige stoffer i industrien.
3. Resolusjon om tiltak for øket sysselsetting.
4. Resolusjon om arbeidsforhold, sikkerhet og helse i jordbrukssektoren.
5. Resolusjon om ILO's normer.

Resolusjonskomiteén klarte ikke å enes om realitetsbehandling av mer enn to av forslagene til resolusjoner. Det gjaldt følgende resolusjoner:

1. Resolusjon om støtte til Afrika, spesielt matvarebistand.
2. Resolusjon om tiltak for å beskytte mot ulykker som skyldes bruk av farlige stoffer i industrien.

1. Resolusjonen om hjelp til Afrika

Debatten i resolusjonskomiteén var sterk preget av at de Øst-Europeiske land fremmet en rekke endringsforlag som i det vesentlige hadde rene utenrikspolitiske siktepunkter. De hevdet at resolusjonen ikke vil være fullstendig uten at det i resolusjonen ble tatt avstand fra de multinasjonale selskapers utplyndring av Afrika, Afrikabankens manglende evne til å yte effektiv bistand i Afrika, kapitalismen og imperialismens negative virkninger i Afrikas økonomi som forhold som neokolonialismen, apartheid, opprustning m.v. Etter sterkt press fra de afrikanske land ble imidlertid alle endringsforslag trukket tilbake. Resolusjonen ble vedtatt med henvisning til ILO's handlingsprogram for Afrika, vedtatt av ILO's styre i februar/mars 1985. De afrikanske land ønsket med dette å understreke ILO's ansvar overfor kontinentet.

Resolusjonsteksten fremholder ILO's spesielle rolle og ansvar overfor de afrikanske land. Særlig ble det fremhevet at ILO måtte øke sin innsats for å fremme arbeidstakernes medbestemmelsesrett i utviklingsprosesser, i forbindelse med etablering av nye arbeidsplasser og arbeide for å bedre matvareproduksjonen. Industrilandene ble oppfordret til å effektivisere og utvide sine samarbeidsprogrammer både multilateralt og bilateralt. Videre understrekes det i resolusjonen betydningen av at Afrika får øket evne til å styre sin egen økonomi og sin sosiale utvikling på fritt og selvstendig grunnlag.

2. Resolusjonen om sikkerhet ved bruken av farlige stoffer

Bakgrunnen for resolusjonsteksten var hovedsakelig Bhopal-ulykken i India. Arbeidstakergruppen ønsket kraftigere forebyggende tiltak mot yrkessykdommer og arbeidsulykker spesielt i forbindelse med de multinasjonale selskapers virksomhet i utviklingslandene.

Arbeidsgivergruppen fremmet et stort antall endringsforslag som i det vesentlige tok sikte på å svekke resolusjonsteksten. De mange endringsforslag ble møtt med sterk protest fra arbeidstakergruppen og de fleste endringsforslag ble deretter trukket tilbake.

Det blir i resolusjonen vist til de senere tids ulykker og yrkessykdommer, både innenfor den enkelte bedrift og på de skader som ulykker og farlige stoffer påføres befolkningen rundt bedriftenes områder.

Særlig blir arbeidstakernes mangel på informasjon og opplæring om bruken av farlige stoffer fremhevet. Her blir det påpekt at stoffer som er så farlige at de er forbudt i industrialiserte land fortsatt blir brukt og produsert i utviklingslandene.

ILO's medlemsland blir oppfordret til å treffe spesielle tiltak for å forebygge sikkerheten på arbeidsplassene hvor farlige stoffer er i bruk, at arbeidstakerne får fullgod opplæring og tilfredsstillende verneutstyr. I denne forbindelse ble det fremhevet at arbeidstakerne måtte bli forsvarlig varslet og informert om de farlige stoffer på et språk som de var i stand til å forstå. Videre ble det pekt på at den enkelte

medlemsstat burde opprette en sentral statlig administrasjon som kunne følge opp og koordinere nasjonenes sikkerhetstiltak på arbeidsplassen. En slik statlig administrasjon burde være basert på trepartssamarbeide.

RAPPORT

vedrørende

Komiteén som behandlet apartheidspørsmålene

av Karl Nandrup Dahl

Siden 1981 har apartheidspørsmålene vært behandlet i en egen komité under Arbeidskonferansen. Komiteén har 20 regjeringsrepresentanter, 20 representanter fra arbeidstakerne og 10 representanter fra arbeidsgiversiden. Finland er for tiden det nordiske regjeringsmedlem. På arbeidsgiversiden har direktør Erik Hoff, Norsk Arbeidsgiverforening, møtt som vararepresentant på vegne av de nordiske arbeidsgivere.

Apartheidkomiteén har som mandat å følge opp ILO's apartheidklæring fra 1964 som ble revidert i 1981. ILO's Generaldirektør legger hvert år frem en rapport om hvorledes medlemsstatene og ILO har kunnet følge opp nevnte erklæringer vedrørende apartheid.

Generaldirektørens rapport (den 21. i rekken) behandlet gjennomføringen av ILO's apartheidklæring i tre hoveddeler:

En oversikt over utviklingen vedrørende arbeidsløshet og sosiale forhold i Sør-Afrika, opplysninger innhentet fra ILO's tre parter om tiltak iverksatt mot apartheid og en oversikt over internasjonale tiltak mot apartheid.

Arbeidstakerne i komiteén stilte seg sterkt kritisk til hvilken grad de såkalte «atferdskoder» som EF-landene og USA hadde innført for sine multinasjonale selskaper i Sør-Afrika vil være effektive. Disse atferdskodene ble det hevdet gjorde ikke annet enn å trekke oppmerksomheten bort fra spørsmålene om sanksjoner og nødvendighetene av å stoppe investeringer til Sør-Afrika. Det forhold at investeringer i Sør-Afrika og det økonomiske samarbeid med landene fortsatt bidro til å styrke apartheid-regime. Atferdskodene var egnet til å legitimere dette forhold.

Den kritikk som ble rettet mot medlemslandene i ILO konsentrerte seg vesentlig om Israel og USA. I debatten ble først og fremst oppmerksomheten rettet mot hvilke virkemidler som ytterligere kunne benyttes for å bekjempe apartheid-regimet. De afrikanske, arabiske og øst-europeiske land hevdet at ethvert middel nå måtte tas i bruk mot apartheid-regimet. USA på sin side, som representerte den annen ytterlighet, hevdet at det først og fremst var gjennom politisk påvirkningspress og dialog at man kunne finne løsninger på apartheid-systemet. USA hevdet at Sør-Afrika ikke er et totalitært samfunn, men et land som er mottakelig for kritikk og påvirkning. USA var ikke interessert i retorikk, men å oppnå helt konkrete resultater. I debatten ble det henvist til den norske regjerings handlingsprogram mot Sør-Afrika av 27. mars 1985. Handlingsprogrammet fikk stort sett en positiv omtale.

Representanten for arbeidstakerne i de nordiske land oppfordret spesielt norske myndigheter til å vedta en egen lov om forbud mot investeringer i Sør-Afrika. Den norske regjeringsrepresentanten hevdet imidlertid at det forbud mot å gi valutalisenser for norske investeringer i Sør-Afrika i praksis virket like effektivt som et lovforbud mot investeringer. For tiden, ble det hevdet, er det ingen norske industribedrifter som opererer i Sør-Afrika og det har ikke på mange år blitt gitt tillatelse til å foreta investeringer i landene fra norsk side.

Den finske regjeringsrepresentanten, Pekka Hartilla, hevdet på vegne av samtlige nordiske land at kampen mot apartheid-systemet ville bli ytterligere trappet

opp. Han viste til at befolkningens flertall i Sør-Afrika avviste de foreslåtte reformer som helt utilstrekkelig og uakseptable. I denne situasjonen var det viktig at FN's sikkerhetsråd igjen tok nye initiativ. I denne forbindelse pekte Pekka Hartilla på den resolusjon som ble vedtatt på FN's 39. generalforsamling. Resolusjonen var fremmet av de nordiske regjeringsrepresentanter i FN. I denne forbindelse ble det redegjort for den humanitære bistand til frigjøringsbevegelsen og apartheidpolitikkens ofre som nå ble gitt og organisert av de nordiske land.

Apartheidkomitéens rapport til Arbeidskonferansen ble vedtatt med stemmetalene 430 - 20. Det var bare USA's regjeringsrepresentant og arbeidsgiverrepresentant som stemte imot resolusjonen. Regjeringsrepresentantene fra Frankrike og Italia avsto fra å stemme. En av hovedårsakene til at enkelte vestlige land reservert seg mot resolusjonsteksten var at ILO hadde utarbeidet et spørreskjema til medlemslandene som inneholdt spørsmål vedrørende tiltak mot apartheid-regimet som det ble hevdet å ligge utenfor ILO's kompetanse.

Under debatten i plenum ble det fremholdt at generaldirektørens rapport bekrefter at de svarte arbeideres leve- og arbeidsvilkår ikke er blitt forbedret og at apartheid-systemet stort sett stadig opprettholdes i sin samme skikkelse.

Fra den nordiske regjeringsrepresentant, Pekka Hartilla, forklarte man de nordiske ensidige tiltak med at tiltak måtte forbedres og gjennomføres også på regionalt plan så lenge ikke FN's sikkerhetsråd hadde truffet de nødvendige vedtak.

RAPPORT

fra

Komitéen for kontroll med gjennomføring av konvensjoner og rekommendasjoner

av Karl Nandrup Dahl

Denne komité er en av de faste komitéer som blir oppnevnt i henhold til ILO's forretningsorden og som på hver Arbeidskonferanse skal legge frem en innstilling om komitéens vurderinger og konklusjoner vedrørende medlemslandenes gjennomføring av sine folkerettslige forpliktelser i henhold til ratifiserte ILO-konvensjoner m.v. Komitéen hadde dette år flere medlemmer enn noen gang før i ILO's historie. I alt 208 medlemmer. Den var også den største komité på Arbeidskonferansen dette år. Blant medlemmene var det 108 regjeringsrepresentanter, 30 arbeidsgiverrepresentanter og 73 arbeidstakerrepresentanter. I alt 26 observatører møtte fra ulike internasjonale organisasjoner.

Fra Norge møtte som regjeringsrepresentant Anne Edda Mulholland, Kommunal- og arbeidsdepartementet, direktør Tor Kaada, Norsk Arbeidsgiverforening, og advokat Karl Nandrup Dahl, Landsorganisasjonen i Norge.

Komitéen uttrykte bekymring for at det i siste år bare var registrert 30 nye ratifikasjoner av ILO-konvensjoner. Dette er det laveste tall på 10 år. Sovjet-Unionen og flere av de øst-europeiske land hevdet at det lave ratifikasjonstall var et bevis på den negative innstillingen medlemslandene hadde til ILO's kontrollsystem.

Et større antall vest-europeiske land deriblant de nordiske gjorde imidlertid gjeldende at det lave ratifikasjonstall for 1984 ikke ga negative indikasjoner på medlemsstatenes interesse for ILO's kontrollarbeid. Det ble her pekt på at antall ratifikasjoner inntil juni 1985 var større enn det samlede antall ratifikasjoner for 1984. Representanter fra Pakistan, Mexico, Spania og Australia pekte på at det viktigste ikke var antall ratifiserte ILO-konvensjoner, men at medlemslandene fulgte opp i sin nasjonale lovgivning de konvensjoner de hadde ratifisert. Dette mente han var et uttrykk for større ansvarsbevissthet blant medlemslandene.

De øst-europeiske lands representanter viste til den erklæring som disse land hadde overlevert ILO's generaldirektør i mars 1985 der det ble fremsatt kraftig kritikk av ILO's kontrollorganers virksomhet. I erklæringen blir det hevdet at ILO's kontrollorganer ikke tar tilstrekkelig hensyn til medlemlandenes økonomiske og sosiale strukturer og samfunnssystemer. Dette rammet særlig de sosialistiske stater og utviklingslandene.

Flertallet i komitéen gikk i rette med Sovjet-Unionens og de øst-europeiske lands kritikk av ILO på dette punkt. De delte den oppfatning ILO's ekspertkomité hadde gjort gjeldende, nemlig at de folkerettslige forpliktelser overfor ILO i henhold til konvensjoner som er ratifisert nødvendigvis må være ensartet og like for alle medlemsland. Gjennomføringen av konvensjoner og rekommandasjoner må vurderes ut i fra de samme kriterier. Dersom man mener at konvensjonene er for lite fleksible – for dårlig tilpasset ulike lands samfunnssystemer – må dette komme fram i konvensjonenes tekst og innhold og ikke få konsekvenser for prinsippet om lik gjennomføring av konvensjonene i alle medlemsland. Utviklingslandene uttalte seg forsiktig og lite presist om disse spørsmål.

ILO's sekretariat opplyste at det var iverksatt en spesialstudie for å finne frem til modeller for utforming av konvensjonene slik at de ble bedre tilpasset de ulike lands sosialøkonomiske forhold samt samfunnssystemer. Disse «fleksibilitetsregler» skal blant annet ta sikte på å gjøre det mulig for medlemlandene å iverksette sine folkerettslige forpliktelser gradvis ved at det blant annet blir gjort unntak for visse yrkesgrupper, at bare endel av konvensjonene behøver å omfattes av en ratifikasjon i første omgang m.v. Dette arbeide med mer fleksibilitet ved utforming av instrumentene fikk sterk støtte av representantene fra Sverige, Danmark, Norge, Finland og Island.

ILO's sekretariat la også fram en spesialrapport om hvorledes arbeidstilsynet fungerer og virker i de enkelte medlemsland. Så vel i rapporten som i diskusjonen i komitéen gikk det klart fram at statlige arbeidstilsyn spilte en hovedrolle for å sikre at internasjonale forpliktelser som ILO-konvensjoner m.v. ble gjennomført i nasjonal lovgivning og ble forsvarlig håndhevet. At arbeidstilsynene måtte effektiviseres, gis tilstrekkelige ressurser og utvikle forsvarlig kompetanse ble sterkt støttet av innlegg fra representanter fra de nordiske land.

I samsvar med tidligere praksis brukte komitéen mest tid på å gjennomgå de enkelte lands etterlevelse av sine folkerettslige forpliktelser. 65 medlemsland ble oppfordret til å gi redegjørelse og opplysninger til komitéen om årsakene til ikke fullstendig gjennomføring av konkrete ILO-konvensjoner. 50 av disse land herunder Norge, ga detaljerte redegjørelser som svar på ILO's ekspertisekomité's bemerkninger og kritikk fremsatt i komitéen. Diskusjonene ble i det vesentlige ført mellom de enkelte regjeringsrepresentanter, representanter for arbeidsgiver- og arbeidstaker-gruppenes talsmenn. De synspunkter som ble hevdet av gruppenes talsmenn var på forhånd gjennomdrøftet i gruppen.

Et hovedproblem som ble reist i komitéen var den manglende oppfyllelse fra regjeringenes side når det gjaldt forpliktelsen etter ILO's konstitusjon om å legge fram konvensjoner og rekommandasjoner for de nasjonale parlamenter etter at disse instrumenter var blitt vedtatt på Arbeidskonferansene. Siktemålet med denne folkerettslige forpliktelse er å sørge for at nasjonalforsamlingen og opinionen i de enkelte medlemsland blir gjort kjent med innholdet i de vernestandarder som til enhver tid blir akseptert som retningsgivende gjennom Arbeidskonferansens beslutninger. Gjennom kjennskap til disse instrumenters innhold vil så vel nasjonalforsamlingene som de politiske partier m.v. kunne benytte instrumentene som grunnlag for sine reformkrav i sin egen nasjonale lovgivning. De medlemsland som ble utsatt for sterkest kritikk var Den dominikanske republikk, Haiti, Iran og Peru. Medlemsland som fikk positiv omtale for konkrete tiltak som var gjennomført i

løpet av 1984 med sikte på nasjonal overholdelse av ILO-instrumenter var særlig Afghanistan, Benin, Etiopia, Irak, Jamaica, Qatar og De Forente Arabiske Emirater.

Den danske landsorganisasjon hadde innklaget den danske regjering for å ha begått brudd på blant annet ILO-konvensjon nr. 98 vedrørende prinsippene for frie forhandlinger og organisasjonsrett og ILO-konvensjon nr. 87 om organisasjonsretten. Klagen var fremmet i henhold til ILO's konstitusjon artikkel 24 og 25. Det var den danske regjeringens inngrep i frie forhandlinger i forbindelse med innføring av tvungen voldgift i arbeidskonflikter som var grunnlaget for den danske landsorganisasjonens klage. Denne sak ble viet betydelig oppmerksomhet og fikk en grundig behandling i komitéen. Tilsvarende grundig behandling i komitéen fikk den norske landsorganisasjonens klage mot den norske regjering for brudd på ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke. Som grunnlag for klagen var § 55 A i Arbeidsmiljøloven som ble vedtatt i 1982. Videre ble da også den tyrkiske regjering gjenstand for sterk kritikk på grunn av blant annet brudd på ILO-konvensjon nr. 98 vedrørende prinsippene for gjennomføring av frie forhandlinger og organisasjonsfriheten. Bakgrunnen for kritikken mot Tyrkia var blant annet den norske landsorganisasjonens klage som ble reist mot den tyrkiske regjering i 1982. Også denne klagen ble reist i henhold til ILO's konstitusjons artikkel 24 og 25.

Norsk landsorganisasjons klage mot den norske regjering og mot den tyrkiske regjering blir det redegjort for i et særskilt avsnitt nedenfor.

Komitéens rapport ble i samsvar med forretningsorden lagt ut til behandling i Arbeidskonferansens plenum. Det var på Arbeidskonferansen bred enighet om rapportens innhold som ble vedtatt med akklamasjon.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansens behandling av LOs klage mot den tyrkiske regjering

Av Karl Nandrup Dahl

Landsorganisasjonen reiste klage mot den tyrkiske regjering i 1982 for brudd på ILO-konvensjon nr. 98 om gjennomføring av prinsipper for organisasjonsretten og retten til å føre kollektive forhandlinger, 1949, og ILO-konvensjon nr. 11 om organisasjonsretten i landbruket, 1921. Klagen var reist i henhold til ILO's konstitusjon artikkel 24 og 25. Den har vært behandlet av ILO's spesielle komité for organisasjonsfrihet, av ILO's styre, av ILO's ekspertkomité og av Arbeidskonferansens spesielle komité for gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.

ILO's styre oppsummerte resultatene av LOs klage mot den tyrkiske regjering senest under styremøte i november 1985 og trakk blant annet følgende konklusjoner:

1. ILO's styre beklager at den tyrkiske regjering fremdeles, selv om det er påvist fremgang, ikke har bragt tyrkisk rett i samsvar med ILO's viktigste konvensjoner på menneskerettighetenes område, herunder konvensjon nr. 98 om gjennomføring av prinsipper for organisasjonsretten og retten til å føre kollektive forhandlinger, 1949. Hovedkritikken mot den tyrkiske lovgivning var rettet

- mot lov nr. 2822 av 1983 som fastsetter at en fagforening ikke har forhandlingsrett med mindre foreningen kan dokumentere at en kan forhandle på vegne av minst 10% av arbeidstakerne i bransjen, og at minst 50% av arbeidstakerne i den enkelte bedrift er tilsluttet fagforeningen.
2. ILO's styre beklager at det fremdeles i flere provinser i Tyrkia opprettholdes unntakstilstandslover som er uforenlige med utøvelse av fagforeningsrettigheter.
 3. ILO's styre uttrykker bekymring og uro for det forhold at straffeforfølgningen mot lederne av organisasjonen DISK fremdeles ikke er bragt til opphør etter fem års hovedforhandling ved den militære domstol i Istanbul.
 4. ILO's styre krever opplyst av den tyrkiske regjering om straffesaken mot to av DISK's fagforeningsledere som er blitt overført fra den militære krigsrett til sivil domstol gjelder tiltale om forhold som er knyttet til deres utøvelse av fagforeningsrettigheter.
 5. ILO's styre krever fremlagt saksdokumentene i tre domsavsigelser mot fagforeningsledere for å få konstatert om den fenselsstraff de er blitt idømt er basert på forhold som berører deres lovlige utøvelse av fagforeningsvirksomhet.
 6. ILO's styre krever opplyst de nærmere omstendigheter omkring den iverksatte straffeforfølgning av 16 tillitsvalgte i organisasjonen «Progressive Metalworkers Union».
 7. ILO's styre krever fremlagt den rapport som det tyrkiske parlament har utarbeidet ved en spesiell granskingskommisjon vedrørende behandlingen (tortur og andre overgrep) av fagforeningsmedlemmer og fagforeningsledere som har sittet eller sitter i militære og sivile fengsler.
 8. ILO's styre krever en fullstendig redegjørelse for hva som er skjedd med DISK's eiendom som ble beslaglagt, herunder et nøyaktig regnskap over forvaltningen av DISK's midler siden beslagleggelsen i 1981.
 9. ILO's styre har registrert iverksettelsen av den nye loven nr. 3233 av 16. juni 1985 som gir politiet fullmakter til å gripe inn overfor enkeltpersoner som opptrer i sammenheng med utøvelse av politiske og faglige rettigheter. Styret vil ha bekreftet at politiets myndighet ikke blir misbrukt overfor arbeidstakere og fagforeningsledere som handler i samsvar med prinsippene om organisasjonsfrihet.
 10. ILO's styre krever opplyst om den tyrkiske regjering vil ta skritt for å oppheve den midlertidige lov nr. 2821 som berører arbeidstakere og fagforeningslederens forhold til retten til å organisere seg under opphold eller etter opphold i fengsel og hvilken stilling personer som er blitt frifunnet vil få overfor retten til å organisere seg.

LOs klage mot den tyrkiske regjering vedrørende behandlingen av Alexander Berthelsen i perioden 1984 – 1985.

Landsorganisasjonens representant i Arbeidskonferansens spesielle komité for kontroll med gjennomføring av konvensjon og rekommandasjoner tok opp Alexander Berthelsen-saken under behandlingen av ekspertkomitéens rapport om den tyrkiske regjerings brudd på ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke, 1958. Det ble fra Landsorganisasjonens representant redegjort for Alexander Berthelsens medlemskap i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, hans politiske engasjement i Norge og hans medvirkning til utgivelse av blant annet en lærebok for norske skoler om de kulturelle, økonomiske og politiske forhold i Tyrkia. For sin opptreden i Norge ble han av den tyrkiske Høyesterett dømt etter unntakslovene for å ha opptrådt i strid med den tyrkiske lovs bestem-

melse om bruk av ytringsfriheten. Det ble i denne forbindelse fastslått fra Landsorganisasjonens representant at den tyrkiske lovs begrenning av ytringsfriheten og det straffbare forhold som den tyrkiske Høyesterett stadfestet i sin dom klart bekreftet at tyrkiske borgere ikke var tillatt å utøve ytringsfrihet på en måte som indirekte og direkte er garantert i ILO's konvensjoner om vern om organisasjonsretten. I denne situasjon ville det for en tyrkisk borger føre til klar diskriminering i sysselsetting og yrke når en arbeidstaker som Berthelsen ved å bruke sin ytringsfrihet blir fengslet.

Landsorganisasjonen vil følge opp både klagen som er reist mot den tyrkiske regjering etter ILO's konstitusjon artikkel 24 og 25 for brudd på ILO-konvensjon nr. 98 og den tyrkiske regjeringens behandling av Alexander Berthelsen i forhold til inngrepet i ytringsfriheten.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansens behandling av LOs klage mot den norske regjering vedrørende ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke, 1958, og Arbeidsmiljølovens § 55 A.

LOs klage mot den norske regjering ble reist den 3. juni 1982 i henhold til ILO's konstitusjons artikkel 24 og 25. Klagens påstand er at Arbeidsmiljølovens § 55 A er i strid med ILO-konvensjon nr. 111. Regjeringen har inntil i dag motsatt seg å ta ILO's klage til følge.

I Ot.prp. nr. 49 (1983 – 1984) har Regjeringen i del V gitt en redegjørelse for klagens behandling av statsmyndighetene og i ILO's kontrollorganer. Her konkluderer Regjeringen med at den vil vurdere klagen pånytt dersom ILO i fremtiden skulle fastslå at norsk rettspraksis m.v. innebærer en rettsstilstand som er i strid med konvensjonen. I nevnte Ot.prp. refererer Regjeringen sin rapport til ILO for rapportperioden 1983 vedrørende klagesaken. Der uttales det blant annet:

«I sin rapport til ILO konkluderte Regjeringen med at § 55 A ikke burde endres. Den la til grunn at selve ordlyden i paragrafen ikke syntes å være i strid med ILO-konvensjonen. Videre ble det presisert at det hele tiden hadde vært meningen at § 55 A skulle tolkes i samsvar med ILO-konvensjon nr. 111. Man påpekte at den bestemte stilling må ha betydning for å oppfylle en organisasjons spesielle målsetting for at unntaket skulle komme til anvendelse. Det ble også uttrykt at dersom rettspraksis skulle vise at det er uoverensstemmelse mellom konvensjonen og 855 A i sin nåværende form, ville Regjeringen vært innstilt på å vurdere spørsmålet om lovendring på nytt. Stortingets kommunal- og miljøvernkomité la frem sin innstilling for Stortinget 30. april 1985 der komitéen uttaler seg slik om Regjeringens redegjørelse: «Komiteen vil henstille til departementet, uavhengig av en formell henvendelse fra ILO, å foreta den nevnte totalvurdering av disse forhold, og legge vurderingen frem for Stortinget på nytt som egen sak.»

Kommunal- og miljøvernkomitéens innstilling ble behandlet av Stortinget 14. mai 1985 der statsråd Rettedal blant annet uttalte:

«Jeg kan i denne forbindelse nevne at ILO's ekspertkomité for gjennomføring av konvensjonen og rekommandasjonen i uttalelse i slutten av mars i år ikke foreslo noen lovendring, men ILO ville som tidligere følge utviklingen i Norge for å se om § 55 A ble praktisert i samsvar med ILO-konvensjon nr. 111 om diskriminering i sysselsetting og yrke.»

Arbeidstakergruppen i Arbeidskonferansens kontrollkomité fastslo på grunnlag av Regjeringens og Stortingets behandling av saken at Regjeringen ikke hadde fremsatt forslag til lovendring i samsvar med ILO's styres anmodning i vedtak, datert mars 1983.

Arbeidstakergruppen vedtok enstemmig at LOs klage måtte settes opp på Arbeidskonferansens kontrollkomité's dagsorden på nytt, fordi Regjeringen fremdeles ikke hadde fremsatt forslag til lovendring for Stortinget. ILO's sekretariat under medvirkning av arbeidsgivergruppen og arbeidstakergruppens formann i kontrollkomitéen drøftet deretter spørsmålet om å sette Norges sak på dagsorden. Arbeidsgivergruppens representant motsatte seg bestemt å føre Norges sak på dagsorden. Lederen for arbeidstakergruppen gjentok kravet om å sette Norges sak på dagsorden på første møte i Arbeidskonferansens kontrollkomité. Det ble der enstemmig vedtatt til tross for arbeidsgivergruppens gjentatte protester.

LOs representant redegjorde for klagesakens stilling for Arbeidskonferansens kontrollkomité. Lederen for arbeidstakergruppen slo fast at klagesaken ikke dreide seg om hva en forventet rettspraksis måtte bringe av resultater når det gjaldt tolkning av § 55 A, men at det her gjaldt spørsmål om en lovendring av § 55 A. Han håpet at formuleringen for en lovendring kunne bli utarbeidet, enten ved trepartsdrøftelser i Norge, eller kanskje ved en «direkte kontakt» mellom den norske Regjering og ILO, slik at ILO's avdeling for gjennomføring av standarder kunne gitt Norges Regjering råd om hvorledes § 55 A måtte endres for å komme i samsvar med ILO-konvensjon nr. 111.

Den norske regjeringens representant uttalte til dette at Regjeringen ville påbegynne en utredning om § 55 A's forhold til ILO-konvensjonen og at denne utredningen ville inkludere spørsmål om å endre loven. Regjeringensrepresentanten understreket videre at spørsmålet reiste vanskelige juridiske problemer, og at den norske Regjering derfor ville være takknemlig for råd direkte fra Arbeidstilsynets eksperter for å få avklart de rettslige spørsmål og andre spørsmål som måtte reise seg i saken.

Arbeidskonferansens kontrollkomité traff deretter vedtak i saken som bekreftet den norske Regjeringens representants uttalelse og løfter om å vurdere en lovendring, samtidig som ble uttrykt forventning om at Regjeringen nå ville behandle saken slik at den endelige løsning måtte kunne forventes.

Denne saken har utviklet seg til en meget alvorlig belastning for Norge som stat. Den vurderes som en sak der ILO har slått fast at Norge har en lovgivning som ikke beskytter arbeidstakeren i samsvar med ILO's standarder mot diskriminering på grunnlag av rase, farge, kjønn, religion, politisk oppfatning, nasjonal opprinnelse eller sosial hærkomst.

I de siste tre år har Landsorganisasjonens juridiske avdeling hatt flere rettssaker der arbeidstakernes politiske oppfatning, fagforeningsaktivitet, arbeidstakernes rase, kjønn m.v. har stått sentralt. Det har dreid seg både om oppsigelsessaker og forbigåelsessaker.

Regjeringen har i tillegg til å motsette seg endring av § 55 A også fjernet henvisning til ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke i de nye forskriftene til Tjenestemannsloven av 1983. Dette er gjort uten kommentarer fra Regjeringens side, mens ekspedisjonssjef Debes i sin bok «Lov om statens tjenestemenn m.v.» av mars 1984 begrunner opphevelsen av forskriftenes bestemmelse om henvisning til ILO-konvensjon nr. 111 med at Arbeidsmiljølovens § 55 også vil omfatte offentlige tjenestemenn. Opphevelsen av henvisning til ILO-konvensjon nr. 111 skjedde altså etter at ILO's styre hadde truffet vedtak om at Norge bør endre § 55 A for å komme i samsvar med ILO-konvensjon nr. 111.

ILO's ekspertkomité har også henvist til Justisdepartementets lovavdelings uttalelse som er gjengitt i Ot.prp. nr. 49 (1983 - 84) der det heter:

«Lovavdelingen antar at Arbeidsmiljølovens § 55 A, slik de noe uklare premisene i Ot.prp. nr. 30 (1981 – 82) er utformet, kan føre til resultater som er i strid med konvensjon nr. 111. Den sikreste måten å sørge for at rettstilstanden i Norge tilfredsstiller konvensjonen er å gjennomføre en *formell lovendring*. En ny formulering av § 55 A med tilhørende forarbeider i samsvar med konvensjon nr. 111 og ILO's uttalelse vil kunne forebygge enhver mulig fremtidig tvil om norsk rett på dette punkt...»

Landsorganisasjonen vil følge opp klagesaken mot Regjeringen inntil klagen er blitt tatt til følge med en endring av § 55 A som helt ut tilfredsstiller ILO-konvensjon nr. 111 om forbud mot diskriminering i sysselsetting og yrke.

RAPPORT

fra

Komitéen for bedriftshelsetjenesten

Av Jan Kr. Balstad

Saken var denne gang oppe til annengangsbehandling. Komitéen hadde 153 medlemmer hvorav 68 regjeringsrepresentanter, 34 arbeidsgiverrepresentanter og 51 arbeidstakerrepresentanter.

Fra Norge deltok overlege Aud Blegen Svindland, Direktoratet for arbeidstilsynet, overlege Terje Due Strand, Norsk Arbeidsgiverforening, og sekretær Jan Kr. Balstad, Landsorganisasjonen i Norge.

Til formann i komitéen ble gjenvalgt J. Rantanen, regjeringsrepresentant fra Finland.

På Arbeidskonferansen i 1984 fant det sted en generell diskusjon om hvilke krav som i dag måtte stilles til bedriftshelsetjeneste i arbeidslivet. Diskusjonen bygget på en rapport utarbeidet av Arbeidsbyrået og på uttalelser innsendt om saken fra 68 medlemsland, herunder arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiverorganisasjonene i vedkommende land. På grunnlag av diskusjonen i 1984 utarbeidet Arbeidsbyrået en rapport som konkluderte med at det på området bedriftshelsetjeneste burde søkes vedtatt en konvensjon supplert med rekommandasjon.

Under arbeidet i komitéen ble det fremmet 170 endringsforslag til de 72 artikler i konvensjons- og rekommandasjonstekstene. I 18 tilfeller måtte en gå til avstemming.

I komitéen var det bred enighet om at bedriftshelsetjenesten skal dreie seg om forebyggende tiltak på arbeidsplassen, og bedring av arbeidsmiljø. Det ble fremhevet at bedriftshelsetjenesten må baseres på tverrfaglig samarbeid og at bedriftshelsetjenesten må trekkes inn i planleggingen av produksjon for på best mulig måte å kunne forebygge helseskader. Dette gjelder også blant annet etablering av nye produksjonslokaler, endring av disse, forandringer i produksjonsmetoder, selve arbeidsplassens utforming, arbeidets organisering, anskaffelse av produksjonsutstyr m.v. Det ble videre understreket at arbeidstakernes muligheter for aktiv medvirkning under organiseringen av bedriftshelsetjenesten og gjennomføringen av bedriftshelsetjenestens oppgaver, ville være avgjørende for bedriftshelsetjenestens effektivitet. I den forbindelse ble det pekt på at forhold måtte legges til rette slik at arbeidstakerne fikk all nødvendig informasjon om mulig helseskadelige faktorer i arbeidsmiljøet.

De viktigste stridsspørsmål i komitéen dreide seg om følgende temaer:

Arbeidsbyrået foreslo i konvensjonsteksten at bedriftshelsetjeneste skal dekke alle arbeidstakere i alle bransjer. Arbeidsgivernes talsmenn gikk imot dette. Regjeringsrepresentanten fra Sveits foreslo teksten i konvensjonen endret slik at det skulle være bedriftshelsetjenester i bedrifter der aktivitetene er farlige for arbeids-

takernes helse. Forslaget ble støttet av arbeidsgivernes talsmenn. Ved avstemming ble forslaget avvist med stort flertall. Regjeringsrepresentantene fra Finland og Sverige stemte imot, mens Norge og Danmark avsto.

Konvensjonsteksten ble deretter vedtatt med en ordlyd som forutsetter at bedriftshelsetjeneste skal etableres i land som ratifiserer konvensjonen på basis av et handlingsprogram som tar sikte på å utvikle bedriftshelsetjenesten for alle arbeidstakere i alle bransjer, inkludert offentlig virksomhet. De land som ikke ser seg istand til å vedta et handlingsprogram med en konkret tidsfrist skal utarbeide planer om hvorledes landet på sikt vil opprette en bedriftshelsetjeneste som skal kunne dekke alle arbeidstakerne.

Komiteéns behandling av utkastet til rekommandasjonstekst fant sted uten store forskjeller i oppfatning blant komiteéns medlemmer. På to områder var imidlertid diskusjonen sterk.

Det første spørsmålet gjaldt arbeidstakernes deltaking i beslutningsprosessen i saker som vedrører bedriftshelsetjenestens organisasjon, arbeidsmåte og ansettelse av personale til tjenesten.

Det andre spørsmålet var kravet om en fullverdig og lik helsetjeneste i alle enheter innenfor multinasjonale selskaper.

Som et ledende synspunkt fant komiteén at bedriftshelsetjenesten må ha tverrfaglig bemanning med en personellsammensetting som står i forhold til de arbeidsoppgaver som skal løses. Bedriftshelsetjenestens tverrfaglige team må ha tilstrekkelig teknisk personale med spesiell kompetanse og kunnskap på områdene bedriftsmedisin, yrkeshygiene, bedriftssykepleie, ergonomi og andre relevante disipliner. Bedriftshelsetjenesten skal videre ha en fri og uavhengig stilling i arbeidsmiljøspørsmål.

I rekommandasjonsteksten er det særlig fremhevet at bedriftshelsetjenesten må tillegges oppgavene med overvåking av arbeidsmiljø, der også regler for journalføring og dokumentasjon av måleresultater, verdier og funn er tatt med. Det er videre i rekommandasjonen fastsatt detaljerte retningslinjer for hvordan overvåkingen av den enkelte arbeidstakers helse i forhold til eksposisjon skal gjennomføres. Målet er helseundersøkelse og vurdering av helsetilstand før man blir satt til å utføre arbeidsoppgaver som kan medføre helsefare for vedkommende arbeidstaker, eller andre i bedriften, inngår som et ledd i dette arbeidet.

Etablering av helseundersøkelse før ansettelse er imidlertid ikke tatt med blant bedriftshelsetjenestens arbeidsoppgaver. For å kunne etterkontrollere bedriftshelsetjenestens arbeidsmåte og resultater er det i rekommandasjonen fastsatt at den enkelte arbeidstakers journal skal inneholde så vel opplysninger om eksposisjon som målrettet helseundersøkelse og andre relevante opplysninger. Arbeidstakeren skal ha rett til innsyn i journalen og kunne kreve korrigert eventuelle feilaktige eller misvisende opplysninger om egen personlig helse. Bedriftshelsetjenesten skal videre regelmessig sette opp planer for sitt arbeid og rapportere tilbake til bedriftsledelsen om resultatene av kartleggingsarbeidet. Bedriftshelsetjenestens rapporter skal være tilgjengelige for de ansvarlige myndigheter i landet.

Som en ledende retningslinje ble det i rekommandasjonen fastsatt at bedriftshelsetjenesten skal organiseres slik at den kan utføres ute på selve arbeidsplassen. Arbeidstakerne og arbeidsgiverne skal samarbeide på like linje under gjennomføringen av etablering og drift av bedriftshelsetjenesten. At arbeidstakerne også skal delta i beslutninger som angår bedriftshelsetjenestens organisasjon og arbeidsmåte, inkludert beslutninger om ansettelse av personale til tjenesten, ble gjenstand for betydelig diskusjon i komiteén. Teksten ble imidlertid vedtatt ved avstemming.

Spørsmålet om hvorvidt det i rekommandasjonen skulle stilles det krav til bedriftshelsetjenesten i multinasjonale selskaper at tjenesten skulle være fullverdig og lik så vel i hovedbedrift som i datterbedriftene, ble tatt opp til drøfting i en

spesiell arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen nådde fram til følgende konklusjon om en tekst og som også komitéen sluttet seg til:

«Bedriftshelsetjenesten i et nasjonalt eller flernasjonalt foretak med mer enn ett driftssted, bør holde den høyeste standard på tjenestene, uten forskjellsbehandling, overfor arbeidstakerne på alle driftsstedene, uansett på hvilket sted eller hvilket land de befinner seg.»

Under sakens behandling i plenum på Arbeidskonferansen ble konvensjonsteksten vedtatt mot en stemme og 12 som avsto. Rekommandasjonsteksten ble vedtatt mot 0 stemmer, 55 avsto.

Den norske arbeidsgiverforening avsto sammen med sine nordiske kolleger i begge avstemminger. De norske delegerte, så vel fra regjeringen som arbeidstakerorganisasjonene, stemte for begge de foreliggende tekster til konvensjon og rekommandasjon.

RAPPORT

fra

Komiteen for statistikk

Av Esther Kostøl

Komiteen for revisjon av konvensjon nr. 63 – Statistikk for lønn og arbeidstid – var samlet for annengangsbehandling i år og startet arbeidet den 8. juni 1985. Den var opprinnelig sammensatt av 99 medlemmer. (47 regjeringsrepresentanter, 25 arbeidsgivere og 27 fra arbeidstakerne). Sammensetningen ble endret 5 ganger underveis.

Følgende ble valgt til å lede komiteen:

Formann: Miss Pineda – regjeringsrepresentant – Filippinene

Viseformann: Mr Suyuki – arbeidsgiverrepresentant – Japan, Mr Chiluba – arbeidstakerrepresentant – Zambia.

Som rapportør ble Mr. Worton – regjeringsrepresentant – Kanada valgt.

Komiteen hadde 13 plenums møter:

Arbeidet startet med en generell diskusjon som viste at både arbeidsgivergruppen og arbeidstakergruppen var lite fornøyd med en del endringer som ILO-kontoret i Geneve hadde foretatt i Report V (2) og som harmonerte lite med den enighet man på en del punkt hadde arbeidet seg fram til ved førstegangsbehandling i 84.

Man mente at kontoret hadde gått ut over sine fullmakter ved å foreta viktige endringer i teksten i forhold til enigheten i 84. Det ble vist til «Article 39 in the Standing Orders of the Conference».

Endringene bygget heller ikke på merknader innkommet fra noe representativt antall medlemsland i høringsrunden før konferansen i 85.

Konklusjonen ble at kontoret innrømmet å ha gått for langt i sine endringsforslag og man ble enige om å starte gjennomgangen ut fra det man ble enige om på konferansen i 84 og deretter foreta de nødvendige endringer underveis i prosessen.

Det store problemet ble i 85 som i 84 spørsmålet om å kunne få inn statistikkområdet – arbeidsproduktivitet – i konvensjonen. Forslag var fremsatt av regjeringsrepresentant fra Østerrike og støttet av bl.a. regjeringsrepresentanten fra USA og selvsagt arbeidstakergruppen.

De nordiske regjeringsrepresentantene uttalte seg sterkt i mot å få produktivitet inn som et statistikkområde og begrunnet det med at de ikke mente det var et område som hørte inn under arbeidsstatistikk, men heller under økonomisk statistikk.

Etter en lang diskusjon ble forslaget satt under avstemming som ga resultatet:

1510 for, 1675 mot og 75 avholdende stemmer

Forslaget ble altså nedstemt

Et annet viktig punkt for arbeidstakergruppen var å få med at det burde være et statistikkområde å kartlegge skader ved større arbeidsulykker. Ikke bare for arbeidstakerne som blir berørt på angjeldende arbeidsplass, men personell i nærliggende områder.

Dette forslag ble fremmet fra arbeidstakerrepresentanten fra India og fikk full oppslutning i arbeidstakergruppen. Det var full sympati i trepartsmøte om saken, men arbeidsgiversiden mente at disse data ikke falt inn under det som var ment å skulle dekkes av statistikkområdet «Arbeidsulykker», og måtte derfor tas opp på annen måte.

Etter diskusjonen trakk arbeidstakergruppen forslaget, men mr. Worton (the reporter) skulle fokusere på problemstillingen i sin rapport.

Komiteens arbeid ble avsluttet med en konvensjon supplert av en rekommandasjon. Instrumentet er blitt meget fleksibelt da det er anledning for det enkelte land som ratifiserer konvensjonen å unnta statistikkområder som ikke er mulig å kartlegge i det enkelte land. Dette burde tilsi at de fleste land nå kan ratifisere konvensjonen slik at man internasjonalt kan få sammenlignbare statistikkområder på viktige områder innenfor arbeidslivet.

RAPPORT

fra

Komiteen for likestillings spørsmålet

Av Harriet Andreassen

Komiteen som skulle behandle ovennevnte tema besto i starten av 180 medlemmer, (konferansens nest største). Antallet ble endret 8 ganger og sluttet med 159 medlemmer, 78 fra regjeringer, 35 arbeidsgivere og 46 arbeidstakere.

Som leder for komiteen ble valgt mrs. Pitso, Lesotho, regjeringsdelegat, nestleder mr. Williams, Barbados, arbeidsgiver og undertegnede fra arbeidstakerne (som leder for arbeidstakergruppen).

Dette pkt. på dagsorden var engangsbehandling på bakgrunn av en rapport fra byrået om utviklingen av likestilling i arbeidslivet i kvinnenetåret. Rapporten avsluttet med en rekke konklusjoner som i hovedsak var vårt arbeidsgrunnlag.

Det kom 275 endringsforslag til konklusjonene, samt 14 endringsforslag til innledningen som arbeidstakergruppen foreslo skulle være en resolusjon som konklusjonene skulle knyttes til. Komiteen startet med en generell diskusjon om rapporten og den holdt vi på med så å si første uken, så vi kom langt på etterskudd i arbeidet. De første 60 endringsforslag ble behandlet i komiteen, skulle vi fortsatt med det ville vi ikke blitt ferdige på denne konferansen.

Tirsdag i andre uken satte vår gruppe fram krav om ei arbeidsgruppe som skulle gå igjennom resten av forslagene og så komme med et utkast til samlet komitee.

Arbeidsgruppen ble nedsatt med 4 deltakere + rådgiver fra hver av gruppene og mrs. Griffin, Australia, regjeringsdelegat, ble valgt som leder. Hun var også valgt som rapportør fra komiteen.

Arbeidsgruppen jobbet hele onsdag til over midnatt samt torsdag til kl. 18.30. Fredag formiddag ble forslaget behandlet i de respektive grupper og om ettermiddag i samlet komite. Utkastet ble stort sett godt mottatt, noen regjeringsdelegater var litt sure fordi vi ikke hadde tatt deres forslag. Kl. 21.00 fredag kveld var det hele godtatt, også vårt forslag til resolusjon.

Mandag 24. juni ble så hele rapporten vedtatt og på konferansens siste dag kom saken i plenum hvor den også ble godkjent.

Det knyttet seg en del interesse omkring vår komite fordi DDR og Tsjekkoslovakia hadde sendt et forslag til resolusjon på dette tema hvor de hadde inkludert fred, nedrustning og omgjøring av krigsindustri til sivile formål.

Forslagsstillerne ville at denne resolusjonen skulle sendes til vår komite, men i resolusjonskomiteen vedtok de å beholde den der (etter anbefaling fra flere av oss!). Arbeidstakeren fra Tsjekkoslovakia spurte meg om jeg ikke kunne be om få den til vår komite, men det svarte jeg nei til, det fikk resolusjonskomiteen avgjøre uten min innblanding.

Det kom også et resolusjonsforslag fra de samme land til vår komite etter at arbeidet var startet, stort sett lik den som var sendt inn på forhånd. Den ble nærmest lagt til side og ble aldri etterlyst, dessuten var det ikke tid til å behandle den heller. I vårt forslag til resolusjon var det en setning om nedrustning og omgjøring av krigsindustri, men den ble nedstemt i samlet komite.

Det eneste som nå står om fred er følgende:

«Varig fred er viktig for økonomisk framgang og sosial rettferdighet og derfor til full oppfølging av likestilling i muligheter og behandling av mannlige og kvinnelige arbeidstakere i arbeidslivet.»

Det var mye mere arbeid å være leder for arbeidergruppen enn det en har vært vant til på ILO-konferansene, men Marcelle Dehareng fra FFI var sekretær og en fantastisk hjelp og støtte i arbeidet.

Resolusjonen bekrefter bl.a. at deklarasjonen om like muligheter og lik behandling av kvinnelige arbeidstakere samt aksjonsplanen for å fremme likestilling, begge vedtatt på ILO-konferansen i 1975 fortsatt har gyldighet – appellerer til medlemsstatene å effektivere konklusjonene knyttet til resolusjonen – ber styret å anbefale generaldirektøren å sende konklusjonene til FNs kvinnekonferanse i Nairobi.

Konklusjonene starter med en introduksjon og etterfølges av:

Nasjonale tiltak med følgende underpunkter:

- Lik adgang til sysselsetting og opplæring
- Likelønn
- Arbeidsvilkår og arbeidsmiljø
- Beskyttelse for mødre
- Arbeidstakere med familieansvar
- Trygderettigheter
- Deltagelse
- Administrative tiltak for å fremme likestilling i muligheter og behandling
- Forbedring av data

Annet hovedavsnitt er viet tiltak av ILO, som bl.a. omfatter vurdering av mulige nye standarder, revidering av bestående standarder, forskning om kvinnelige arbeidstakere, teknologisk utvikling, situasjonen for kvinner i uland, i eksport- og frihandelssonene, informasjon om og for kvinner og ILOs oppfølging i «eget hus».

RAPPORT

fra komitéen som behandlet asbestsaken

Av Bjørn Erikson

Astbest var oppe til første gangs behandling.

Komitéen var omfattet med stor interesse, og det var meldt på 31 delegater og 23 deputerte fra arbeidstakersiden. I komitéen var det samlet ca. 100 representanter fra de tre partene.

Leder for arbeidstakergruppen var Peter Westerholm fra svensk LO. Til nestleder ble valgt Clement Godbout fra Canada. Nestleder fra Afrika ble ikke valgt.

Tittelen var opprinnelig Safe Use of Asbestos (trygg bruk av asbest), men ble endret til Safety in the Use of Asbestos (sikkerhetstiltak ved bruk av asbest). Denne tittelen ble gjentatte ganger, både i arbeidstakergruppen og i samlet komité, brukt for å stoppe forslag om forbud mot asbest, eller spesielle asbesttyper.

Motsetningene var store i arbeidstakergruppen. Vi opplevde f.eks. at nestleder og et par andre delegerte stemte imot resten av arbeidstakergruppen i samlet komité. Selv om det var reelt flertall i arbeidstakergruppen for å ta inn i konvensjonsforslaget at asbest skulle erstattes med mindre farlige produkter, så ble dette ikke fremmet som arbeidstakernes syn. Dette fordi nestleder og flere andre gjorde det klart at de da ville stemme imot dette i komitéen.

De skandinaviske landene var kommet lengst i arbeidet med å erstatte asbest med mindre farlige stoffer. De vest-tyske arbeidstakerne sto svært nær det skandinaviske synet, men de spilte seg ut på grunn av sin aggressive holdning. Dette gjorde at tyskerne ble relativt isolert, og de skandinaviske representantene på sin side relativt isolert.

Arbeidet i komitéen var preget av et meget stort antall endringsforslag, og til å begynne med gikk arbeidet svært tregt. Representanter for arbeidsgiverne og arbeidstakerne møttes så og gikk igjennom endringsforslagene. På den måten reduserte man antall forslag til et minimum, og økte farten i arbeidet. Kompromissformuleringene var etter vår mening i for stor utstrekning bygget på arbeidsgivernes premisser.

En av de vesentlige saker som arbeidstakergruppen tapte i komitéen var kravet om at konvensjon og rekommandasjon også skulle omfatte korte fibre (mindre enn 5 mikrometer). Det hadde vært ønskelig at ihvertfall noen av tiltakerne, som f.eks. kravet til at det skulle arbeides vått, også ville omfatte korte fibre. En av de vesentlige saker man vant var formuleringen om at multinasjonale selskaper skulle opprettholde en tilfredsstillende standard også i utviklingsland (sluttformuleringen ble imidlertid mer utvannet enn det opprinnelige forslaget). Et annet vesentlig punkt man fikk inn var kravet om at rivningsarbeide skulle omtales spesielt.

Det er lite trolig at neste års behandling vil gi noe bedre resultat for arbeidstakerne enn årets. Tvertimot er det grunn til å tro at man på flere punkter vil tape til neste år hvor man vant i år. Et par regjeringsrepresentanter varslet i det siste komitémøtet at de ikke ville kunne akseptere alle vedtak. I plenum var det bare to lands regjeringsrepresentanter som uttalte seg, Canadas og en felles representant for de nordiske land. Det var ikke uventet at Canada gikk imot en rekke av forslagene, men det var skuffende at det felles nordiske innlegget også tok opp spørsmålet om å svekke resultatet til neste år. Dette var unødvendig, og det førte til en uheldig psykologisk atmosfære med tanke på arbeidet fremover.

Det skal nevnes at Canada i komitéen forsøkte å få endret konvensjonsutkastet og rekommandasjonsutkastet til ikke bare å gjelde asbest, men alle typer fibre, steinull, glassull osv. Dette ble avvist. Dersom Canada hadde lyktes i sitt forsøk, ville det ført til kaos. Dette fordi det ikke er mulig å gjennomføre alle de tiltak som gjennomføres for asbest, også for syntetiske mineralfibre. Det ble i sluttresultatet

lagt vekt på å trekke frem også farene ved syntetiske mineralfibre, og det ble pekt på behovet for mer forskning for å klargjøre helserisiko ved bruk av både asbest og erstatningsmaterialene. Her har man nok gått lengre i å tilfredsstille ønsket om forskning enn det som er ønskelig med skandinaviske øyne, men det var ikke til å unngå.

6. Forsikringsspørsmål

Kollektiv hjemforsikring

Den Kollektive hjemforsikring omfatter ved årsskiftet 1985-1986, 30 fagforbund med et samlet medlemstall på ca. 730 000.

Det var ingen nye forbund som innførte Kollektiv hjemforsikring i 1985. Det er 5 forbund som ikke har ordningen.

Reservasjonsprosenten utgjør ca. 12 prosent av det totale medlemstall i de 30 tilsluttede forbund.

Inntrufne skader på Kollektiv hjemforsikring utgjorde i 1985 ca. 107 millioner kroner fordelt på ca. 18 000 skadetilfeller.

Fra den Kollektive hjemforsikringen ble innført for det første fagforbundet i 1967 og til utgangen av 1985, er det tilsammen utbetalt 482 millioner kroner i skadeerstatninger fra denne ordningen.

Kollektiv hjemforsikring er fortsatt den beste og rimeligste hjemforsikring i Norge, uansett hvilket alternativ en velger å sammenligne med.

Premien ble ikke forhøyet pr. 1. juli 1985, slik at den fortsatt er kr. 220,-.

Grunnforsikringen

Grunnforsikringen omfatter 21 tilmeldte fagforbund med et samlet medlemstall på ca. 480 000. Grunnforsikringens ytelser ble øket fra 1. januar 1980. Ved årsskiftet 1985-1986 har 18 av de 21 forbundene de forhøyede beløp, mens 3 forbund fortsatt har de lave satsene.

Grunnforsikringens ytelser er følgende:

(Utbetaling etter gammel ordning i parentes.)

Alder i kalenderår	Hovedsum	Ektefelle-tillegg	Barne-tillegg	Ektefelle-tillegg
T.o.m. 60 år	4 000 (1 600)	12 000 (4 800)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
61 år	3 800 (1 520)	11 400 (4 560)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
62 år	3 600 (1 440)	10 800 (4 320)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
63 år	3 400 (1 360)	10 200 (4 080)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
64 år	3 200 (1 280)	9 600 (3 840)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
65 år	3 000 (1 200)	9 000 (3 600)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
66 år	2 800 (1 120)	8 400 (3 360)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
67 år	2 600 (1 040)	7 800 (3 120)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
68 år	2 400 (1 000)	7 200 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
69 år	2 200 (1 000)	6 600 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
70 år	2 000 (1 000)	6 000 (3 000)	3 000 (2 000)	3 000 (1 000)
71-75 år	2 000 (1 000)	6 000 (3 000)	3 000 (1 000)	3 000 (1 000)
over 75 år	2 000 (1 000)	0 0	0 0	2 000 (1 000)

Uførhet ved ulykke:

Grunnforsikringen inneholder også en ulykkesforsikring. Forsikringssummen er for enslige medlemmer 60 000 kroner, og for øvrige 20 000 kroner ved 100% uførhet etter ulykke.

I 1985 er det fra Grunnforsikringen utbetalt ca. 41,5 millioner kroner i erstatninger til medlemmer og deres etterlatte i ca. 7 500 erstatningstilfeller. Fra Grunnforsikringen ble innført i 1971 og til utgangen av 1985 er det utbetalt ca. 328 millioner kroner i erstatning.

Grunnforsikringen er obligatorisk for alle medlemmer av de 21 fagforbund som har forsikringen og premien er innkalkulert i fagforeningskontingenten. Årspremien for Grunnforsikringen er 129 kroner pr. medlem.

LO's Samleforsikring

Alle LO-forbundene er dekket gjennom Samleforsikringen. Forsikringen omfatter også LO sentralt, LO's distriktskontorer, Samorganisasjoner og LO-skolene. Forsikringen dekker løsøre og kontorinnredninger, garantiforsikring, reiseforsikring osv. for alle organisasjonsledd, valgte tillitsmenn og ansatte, samt medlemmer som er på faglig oppdrag i normal faglig virksomhet. Fra 1. juli 1985 ble Samleforsikringen utvidet til også å omfatte en fullstendig EDB-forsikring.

Premien er innregulert i den kontingenten som forbundene betaler til LO.

Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring

Samarbeidet mellom AOF og Samvirke om skolering av tillitsmenn og informasjon i forsikrings spørsmål, har fortsatt i 1985. Det er avviklet et betydelig antall korte kurs, week-endkurs og brevkurs.

Informasjons- og opplysningsvirksomhet med sikte på desentralisering av forsikring blir det fortsatt lagt betydelig vekt på.

I 1985 er det avviklet 3 ukekurs med tilsammen ca. 60 deltakere. Dette er tilbud til medlemmer av de lokale skadeutvalgene som muliggjør den desentraliserte skadebehandlingen på Kollektiv hjemforsikring.

Ved årsskiftet var det 125 aktive lokale skadeutvalg som tar hånd om den desentraliserte skadebehandlingen. Skadeutvalgene finnes nå i samorganisasjoner, fagforeninger og bedriftsklubber som tilsammen representerer ca. 280 000 fagorganiserte.

Fagorganisasjonens Stønadskasses fond

FSK's fond er opprettet for å innfri de forpliktelser som lå i de tidligere FSK's vedtekter om forskudd etter 30 års medlemsskap og fylte 60 år.

Grunnforsikringen har fra 1. januar 1971 overtatt de øvrige ytelser som var i FSK.

Utbetalingen fra fondet er fortsatt betydelige, da det enda er store medlemsgrupperinger som fyller betingelsene for forskudd etter de tidligere vedtektene. Det er dog færre medlemmer enn tidligere som oppfyller kravene. Fondet tar også regress i Grunnforsikringen, slik at Samvirke hvert år betaler ut betydelige beløp til fondet.

I 1985 er det fra fondet utbetalt i 1 492 752 kroner i forskudd til medlemmer som har fylt 60 år og har 30 års medlemsskap. Refusjonene fra Grunnforsikringen som er tilført fondet, utgjør for 1985 1 892 477 kroner.

Forskjellen mellom utbetaling og refusjon skyldes at en del forbund ikke har sendt inn krav om utbetaling fra fondet siste halvår.

Fondet ledes av et styre for kongressperioden. Fondets styre er underlagt Fellesutvalget for kollektive forsikringer.

Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse

Styret for Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse består av Sekretariatet og to representanter for funksjonærene: Synnøve Andersen og Inger Sofie Rasmussen pluss en representant fra Funksjonærgruppas pensjonistgruppe, Martha Hermansen.

Samlede betalende medlemmer pr. 31. desember 1985 var 143.

Totalt utbetalt i 1985 var kr. 29 082 781,32.

Den daglige administrasjonen av Pensjonskassen ivaretas av Samvirke Forsikring A/s.

Fellesutvalget for kollektive forsikringer

Fellesutvalget for kollektive forsikringer er et rådgivende organ for LO og forbundene i forsikringsspørsmål. Fellesutvalget består av en representant fra forbund som er tilsluttet Kollektiv hjemforsikring og Grunnforsikringen, samt representanter fra Samvirke. Fellesutvalget ledes av et styre valgt for kongressperioden med LO's hovedkasserer som formann. Fellesutvalget har to permanente underkomiteer:

Skadeforsikringskomiteen behandler spørsmål vedrørende skadeforsikring og i særdeleshet vilkår, bestemmelser og premier vedrørende Kollektiv hjemforsikring.

Personforsikringskomiteen behandler spørsmål vedrørende personforsikring. Bl.a. behandler komiteen spørsmål som gjelder Grunnforsikringen.

7. Andre saker

Uttalelser fra LO

LO sendte 15. januar følgende skriv til Finansdepartementet vedrørende «Personbeskatningen – NOU 1984:22»:

Det vises til Departementets brev om ovennevnte. De etterfølgende linjer gir uttrykk for LOs syn på utredningen.

Skattesystemets hovedoppgave er å finansiere en høy standard på offentlige tjenester og andre ytelser og et godt utbygd trygdesystem. Skattene er også blant de viktigste virkemidler til å påvirke fordelingen av godene i samfunnet og utjevne forskjeller i formue og inntekt mellom ulike grupper. Skattesystemet har også avgjørende betydning for økonomiens virkemåte. Det må derfor fremme produktiv virksomhet og hindre spekulasjonsbetonte disposisjoner med uheldige virkninger for samfunnsøkonomien.

Med dette utgangspunkt vil Landsorganisasjonen uttrykke tilfredshet med det arbeid som er nedlagt i skattekommisjonens innstilling. LO er enig i de hovedprinsipper for det framtidige skattesystemet kommisjonen har kommet fram til. Ut fra det kompliserte system vi har i dag, og med de mange ulike interesser som gjør seg gjeldende, synes LO det er svært positivt at det er blitt så bred enighet om disse hovedprinsippene. Det gir håp om å få gjennomført helt nødvendige endringer i dagens uoversiktelige og urettferdige skattesystem.

Vi har i denne omgang lagt hovedvekten på de forslag kommisjonen lanserer i «fase 1» og som kan gjennomføres forholdsvis raskt. Disse endringene er i seg selv riktige og nødvendige skritt på veien mot det system kommisjonen foreslår i «fase 2.»

Det er åpenbart at videre reformarbeid er nødvendig i tillegg til det som er foreslått i «fase 1». Det synes særlig viktig at delingen av selvstendig næringsdrivendes inntekt blir gjennomført og at vi får en fullstendig gjennomgåelse av bedriftsbeskatningen parallelt med dette arbeidet. Vi vil ikke gå nærmere inn på «fase 2» her, men støtter fullt ut ønsket om ytterligere utredningsarbeid. Dette vil sammen med erfaringene fra «fase 1» gi et godt grunnlag for ytterligere reformer.

LO har ikke funnet det hensiktsmessig å ta standpunkt til det nivå på de samledeskattekommisjonen har lagt til grunn for sine beregninger. Dette må avpasses slik at det offentlige er i stand til å løse sine oppgaver på en tilfredstillende måte. Når det gjelder selve utformingen av de skattetabeller som skal benyttes, har imidlertid LO en god del motforestillinger mot den skissen kommisjonens flertall har lagt til grunn for sine beregninger. Mange skatteyttere på nokså vanlig inntektsnivå og fradrag som ikke er ekstreme vil etter forslaget få økt skatt, samtidig som høyinntektstakere som ikke har utnyttet fradragmulighetene vil få redusert skatt. Etter vårt syn er det her behov for endringer som gir utjevning ikke bare mellom de små og store fradrag, men også mellom ulike inntektsnivåer. Dette vil vi komme tilbake til under de enkelte punkter nedenfor.

1. Hovedtrekkene i skattesystemet.

LO er enig i at det legges opp til et enklere, mer bruttopreget skattesystem med færre fradragmuligheter enn i dag og dermed et grunnlag for lavere skattesat-

ser. Som helhet vil forslaget gi en bedre fungerende økonomi og et bedre grunnlag for en rettferdig fordeling av skattebyrden mellom ulike grupper. Systemet vil bli enklere for den enkelte skatteyter og enklere å administrere for skatteetaten. Dette vil gjøre etaten bedre i stand til å fylle viktige kontrollfunksjoner som en i dag ikke makter å ivareta på en tilfredstillende måte.

Vi nevner også at et enklere system reduserer behovet for utfylling av selvangivelse for den enkelte. Et slikt system der mange slipper å fylle ut selvangivelse praktiseres allerede i Danmark og er under utredning i Sverige. Dette forutsetter at data om kapitalplasseringer, lån og eiendom kan innhentes på annen måte, fra de registre som finnes.

2. Om rentefradraget.

Skattekommisjonens forslag innebærer at skattefordelen ved rentefradraget blir redusert og med størst virkning for høyinntektsgruppene. Dette er positivt. Det vil imidlertid fortsatt være betydelige forskjeller i den skattereduksjon fradragene gir. For deler av selvstendig næringsdrivendes renteutgifter blir således fordelene nesten like stor som før.

Derfor vil LO sterkt understreke behovet for en snarlig deling av næringsdrivendes inntekt i en persondel og en bedriftsdel. Når dette er gjennomført, vil det bli mulighet for en ytterligere utjevning av skattefordelene ved rentefradraget i forhold til det skattekommisjonen foreslår.

3. Om fradragene ellers.

Skattekommisjonens forslag innebærer at skattefordelen også ved andre fradrag blir redusert og da særlig for de høyeste inntektene. LO støtter selvsagt den utjevning av skattefordeler som skjer gjennom dette. LO kan også i grove trekk erklære seg enig i den opprydding i fradragsordningene som kommisjonen foreslår. Vi vil imidlertid gi uttrykk for noe avvikende syn på enkelte punkter.

LO kan ikke støtte forslaget om at *fradraget for fagforeningskontingent* svekkes eller bortfaller. For det første vil vi peke på at dagens ordning var et resultat av et tariffoppgjør der myndighetene var inne som en tredje part. For det annet og kanskje det som burde være viktigst fra myndighetenes synspunkt, vil vi påpeke at regjering og Storting ved en rekke anledninger har understreket ønskeligheten av at størst mulige deler av arbeidslivet kommer inn under de etablerte organisasjons- og avtaleforhold. Dette nevnes ofte som en viktig forutsetning for en vellykket pris- og inntektspolitikk. Svekkelse av fradragsretten for fagforeningskontingent vil være et effektivt tiltak for å bremse utbredelsen av et organisert arbeidsliv.

Når det gjelder *fradrag for arbeidsreiser*, er LO enig i at ordningen forenkles og begrenses til de som har arbeidsreiser av en viss lengde. En må imidlertid avpasse de satsene som settes slik at de som er henvist til å bruke bil og har lange arbeidsreiser ikke blir urimelig skadelidende. Vi vil her særlig peke på pendlernes situasjon.

Vi vil ellers peke på at endringen i den skattemessige behandling av *underholdsbidrag* ikke må foregå slik at de berørte parter kommer dårligere ut enn før.

4. Fradrag som særlig skaper nullskatteyttere.

LO vil erklære seg enig med skattekommisjonens forslag om å oppheve *distriktskatteloven*, og at det arbeides videre med en *deling* av næringsdrivendes inntekt i en persondel og en bedriftsdel. Når det gjelder de spesielle fordelene ved individuell deltakelse i Kommandittselskaper, mener LO en etter hvert bør gå lenger enn kommisjonen foreslår og avvike dette i sin helhet. Det samme gjelder muligheten til fradrag i lønnsinntekt for underskudd i næring. En ytterligere

begrensning i forhold til kommisjonens forslag bør overveies som overgang til en snarlig deling av selvstendiges inntekt i en persondel og en bedriftsdel.

Vi vil også framheve at den sittende regjerings gjentatte endringer av den såkalte «80%-regelen» for å begrense skatten for de med høy formue har skapt mange nye nullskatteyttere. Etter LO's syn bør en avskaffe denne regelen for at de med høy formue og dermed betydelig skatteevne også skal gi sitt bidrag til skatteinntektene.

LO mener også at det er behov for en nærmere gjennomgåelse av forhold som knytter an til bedriftsbeskatningen, spesielt når det gjelder avskrivningsregler og avsetningsordninger. Vi vil særlig framheve at avskrivningsreglene og fradragsmulighetene i forbindelse med forretningseiendommer og leiegårder har vært en viktig årsak til å skape nullskatteyttere.

5. Marginalskatter og progresjon.

LO kan slutte seg til kommisjonens bestrebelser på å redusere skatten på lønnsinntekt. Vi mener imidlertid at høye inntekter bør kunne underlegges høyere skattesatser enn (de maksimalt 56%) kommisjonen foreslår. Dette vil skape en bedre fordelingsprofil og det kan gjennomføres ved å øke bruttoskatten med økende inntektsnivå. En nærmere utforming av skattetabellene må imidlertid knytte an til de økonomiske opplegg som tenkes gjennomført for det enkelte år.

Skattekommisjonens forslag vil gi en rimeligere behandling av renter på bankinnskudd og andre finansplasseringer uten de kompliserende særordninger vi har i dag. Bl.a på denne bakgrunn vil LO gå mot den spesielt lave skattesats som benyttes for salgsgjenvinst på aksjer.

6. Bolig, eiendom og formue.

LO kan si seg enig i at en etter hvert vrir beskatningen mer i retning av kapitalgjenstander og formue og dermed en lavere beskatning av lønnsinntekt. Vi vil understreke at den økning i boligbeskatning kommisjonen foreslår i fase 1 er svært moderat i forhold til det som ofte framgår i deler av dagspressen og den politiske debatt. Med de forslag som foreligger når det gjelder virkningene av rentefradraget, mener vi imidlertid en bør gå ennå mer forsiktig fram enn kommisjonen foreslår med å øke skatten på boliger av gjennomsnittlig standard. LO mener det her vil være riktig med en større heving av bunnfradraget. Et siktemål må under en hver omstendighet være å hindre at minstepensjonister og andre med liten skatteevne pålegges nye byrder gjennom en skatteomlegging.

Vi ser det også som viktig at det etableres en langt mer enhetlig taksering av boliger enn det vi har i dag før en foretar vesentlige endringer av selve takstnivået. Et bedre takstsystem er i det hele nødvendig for å gi ulike former for skatt på kapital og formue en bredere plass i skattesystemet. Dette er også viktigere enn å utvide takstsystemet til nye områder slik kommisjonen antyder. LO vil således gå mot å utvide *inntektsbeskatningen* til å omfatte bil, båt og campingvogn. I den utstrekning dette skal beskattes bør det skje gjennom avgiftssystemet.

7. Familiebeskatning.

LO kan stort sett slutte seg til det opplegg skattekommisjonen presenterer for familiebeskatningen. Det er riktig å forenkle systemet gjennom en kraftig opptrapping av barnetrygden for derved å bygge ned et komplisert fradragssystem. Skattekommisjonens forslag vil alt i alt styrke barnefamiliene, en utvikling LO vil erklære seg enig i.

Det er likeledes riktig å bevege seg i retning av en mer *individorientert* beskatning. Av hensyn til familier som på grunn av arbeidsmarkedssituasjonen e.l. ikke har reell mulighet til å ha to yrkesinntekter, er det viktig at dagens skattefordel

ved klasse 2 jevnes ut og føres videre for midlere og lave inntekter gjennom et personfradrag i skatt som settes likt uavhengig av inntektsnivå.

8. Andre spørsmål

Det er viktig at endringer i skattesystemet ses i sammenheng med andre politikkområder. Spesielt vil vi framheve endringer i *boligfinansieringen* som er helt nødvendig for å hindre økte boutgifter særlig for nyetablerte. En demping av rente- og avdragsbelastningen de første årene etter innflytting er helt påkrevet for disse.

Når det gjelder *pensjonistene*, må skattekommisjonens innstilling ses i sammenheng med Trygdefinansieringsutvalgets utredning. Ettersom utviklingen av folketrygdsystemet får større gjennomslag og sikrer stadig flere et bedre inntektsnivå, er det rimelig å behandle pensjonistene mer på linje med andre inntektstakere. LO vil derfor ikke motsette seg den forenkling som ligger i å fjerne særfradraget for pensjonister, så lenge dette kan skje gjennom en overgangsordning og de samme hensyn kan ivaretas gjennom selve skattetabellene. Resultatet bør være at minstepensjoner og mindre tilleggspensjoner ikke kommer dårligere ut skattemessig enn før.

Når det gjelder kommisjonens forslag vedrørende *overføringene til næringsvirksomhet*, vil LO vise til egen uttalelse om Bygdeutvalgets innstilling.

I sin uttalelse om Personbilutvalgets innstilling støttet LO Skattedirektoratets forslag om en enklere *beskatning av firmabil* basert på bilens verdi, men uavhengig av kjørelengde. Dette vil representere en helt vesentlig forenkling for likningsetaten.

LO er ellers opptatt av å styrke både skatteadministrasjonen og rettsapparatets kompetanse og kapasitet i skattesaker. Vi finner det naturlig her å støtte forslaget om eget statsadvokatembete og opprettelsen av spesielle domstoler.

LO er også opptatt av å bedre systemet for *indirekte* beskatning. I denne omgang vil vi særlig vise til et forslag utarbeidet av NTL som med enkle midler vil redusere betydelige svakheter i *merverdiavgiftssystemet*.

Som tidligere antydte, vil vi også foreslå at det som en oppfølging av skattekommisjonens arbeid straks nedsettes et utvalg for å ta for seg bedriftsbeskatningen, slik også en enstemmig kommisjon tar til orde for. En slik gjennomgåelse er i seg selv høyst påkrevet og vil dessuten innebære en verdifull utfylling av de forslag som måtte iverksettes på bakgrunn av skattekommisjonens forslag.»

Med brev av 15. januar sendte LO følgende til *Finansdepartementet* som svar på Departementets skriv av 13. september 1984, som var vedlagt *innstillingen fra «Bygdeutvalget»*:

«NOU 1984: 21A – Statlig næringsstøtte i distriktene

Innledningsvis vil Landsorganisasjonen peke på det verdifulle arbeidet utvalget har utført for å kartlegge utviklingen i befolkning og sysselsetting i bygde-Norge og omfanget og effektiviteten av ulike distriktpolitiske virkemidler. Det er her lagt et verdifullt grunnlag som gir muligheter for en bedre innretning av støtten til næringsvirksomhet i distriktene i tiden framover.

Landsorganisasjonen er klar over at innstillingen inneholder en rekke dissenser og særmerknader fra ulike interessegrupperinger. På en del områder er imidlertid vurderingene og forslagene fra flertallet i utvalget såvidt overbevisende at det bør være mulig å fatte beslutninger som kan gi en bedre distriktpolitisk virkning av de ressursene som i dag nyttes til å fremme sysselsettingen i bygde-Norge.

Innledningsvis vil Landsorganisasjonen understreke at målsettingen for distriktspolitikken må være å opprettholde det bosettingsmønsteret vi i dag har. Dette betyr at den distriktspolitiske effekten av støtte til ulike næringer må tillegges større vekt. Det er ikke tilfredsstillende at hensynet til bosettingen i distriktene henges på som et tillegg til mer næringsspesifikke målsettinger. I tilfelle må forutsetningen være at støtten til disse næringene har en tilfredsstillende effektivitet også med hensyn til de distriktspolitiske målsettinger.

Landsorganisasjonen har merket seg at utvalget anbefaler en gradvis forskyvning fra investeringsstøtte og kapitalstøtte mot støtte til bruk av arbeidskraft og utviklingstiltak av ulike slag. I prinsippet kan Landsorganisasjonen gi sin tilslutning til en viss dreining av støttetiltakene etter slike retningslinjer. Særlig bør dette gjelde i distrikter med få alternative arbeidsmuligheter. Vi vil imidlertid også peke på det meget høye realrentenivået som er etablert. Kostnadene ved nyinvesteringer i distriktene har derfor blitt meget høye. Den reelle nedgangen i tilskudds- og investeringsmidler over Distriktenes Utbyggingsfonds budsjett har også bidratt til dette. Det er etter Landsorganisasjonens vurdering derfor fortsatt nødvendig med en betydelig vekt på støtte til investeringsvirksomhet.

Landsorganisasjonen vil gi sin tilslutning til at Distriktsskatteloven oppheves. De midler som på denne måten spares må kanaliseres til andre og mer effektive distriktspolitiske tiltak og ikke til andre skattemessige ordninger. Vi er derfor av den oppfatning at satsene for avsetning til konsolideringsfond i distriktene ikke bør økes for å kompensere for bortfall av Distriktsskatteloven. Det er et bedre alternativ å styrke kapitalstøtten gjennom Distriktenes Utbyggingsfond. Det har vist seg at de virkemidlene en her disponerer har en god distriktspolitisk effekt samtidig som effektiviteten med hensyn til sysselsettingsmålsettingen i distriktene synes å være god. For øvrig vil vi vise til at Skattekommisjonen har gått inn for en fullstendig gjennomgang av bedriftsbeskatning. Dette har Landsorganisasjonens tilslutning.

For jordbrukets vedkommende har Landsorganisasjonen merket seg at utvalgets flertall mener at støttenivået kan reduseres noe i forhold til dagens nivå uten at dette bryter med Stortingets jordbrukspolitiske målsettinger. Landsorganisasjonen kan gi sin tilslutning til dette, men mener at det må være mulig å redusere jordbruksstøtten vesentlig mer enn det utvalgets flertall har gått inn for. Dette krever imidlertid en vurdering av de vedtatte målsettingene for jordbrukspolitikken. Særlig er det viktig å få vurdert produksjonsmålene og inntektsfordelingen innen næringen. Muligheten for å sammenligne jordbrukernes inntekt og industriarbeidernes inntekt ved hjelp av modellbruk bør også tas opp til ny vurdering.

Ut i fra distriktspolitiske hensyn mener Landsorganisasjonen at en vil få mere positive virkninger på sysselsettingen ved en viss reduksjon av de økonomisk krevende produksjonsmålsettinger som i dag gjelder innen jordbrukspolitikken. Landsorganisasjonen vil derfor oppfordre myndighetene til å følge opp Bygdeutvalgets arbeid med en utredning av dagens landbrukspolitikk. Spørsmålet om en vil få bedre utnyttelse av offentlige midler ved en modifikasjon av de eksisterende målsettingene og effektivisering av virkemiddelbruken i dagens jordbrukspolitikk må stå sentralt i en slik vurdering. F.eks. må hensyn som forsyningssikkerhet og beredskap kunne løses langt mer effektivt enn ved ensidig vekt på høy løpende jordbruksproduksjon. Overskuddsproblemene som i dag dominerer norsk jordbruk påfører jordbruket i distrikter med få alternative arbeidsplasser størst belastning. Produksjonsmålene bør derfor kunne legges på et mer realistisk nivå.

Under enhver omstendighet er Landsorganisasjonen av den oppfatning at distriktspolitiske hensyn bør få betydelig større vekt enn i dag innenfor jordbrukspolitikken. Dette kan skje ved at det legges mindre vekt på støtte til produksjon i de

sentrale jordbruksstrøk samtidig som distrikter med mangel på alternativ sysselsetting blir tilført mer støttemidler.

Landsorganisasjonen har merket seg at utvalget foreslår støtte til ulike former for rekruttering og kvalifisering. Landsorganisasjonen ser positivt på økt støtte til slike tiltak. Det samme gjelder de ulike forsøksordninger og opprioritering av lokalt tiltaksarbeid som utvalget foreslår igangsatt. Landsorganisasjonen er også av den oppfatning at differensiering av arbeidsgiveravgiften fortsatt må brukes som et virkemiddel for å få en bedre regional fordeling av sysselsettingsmulighetene.

I sin behandling av næringsstøtten til industriell virksomhet påviser utvalget at denne generelt er beskjeden og også synes å ha hatt god distriktpolitisk virkning idet sysselsettingen i industrien i distriktene har økt betydelig samtidig som industrisysselsettingen totalt sett har gått ned.

Utvalget har spesielt vurdert støtten til skipsbyggingindustrien og statsselskapene som er de to områdene hvor støtten til industrivirksomhet har et betydelig omfang.

Når det gjelder kapasiteten for nybygging av skiper nivået etter vår vurdering nå for lavt. Dersom vi skal beholde og videreutvikle et avansert marint basert miljø i Norge må skipsbygging ha en betydelig plass. Landsorganisasjonen mener derfor at myndighetene i tiden som kommer må sørge for at støtteordningene for skipsbyggingindustrien er på linje med det som gjøres i konkurrentlandene slik at en tilstrekkelig stor skipsbyggingindustri kan overleve og videreutvikle seg. Samtidig må myndighetene og partene i arbeidslivet møte den store overkapasiteten som totalt finnes innenfor verftsindustrien med en omfattende innsats for omstilling. Problemene innenfor verftene i Norge er så store at de må møtes med en nasjonal strategi som er noe mer enn lokale utviklingsselskaper som skal bygge opp virksomhet i ruinene etter nedlagte verft.

Skipsverftene må også vurderes som en del av en industriell helhet. Vurderingsgrunnlaget blir alt for snevert om vurderingen ensidig knyttes til sysselsettingen i nybygging. Vi vil nevne at norsk skipsutstyrsindustri i senere år har gjennomgått en sterk utvikling. I 1982 sysselsatte bransjen ca 20 000 personer og hadde en omsetning på 8,5 mrd kroner. Analyser av denne bransjens situasjon framhever utviklingen av det samlede maritime miljøet, herunder skipsverftene, som en spesiell faktor for bransjens konkurranseevne.

Når det gjelder statsselskapene vil Landsorganisasjonen understreke at støtten til disse har sammenheng med den vanskelige konjunktursituasjonen internasjonalt. Stålkrisen har rammet andre land i langt sterkere grad enn Norge. Mindre etterspørsel og lavere priser har også rammet en rekke andre kraftkrevende produkter med særlig betydning for statsaksjeselskapene. Disse problemene har preget situasjonen i betydelige norske industribedrifter uavhengig av om de er privat eller statlig eiet.

Etter Landsorganisasjonens oppfatning har staten som eier også et spesielt ansvar for å sikre statsbedriftene tilstrekkelig tilgang på risikovillig kapital. Tegning av ny aksjekapital må ikke forveksles med statsstøtte. Når statsbedriftene utvikler framtidsoverrettede større prosjekter bør derfor staten være villig til å bidra med kapital.

Utvalget går spesielt inn på forholdene ved Norsk Jernverk. Jernverkets problemer bør imidlertid, etter Landsorganisasjonens oppfatning, drøftes uavhengig av Bygdeutvalgets innstilling.

I hovedsak vil Landsorganisasjonen gi sin tilslutning til flertallet i utvalget når det gjelder støtten til øvrige næringer. For fiskeriene kan utviklingen innen havbruk representere meget interessante utviklingsmuligheter for distriktene. Konsepsjonspolitikken må imidlertid ta sikte på å bygge opp økonomisk slagkraftige enhe-

ter. Landsorganisasjonen ser klare tegn på at innstramningen i den offentlige sektor gir forskjeller i levekår i ulike deler av landet. Dette er etter vår mening i strid med en av hovedmålsettingene for distriktspolitikken. Lokal tilgang på offentlige tjenester må ansees som sentralt for den samlede levekårssituasjonen.

Bygdeutvalget har, i likhet med utredningene fra Industriutvalget og Innlandsutvalget, pekt på den sentrale rolle tjenesteytende næringer og offentlig sektor spiller for utviklingen i lokalsamfunnene. Dette må også prege den videre utformingen av distriktspolitikken.

Landsorganisasjonen vil også peke på betydningen av at kvinners muligheter for lønnet arbeid blir vist tilstrekkelig oppmerksomhet i distriktspolitikken. Dette krever en balansert næringsutvikling i distriktene med arbeidsplasser i primærnæringene, industri og offentlig og privat tjenesteyting.

Landsorganisasjonen vil avslutningsvis peke på at det er en betyde de distriktpolitiske virkemidlene kan trekke i hver sin retning og der av effektiviteten i forhold til de oppgaver de er satt til å løse. Det er de det utvikles rutiner for en helhetlig vurdering av systemets effektiv

Utredningens systematisering av de næringspolitiske og distriktpolitiske virkemidler bør derfor utvikles videre. Det er ønskelig at også andre ordninger enn de rene støtteordninger trekkes inn. Begrunnelsen for støtte til næringsvirksomhet i distrikts-Norge må være hensynet til arbeidsplasser og bosetting. Dette er ikke i tilstrekkelig grad reflektert i dagens ordninger. De rene næringsmessige og beredskapsmessige hensyn bør i større grad underordnes denne målsettingen. På lang sikt må myndighetene arbeide for virkemiddelbruken i en slik retning.»

Finansdepartementet ba i brev av 16. november 1984 om Landsorganisasjonens syn på hvorvidt *aksjonærene skal gis fradrag for ligningsmessige underskudd i nystartede aksjeselskaper*. I den anledning svarte LO 4. januar 1985 følgende:

«Landsorganisasjonen vil her vise til uttalelse av 19. desember 1984 om foreslåtte endringer i beskatningen av kommandittselskaper. Vi understreket her nødvendigheten av å få en fullstendig gjennomgåelse av bedriftsbeskatningen og at en må unngå at bitvise reformer skaper et system som ennå mer preges av tilfeldig utvikling og manglende innbyrdes sammenheng. Vi tok også til orde for å drøfte de ulike organisasjonsformer i næringslivet og deres skattemessige behandling i en slik sammenheng.

I denne forbindelse vises det også til Skattekommisjonens understrekning av behovet for en bred vurdering av hele bedriftsbeskatningen.

Så lenge en slik mer omfattende utredning ikke foreligger, er det Landsorganisasjonens oppfatning at det ikke bør gjennomføres endringer av den type som her er foreslått.

Når det gjelder det foreliggende forslag, vil vi påpeke at de økonomiske konsekvenser er svært sparsomt utredet bl.a. med tanke på hovedformålet med forslaget; nyskaping og investeringer. Forslaget er også direkte i konflikt med ett av formålene med den deling av selvstendig næringsdrivendes inntekt en samlet skattekommisjon går inn for.

Vi vil også uttrykke en frykt for at et slikt system vil kunne bli gjenstand for uheldig utnyttelse i likhet med det vi har sett under kommandittselskapsformen. Spesielt vil vi peke på at det medfører en vidningseffekt i valget mellom ulike organisasjonsformer. Eksisterende selskaper vil få et sterkt incentiv til oppsplitting som de ellers ikke ville hatt. Vi ser store betenkeligheter ved alle de løsninger som er valgt for å definere «ny virksomhet» både når det gjelder virkningene for økonomien og den praktisk-administrative gjennomføring.

Ut fra de samme prinsipielle oppfatninger har Landsorganisasjonen også store motforestillinger mot at Finansdepartementets alternative modell innføres, selv om den på enkelte punkter reiser mindre betenkeligheter.

Vi stiller oss også kritisk til at Departementet utreder viktige skatte-spørsmål i arbeidsgrupper med såvidt ensidig representasjon av de ulike interesser i samfunnet som det her har vært.»

NØDVENDIG MED TILTAK MOT SPEKULATIVE BEDRIFTSOPPKJØP

Uttalelse fra Landsorganisasjonens sekretariat 26/8:

«Landsorganisasjonen ser med stor uro på de spekulative transaksjonene som nå skjer i det norske aksjemarkedet. Eierskifter og brå omlegginger i bedriftenes drift og struktur skaper usikkerhet og utrygghet både for de ansatte og for samfunnet.

Slike kjøp og salg er oftest motivert med ønske om å oppnå store gevinster. En slik virksomhet tjener hverken arbeidsplassene eller en trygg næringsutvikling i vårt land.

Etter Landsorganisasjonens mening er det nødvendig at det nå svært raskt settes i verk tiltak som kan få satt en stopper for de spekulasjoner vi nå ser. Slike tiltak kan være:

1. Det bør innføres regler som kan hindre bedriftsovertakelse «over natta» uten at hverken ansatte eller ledelse har informasjon eller innflytelse over det som skjer.
2. Det bør opprettes et organ med representasjon fra næringslivet, arbeidstakersiden og myndighetene til å håndheve dette regelverket.
3. Planlagte storkjøp må på forhånd forelegges de ansatte og bedriftsledelsen til uttalelse før transaksjonen kan gjennomføres. Oppkjøperne må i denne forbindelse redegjøre for sine planer med kjøpet.
4. Det bør innføres regler om binding som hindrer at betydelige aksjeposter kan selges kort tid etter at de er kjøpt.
5. Det bør innføres regler som setter begrensninger for hvor stor stemmeandel en enkelt aksjonær eller aksjonærgruppe kan representere.
6. Det er aktuelt å heve satsene for gevinstbeskatningen og gjeninnføre en bindingstid på 5 år for skattefri gevinst.
7. Det må gjeninnføres begrensninger i utlendingers frie rett til å kjøpe aksjer i Norge.»

LO sendte 24. juni sålydende brev til *Forbruker- og administrasjonsdepartementet vedrørende NOU 1985:8 – Reguleringsprinsipper i offentlig tjenestepensjonsordninger*

«Vi har fra Forbruker- og administrasjonsdepartementet fått oversendt til høring ovennevnte utredning om reguleringsprinsipper i offentlige tjenstepensjonsordninger.

Utredningen tar for seg utviklingen av de offentlige pensjoner over tid, og viser klart en negativ inntektsutvikling for de som mottar offentlig pensjon. Særlig sterkt slår dette ut for de med uførepensjon og etterlattepensjon.

Slik negativ pensjonsutvikling for de offentlig ansatte vil forsterkes ytterligere hvis det ikke finnes andre alternativer enn de som i dag finnes. Dette er i grunnen godt beskrevet i 1.2 nr 6, som tar for seg kostnadene ved en omlegging. Her antydes en kostnad for staten på ca 100 mill kr og en kostnad for kommunene på 40 mill kr for 1983 – 84. Sagt på en annen måte; det er pensjonistene som årlig taper dette beløpet, framfor en tilnærmet verdisikring av pensjonene.

Utvalgets forslag om en G-regulering av pensjonene er vi enig i da dette også er reguleringsfaktor for de øvrige som mottar pensjon fra Folketrygden eller private pensjonskasser.

I tillegg til fordelene om en tilnærmet verdisikring av pensjonene vil en også ved en regulering etter Folketrygdens grunnbeløp spare store kostnader, arbeidsmessig og administrativt, ved samordning av pensjoner. En hver forhøyelse vil da skje prosentuellt og den enkelte pensjonist vil hele tiden forstå de tillegg som gis.

Ut fra det som er anført foran vil derfor Landsorganisasjonen i Norge fullt ut sluttseg til utvalgets konklusjon om at offentlige tjenstepensjonsordninger reguleres med Folketrygdens grunnbeløp.»

Følgende pressemelding ble sendt fra LO 18. mars:

«Landsorganisasjonen reagerer på det kraftigste mot Kommunal- og Arbeidsdepartementets forslag til endringer i dagpenger under arbeidsløshet til trygdede som har redusert arbeidstid og arbeidsinntekt. Departementet foreslår nå at reduksjonen i arbeidstiden må være minst 40% for at en permittert arbeidstaker skal kunne få ledighetstrygd. Samtidig foreslås stønadperioden redusert fra 40 til 20 uker og avstengningstiden før en på nytt kan få dagpenger foreslås økt fra 20 til 26 uker.

Landsorganisasjonen protesterer på dette – og mener at det bør være tilstrekkelig for å få dagpenger i forbindelse med permittering at arbeidstiden reduseres med 20 prosent. En reduksjon av stønadperioden til 20 uker for permitterte er også helt uakseptabelt.»

LO sendte 29. mars følgende skriv til *Stortingets sosialkomité* angående: *Stortingsmelding nr. 50 (1984 – 85) om familiepolitikken.*

«Selv om St.melding nr 50 om familiepolitikken ikke er sendt ut til høring, finner Landsorganisasjonen det riktig å gjøre kjent sine reaksjoner på meldingen.

Generelt til meldingens innhold, må vi uttrykke overraskelse. Regjeringen nevner flere problemområder som krever oppmerksomhet, og den uttrykker bekymring for befolkningsutviklingen, småbarnsfamilieene fokuseres og sies å prioriteres. Likevel synes meldingen i sterkere grad enn før å legge opp til at unge kvinner må velge mellom yrkesaktivitet og barn. Dette er sterkt å beklage.

Etter Landsorganisasjonens oppfatning må yrkesaktivitet og barn kunne kombineres. Kvinner må gis økt mulighet til å fortsette i aktivt

arbeid etter en fødsel, og menn må i sterkere grad gis mulighet til å delta i omsorgsarbeidet. 2 ukers forlengelse av svangerspermisjonen alene betyr lite i denne sammenheng. Landsorganisasjonen vil gjenta sitt krav om utvidelse av svangerskapspermisjonen som lyder som følger:

1. Den lønnede delen av svangerskapspermisjonen utvides fra 18 til 30 uker. 6 uker forbeholdes moren i forbindelse med fødselen. 20 uker deles mellom foreldre etter ønske. 4 uker forbeholdes faren.
2. Ved tvilling/flerbarnsfødsler økes lønnet permisjonsrett til henholdsvis 9 uker bundet til moren, 30 uker som deles mellom foreldrene etter ønske, 6 uker bundet til faren.
3. Farens rett til 2 ukers omsorgspermisjon i forbindelse med fødselen må gis med lønn.
4. Ved tvilling/flerbarnsfødsler økes farens rett til lønnet omsorgspermisjon ved fødselen til 3 uker.
5. I tillegg til lønnet permisjon gis foreldrerett til inntil 3 års omsorgspermisjon uten lønn. Likevel slik at de samlet har krav på ett års ulønnet permisjon for hvert barn. Permisjonen(e) må tas før barnet er 15 år.
6. Rettighetene til lønnet/ulønnet permisjon i forbindelse med adopsjon justeres i henhold til forslaget punkt 1 – 5.

Vi vil understreke at om 1 person er alene om omsorgen for barnet/barna etter fødselen må den lønnede permisjonens lengde være maksimal, dvs. 30/45 uker.

Videre er det naturlig krav at kvinners rett til fri for amming lønnes. En annen forutsetning for kombinasjoner mellom yrkesaktivitet og barn er tilstrekkelig utbygging av barnehageplasser. Etter Landsorganisasjonens oppfatning er situasjonen på dette området bekymringsfull. At det er åpnet adgang for økning av antall barn på samme areal, og med samme antall ansatte som tidligere i barnehagene, betyr en reell svekking av tilbudet for barna. Dreiningen av tilbudet fra prioritering av heldtidsplasser til korttidsplasser, og dramatiske økninger av prisene, betyr også en reell svekking av tilbudet både for barn og foreldre.

Landsorganisasjonens prinsipielle holdning er at alle barn har rett til en plass i barnehage, og alle foreldre har rett til trygghet for barna i arbeidstiden. Foreldrebetaling må iallefall inntil videre aksepteres, men prisene må ligge på et nivå som foreldrene kan overkomme. Det betyr langt lavere priser enn det som praktiseres mange steder i dag. Åpningstidene i barnehagene må bedre tilpasses behovet barn og foreldre har. Utbyggingstakten må økes.

De synspunktene Landsorganisasjonen her gir uttrykk for gjelder også utbyggingstakten og priser for fritidshjem.

Når det gjelder barnefamilienes økonomi vil Landsorganisasjonen henvisse til Skattekomisjonens forslag som i alt vil styrke barnefamiliene, en utvikling Landsorganisasjonen har sagt seg enig i. Det betyr bl.a. en kraftig opptrapping av barnetrygden, med lik trygd for alle barn uansett alder.

Landsorganisasjonen finner det sterkt beklagelig at et så viktig punkt for familieøkonomien som boligfinansiering og bokostnader overhode ikke er behandlet i meldingen. Skal unge familier kunne etablere seg i egen bolig kreves det at Husbanken blir den dominerende bank for boligbygging i Norge, – at den totale låneutmålingen pr. bolig i Husbanken settes til 70 – 80 % av anleggskostnadene, – at avdrags-tiden i Husbanken forlenges til 40 år, og at renten i Husbanken settes ned. Det må i tillegg iverksettes en ordning med etableringslån for de som etablerer seg med bolig for første gang.

Landsorganisasjonen vil også beklage at aleneforeldrenes situasjon og samboerforhold er tatt opp i meldingen uten at noen konklusjon er trukket.

Når det gjelder omsorg for syke og eldre er det lite å hente i meldingen. – Mye må

gjøres på dette området, og behovet for økt utbygging av det offentlige tilbudet understrekes. Landsorganisasjonens uttalelse om opptjening av pensjonspoeng i folketrygden for omsorgsarbeid vedlegges.

Til slutt vil Landsorganisasjonen sterkt beklage at det ikke er knyttet noen tidsplan eller datofesting for gjennomføring av de få og små konkrete tiltakene som er foreslått.

Meldingen er med andre ord en stor skuffelse for fagbevegelsen.»

23. mai sendte LO sålydende skriv til *Stortingets forbruker- og administrasjonskomité*:

«*Vedr. Stortingsmelding nr. 69 om tiltak og virkemidler i likestillingspolitikken.* Stortingsmelding nr. 69 er behandlet i Landsorganisasjonens organer.

Meldingen viser til en rekke områder av stor betydning for likestilling i hjem, arbeidsliv og samfunnsliv som skal vektlegges.

Det nevnes bl.a.: arbeid for holdningsendring, tilsynsordning for barn, fleksible arbeidstidsbestemmelser, bedre sysselsetningsmuligheter for kvinner, styrke kvinners utdanning, utvide deres utdanningsvalg, likelønn for likeverdig arbeid, styrke kvinners deltaking i politikken, og full sysselsetting som overordnet mål i myndighetenes politikk.

Likestillingsloven etter 6 år

Flertallet av saker som likestillingsombudet har hatt, vedrører arbeidslivet. Klager viser at det skjer diskriminering i jobbsammenheng.

Likestillingsombudet har erfart at det gjerne blir etterlyst en nærmere konkretisering av myndighetenes forpliktelser på det personalpolitiske området. Mange klagesaker som angår det offentlige som arbeidsgiver, viser at det er behov for å fremme likestilling mellom kvinnelige og mannlige ansatte.

Loven pålegger offentlige myndigheter å legge forholdene til rette for likestilling mellom kjønnene på alle samfunnsområder. Det er et viktig grunnlag for den offentlige likestillingspolitikken. Men erfaring viser at dette ikke gir grunnlag for lovbestemt plikt til f.eks. å utarbeide likestillingsprogram gjeldende for offentlig ansatte dvs. likestilling i arbeidslivet.

Departementet sier i stortingsmeldingen «En nærmere konkretisering av myndighetenes forpliktelser må skje ved andre og smidigere virkemidler enn gjennom lovgivning, slik som handlingsplanen for likestilling, personalpolitiske retningslinjer, avtaleverket for øvrig eller forskrifter knyttet til særlover.»

Når det gjelder privat sektor står det videre: «Departementet har også vurdert om private arbeidsgivere skal pålegges å legge forholdene til rette for likestilling på lik linje med de offentlige myndigheter. En utvidelse av formålsbestemmelser i loven til også å gjelde private arbeidsgivere vil imidlertid føre til en urimelig innskrenkning av arbeidsgiverens styringsrett. Departementet finner det derfor ikke ønskelig å endre loven på dette området.

LO vil påpeke den erfaring som er gjort ved bruk av loven i disse årene, og det behovet som viser seg å være til stede for å få lovbestemmelser som kan påskynde likestillingsprosessen i arbeidslivet. Departementets likestillingspolitikk kan ikke følges opp uten at virkemidlene bedres. En nærmere vurdering av erfaringene med loven synes derfor nyttig og nødvendig.

LO vil også minne om § 8.2 i Arbeidsmiljøloven, som sier at alle arbeidsplasser skal tilrettelegges slik at de kan sysselsette arbeidstakere av begge kjønn. Oppfølging og gjennomføring av denne paragrafen understrekes.

Handlingsplan for likestilling

Tiltakene i Handlingsplanen av 1981 var konkrete og dels innrettet mot holdningspåvirkning og kunnskapsformidling. Noen av tiltakene bygges det videre på i handlingsplanen for 1986 – 1990, og de kan uten videre støttes.

Forutsetningen for at planen kan realiseres, er at det avsettes tilstrekkelig midler til Statsbudsjettet for 1986. De oppsatte punktene er upresise og forteller lite om i hvilken grad tiltakene skal iverksettes. Det vil være umulig å foreta noen evaluering i forhold til handlingsplanen. Sagt med andre ord, hele planen bør konkretiseres og forsterkes.

Som eksempler kan nevnes:

– arbeidet med integrering av likestillingsperspektivet i fagplanene må forsterkes.

Den nye mønsterplanen må få like sterke og forpliktende formuleringer om likestillingsundervisningen i skolen som den tidligere mønsterplanen hadde.

Arbeidet med gjennomgang av gamle lærebøker og utarbeiding av nye må påskyndes, og skolene må settes økonomisk i stand til å anskaffe materiellet.

Alt meldingen tar opp når det gjelder utdanning og informasjon er positivt. Meldingen har imidlertid en vesentlig mangel, de fleste tiltakene som foreslåes går ut på å endre kvinners holdninger bl.a. i retning av utradisjonelle utdannings- og yrkesvalg, ingen tiltak er direkte rettet mot arbeidsgiverne og ansettelsesmyndighetene for å endre deres holdninger. Dette kan resultere i at vi om noen tid har mange kvinner som ønsker, og er kvalifisert for, utradisjonelt arbeid, men som likevel ikke får det.

Landsorganisasjonen vil foreslå at spørsmålet om regler for rekruttering av arbeidskraft av utradisjonelt kjønn bundet til Distriktenes Utbyggingsfonds virkemidler taes opp igjen, og at en prøveperiode på tre år gjennomføres slik Stortinget tidligere hadde gjort vedtak om. Videre vil vi foreslå at investeringstilskuddet forhøyes med 5% i de tilfeller etableringen særlig kommer kvinner til gode. Forslaget er i samsvar med anbefaling sendt til Kommunal- og arbeidsdepartementet fra Rådet for Distriktenes Utbyggingsfond. Vi vil understreke betydningen av at Distriktenes Utbyggingsfond gis mulighet og midler til å gjennomføre sine egne planer når det gjelder tiltak for å skaffe kvinner sysselsetting. Etter Landsorganisasjonens oppfatning vil det være formålstjenlig at også andre statlige finansieringsinstitusjoner blir pålagt et særlig ansvar og omtanke for sysselsetting for kvinner. Vi tenker i denne sammenheng på institusjoner som Industrifondet og Industribanken.

For Landsorganisasjonen er det også viktig at arbeidskraftmyndighetene får både midler og muligheter, personellmessig og økonomisk, til å gjennomføre sine likestillingstiltak og sitt likestillingsarbeid.

Vi beklager sterkt at regjeringen ikke har fulgt opp tidligere planer når det gjelder ansettelse av kvinnekonsulent i alle fylker. Vi beklager også sterkt den svekking som har skjedd når det gjelder likestillingstilskuddet og vil understreke at tilskuddet må komme opp på et nivå som minst tilsvarer det kronebeløp som ble gitt pr. time i 1984 (kr 20).

I meldingen tas spørsmålet om deling av omsorgsoppgavene mellom menn og kvinner opp. Detsies at menn i større grad må motiveres til å ta del i omsorgsarbeide bl.a. ved å gjøre bruk av sine permisjonsrettigheter. Dersom disse uttalelsene er alvorlig ment, må menns rettigheter til permisjon (14 dager i forbindelse med selve fødselen), gjøres om til lønnet permisjon, videre må svangerskapspermisjonsordningene utvides, minst i samsvar med Landsorganisasjonens krav, som vedlegges.

Meldingen tar også opp enkelte punkter for å bedre kvinners representasjon i ledelse, og etablerskolen for kvinner. Landsorganisasjonen støtter disse tiltakene, men viktigst er det likevel å iverksette tiltak som når de mange. Likestilling er ikke oppnådd ved å øke antallet kvinner i ledelse eller som bedriftsledere selv om også dette er positivt.»

4. januar sendte LO følgende skriv til Grunnskolerådet i forbindelse med et tilsendt høringsutkast til *ny Mønsterplan for grunnskolen*:

MØNSTERPLANEN FOR GRUNNSKOLEN

– REVISJON AV GENERELL DEL

Landsorganisasjonen har ikke funnet det mulig å vurdere, og avgi uttalelse om, hele det foreliggende høringsutkastet til *ny Mønsterplan for grunnskolen*. Vi vil imidlertid gjerne gi uttrykk for noen prinsipielle synspunkter og gi kommentarer til noen av avsnittene i høringsutkastet.

Landsorganisasjonen er enig i at undervisningsplanene for grunnskolen bør revideres slik at de kommer i samsvar med tidens forutsetninger og krav. Dette gjelder både de generelle delene av Mønsterplanen og planene for de enkelte fag og emneområder.

I det mandatet Kirke- og undervisningsdepartementet har gitt Grunnskolerådet, blir det pekt på at samfunnsutviklingen har gjort det nødvendig for skolen å legge mer vekt på holdningsskapende arbeid.

Landsorganisasjonen er enig i at det fortsatt må være en prioritert oppgave for skolen å arbeide med sikte på å gi elevene innsikt i mellommenneskelige forhold og gi dem et forpliktende forhold til etiske og moralske normer. Elevene må f.eks. lære betydningen av begrep som solidaritet, toleranse og likeverd og gi hjelp til å internalisere de verdiene som disse begrepene dekker. Evnen til å la disse holdningene komme til praktisk uttrykk gjennom handling må oppøves ved at elevene møter en skole som selv praktiserer det den lærer bort, og gjennom at elevene blir kjent med deler av samfunnet utenfor skolen som kan bidra til å vekke deres interesse for og øke deres innsikt i mellommenneskelige forhold.

Derimot mener vi at det ikke kan være riktig å forsterke skolens oppgave som formidler av bestemte tros- og livssynsoppfatninger. I et sekularisert og pluralistisk samfunn bør skolen arbeide for – og på grunnlag av – de felles aksepterte verdier. En forsterkning av skolens oppgave som formidler av bestemte livssynsholdninger vil måtte skape problemer for store grupper foreldre og elever, og kan bidra til å skape avstand mellom skolen og det øvrige samfunn.

Landsorganisasjonen er enig i at samfunnsutviklingen har gjort det nødvendig for skolen i økende grad å være opptatt av omsorgsoppgaver. Dette må få konsekvenser for skolens eget arbeid samtidig som det må føre til at de unge læres til å vise omsorg og omtanke for andre.

I kapittel 2, «Skolen og samfunnet» blir det bl.a. pekt på at skolens samfunnsorientering må være allsidig og omfatte ulike sider ved forholdet mellom individ og samfunn.

Arbeidslivet er et slikt samfunnsområde. Gjennom noen år har det vært talt og skrevet mye om nødvendigheten av at skolen interesserer seg mer for arbeidslivet og de faglige, kulturelle og sosiale relasjonene der. Den reviderte Mønsterplanen bør forplikte skolen til å drive et mer aktivt og målrettet arbeid for å gi elevene kunnskap om arbeidslivet og dets organisasjoner. Fagbevegelsen er en folkebevegelse og en betydelig samfunnsfaktor som skolen hittil bare har ofret sporadisk og tilfeldig oppmerksomhet. Skolens forpliktelse til å arbeide med arbeidslivskunnskap og kunnskap om fagbevegelsen bør utformes klarere og mer retningsgivende enn det som er gjort i høringsutkastet. Vi viser i den forbindelse til Kirke- og undervisningsdepartementets brev av 3. juli 1981 til bl.a. Grunnskolerådet om retningslinjer for innholdet i skolebøker. Det bør dessuten pekes på hvilken betydning samarbeidet mellom skolene og arbeidslivet kan ha for barns og unges oppvekstmiljø bl.a. gjennom etablering av kontakt på tvers av generasjonsskille.

I kapittel 5, «Arbeidet i skolen – Grunnlaget for arbeidet» blir det pekt på at alle barn som vokser opp i det norske samfunnet har rett til å få opplæring i samsvar med individuelle evner og forutsetninger.

Landsorganisasjonen vil understreke betydningen av at man tar som en gitt forutsetning at alle barn og unge har rett til å gå i den felles grunnskolen, og at de der skal få undervisning som er tilpasset deres spesielle behov. Mønsterplanen må imidlertid gi klart uttrykk for hvilke forutsetninger slik differensiering skal bygge på slik at differensieringen ikke motvirker skolens overordnede mål eller bidrar til stigmatisering av utsatte grupper eller elever. I en tid hvor andre organiseringsformer i stadig større utstrekning erstatter tradisjonelt klasse-arbeid, er det viktig at Mønsterplanen klart sier at elevene ikke skal grupperes etter evner og prestasjoner. Unntakene må beskrives slik at de ikke kan brukes til å omgå hovedmålsettingen.

I kapittel 6, «Lærestoff» slås det fast at grunnskolens lærestoff er ordnet i fag. Landsorganisasjonen finner grunn til å bemerke at skolens faginndeling ikke tar sitt utgangspunkt i den måten kunnskapen er organisert på i det samfunnet skolen skal utdanne og forberede elevene for, men er en reminisens fra den lærde skole som søkte å kategorisere og ordne tilværelsen i vitenskapelige disipliner.

Den sterke understrekningen av faginnstillingen er et tilbakeskritt og vil måtte virke styrende på skolens arbeidsformer og på dens muligheter til å arbeide med stoff som går på tvers av eller faller utenom fagkategoriene.

Det synes å være et misforhold mellom denne beskrivelsen av ordningen av skolens innhold og ønsket om å gi skolen større frihet til lokal læreplanutvikling og til arbeid på lokalsamfunnets premisser. I den endelige utgaven av Mønsterplanen bør vektleggingen av faginnstillingen svekkes og poengteringen av skolens frihet til selv å organisere lærestoffet styrkes.

I forbindelse med nedleggelsen av Forsøksrådet er det blitt understreket at det totale forsøks- og utviklingsarbeid skal bli styrket. Hvis slikt lokalt arbeid skal kunne bli drevet etter forutsetningene kan man ikke ha faginnstilling og undervisningsmål som setter snevre grenser for eller umuliggjør andre former for organisering av undervisningen og fratar den enkelte skole muligheten til å velge og prioritere undervisningsstoff. Skolens mål bør fortsatt uttrykkes i form av rammeplaner.

Landsorganisasjonen er for øvrig tilfreds med at planutkastet påpeker at elevene må lære å lære. Evnen til å lære må tilegnes på mange måter, bl.a. gjennom kjennskap til og erfaring med ulike arbeidsmåter, og kravet om at elevene skal lære å lære bør følges opp med påpeking av at læring av arbeidsmåter også er en del av skolens mål.

I avsnittet «Likestilling mellom kjønnene» blir det slått fast at jenter og gutter skal være likestilte i skolen, og at lærestoffet skal fremme likestilling.

Landsorganisasjonen gir sin tilslutning til dette idet vi forstår det slik at formuleringene i utkastet dekker følgende krav:

- jenter og gutter skal være likestilt i skolen, det gjelder bl.a. den behandling og mulighet til utfoldelse de får,
- lærestoffet skal fremme likestilling, indirekte og ved direkte informasjon om likestillingsproblematikk,
- normer og roller som kommer til uttrykk i lærestoffet må være basert på å fremme likestilling. Dagens holdninger til kjønnsrollemønsteret er den største hindring for å oppnå reell likestilling, og de må endres,
- skolen må motvirke tradisjonelle ulikheter mellom jenter og gutter, bl.a. når det gjelder valgfag, videreutdanning og yrkesvalg.

Det er viktig å styre utviklingen på nye områder. EDB må bli et obligatorisk fag i grunnskolen.

– det lærestoffet jenter og gutter møter, skal formidle både kvinners og menns erfaringsgrunnlag og levekår.

I kapittel 7, «Arbeidsmåter – organisering – planlegging», er det under overskriften «elevaktiviteter utenfor skoleanlegget» tatt med et avsnitt om ekskusjoner hvor også «besøk på bedrifter» er omtalt.

Samarbeidet skole – arbeidsliv er så mangfoldig, og byr på så mange pedagogiske utfordringer og muligheter, at disse burde vært omtalt mer utførlig i et eget avsnitt.

Kapittel 8, «Skolen og lokalsamfunnet», gir ikke en slik oversikt over og innsikt i samarbeidsfeltet mellom skolen og lokalsamfunnet som en burde ha kunnet vente. Det virker perspektivløst og vil på tross av intensjonen ventelig bidra til å dreie lærernes oppmerksomhet bort fra lokalsamfunnet og tilbake mot skolen selv.

Kapitlet avsluttes med en liste over eksempler på tiltak som nesten uten unntak foregår på eller i tilknytning til skolen. Dette kan ikke sees å være i samsvar med de målsettingene for dette emnet som er uttrykt andre steder i høringsutkastet.

Landsorganisasjonen foreslår at kapitlet skrives om. Faglig grunnlag for et nytt kapittel finnes i de fleste skoleutredninger, stortingsmeldinger om skolen, lokalsamfunnet og skole – arbeidsliv som er utarbeidet i løpet av de siste to ti-årene, og dessuten i de publikasjoner som er utgitt om Forsøksrådets omfattende og grundige arbeid på dette området.

I tillegg til Forsøksrådet har hovedorganisasjonene i arbeidslivet vært spesielt opptatt av å bidra til at skolen bryter ut av sin isolasjon og i større utstrekning orienterer seg mot samfunnet omkring bl.a. i form av et forpliktende samarbeid med lokalsamfunn og nærmiljø. En vesentlig del av dette lokalmiljøet er arbeidslivet og fagbevegelsen. Det endelige kapitlet bør stimulere skolene til å øke sitt samarbeid med lokalsamfunnet og med arbeidslivet der og bl.a. peke på hvordan skolene kan arbeide med – og søke å finne løsninger på – en del av de problemene og utfordringene som dette arbeidet stiller skolen over for.

Landsorganisasjonen mener ikke at det er uten betydning at elever lærer å hjelpe hverandre, at de oppøver ansvarsfølelse gjennom å bli pålagt praktiske arbeidsoppgaver på og i tilknytning til skolen m.v., men disse aktivitetene hører hjemme i en annen sammenheng og må ikke settes istedet for et reelt, praktisk samarbeid mellom skolen og f.eks. arbeidslivet og andre deler av lokalmiljøet. Istedet for å bidra til å nedtone betydningen av et slikt samarbeid gjennom å foreslå aktiviteter som klart ligger til side for det dette samarbeidet egentlig skulle dreie seg om, bør Mønsterplanen gi skolene tilskyndelse og praktisk hjelp i arbeidet med å utvikle denne virksomheten videre.»

LO sendte 18. oktober sålydende skriv til Rådet for videregående opplæring vedrørende *fagutdanning i skolen* – innstilling fra en arbeidsgruppe som har vurdert innpassning av religion/etikk i yrkesfaglige studieretninger:

«Etter anmodning fra Kirke- og undervisningsdepartementet har Rådet for videregående opplæring utredet hvordan etikk/religion kan innpasses i de studieretninger som idag ikke har et slikt faginnslag, samt hvilke hovedmomenter som bør være med i en slik undervisning.

Utredningsarbeidet er utført av en arbeidsgruppe som utelukkende har hatt medlemmer med tilknytning til skoleverket. Et av medlemmene representerer et fylkesskolestyre. De øvrige medlemmene arbeider i skolen.

Som utredningen viser, sikter man med betegnelsen «studieretninger som idag ikke har slik undervisning» til de yrkesfaglige studieretningene selvom etikk – slik arbeidsgruppa også påpeker (pkt. 3.2) – idag finnes i alle studieretninger.

Også av den henvendelsen RVO tidligere har mottatt fra statsråd Kjell Magne Bondevik, og av henvisningen til pkt. 3.3 side 21 i stortingsmelding nr. 15(84/85), framgår det klart at utredningen skulle gjelde «de ulike yrkesfaglige studieretninger».

Landsorganisasjonen i Norge vil peke på det uheldige i at det nedsettes utvalg til å vurdere forhold av såvel direkte som indirekte betydning for yrkesopplæringen uten at arbeidslivets parter er representert. Det synes klart at representanter for brukerne og utøverne av de fagene den videregående skolen gir utdanning i, ville kunne bidratt til å gi premisser for vurdering av emnets plass og omfang i yrkesfagutdanningen, samt kunne vært med og gitt emnet en vinkling og et innhold som er relevant både i forhold til skolens overordnede mål og forholdene i arbeidslivet.

Landsorganisasjonen i Norge har i sin uttalelse av 18. mars d.å til RVO om innstillingen fra arbeidsgruppa som har vurdert struktur og innhold i studieretningen for håndverks- og industrifag, gitt uttrykk for en del synspunkter som gjelder yrkesfaglige studieretninger generelt. Vi legger ved et eksemplar av uttalelsen.

Arbeidsgruppa som bl.a. har vurdert innholdet i studieretningen for håndverks- og industrifag, har grundig drøftet hvilke fag det bør gis undervisning i, og hvor mange timer fagene bør ha. Såvidt vi kan se har verken gruppas flertall eller mindretall gitt uttrykk for at det er behov for å innføre et eget religion-/etikkfag i yrkesfaglige studieretninger.

Landsorganisasjonen i Norge kan ikke se at formålsparagrafen i Lov om videregående opplæring forutsetter at det innføres et eget religions/etikkfag, eller at det gis generell religionsundervisning på de yrkesfaglige studieretninger. Formålet å «utvide kjennskapet til og forståelse av de kristne grunnverdier» må etter vårt skjønn, søkes nådd gjennom skolens totale virksomhet slik tilfellet er med de andre likestilte verdier som formålsparagrafen nevner, nemlig «den nasjonale kulturarv, de demokratiske ideer og vitenskaplig tenkemåte og arbeidsmåte».

Formålsparagrafen for den videregående skolen fastslår også at skolen skal «forberede for yrke og samfunnsliv». Landsorganisasjonen er bekymret for at en relativt større vektlegging på allmennteoretiske emner vil skje på bekostning av det faglige innhold med den følge at utdanningen blir en ringere forberedelse for yrke og samfunnsliv. En slik utvikling vil kunne få konsekvenser for verdsettingen av fagutdanningen i skolen, utdanningstidens lengde, avdragsregler i forhold til læretid, opprettelse av alternative utdanningsveger m.v.

Det bør ikke tas skritt som kan gi negative konsekvenser på disse områdene før skoleverkets plass i yrkesutdanningen er nærmere drøftet og klarlagt. Landsorganisasjonen frarår derfor at religion/etikk innføres som fag på yrkesfaglige studieretninger.

Derimot finner vi det rimelig at etiske spørsmål reises og drøftes i den utstrekning dette oppleves som relevant i de enkelte fag og arbeidssammenhenger. Slik undervisning bør være aktualisert av og begrunnet i arbeidslivsrelevante problemstillinger. Generelle etiske prinsipper bør avledes av forhold og eksempler som har sitt utspring i arbeidslivet og de spesielle sosiale o.a. relasjoner som finnes der. Et viktig element i denne undervisningen bør være de etiske verdier som fagbevegelsen bygger sin virksomhet på, reelle kunnskaper om arbeidslivet og partene der og den alminnelige, etiske kodex som bør gjelde på enhver arbeidsplass og i samfunnet ellers. I denne sammenheng kan det falle naturlig å berøre de enkelte religioners holdninger til de aktuelle spørsmålene. Vi kan imidlertid ikke

se at det på de yrkesfaglige studieretninger har plass eller behov for en generell religionsundervisning slik innstillingens pkt.7.3 forutsetter.

Landsorganisasjonen i Norge er enig i at lærerne bør settes bedre istand til å behandle etiske problemstillinger og i at det bør utarbeides undervisningsmaterie-
rell og -hjelpemidler.

I pkt.9.3 står det bl.a:

«Dersom emner i etikk/religion blir eget fag, mener vi at betegnelsen etikk bør nyttes. Selv om navnet etikk ikke er saklig dekkende til også å omfatte religi-
onsdelen, har denne betegnelsen en tradisjon fra yrkesskole og grunnskole som
vi mener kan få tilslutning av de fleste.

Landsorganisasjonen i Norge er ikke enig i at et eventuelt fag gis et navn som
ikke er saklig dekkende, men som har tradisjon og derfor kan få tilslutning.
Landsorganisasjonen i Norge er, slik vi har redegjort for, uenig i at det innføres et
eget religions-/etikk-fag på yrkesfaglige studieretninger. Hvis dette likevel gjø-
res, mener vi at faget bør gis en betegnelse som er saklig dekkende, og som fortell-
er hva faget egentlig inneholder. Videre bør et eventuelt religions-/etikk-fag gi
plass til ikke-religiøse livssyn.»

18. november sendte LO skriv til Kirke- og undervisningsdepartementet
vedrørende *Lov om fagopplæring i arbeidslivet* – Fortolkning av lovens
bestemmelser om læretid og fradrag i læretid:

«LO har vurdert departementets foreløpige synspunkter på de bestemmelsene
om læretid og fradrag i læretid som finnes i den reviderte utgaven av *Lov om
fagopplæring i arbeidslivet*.

Etter vår oppfatning er bestemmelsen om at RFA i tillegg til læretidens lengde
også fastsetter «fradrag som kan gis» å forstå som «forhold som skal medtas i en
vurdering av fradraget». Vi leser derfor ikke bestemmelsen slik at den gir yrkes-
opplæringsnemnda adgang til å vurdere om fradrag skal gis eller ikke. Såvidt vi
kan forstå, er nemndas frihet til å vurdere fradragene begrenset til kvaliteten og
omfanget på utdanningen eller opplæringen.

Det må sikres at de samme regler gjelder, og at samme vurdering skjer, i de
ulike fylker.

Vår konklusjon blir derfor at nemnda plikter å gi fradrag etter RFAs/
opplæringsrådenes bestemmelser, men at den skal vurdere om, eller i hvilken
grad, praksis eller skolegang oppfyller kravene.

Vi er imidlertid enig i at det i helt spesielle tilfelle kan være nødvendig å dis-
kutere om RFAs/opplæringsrådenes bestemmelser er oppfylt på en slik måte at
fulle avdrag kan gis. Det vanlige må imidlertid være at fradrag gis i samsvar med
de bestemmelsene RFA/opplæringsrådet har gitt for faget.

Det vanlige må dessuten være at læretidens lengde fastsettes ved lærerkon-
traktens inngåelse slik at både lærling og arbeidsgiver kjenner forutsetningene
før lærerforholdet inntreffer. Vi regner med at det er dette hensynet som søkes ivare-
tatt i lovens § 10 m.fl.

Muligheten til å regulere læretiden etter at kontrakten har begynt å løpe, bør
likevel være tilstede i helt spesielle tilfelle slik § 15 åpner adgang til.

Hvis det – slik det hevdes i departementets brev – blir umulig eller vanskelig å
få etablert lærekontrakt fordi læretiden i bedriften blir for kort når avdrag i
læretiden er foretatt, bør lærlingen i helt spesielle tilfelle få anledning til å
vurdere tilbud om forlenget læretid, men den generelle, vanlige regelen må like-
vel være at total læretid, fradrag og resterende læretid vurderes og fastsettes
etter felles, landsgyldige regler.

Problemer med å finne lærebedrifter som er villige til å ta inn lærlinger med kort gjenstående læretid, bør imidlertid rapporteres til RFA/opplæringsrådet slik at læretiden og fradragreglene i faget kan bli vurdert.

Forlengelse eller avkortning av læretiden som følger av en vurdering av fradragene i samsvar med gjeldende bestemmelser, bør behandles av yrkesopplæringsnemnda.

Likeledes bør avtalte forlengelser på inntil 3 måneder kunne behandles av nemnda.

Forlengelser med mer enn 3 måneder ut over fastsatt læretid for å tilfredsstille lærebedriftens ønske om lengre opplæring, bør imidlertid forelegges for tariffpartene for å unngå vilkårlighet i bestemmelsene av læretidens lengde, og i for å sikre at læretiden ikke forlenges i strid med opplæringsrådets/RFAs vurdering og bestemmelser.»

I forbindelse med *innstillingen fra en arbeidsgruppe som har vurdert struktur og innhold i studieretning for håndverks- og industrifag*, sendte LO 18. mars følgende skriv til Rådet for videregående opplæring:

«Landsorganisasjonen betrakter den foreliggende innstillingen som et interessant utgangspunkt for en drøfting av den videre utvikling og oppbygging av den delen av fagutdanningen i håndverks- og industrifagene som finner sted i skolen.

Vi vil imidlertid ikke unnlate å bemerke den skjeve sammensetningen av arbeidsgruppa. Formodentlig ville utredningsarbeidet tjent på at det arbeidslivet som skolen utdanner for, hadde vært mer fylldig representert. Det ville bl.a. skapt grunnlag for en bredere beskrivelse og dypere forståelse av utviklingstendensene innenfor forskjellige områder av arbeidslivet – f.eks. når det gjelder teknikk og teknologi og utvikling av arbeidsorganisasjon og samarbeidsformer. Dette ville gitt et bredere og mer mangfoldig bilde av den delen av arbeidslivet som omfattes av dagens og framtidens håndverks- og industrifag, noe som i sin tur ville lagt grunnlag for en mer inngående analyse av forutsetningene og behovet for utdanning på dette spesielle feltet av arbeidslivet.

Vi viser til at det tidligere utvalget for håndverks- og industrifag (UHI) – som opprinnelig tok initiativet til en vurdering av skolens oppgave og ansvar i forbindelse med yrkesopplæringen – foreslo at dette arbeidet skulle gjøres av RVO og Rådet for fagopplæring (RFA) i fellesskap. Et slikt samarbeid mellom de to sakkyndige rådene, som har hver sin del av fagutdanningen som arbeidsområde, ville gjort det mulig å vurdere fagutdanning i arbeidsliv og i skole under ett og i en bredere sammenheng. Lærlingeordningen og lærlingeskolen er i altfor liten grad behandlet i innstillingen som integrerte deler av en samlet fagutdanning.

Innstillingen poengterer at «vi nå må sette vår yrkesopplæringsmodell under debatt».

Landsorganisasjonen er enig i at fagutdanningen må være gjenstand for kontinuerlig vurdering og drøfting med sikte på å gjøre den kvalitativt og kvantitativt mer tilfredsstillende, og på å holde den ajour med ny erkjennelse og teknologi. En slik debatt må imidlertid i overveiende grad ta sitt utgangspunkt i arbeidslivets realiteter, forutsetninger og behov. Representanter for partene i arbeidslivet – dvs. fagenes brukere og utøvere – må derfor trekkes med i en slik løpende vurdering og gis adgang til de fora og miljøer hvor debatten ventes å foregå.

For å lette oversikten vil vi her kommentere en del forhold i den rekkefølgen de tas opp i innstillingen.

UTVIKLING AV YRKESOPPLÆRINGEN I SKOLE OG ARBEIDSLIV

Landsorganisasjonen er enig i at fagopplæringen bør styrkes, dvs. at det gis en teoretisk og praktisk opplæring som står i rimelig forhold til de kravene arbeidslivet stiller og vil komme til å stille i framtiden. Behovene vil imidlertid variere fra fag til fag, og for de fagene som er underlagt Lov om fagopplæring i arbeidslivet, bør opplæringsrådene vurdere behovene for teoretisk og praktisk innhold og varighet når opplæringsplanene utarbeides. For å sikre at de vurderingene som er gjort ved utarbeidelsen av opplæringsplanene også blir tatt i betraktning når fagplanene for undervisningen i skole utarbeides, må representanter for fagenes parter også sikres deltakelse i fagplanutvalg og andre fora som behandler fagplanene.

For yrkesområder som ikke er fag under loven, må det etableres en liknende ordning som sikrer både fagenes og skolenes representanter innflytelse.

ERFARINGER FRA DEN VIDEREGÅENDE SKOLEN

Det er i dagen klar underdekning når det gjelder tilbud om fagopplæring i skolen. Grunnkurstilbudet må bygges ut og tilpasses til samfunnets behov slik at de unge tilbys en utdanning som øker deres muligheter til å få arbeid. Videre må det opprettes videregående kurs slik at ungdommen får mulighet til å fullføre sin fagutdanning – enten i skole eller som en kombinasjon av skolegang og opplæring i arbeidslivet. Opplæringsrådene i de enkelte fag bør tas med på råd når forholdet mellom utdanning i skole og læreforhold skal avgjøres.

Skoletidens lengde kan når det gjelder yrkesfagene, ikke avgjøres ut fra ønsket om en harmonisering mellom studieretningene, eller ut fra hensynet til skoleskysst eller ønske om midttid.

Skoletidens lengde må avgjøres ut fra fagenes egne krav og forutsetninger. En nedkorting av skoletiden for elever på yrkesfaglige studieretninger, vil for de fleste fags vedkommende måtte føre til krav om økt praksis for fagprøve kan avlegges. Man vil m.a.o. få en utdanning som går over lengre tid uten at det faglige innhold og utbytte økes tilsvarende. Dette må betraktes som urasjonell tidsbruk, og vil avgjort være til ulempe for elevene på de yrkesfaglige studieretningene.

SAMFUNNSUTVIKLINGEN OG YRKESOPPLÆRINGEN I DEN VIDEREGÅENDE SKOLEN

Landsorganisasjonen er enig i at også de yrkesutdannende linjene i den videregående skolen må ha til formål å forberede elevene for deltakelse i samfunnsnivå i mer omfattende mening, og at både dette hensynet og behovet for en framtidsrettet fagopplæring stiller krav til innsikt og forståelse, og til utdanningens evne til å motivere elevene med sikte på aktiv deltakelse i arbeidsliv og samfunnsnivå forøvrig.

Vi kan imidlertid ikke se at dette nødvendigvis et større innslag av tradisjonell allmennkunnskap i yrkesutdanningen. En god yrkesutdanning som gir faglig innsikt og trygghet, virker i seg selv stimulerende på selvfølelse og selvspekt, og gir i tillegg til de rent yrkesmessige forutsetninger allmennkunnskap og allmennutdannelse.

Innslaget av teoretiske ferdigheter og kunnskap i fagutdanningen, bør dels bestemmes av behovet for yrkesrelevant teori, og dels av behovet for å gi kunnskaper som på andre måter er nødvendige eller nyttige i fagarbeidernes arbeids- eller livssituasjon.

Landsorganisasjonen er f.eks. enig i at det bør gis større plass til kunnskaper om arbeidslivet, om organisasjonene der og det arbeidet de gjør, og om de avtaler, lover og bestemmelser som regulerer forholdene i arbeidslivet og på den enkelte arbeidsplass.

En eventuell tendens til at det skal oppstå en økt kunnskapskløft mellom et velkvalifisert og et relativt sett stadig mer ukvalifisert sjikt i arbeidslivet, bør motar-

beides ved at fagutdanningen i skole og arbeidsliv utvides til nye yrkesområder og revideres i takt med den faglige utvikling samtidig som det yrkesfaglige utdanningstilbudet gis et omfang som gjør det til et reelt tilbud til større grupper enn tilfellet er i dag.

Spørsmålet om hvorvidt grunnutdanningen – eller kanskje hele utdanningen – skal være generell og bred og felles for flere fag, bør drøftes og avgjøres av fagenes organisasjoner, og gis praktisk uttrykk i opplæringsplanene for faget. Landsorganisasjonen kan ikke se at det er tjenlig å behandle dette spørsmålet generelt og uavhengig av forholdene i det enkelte fag.

I innstillingen heter det at det i dag er «behov for bedre språkferdigheter i norsk, og ofte også i engelsk og/eller andre fremmedspråk».

Det framgår ikke hva slags språkferdigheter det her er tenkt på. Vi er enig i at det bør gis undervisning i arbeidslivsrelevante språkemner som kan betraktes som redskapskunnskaper i forhold til det fagutdanningsmålet som undervisningen har. Vi stiller oss imidlertid skeptiske til et økt innslag av språkkunnskaper, slik disse gis i allmennfaglig, studieforberedende utdanning.

Behovet for økte allmennkunnskaper ut over det grunnlaget 9-årig skole gir, og det som følger av en god yrkesutdanning, bør imøtekommes i form av reelle tilbud om tilbakevendende utdanning.

Landsorganisasjonen er fullt ut enig i at undervisning om ny teknologi må innpasses i fagutdanningen.

KOMPETANSE

Landsorganisasjonen mener at kunnskaper ervervet via yrkesutdanning, fagopplæring og gjennom arbeidslivserfaring bør gis kompetanse overfor institusjoner for høyere utdanning. Vi regner med at forslag om dette vil bli fremmet av det utvalget som arbeider med utfyllende bestemmelser til § 3 i Lov om voksenopplæring. Vi håper at RVO vil følge opp og støtte dette arbeidet.

Landsorganisasjonen er enig med arbeidsgruppens flertall når det gjelder obligatoriske fellesfagtimer og i den begrunnelsen som gis.

Merknader til de enkelte fag gis i omtalen av kapittel 9 om «Struktur og innhold i yrkesopplæringen». Vi er også enige i at spørsmålet om fradrag i læretiden for skolegang må drøftes og avgjøres av opplæringsrådene og RFA.

STRUKTUR OG INNHOLD I YRKESOPPLÆRINGEN I DEN VIDEREGÅENDE SKOLEN

Landsorganisasjonen er enig i at retten til fullstendig fagutdanning må sikres, men dette bør ikke uttrykkes som en rett til 3 eller 4-årig utdanning i skole, da slik utdanning innenfor håndverks- og industrifagene i de fleste tilfeller bør være en kombinasjon av utdanning i skole og opplæring i arbeidslivet (lærlingordningen).

Målet for den 3-årige utdannelsen skal ikke være «en viss yrkeskompetanse» som innstillingen sier, men en fullverdig fagutdanning som på sine egne premisser bør gi studiekompetanse.

Når det gjelder de øvrige strekpunktene i avsnitt 9.1 viser vi til merknadene foran.

Landsorganisasjonen stiller seg tvilende til nødvendigheten og nytten av at fellesfagene i yrkesfaglige og allmennfaglig studieretning harmoniseres for å lette overgangen fra en linje til en annen, eller for at man skal kunne bruke felles bøker m.v. Det faglige innholdet i de ulike studietilbudene bør bestemmes ut fra tilbude-nes faglige egenart og behov. Vi er imidlertid enig i at det faglige innholdet i allmennfaglig studieretning bør vurderes og justeres.

Norsk

Vi er enig i at norsk skilles fra samfunnsfag og at norskfaget som yrkesrelevant

redskapsfag styrkes. Vi er enig med arbeidsgruppens flertall i at faget tilsammen bør ha 4 t/u.

Engelsk

Engelsk bør være et obligatorisk fag, og ha 2 t/u som fellesfag slik flertallet foreslår. De enkelte opplæringsråd må vurdere behovet for ytterligere timer og eventuelt andre fremmedspråk i de enkelte fagutdanninger.

Fremmedspråkundervisningen bør være arbeidslivs- og yrkesrelevant og tilpasses metodisk til de enkelte elevers og elevgruppers behov.

Samfunnslære

Landsorganisasjonen er enig i det som er skrevet om samfunnslærens omfang og innhold, med det forbehold at bedriftslæren ikke får redusert betydning som grunnlag for forståelse av og forutsetning for deltakelse i det faglige og organisatoriske samarbeid på arbeidsplassen. Innslaget av kunnskap om arbeidslivet og partene der og det faglige arbeidet bør styrkes vesentlig.

Matematikk og naturfag

Eventuell matematikk- og naturfagundervisning bør være yrkesrettet, og behovet for matematikk-/naturfagkunnskaper i det enkelte fag bør vurderes av opplæringsrådene.

Yrkeslære/yrkesteori

Landsorganisasjonen mener i likhet med arbeidsgruppen, at faget bør hete «yrkeslære». Gjennom faget bør elevene både få arbeidslivskunnskap og kjennskap til yrkesteori. Arbeidslivsutvikling, jobbutforming og samarbeidsforhold – f.eks. faglig arbeid – bør ha bred plass. Derimot er vi i tvil om generelle kunnskaper om samfunnets oppbygging og grunnleggende verdier hører hjemme her. Slikt stoff bør tas opp i samfunnslæren. Derimot mener vi at grensene mellom fagene bør kunne brytes ned ved at det arbeides tverrfaglig – f.eks. i form av prosjektarbeid.

Arbeidsteknikk

Vi finner det ikke tilrådelig å svekke undervisningen i arbeidsteknikk, og mener derfor at undervisningsenhetene i videregående kurs bør være 60 minutter.

Ny teknologi bør ha en bred plass.

Kroppøving

Etter Landsorganisasjonens mening er det ikke plass til å utvide kroppøvingsfagets omfang i utdanningen for håndverks- og industrifagene. Vi mener derfor som arbeidsgruppens flertall, at faget fortsatt bør ha 2 t/u.

Valgfag

Vi deler flertallets oppfatning av at det ikke bør være valgfag i videregående kurs II, samt at timetallet i grunnkurs og videregående kurs I bør være 2 t/u.

Valgfagene bør være målrelevante, dvs. ha sammenheng med og bygge opp under det overordnede målet for fagutdanningen. Vi er derfor i likhet med elevenes representant i arbeidsgruppen skeptiske til at det som del av en fagutdanning gis mulighet til å bruke valgfagstimer til hobby- og fritidsaktiviteter som bridge o.l.

Fag- og timefordeling

Landsorganisasjonen mener at fag- og timefordelingen bør angis samlet for hvert år, og at det må være opp til den enkelte skole ut fra sine forutsetninger å fordele fagene og timene i løpet av skoleåret slik de mener det faglig og pedagogisk er best.

Vi er enig med flertallet i at rammetimetallet bør økes, og at videregående kurs I og II bør ha henholdsvis 38 og 40 t/u.

Når man sammenholder forholdene for elever på mer teoretisk pregede studieretninger og studieretninger for håndverks- og industrifag, bør man ta utgangspunkt i elevenes formodede samlede arbeidsbyrde pr uke og ikke i det bundne timetallet på skolen.

Landsorganisasjonen er enig med flertallet i at en harmonisering av skoletiden

bør skje ved at elever på andre studieretninger får anledning til å utføre en større del av sitt totale arbeid på skolen.

Som det framgår av merknadene til de enkeltefag, er vi enig i flertallets forslag til fag- og timefordeling for regulære kurs og studieforberedende kurs. Vi er også enig i flertallets syn på lærlingekurset.

Påbygging og spesielle kurs

De rette organene tilknyttet de sakkyndige rådene for fagutdanning i skole og arbeidsliv, bør i fellesskap vurdere behovet for påbygging, videreutdanning og etterutdanning i de respektive fag.

Problemet synes ikke å være at unge mennesker ikke søker utdanning – f.eks. fagutdanning i skole og arbeidsliv – men at det ikke finnes elevplasser og læreplasser nok. Ressursene bør derfor brukes til å gjøre de regulære tilbudene flere og bedre.

Vi kan ikke se at det er behov for spesielle yrkesforberedende kurs som meget lett kan bli en omvegsløsning som ikke gir ønsket faglig kompetanse. Derimot bør rammetimetallet i den ordinære undervisningen være slik at det gir grunnlag for en lærertetthet som muliggjør spesiell tilrettelegging for og oppfølging av de elevene som trenger det.

Teknisk teoretisk utdanning

Landsorganisasjonen er enig i at det i den videregående skolen må gis plass for teknisk teoretiske kurs, og at det bør settes igang forsøksvirksomhet i samsvar med flertallets forslag.

Vi vil imidlertid peke på at dette må skje i tillegg til, og ikke istedet for, en åpning av videregående og høyere studier for personer med fagarbeiderutdanning.

Fagplaner m.v.

Fagplanene i lærefagene må som arbeidsgruppen peker på, bygge på opplæringsplanene i fagene. I andre fag må representanter for fagenes brukere og utøvere gjennom sine organisasjoner gis en tilsvarende plass i fagplanarbeidet.

Det overliggende mål for såvel arbeid i opplæringsråd som i fagplanutvalg må være å tilrettelegge et faglig innhold og en faglig og pedagogisk tilpasning som gir en fagutdanning som oppfyller arbeidslivets aktuelle og framtidige krav til det enkelte fag.

Spørsmål om lokal tilpasning, frihet for lærerne, arbeids- og organisasjonsformer m.v. må i erkjennelse av fagenes egenart vurderes spesielt for hver fagplan.

Samarbeid skole – arbeidsliv

Fagplanene bør stimulere til et nærmere samarbeid mellom skole og det arbeidslivet den utdanner for. Forsøksrådet for skoleverket innledet forsøk med ulike samarbeidsformer og kombinasjoner av undervisning i skole og opplæring i arbeidslivet. Dette arbeidet bør fortsettes og utvikles videre av RVO.

Arbeidsgruppen burde utredet og vurdert nærmere de utfordringer og muligheter som finnes på dette området.

NOEN VIKTIGE FORUTSETNINGER FOR EN FULLVERDIG OG FRAMTIDSRETTET YRKESUTDANNING I SKOLEN

Landsorganisasjonen er enig i at fagutdanningens kvalitet er avhengig av ramme faktorene som arbeidsgruppen nevner, og i at det må stilles til rådighet nødvendige ressurser for at fagutdanningen og opplæringen skal kunne bli utviklet slik arbeidsgruppen ønsker.

Det må bl.a. satses vesentlig mer på grunnutdanning, relevant videreutdanning og etterutdanning av lærere på de yrkesfaglige studieretninger og på å heve disse lærernes yrkesstatus. Det må etableres effektive vikarordninger som gjør det mulig for lærere å delta i slik utdanning, og å søke ut i arbeidslivet for å holde seg faglig ajour.

Landsorganisasjonen slutter seg til det arbeidsgruppen skriver om forsøks- og utviklingsarbeidet, men vil bemerke at et nært samarbeid med arbeidslivet vil være en forutsetning for at et slikt arbeid skal føre til faglig fornyelse.

Det må satses mer på å gi skolene et slikt utstyr og slike arbeidsmaterialer som undervisningen krever. Vi vil imidlertid i denne sammenheng også rette oppmerksomheten mot de muligheter som ligger i et nærmere samarbeid mellom skolen og arbeidslivet når det gjelder bruk av lokaler og utstyr.

Både når det gjelder utstyr og arbeidsoppdrag vil en utbygging av lærlingeordningen og et utvidet samarbeid mellom skolen og arbeidslivet kunne gi partene gjensidige fordeler. Det er ikke ønskelig at skolene utfører arbeidsoppdrag på bekostning av det ordinære arbeidsliv – f.eks. for å delfinansiere undervisningen. Gjennom samarbeid med arbeidslivet og via lærlingeordningen vil de unge få erfaring fra relevant arbeid samtidig som de får kjennskap til og erfaring fra andre sider av arbeidslivet.

EN NY MODELL FOR YRKESOPPLÆRINGEN I HÅNDVERK OG INDUSTRI

Landsorganisasjonen er enig i at det må bli mulig å bygge ytterligere fagkompetanse på det ordinære fagarbeidernivå. Vi gir derfor vår prinsipielle tilslutning til en slik modell med flere trinn som arbeidsgruppen lanserer. Vi finner imidlertid å måtte understreke at et slikt system ikke må redusere det faglige nivå, eller den betydning og prestisje som vanlig grunnleggende fagutdanning i dag har.

Det grunnleggende trinn må fortsatt være det egentlige fagarbeidernivå. Det må velges betegnelser på de derpå følgende trinn som ikke gir inntrykk av at grunnleggende fagarbeiderutdanning bare er et ufullstendig og utilstrekkelig første trinn i en utvikling fram mot et egentlig høyere fagarbeidernivå.

Spørsmål i forbindelse med Håndverksloven og en eventuell ny ordning med mesterbrev tas ikke opp her, men kommenteres overfor Kirke- og undervisningsdepartementet i forbindelse med NOU 1984:34.

De tankene som lanseres om de videregående skolenes rolle som fagprøveinstitutter og lokale teknologiske institutter, bør utredes nærmere i samarbeid med fagens organisasjoner og RFA. Landsorganisasjonen vil vente med å uttale seg om slike løsninger til de er nærmere utredet.

ANDRE MERKNADER

Elever som ikke klarer fagprøven, har ikke krav på forlenget opplæring. Landsorganisasjonen mener at skolen må gis samme forpliktelse til å gi slik opplæring som lærebedriftene har.

Vi vil ellers minne om skolens forpliktelse når det gjelder å legge forholdene til rette for at jenter og gutter kan velge utdanning til utradisjonelle yrker og kan delta på likeverdig basis i arbeidslivet. Skolens fag, innhold og undervisningsmaterieell må være preget av likestilling. Dette er spesielt viktig i fag som tradisjonelt søkes av ett kjønn.»

Følgende skriv ble sendt Industridepartementet 2. mai angående opphevelse av lov av 19. juni 1970 om håndverksnæring – forslag til ny lov om mesterbrev i håndverk og annen næring (NOU 1984:34)

«LO kan gi sin tilslutning til at «Lov av 19. juni 1970 om håndverksnæring» oppheves og erstattes med en lov om mesterbrev i håndverk og annen næring, så fremt det i en eventuell ny lov inntas krav om at den som skal kunne bruke mestertittelen må ha dokumentert faglig innsikt og dyktighet på et nærmere definert nivå.

Dessuten må det i andre lover, f.eks. i «Lov av 24. oktober 1952 om godkjenning av entreprenører som driv med husbygging eller anna byggearbeid» og i «Bygningsloven av 18. juni 1965» tas inn bestemmelser om at det skal stilles slike faglige krav til personer som skal utøve næringsvirksomhet i medhold av disse lovene, at det ikke lenger blir mulig for faglig ukvalifiserte personer å drive egen næringsvirksomhet (kontraktørvirksomhet) innenfor de enkelte fagområder.

Mestertittelen således gi garanti om faglig innsikt og dyktighet på et nærmere bestemt nivå slik nåværende ordning med handverksbrev gjør.

Den som skal ha rett til å bruke mestertittelen må, etter LOs mening ha

- avlagt fagprøve
- arbeidet i faget i 2 å 3 år, slik at den samlede læretid blir 6 år
- avlagt tilleggsprøve som fastsettes av partene i faget

LO finner således grunn til å skjerpe de faglige krav i forhold til någjeldende «Lov om handverksnæring» ved å gjøre tilleggsprøven obligatorisk for alle som skal bruke mestertittelen.

Hvis det stilles slike strenge krav til faglig innsikt og dyktighet som LO her har satt som forutsetning for å kunne få mestertittelen og kunne drive næringsvirksomhet innen faget i alle deler av landet, bør ordningen med godkjenning for håndverksvirksomhet i de enkelte kommuner kunne bortfalle.

En eventuell mesterbrevordning må administreres av Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA).

Det er RFA og dets opplæringsråd som idag fastlegger det faglige innhold i, og dermed det faglige nivå på, utdanningen eller opplæringen fram til fagprøven for de fagene som er underlagt Lov om fagopplæring i arbeidslivet.

Ettersom en eventuell mesterbrevordning, etter LOs oppfatning, bør bygge på avlagt fagprøve, bør det være RFA og opplæringsrådene som også avgjør det faglige innhold og nivå på tilleggsprøven i de respektive fag, som vurderer og godkjenner den praksis som påberopes og som ser til at det gis tilbud om undervisning med sikte på avleggelse av tilleggsprøven.

Det bør også være opplæringsrådene som bestemmer hvilke nærmere krav som i de enkelte fag bør stilles til kunnskaper i kalkulasjon, bokføring m.v. LO antar imidlertid at et visst minstemål av slike kunnskaper bør kreves av alle som skal drive næringsvirksomhet og ha adgang til å ansette arbeidstakere.

§ 20 i Lov om fagopplæring gir arbeidstakere som har ervervet kunnskaper utenfor skole – eller læreforhold, adgang til på visse betingelser å dokumentere sine kunnskaper ved å avlegge fagprøve. På samme måte må det være adgang til å dokumentere kunnskaper ved å gå opp til tilleggsprøven uten å ha fulgt undervisning på forhånd.

Alle berørte parter – dvs. såvel Norges Håndverkerforbund som Norsk Arbeidsgiverforening og Norske Kommuners Sentralforbund som LO – er representert i RFA.

Hvis administreringen av mesterbrevordningen som foreslått overlates til Norges Håndverkerforbund, vil de øvrige berørte parter bli stående uten likeverdig innflytelse på arbeidet bl.a. når det gjelder den faglige utviklingen, samtidig som den faglige, organisatoriske og administrative sammenheng mellom de ulike ledd i mesterordningen vil bli brutt.

LO mener dessuten at et offentlig organ bør ha til oppgave å administrere en offentlig lov. RFA er etter vår oppfatning selvskrevet til å ta seg av den utvidede fagopplæringen som en eventuell mesterbrev-ordning bør være.

I NOU 1984: 34 drøfter den interdepartementale arbeidsgruppen flere forhold som vi ikke finner grunn til å kommentere her.

Vi vil imidlertid bemerke at hele fagutdanningen, og spørsmål som er knyttet til utøvelsen av de enkelte fag såvel i håndverk som i industri, er av sentral betyd-

ning for og omfattes med stor interesse av, partene i arbeidslivet. Vi ville derfor funnet det ønskelig at representanter for de berørte parter hadde fått anledning til å delta i vurderingen av en eventuell opphevelse av Lov om handverksnæring, og i utredningen av mulige alternative ordninger.

Etter vår oppfatning ivaretar ikke det utkastet til «Lov om mesterbrev i håndverk og annen næring» som er lagt fram i NOU 1984: 34, de nødvendige faglige hensyn. Loven må derfor forbedres på dette punkt slik vi har pekt på.

I § 3 i lovutkastet sies det at de som før en eventuell ny lov trer i kraft har ervervet rett til å utøve håndverksvirksomhet med leid hjelp, skal beholde retten til å bruke betegnelsen mester i forbindelse med sin fag – eller yrkesbetegnelse.

LO er enig i at den som har slik rett etter § 6 pkt. a og b i Lov om handverksnæring, skal beholde retten til mestertittelen og retten til å utøve håndverksvirksomhet, men en ny lov må formuleres slik at den som idag utøver håndverksvirksomhet uten å ha dokumentert faglig innsikt gjennom å ha ervervet håndverksbrev, – f.eks. såkalte kontraktører – blir forhindret fra å utøve selvstendig næringsvirksomhet innenfor faget. Denne begrensningen må gjelde selv om vedkommende tidligere har drevet selvstendig håndverksmessig næringsvirksomhet uten å ha de kvalifikasjoner som Loven om handverksnæring krever.

LO mener at det vesentlige ikke er å beskytte selve mestertittelen slik lovutkastet tar sikte på, men å gjøre betegnelsen til en garanti for faglig innsikt ved å reservere den for personer som har dokumentert slik innsikt gjennom utdanning/opplæring, praksis og tilleggsutdanning/avleggelse av tilleggsprøve.

En slik bestemmelse vil aktivt bidra til å heve den faglige standard og bidra til økt faglig utvikling.

For LO er spørsmålet om håndverksbrev eller mesterbrev først og fremst et spørsmål om faglig kvalitet. Vi ser på en ordning med mesterbrev som et middel til å heve det faglige nivå, og gi såvel privat og offentlig virksomhet som det alminnelige publikum, en garanti om faglig innsikt og dyktighet. For øvrig vil ordningen kunne være et redskap i arbeidet med å sikre rekrutteringen til fagene.

I vår tid synes det riktigere å heve kravene til faglig kunnskap enn å se bort fra faglige forutsetninger for å utvide friheten til å drive næringsvirksomhet.»

LO sendte følgende skriv til *Rådet for videregående opplæring* 15. april vedrørende innstilling fra arbeidsgruppen til vurdering av *strukturen i studieretning for handel- og kontorlag*:

«LO er enig i at utdanningen bygges opp som et 3-årig løp med avsluttende årskurs. Så lenge handels- og kontorlagene ikke er lagt inn under Lov om fagopplæring, vil det være et visst behov for å veksle mellom skolegang og arbeid. Den anbefalte strukturen gir rimelig adgang til slik veksling, samtidig som den gir den enkelte mulighet til å avslutte utdanningen på det ønskede nivå. Forholdene må imidlertid legges slik til rette at elever som ønsker det, får reell mulighet til å gjennomføre en sammenhengende 3-årig utdanning. Det bør dessuten utvikles et 4.påbyggingsår slik utvalget gjør forslag om.

Hvis handels- og kontorlagene blir underlagt Lov om fagopplæring i arbeidslivet, med den følge at det etableres et «fagarbeidernivå» i de enkelte fagene, bør strukturen for tilsvarende fagutdanning i skole vurderes på ny.

Kapasiteten på studieretningen må bygges ut slik at den står i rimelig forhold til den plass som handels- og kontoryrkene har i arbeidslivet.

LO er enig i at studieretningen bør være yrkesrettet, dvs. at den gir slike generelle og spesielle ferdigheter som fagutøverne trenger og vil ha nytte av. Etter vår

oppfatning er slike kunnskaper allmenndannende, og en slik yrkesinnretning av det faglige innhold burde ikke gi studieretningen redusert kompetanse overfor høyere utdanningsinstitusjoner.

Det bør utarbeides valgfagplaner som gir anledning til faglig utvidelse og fordypning slik utvalget foreslår. Undervisningen bør dessuten organiseres med sikte på tverrfaglig arbeid, f.eks. prosjektoppgaver og andre former for oppgaver som oppøver såvel selvstendighet og ansvar som evne til samarbeid.

LO er enig med representantene for organisasjonene i arbeidslivet m.fl. om at den nåværende betegnelsen på studieretningen bør beholdes, og vi viser til de begrunnelsene som er gitt i uttalelsen fra Handelens Yrkesråd.

LO deler utvalgets tvil på at skolen kan gi elevene en til enhver tid tidsmessig utdanning. Det vil derfor være nødvendig med et nært samarbeid mellom skolen og arbeidslivets organisasjoner, dvs. fagenes brukere og utøvere, må gis rimelig innflytelse på avgjørelser som angår utdanningens faglige innhold og nivå. Behovet for omskolering og ervervelse av ny viten må imøtekommes ved tilbud om supplerende og tilbakevendende utdanning.

LO er også enig i at utdanningsressursene bør brukes slik at det kommer utdanningssøkende av alle kategorier til gode, og i at det ikke må bygges ut separate, parallelle utdanningssystemer for de ulike grupper.

Ny teknologi må gis en plass i undervisningen som står i rimelig forhold til den betydning som den har, og med sannsynlighet vil få, i den delen av arbeidslivet som studieretningen primært utdanner for. Utdanningen må være arbeidslivsrelevant og i hovedsak være rettet mot teknologien som hjelpemiddel i informasjonsbehandling og mot brukerrelevante problemer, og i mindre grad mot tekniske spørsmål.

Den organisasjonsutviklingen og jobbutformingen som ny teknologi gir grunnlag for må ledes og kontrolleres av de berørte parter i arbeidslivet i fellesskap. Den undervisningen skolen gir om dette må derfor være tilpasset de lovene, det avtaleverket og den forståelse og praksis som er utviklet på området, og den bør gis i nært samarbeid med arbeidslivets parter.

LO er enig i at det er av betydning at alle arbeidstakere får innsikt i og forståelse for de muligheter og utfordringer som ny teknologi byr på, men vi kan ikke se at det er noen motsetning mellom dette og de ordningene med datatillitsvalgte m.v. som fagbevegelsen har kjempet fram, slik en kan få inntrykk av på side 77. Vi går ut fra at undervisningen her vil ta utgangspunkt i de premisene som arbeidslivet gir.

Skoleverket må gis økte midler slik at bruk av ny teknologi kan inngå som en integrert del av det daglige arbeid med de ulike fag. I tillegg bør skolen utvikle et samarbeid med arbeidslivet som gir elevene arbeidslivsrelevant praksis og erfaring. Det må dessuten snarest sørges for at lærerne får reell mulighet til å skaffe seg de kunnskapene de trenger for å kunne gi og koordinere slik undervisning.

Prinsipielt mener vi at det faglige innhold i de yrkesfaglige studieretninger bør bestemmes av partene i det arbeidslivet som utdanningen tar sikte på, slik det f.eks. skjer med fag som er underlagt Lov om fagopplæring i arbeidslivet. Vi avstår derfor fra å uttale oss om behovet for morsmål, fremmedspråk, fag og timefordeling og øvrige spørsmål som angår faglig innhold og nivå, da dette er forhold som bør vurderes av fagenes parter. Vi viser til uttalelse fra Handelens Yrkesråd.

LO deler utvalgets syn på tanken om et felles grunnkurs for alle studieretninger, og tar i likhet med utvalget avstand fra tiltak som vil føre til svekkelse av yrkesutdanningen. Utgangspunktet for fagplanene og undervisningstilbudene må være fagenes egenart og behov, og organiseringen av undervisningen må tilpasses dette. En eventuell organisering på tvers av studieretningene bør bare skje der det faglige innhold er sammenfallende og en koordinering kan foretas uten at

det går ut over den naturlige progresjon samt behovet for å integrere undervisningen, og å arbeide tverrfaglig, innenfor den enkelte studieretning eller den enkelte yrkesutdanning.

LO er enig i at timetallet for det enkelte fag bør kunne disponeres slik gjennom året at det blir mulig å organisere undervisningen som periodelesing eller prosjektarbeid og få til utvidet samarbeid og samvirke med arbeidslivet.

For øvrig viser vi til uttalelsen fra Handelens Yrkesråd hvor det LO-forbundet som organiserer arbeidstakere innenfor det aktuelle området, Handel og Kontor i Norge, er representert.»

Følgende skriv ble sendt *Miljøvernminister Rakel Surlien 3. september* i anledning *utviklingen innen miljøforskningen*:

«Det er bred politisk enighet om at det er viktig å redusere forurensning av luft og vann. Spesielt er det viktig å oppspore og klarlegge mulige effekter på et så tidlig stadium som mulig for at skadevirkningene kan begrenses. Faglige sterke forskningsmiljøer er en forutsetning for å kunne treffe de nødvendige beslutninger. Sentralt i dette arbeidet står Miljøverndepartementet (MD), Statens forurensningstilsyn (SFT) og de to instituttene NILU (Norsk institutt for luftforskning) og NIVA (Norsk institutt for vannforskning).

NILU er opprettet med et særlig ansvar for å bistå norske myndigheter og andre med å klarlegge spørsmål i forbindelse med luftforurensninger.

NILU er i dag det sentrale institutt for arbeidet med luftforskningen i Norge. Andre institusjoner tar seg av enkelte sider av problemene, mens NILU føler et ansvar for å dekke hele fagfeltet.

Viktige eksempler på aktuelle lokale problemer er industriutslipp, trafikkforurensninger og søppelforbrenning. Etter hvert som luftforurensningenes langsiktige virkninger klarlegges, blir listen av skadelige stoffer stadig lengre.

De regionale problemer omfatter i dag først og fremst forurenset nedbør og fiske-død samt fotokjemiske oksidanter og skogskader.

NILU og NIVA var blant de første som tok opp spørsmålet om langtransport av luftforurensninger og økonomiske virkninger av dette. Instituttene har siden inntatt ledende internasjonal posisjon i dette arbeidet. Når norske myndigheter og politikere har tatt opp disse spørsmål i internasjonale organisasjoner, har de hatt et godt grunnlag i norske forskningsresultater.

NIVAs viktigste oppgaver har vært å overvåke vannkvaliteten i vassdrag og fjorder og studere effekter av forskjellige typer forurensninger (kloakkvann, industriutslipp, forurenset nedbør, oljespill o.l.) Dette gir grunnlag for å forutsi virkninger av forurensning, sette krav til rensing og prioritering av tiltak. De senere år har også avveining av forskjellige former for bruk av vann blitt mer aktuelt. Etter hvert som det vokser fram regionale laboratorier øker også behovet for et sentralt kompetansesenter for bl.a. utvikling av metoder og vurderingssystemer. NIVA spiller i dag en viktig rolle som SFTs referanselaboratorium for vannanalyse.

Miljøforskning et offentlig ansvar

Statens forurensningstilsyn, som er NILUs og NIVAs viktigste oppdragsgiver, påpeker i et brev til MD 31.1.1985:

«NIVA og NILU har på hvert sitt område stor faglig bredde, kapasitet og representerer kontinuitet. Det har vært utgangspunktet for at instituttene har fortrinn fremfor andre forsknings- og utredningsmiljøer i Norge. Vi mener det er realistisk for den nærmeste femårsperiode å regne med minst samme behov som i dag uttrykt som oppdragsvolum og som timeforbruk.»

NILU og NIVA skal «fristilles» fra NTNf

NILU og NIVA har hittil vært organisert som institutter underlagt NTNf (Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd). NTNf har vært ansvarlig for instituttene økonomi. Stortinget har vedtatt at instituttene skal bli fristilt, dvs. at NTNfs direkte økonomiske ansvar opphører. Forhandlinger om praktiske og økonomiske vilkår ved fristillingen er nå igang.

Instituttene er i dag for en stor del (80 – 90%) finansiert med offentlige midler eller som følge av offentlige pålegg. Dette kan endre seg dersom denne virksomheten privatiseres. Det er betenkelig å gjøre forskning omkring miljøvern og forurensninger for sterkt avhengig av private interesser.

Instituttene mulighet til å overleve som miljøforskningsinstitutter etter fristillingen vil derfor være avhengig av myndighetenes vilje til å sikre det økonomiske grunnlaget.

De postene på statsbudsjettet som gjelder forskning og utredning omkring luft- og vannforurensning er betydelig redusert.

Viktige poster på statsbudsjettet som gjelder miljøforskning og miljøovervåking er redusert siden 1982 (se vedlagte tabeller). Dette gjelder tilsyn med luft- og vannforurensninger og utredningsarbeid for SFT og MD, som begge er redusert med 17% fra 1982 til 1985, målt i faste kroner. MDs bevilgninger til NTNf har imidlertid holdt seg relativt konstante fra 1982 til 1985.

Miljøverndepartementet har altså fått sterkt redusert mulighet til å finansiere undersøkelser av luft- og vannforurensning, samtidig som NTNf har redusert sin støtte til instituttene.

Reduksjonen har skjedd i en periode med reell realøkonomisk vekst i Norge. Det er et klart misforhold mellom de oppgaver vi står overfor og de ressurser som stilles til rådighet for å løse dem.

NILUs og NIVAs økonomi er gradvis svekket

Følgene av den reduserte innsats fra det offentlige på denne sektoren er dramatisk reduksjon i grunnbevilgningene siden 1979. Grunnbevilgningene skal dekke instituttens behov for kompetanseoppbygging og en rekke nasjonale funksjoner som informasjonsarbeid og bibliotek, forsøksstasjoner, laboratorier o.l.

Målt i faste kroner har NILU fått redusert bevilgningen fra NTNf hvert år siden 1979. Samlet reduksjon i perioden 1979 – 85 er på 34%. NTNf-bevilgningenes andel av totalomsetning er redusert fra 45% i 1974 til 24% i 1984.

Prosjektbevilgningene til NILU fra SFT og MD økte fra 1979 til 1982, men er deretter redusert. Målt i faste kroner er reduksjonen på 13% fra 1982 til 1985.

Tilsvarende er grunnbevilgningene fra NTNf til NIVA redusert fra 15.6 mill. kroner i 1979 til 11.3 mill. kroner (målt i 1984-kroner). Dette tilsvarer at 43% av instituttets budsjett ble dekket av grunnbevilgninger i 1979, men bare 21% i 1984.

Reduksjonen i grunnfinansieringen på NIVA regnet i forhold til antall forskere i perioden 1979 – 84 var 80%. Forskerne har nå bare en dag hver annen uke til faglig utvikling. En stadig større del av tiden går med til kortsiktige, rutinemessige oppdrag og arbeid for å skaffe nye. Gjennomsnittsforskeren på NIVA deltar i dag i 15 oppdrag pr. år og den tiden som er til disposisjon for hvert oppdrag er i gjennomsnitt bare 70 timer. (Det er innlysende at langsiktige forskningsoppgaver ikke kan ivaretas i slike prosjekter.)

Disse småprosjektene opptar så stor del av fagfolkenes tid at det reduserer produktiviteten og høyner prisen.

Grønbech-utvalget (s. 17):

«Utvalget vil også peke på at en bedre koordinering av oppdragene fra det offentlige vil kunne bidra til at flere mindre oppdrag samles til større og mer krevende oppdrag.»

Redusert grunnbevilgning over mange år har tvunget NIVA til å øke honorarene

for å kunne opprettholde vesentlige nasjonale oppgaver. Dette har bl.a. ført til at store brukergrupper (kommuner, interesseorganisasjoner o.l.) ikke lenger har økonomisk evne til å nytte den kompetanse som instituttet rår over.

I tillegg er forskningen styrt og administrert på en lite effektiv måte. Det apparat som er bygget opp for å fordele forskningsmidlene, er unødvendig byråkratisk og ressurskrevende. En urimelig stor andel går til planlegging og administrasjon i forhold til det som skal fordeles til forskningsprosjekter.

Krav til framtidig finansiering av NILU og NIVA

Finansieringen av norsk miljøforskning, bør skje på en måte som sikrer langsiktighet, kvalitet og effektivitet. Dette oppnås best ved større, direkte bevilgninger til instituttene.

Forurensningsmyndighetene har et behov for de tverrfaglige forskningsmiljøene på NILU og NIVA. I SFT er det full forståelse for at det må legges til rette for bedre arbeidsforhold på instituttene bl.a. ved endret finansieringsform:

«Oppdrag av den type instituttene utfører krever en betydelig kompetanse og denne må videreutvikles bl.a. gjennom langsiktig forskning. Denne forskning bør dekkes av grunnbevilgninger og ikke som programbevilgninger. For å unngå byråkrati og for å sikre NTNFs frie evaluering av instituttene, bør departementet gi grunnbevilgningene direkte til instituttene.»

Bevilgningene til miljøforskningsinstituttene må være så store at de sikrer nødvendige laboratorier, bibliotek, utstyr o.l., samt høy faglig kompetanse og at denne kompetansen blir brukt av ulike brukergrupper etter behov og ikke etter økonomisk evne.

Det må være myndighetenes ansvar at disse midlene skaffes til veie.

Økt innsats er også nødvendig for å sikre nødvendig faglig styrke og uavhengighet både i forhold til næringsliv, forvaltning og pressgrupper.

Mye av det arbeid som utføres på disse instituttene utfordrer sterke kapitalkrefter. I tillegg er utviklingen gått stadig mer i retning av privatisering også på dette området. Kontrollen med industriutslipp skal nå i det alt vesentlige utføres av bedriftene selv, samtidig som de også har rett til å velge sine «kontrollører». Det er blitt reist tvil om enkelte konsulents habilitet. Fagforeninger i Odda reagerte på at bedriften brukte samme konsulent til å måle utslippene som de hadde brukt til å prosjektere sitt rensaneanlegg. Debatten om Jøssingfjorden er et annet eksempel.

For forvaltningen er det også av avgjørende betydning at fagmiljøene har bred kontakt med det internasjonale fagmiljø og nyter anerkjennelse der. Uten denne anerkjennelsen vil ikke politiske myndigheter hatt samme gjennomslag for kravet om redusert svovelutslipp til atmosfæren i Europa. Dette er også aktuelt i andre internasjonale saker som f.eks. forurensning av Nordsjøen.

For å sikre forvaltningens langsiktige behov bør miljøforskningsinstituttenes direkte bevilgninger fra MD (grunnbevilgning, programbevilgning og langsiktige, krevende oppdrag) økes til 50% av dagens totalbudsjett. Dette er i tråd med tilråding fra Grønbech-utvalget.

NIVA foreslår selv at grunnbevilgningen økes fra 11.5 mill. kr. i 1985 til 22 – 25 mill. kr. i 1986 (brev til NTNf av 21.5.85).

NILU foreslår at instituttets basisbevilgning økes over perioden 1986 til 1990 fra 9 mill. i 1986 til 14 mill. kr. i 1990 (regnet i 1985-kroner). Forslaget forutsetter at instituttens størrelse ikke endres vesentlig.

Opptrapping av miljøforskningen er i tråd med forslaget om å etablere helse, miljø og levekår som et nytt hovedinnsatsområde for forskningen: (Komitébehandlingen av St.meld. 60 om forskningen i Norge).

Landsorganisasjonen i Norge vil be om et møte med statsråden for å drøfte den betenkelige utvikling miljøforskningen er inne i.

LOs husmorsenter

Styret har bestått av: leder Solveig Aakervik, nestleder Rønnaug Rønbeck, sekretær Hulda Juul Jakobsen, kasserer Aslaug Haugness.

Styremedlemmer: Helga Syrrist og Solveig Hertås.

Varamedlemmer til styret: Anna Isaksen, Randi Mørk og Gunhild Starås.

Revisorer: Kirsten Vesterhagen og Solveig Wērner. Vararevisorer: Gunhild Starås og Mary Dahlsrud.

Valgkomité: Mary Dahlsrud, Gudrun Biseth Olsen og Marit Kalvik.

Representanter til Oslo Arbeiderpartis representantskap: Solveig Aakervik med personlig vararepresentant Hulda Juul Jakobsen, Rønnaug Rønbeck med personlig vararepresentant Randi Mørk, Asleug Haugness med personlig vararepresentant Gunhild Starås.

Representanter til Norsk Folkehjelp avd. Oslo: Solveig Johnsen, Solveig Hertås, Solveig Wivegh og Randi Mørk.

Medlemstallet pr. 31.12.85 er 116. I 1985 ble 16 nyinnmeldt og 6 utmeldt.

Møtevirksomheten: Det ble avviklet 7 medlemsmøter, 2 styremøter og jubileumsfesten i anledning foreningens 25 års jubileum. Medlemsmøtene har hatt et gjennomsnittlig fremmøte på 65 medlemmer.

«Sommerturen» fant sted 20. mai med 60 deltakere. Turen var «Oslo rundt». Arbeidsgruppa har hatt 11 møter med ca. 10 aktive deltakere. Resultatet av salget på julemess 28. november ble kr 5 225,-.

Medlemsmøtene har bl.a. hatt følgende programinnslag:

Egil Wennemo og Hege Rimestad: «Dagfinn Rimestad i ord og toner»

Helga Syrrist: «Rachel Grepp Mødrehjem».

Bjørn Tore Godal: «Seier ved Stortingsvalget».

Leonard Larsen: «Sør-Afrika – en brannbombe».

Knut Fjæstad: «Alf Prøysens liv og diktning».

Grethe Knudsen: «Den politiske situasjon på Stortinget idag».

Sigmund Fjeldbu: «Forteller historier og synger sammen med oss».

18. mars ble LOs Husmorsenters 25 årsjubileum feiret med stor fest i Samfunnssalen, Oslo Arbeidersamfunn, med stor middag, prolog, festtaler, gaver og lysbildeserie av LOs Husmorsenters virksomhet de siste årene. 120 deltok på festen. På festen ble disse tildelt LOs Husmorsenters håndmalte platte: LO-formann Tor Halvorsen, formann i Oslo Arbeiderparti Bjørn Tore Godal, Anne Aakervik og Freddy Pedersen fra Byradioen. Likeså til medlemmer av LOs Husmorsenter: Helga Syrrist, Randi Mørk, Gunhild Starås, Solveig Johnsen og Hulda Juul Jakobsen.

På «desembermøtet» hadde Tiden Norsk Forlag boksalg. Tryggve Aakervik har deltatt på noen møter med sang.

Representasjon på møter og konferanser: Dagskonferanse i Oslo og Akershus Forbrukerutvalg ved Rønnaug Rønbeck. 2 medlemmer har vært

representert på Oslo Arbeiderparti Kvinneutvalgs årsmøte. På årsmøtet 14. februar forelå forslag fra styret om fordeling av LOs Husmorsenters eventuelle midler, dersom LOs Husmorsenter skulle bli oppløst. Dette fordeles likt mellom Norsk Folkehjelp, Framfylkingen i Oslo og Rachel Grepp Mødrehjems gavfond ved D.N.A.s kvinnesekretariat. Vedtatt på årsmøtet.

LOs Husmorsenter henstilte i skriv til N.R.K. og ba om reprise av programmet om Elise Ottesen Jensen. Svar fra N.R.K. 28. januar og programmet ble sendt i TV våren 1985.

Bevilgninger i henhold til årsmøtevedtak:

Norsk Folkehjelp avd. Oslo	kr.	2 000,-
AIS	kr.	2 500,-
Flyktningehjelpen	kr.	1 500,-
Rachel Grepp Mødrehjem	kr.	2 000,-
		<hr/>
	kr.	8 000,-

Øvrige bevilgninger i 1985:

Norsk Folkehjelp «Helselotteri»	kr.	500,-
N.R.K.s landsinnsamling, «Ungdomsaksjonen 85»	kr.	1 000,-
Rachel Grepp Mødrehjem, tilskudd til symaskin.....	kr.	1 200,-
Oslo Arbeiderparti, til valgkampen 1985	kr.	10 000,-
		<hr/>
	kr.	12 700,-

Tilsammen bevilget i 1985 *kr 20 700,-*.

Medlemmer av LOs Husmorsenter har i 1985 deltatt i diverse dugnadsarbeid og i valgkampen for Oslo Arbeiderparti.

8. Administrasjon og organisasjon

LOs administrasjon

Inntil Kongressen 5. – 10. mai hadde LO disse tillitsmenn:

Formann: Tor Halvorsen

Nestformann: Leif Haraldseth

Hovedkasserer: Svein-Erik Oxholm

Sekretærer: Liv Buck, Ole Knapp, Yngve Hågensen, Jan Kr. Balstad, Harriet Andreassen.

Etter Kongressen har LO disse tillitsvalgte:

Leder: Tor Halvorsen

Nestleder: Leif Haraldseth

Hovedkasserer: Svein-Erik Oxholm

Sekretærer: Liv Buck, Ole Knapp, Yngve Hågensen, Jan Kr. Balstad, Esther Kostøl og Evy Buverud Pedersen.

Kongressen vedtok å øke tallet på tillitsvalgte fra åtte til ni.

Ved utgangen av 1985 hadde LOs administrasjon disse avdelingskontorer og ledere for disse:

Informasjonsavdelingen: Richard Trælnes

Fri Fagbevegelse: Jon Nilsen

Internasjonal avdeling: Kaare Sandegren

Juridisk avdeling: Steinar Halvorsen

Arbeidslivsavdelingen: Børre Pettersen

Økonomisk avdeling: Juul Bjerke

Revisjonskontoret: Arne G. Strangel

Personalavdelingen: Knut Nilsen

Administrasjonsavdelingen: Knut Endreson

EDB-avdelingen: Arne Lund

Kontorsjef: Kåre Myrvold

Sekretariatet

Inntil Kongressen hadde Sekretariatet disse medlemmene:

Av de tillitsvalgte: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Liv Buck. Varamedlemmer for disse: Harriet Andreassen, Ole Knapp, Yngve Hågensen, Jan Kr. Balstad.

Øvrige medlemmer:

1. Harald Øveraas, Norsk Arbeidsmandsforbund
2. Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet
3. Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund
4. Kåre Hansen, Handel og Kontor i Norge
5. Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
6. Arthur Svensson, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
7. Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund
8. Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
9. Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund
10. Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag
11. Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund.

Varamedlemmer:

1. Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer
 2. Ove J. Ragnar, Norsk Tele Tjeneste Forbund
 3. Kjell Christoffersen, Norsk Grafisk Forbund
 4. Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund
 5. Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund
 6. Anders Renolen, Den Norske Postorganisasjon
 7. Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
- Observatører: Leif Thue, Norsk Jernbaneforbund, og Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Etter Kongressen har Sekretariatet hatt disse medlemmene:

Av tillitsvalgte: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Liv Buck. Varamedlemmer for disse: Ole Knapp, Yngve Hågensen, Jan Kr. Balstad, Esther Kostøl og Evy Buverud Pedersen.

Øvrige medlemmer:

1. Harald Øveraas, Norsk Arbeidsmandsforbund
2. Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet
3. Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund
4. Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge
5. Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
6. Arthur Svensson, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
7. Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund
8. Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
9. Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund
10. Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag
11. Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund.

Torger Oxholm gikk ut av Sekretariatet ved fratreden som leder av

Norsk Kommuneforbund. Liv Nilsson har deltatt som observatør fra Sekretariatsmøtet 2. desember 1985.

Varamedlemmer:

1. Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer
2. Ove J. Ragnar, Telefolkenes Fellesforbund
3. Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
4. Leif Thue, Norsk Jernbaneforbund
5. Kjell Christoffersen, Norsk Grafisk Forbund
6. Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund
7. Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund
8. Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
9. Arthur Bauge, Postfolkenes Fellesforbund

Samtlige ni varamedlemmer deltar i Sekretariatets møter med tale- og forslagsrett. Utover disse valgte møter den daglige leder av Statstjenestemannskartet og LOs kvinnesekretær i Sekretariatet med tale- og forslagsrett. Det samme gjelder formannen i Fagorganisasjonens Funksjonsgruppe, Inger Halvorsen (Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet).

Representantskapet

Det har vært holdt to møter i Representantskapet i 1985. Det *ekstraordinære representantskapsmøtet 12. februar* behandlet følgende saker:

1. Suppleringsvalg til Sekretariatet.
2. Vedtektenes § 9, punkt 7 og punkt 8.
Fullmakt til Sekretariatet
3. Norsk Vernepleierforbund – medlemskap i LO
4. Den aktuelle situasjon
– Tariffoppgjøret for 2. avtaleår

Det ble vedtatt suppleringsvalg til Sekretariatet, idet forbundsformennene Arne Løken og Sverre Kortvedt hadde fratrudd sine stillinger. *Erling Oen*, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, ble valgt som 3.varamedlem i Sekretariatet, og *Leif Thue*, Norsk Jernbaneforbund, ble valgt som 4.varamedlem.

Representantskapet vedtok videre enstemmig en innstilling fra Sekretariatet om at Representantskapet gir Sekretariatet fullmakt til å foreta eventuelle lønnsjusteringer etter vedtektenes § 9, punktene 7 og 8, fram til ordinært representantskapsmøte i 1986.

Når det gjaldt saklistas punkt 3 om Norsk Vernepleierforbunds medlemskap i LO, vedtok Representantskapet enstemmig Sekretariatets forslag om *opptak av Norsk Vernepleierforbund i LO fra 1. januar 1985.*

Etter foredrag av LOs leder, Tor Halvorsen, vedtok Representantskapet følgende uttalelse om tariffoppgjøret 1984–86 opplegget for 2. avtaleår:

«Innledning:

Mot slutten av 1984 var det tegn til en svekkelse av den amerikanske konjunkturoppgangen samtidig som arbeidsledigheten i Vest-Europa fortsatte å stige. I Norge var produksjonsveksten forholdsvis moderat tatt i betraktning av at 1984 var et oppgangså for flere viktige norske eksportnæringer. Dette skyldes regjeringens økonomiske politikk som bare ga grunnlag for svak vekst i den innenlandske etterspørsel. I løpet av annet halvår skjedde det en viss bedring i situasjonen på arbeidsmarkedet, men bedringen var svak og skyldes til dels tilfeldige faktorer.

I 1985 vil vekstimpulsene fra vareeksporten trolig bli svakere enn i 1984. En reduksjon i arbeidsledigheten vil derfor være betinget av at den innenlandske etterspørsel økes sterkere enn året før. Mye vil her avhenge av at den ventede øking i næringslivets investeringer finner sted. En svak vekst i innenlandsk etterspørsel og et alt for høyt rentenivå skaper imidlertid usikkerhet. Arbeidsledigheten er fortsatt hovedproblemet i norsk økonomi og det er i særlig grad regjeringens ansvar å utnytte vår økonomiske handlefrihet på en måte som skaper sterkere vekst i produksjon og sysselsetting.

All erfaring viser at det er farlig å la en høy arbeidsledighet få lov å utvikle seg over lang tid. Derfor haster det nå mer enn før med sterke og effektive tiltak mot ledigheten.

Forhandlingene for 2. avtaleår

Tariffoppgjøret i 1984 ble gjennomført som et forbundsvist oppgjør. Alle avtalene er to-årige. Både i offentlig og privat virksomhet er det avtalt reguleringsbestemmelser for annet avtaleår med følgende hovedinnhold:

LO/N.A.F.

Før utløpstidspunktet av første avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom LO/N.A.F. om eventuell lønnsregulering for annet avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for annet avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i første avtaleår.

Staten

Før 1. mai 1985 skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene og Norsk Lærerlag om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår med virkning fra 1. mai 1985. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. De statsstilsatte og lærernes nominelle lønnsutvikling skal vurderes i forhold til lønnsutviklingen i arbeidslivet for øvrig.

Tilvarende reguleringsbestemmelse gjelder for kommunene.

Lavlønnsgarantien

Størrelsen på garantitillegget fra 1. oktober 1985 skal avgjøres ved forhandlin-

ger mellom LO og N.A.F. i tilknytning til forhandlinger om eventuell lønnsregulering for annet avtaleår.

Krav overfor regjeringen

For fagbevegelsen står hensynet til sysselsettingen sentralt. Arbeidsledigheten har nå i lengre tid vært urovekkende høy. Både ut fra menneskelige, sosiale og økonomiske hensyn er det nå viktig å komme i gang med å gjenreise den fulle sysselsetting. Representantskapet mener at regjeringens økonomiske opplegg ikke ivaretar hensynet til sysselsettingen på en tilfredstillende måte.

Tall som er framlagt av Statistisk Sentralbyrå viser at det i 1984 har vært en sterk vekst i disponibel realinntekt for Norge (5.4%). Utenriksøkonomien viser et rekordstort overskott (28.5 milliarder kr). Dette viser at det var rom for den kjøpekraftsforbedring som ble resultatet av tariffoppgjøret i 1984. Dessuten at det åpner for muligheten for å gjennomføre viktige reformer som lik arbeidstid for alle og fleksibel pensjonsalder for lønnstakere mellom 62 og 67 år.

Prisutviklingen er sentral ved det forestående oppgjør. Den er fortsatt sterkere enn i våre viktigste konkurrentland. Det er derfor fortsatt nødvendig med en dempet prisvekst i Norge. En prispolitikk med dette siktemål og som kan gi grunnlag for en holdbar prisprognose vil lette gjennomføringen av vårens oppgjør.

Grunnlaget for forhandlingene

Under forhandlingene vil Landsorganisasjonen legge følgende prinsipper til grunn:

1. Kampen for full sysselsetting er det overordnede mål. LO vil understreke regjeringens overordnede ansvar og at dette stiller store krav til den økonomiske politikken. LO vil tillegge næringslivets konkuranseevne betydelig vekt. Med den nåværende økonomiske politikk må dette likevel avvies mot andre forhold, bl a kjøpekraftens betydning for innenlandsk etterspørsel, sysselsettingen og fordelingsmessige hensyn.
2. Det er nødvendig å styrke den offentlige sektor for å møte de store og økende behov i befolkningen for offentlige tjenester, og for å nå sentrale mål i velferdspolitikken. En slik styrking vil samtidig gi en betydelig positiv effekt på sysselsettingen både i offentlig og privat sektor.
3. Av hensyn til sysselsettingen på kort og lang sikt, må industri- og næringspolitikken styrkes og særlig er det viktig å stimulere investeringene ved nødvendig produksjonsomstillinger, nyetableringer og markedsføringstiltak.
4. Regjeringen må legge fram konkrete forutsetninger som kan sikre en dempet prisstigning i 1985.
5. Kjøpekraften fra 1984 må sikres opprettholdt.
6. Dessuten må det for den private sektor gis kompensasjon til de grupper som er blitt hengende etter i lønnsutviklingen. Lavlønsgruppene sikres ved de tariffsystemer/garantiordninger som er bygd inn i de enkelte avtaler. For den offentlige sektor må det gis kompensasjon for manglende lønnsutvikling i forhold til lønnstakere i det øvrige næringsliv.

På denne bakgrunn gir representantskapet sekretariatet fullmakt til å utforme de endelige krav tilpasset de enkelte tariffsystemer.»

Representantskapet voterte også over et forslag fra Sekretariatet til uttalelse om *gebyr på sjekk*, og følgende forslag ble enstemmig vedtatt:

«Gebyr på sjekk.

Representantskapet i Landsorganisasjon avviser Bankforeningens beslutning om å innføre gebyr for bruk av sjekk på lønnskonto. I motsetning til Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, motsetter representantskapet seg ethvert forsøk på å uthule bestemmelsene i hovedavtalen på dette punktet.

Få saker har den seinere tida reist skarpere reaksjoner hos LO-medlemmene enn sjekkgebyrsaken, og LO vil ikke under noen omstendighet akseptere at man skal betale for å ta ut opptjent lønn. Da ordningen med lønnskonto ble innført, var det etter sterkt press fra bankene. Fagbevegelsens krav den gangen var at det ikke måtte medføre vanskeligheter for LOs medlemmer å heve sin lønn.

Mange har ikke tilgang på banktjenester innenfor bankenes åpningstider, og mange utfører sitt daglige arbeid langt fra tettsteder og bysentrer der de kan ta ut sin lønn direkte i bankene. Ett av salgsargumentene da ordningen ble innført, var at dette ikke skulle koste noe for den enkelte.

Representantskapet gir sin tilslutning til Landsorganisasjonens og Norsk Arbeidsgiverforenings henvendelse til Den Norske Bankforening. I forbindelse med offentliggjøringen av Bankforeningens vedtak ble hovedorganisasjonene først orientert umiddelbart før vedtaket ble truffet. LO fikk ikke anledning til å komme med sine merknader, og representantskapet finner saksbehandlingen uakseptabel. Dette bidrar ikke til å opprettholde LO-medlemmenes tillit til bankvesenet. Våre medlemmer har bidratt til at lønnskontoordningen er blitt en god ordning for bankene. Den siste statistikken fra Norges Bank forteller at lønsmottakerne hadde titalls milliarder kroner stående på konto i bankene.

Da ordningen ble innført, var det ikke forutsetningen at lønnstakerne skulle betale gebyr, verken da vi fikk inn bestemmelsen om dette i hovedavtalen eller da de mange møtene mellom fagbevegelsen og bankene fant sted.

Ønsker Bankforeningen å normalisere forholdet til sine lønnskontokunder i fagbevegelsen, bør den snarest omgjøre sin beslutning om å innføre gebyr på lønnskonto.»

Det ble også holdt ekstraordinært møte i Representantskapet 16. april for behandling av *tariffoppgjøret 1985 – 2. avtaleår i den private sektor.*

Tor Halvorsen holdt innledningsforedraget i saken, og etter en kort debatt voterte man over protokollen fra forhandlingene mellom Landsorganisasjonen og Norsk Arbeidsgiverforening vedrørende inntektsoppgjøret 1985. Det forelå en enstemmig innstilling fra Sekretariatet om å godkjenne forhandlingsprotokollen av 25., 26., 27. og 28. mars. *Sekretariatets innstilling ble vedtatt mot åtte stemmer.*

Kongressen

Landsorganisasjonens 26. ordinære kongress ble holdt i Folkets Hus i Oslo i dagene 5. – 11. mai. Kongressen hadde følgende *dagsorden*:

1. Åpning.
2. Konstituering.
3. Beretning for 1981-82-83 og -84

4. Regnskap for 1981-82-83 og -84.
5. Vedtektsendringer.
6. Fordelings- og tariffpolitikken.
7. Handlingsprogrammet:
 - a) næringspolitikk og arbeidslivsutvikling
 - b) bedriftsdemokrati
 - c) likestilling
 - d) den internasjonale situasjonen.
8. LOs egen organisasjon.
9. Hovedavtalen.
10. Diverse forslag.
11. Valg.
12. Avslutning.

Det møtte 315 representanter fra forbundene og distriktene, Sekretariatets medlemmer med varamedlemmer, revisjonsutvalget, LOs administrasjon, distriktssekretærene samt gjester fra inn og utland – i alt ca. 600 deltakere.

Det er utgitt trykt protokoll fra Kongressen, og vedtakene er trykt i et eget hefte. Vi henviser til disse trykksakene. Resultatene av valgene på Kongressen går fram av avsnittene foran om LOs administrasjon og Sekretariatet.

Diverse styrer og utvalg

Etter forslag har LO blitt representert i en rekke styrer, utvalg og komitéer innenfor arbeiderbevegelsen, samarbeidende organisasjoner og offentlig virksomhet. (Styrer og utvalg som er nevnt annet sted i beretningen er i alminnelighet ikke tatt med.)

Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden (Sosialdepartementet): Representant Sverre Mitsem, med Ragnhild M. Hagen som varamedlem.

Antidumpingsutvalget (Finansdepartementet): Øistein Gulbrandsen.

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek: Kjell Lien og Knut Endreson med Richard Trælnes som varamedlem.

Arbeidsdirektoratets styre: Yngve Hågensen, varamedlem Harriet Andreassen. Per Brannsten, varamedlem Rune Gerhardsen.

Arbeidsforskningsinstituttene: Børre Pettersen, med Ragnar Røberg Larsen som varamedlem.

Arbeidsgruppen for vurdering og merking ved import: Bjørn Erikson.

Arbeidsrettsrådet: Tor Halvorsen og Steinar Halvorsen. Varamedlemmer: Leif Haraldseth og Kai Ekanger.

Arbeidsrettens medlemmer: Tor Aspengren og Nils H. Johannessen.

Arbeidstilsynet (Kommunal- og arbeidsdepartementet): Jan K. Balstad og Børre Pettersen, med Gry Midle som vararepresentant.

Trepartsgruppen for vurdering av administrative normer (Arbeidstilsynet): Bjørn Erikson.

Bedriftsdemokratinemnda: Kai Ekanger og Harry O. Hansen, med Karl Nandrup Dahl og Harriet Andreassen som vararepresentanter.

Budsjettnemnda for Jordbruket: Arnulf Leirpoll.

Datatilsynet (under Justisdepartementet): Tor Andersen, med Yngve Hågensen som varamedlem.

Den økonomisk-politiske arbeidsgruppe i SAMAK: Juul Bjerke og Øistein Gulbrandsen.

Det Tekniske Beregningsutvalg: Juul Bjerke. Rådgiver: Øistein Gulbrandsen.

Direktoratet for Vilt- og Ferskvannsfisk: Ole Knapp.

Distriktenes Utbyggingsfond: Styret: Liv Buck, med Jan K. Balstad som varamedlem. Rådet: Per Brannsten, med Esther Kostøl som varamedlem.

Lokaliseringsutvalget: Per Brannsten.

Europabevegelsen i Norge: Styret: Eidar Trulsen.

Ettersynskomiteén for Norges Bank: Varamedlem: Arne G. Strangel.

Fellesordningen for tariffestet pensjon: Styret: Svein-Erik Oxholm, Ole Knapp og Finn Nilsen, med Evy Boverud Pedersen som vararepresentant.

Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen: Medlem av styret: Kjell Samuelsen med Liv Buck som varamedlem.

Folk og Forsvar: Harriet Andreassen og Einar Hysvær.

Folkeferie – styret: Tor Halvorsen og Ole Knapp.

Folkeferie – rådgivende utvalg: Richard Trælnes, formann. Harriet Andreassen.

A/L Folketeaterbygningen: Liv Buck varamedlem til Representantskapet.

Folketrygdfondet:

Hovedstyret: Tor Halvorsen.

Forbrukerrådet:

Richard Trælnes, med Lars Buer som varamedlem.

Forsikringsrådet:

Steinar Halvorsen medlem, og Per Brannsten varamedlem.

Frambu helsesenter (Stiftelsens styre):

Tor Halvorsen. Varamedlemmer: Liv Buck og Kjell Samuelsen.

Framfylkingens Venner:

Styret: Knut Nilsen.

Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK):

Styret: Leif Haraldseth, med Liv Buck som varamedlem.

Rådet: Øistein Gulbrandsen, med Arnulf Leirpoll som varamedlem.

Handelspolitiske spørsmål, Rådgivende utvalg for (Handelsdepartementet):

Arnulf Leirpoll.

IFIM – Institutt for industriell miljøforskning:

Børre Pettersen, med Svein Fjæstad som varamedlem.

ILO-komiteén (under Kom. og arb.dep.):

Evy Buverud Pedersen med Karl Nandrup Dahl som vararepresentant.

Industribanken:

Styret: Yngve Hågensen.

Industrifondet:

Tor Aspengren, med Liv Buck som personlig vararepresentant.

Industriøkonomisk Institutt (IØI) (Industridepartementet):

Styret: Juul Bjerke.

INKO (informasjon og kontakt til håndverks- og industribedr.):

Styret: Jorun Christensen, med personlig vararepresentant Anthony Kallevig.

Klagenemnda for likestilling:

Karl Nandrup Dahl med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Kollegiets komité for studie- og utdanningsspørsmål:

Kay Olav Winther med Terje Sæther som varamedlem.

Konsumprisindeksen, Rådgivende utvalg for (Statistisk Sentralbyrå):

Arnulf Leirpoll.

Kontaktutvalg for internasjonale kvinnepolitiske spørsmål:

(Utenriksdepartementet):

Evy Buverud Pedersen, med Esther Kostøl som varamedlem.

Kontaktutvalget for flernasjonale foretak (Handelsdepartementet):

Kai Aagaard.

Kontrollutvalg for rekombinant DNA-forskning (Sosialdepartementet):

Liv Buck.

Kriminalitetsforebyggende Råd:

Kai Ekanger, med Harriet Andreassen som vararepresentant.

Kunst på arbeidsplassen:

Knut Ribu, med Solveig Johansson som varamedlem.

Kvinnens Frivillige Beredskap:

Harriet Andreassen, Evy Buverud Pedersen, Solveig Johansson, Jorun Christensen, med Elida Storhaug og Ingunn Olsen som vararepresentanter.

Landsbanken A/s:

Formann i representantskapet: Leif Haraldseth.

Formann i styret: Svein-Erik Oxholm.

Likestillingsrådet:

Harriet Andreassen med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Lotteriutvalget (Justisdepartementet):

Jorun Christensen.

NORADs rådgivende utvalg for informasjonvirksomhet:

Terje I. Olsson.

NORADs rådgivende utvalg for næringslivet:

Kaare Sandegren.

NORDEN – Norsk Forening for nordisk samarbeid:

I representantskapet: Tor Halvorsen.

I hovedstyret: Liv Buck

NORDEN – Fondet for svensk-norsk samarbeid:

I styret: Tor Halvorsen, med Liv Buck som vararepresentant.

Norges Bank – Hovedstyret:

Juul Bjerke.

Norges Eksportråd:

Øistein Gulbrandsen, med Kaare Sandegren som vararepresentant.

Norges Krigsskaderåd:

Ragnhild M. Hagen.

Norges Rasjonaliseringsforbund:

Tor Andersen.

Norges Standardiseringsforbunds representantskap:

Tor Andersen.

Norges Teknisk-Naturvitenskaplig Forskningsråd:

Rådet: Tor Andersen.

Styret: Jan Kr. Balstad.

NORIMPOD:

Vesla Vetlesen.

Styringsgruppen for løsemiddelforskning:

Bjørn Erikson.

Norsk Ergonomiutvalg:

Svein Fjæstad.

Norsk Forening for Sosialt Arbeid:

Kjell Samuelson med Liv Buck som varamedlem.

Norsk-Jugoslavisk Samband:

Odd Harald Røst og Einar Trulsen.

Norsk Luftfartskartell:

Formann: Jan K. Balstad.

Norsk Produktivitetsinstitutt:

Rådet: Tor Andersen, med Finn Nilsen som vararepresentant.

Liv Buck, med Yngve Hågensen som vararepresentant.

Jan K. Balstad, med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Trygve Johnsen, med Harald Øveraas som vararepresentant.

Tor Halvorsen, med Roar Helgesen som vararepresentant.

Kåre Hansen, med Ragnar Røberg Larsen som vararepresentant.

Ruth Kolstad, med Harriet Andreassen som vararepresentant.

Utvalg for Konsekvensanalyser:

Gunnar Jan Hansen.

Norsk Rikskringkastings styre:

Anne-Marie Grüner, D-kontoret Molde, med Richard Trælness som varamedlem.

Norsk Samband for De Forente Nasjoner:

Hovedstyret: Vesla Vetlesen, styremedlem.

Rådgivende presseutvalg: Terje I. Olsson.

Norsk Standardiseringsforbund – Standardiseringskomitéen for personlig verneutstyr:

Svein Fjæstad.

Oljedirektoratet:

Styret: Ole Knapp, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Prisrådet:

Per Brannsten.

Produktkontrollrådet:

Bjørn Erikson, med Børre Pettersen som vararepresentant.

Produktregisterets styre:

Bjørn Erikson.

Rikslønnsnemnda (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Medlem: Leif Haraldseth.

Varamedlemmer: Svein-Erik Oxholm, Liv Buck, Harriet Andreassen, Ole Knapp og Yngve Hågensen.

Rikstrygdeverket:

Styret: Liv Buck, med Kjell Samuelsen som varamedlem.

Rikstrygdeverkets ankenemnd:

Sverre Mitsen, med Ragnhild M. Hagen som varamedlem.

Røykskaderådet:

Egil Ahlsen, med Ragnar Røberg Larsen som varamedlem.

Rådet for arbeidslivsstudier ved Universitetet i Oslo:

Kay Olav Winther, med Sverre Englund som varamedlem.

Rådet for forskning for samfunnsplanlegging (RFSP) – NAVF:

Børre Pettersen, med Jorun Christensen som varamedlem.

Rådet for kriminalomsorgen:

Karl Nandrup Dahl, med Ellinor Bjarkøy som vararepresentant.

Rådet for Norges-informasjon i utlandet (Utenriksdepartementet):

Terje I. Olsson, med Solveig Johansson som varamedlem.

Rådet for norsk utviklingshjelp:
Vesla Vetlesen.

Rådet for videregående opplæring:
Knut Aagesen, med Kay Olav Winther som varamedlem.

Rådgivende utvalg for arbeid med kreftfremkallende stoffer i yrkeslivet:
Bjørn Erikson, med Børre Pettersen som vararepresentant.

Rådgivende utvalg for bedriftsdemokratisering:
Harry O. Hansen.

Rådgivende utvalg for energi- og industrisamarbeid (under Industridepartementet og Olje- og energidepartementet):
Representant: Øistein Gulbrandsen, med Ole Knapp som vararepresentant.

Rådet for kultursamarbeid (under Utenriksdepartementet):
Representant: Liv Buck, med Jon Nilsen som vararepresentant.

Samvirke Forsikring – styret
Tor Halvorsen og Svein-Erik Oxholm, med Leif Haraldseth som vararepresentant.

Samvirke – Forsikringstakernes skadenemnd:
Kollektiv hjem: Karl Nandrup Dahl, med Bjørn Kolby som varamedlem.
Individuelle: Bjørn Kolby.
Trygghetsforsikring: Karl Nandrup Dahl, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Skadenemnda for trygghetsforsikring:
Formann Karl Nandrup Dahl med Bjørn Kolby som varamedlem.

Statens Edruskapsdirektorat:
Representantskapet: Liv Buck, med Kjell Samuelsen som varamedlem.

Statens Eldreråd:

Representant: Kjell Samuelson med Liv Buck som vararepresentant.

Statens Feriefond:

Leif Haraldseth, med Harriet Andreassen som varamedlem. Fra 1/7:
Leif Haraldseth med Esther Kostøl som varamedlem.

Statens Forurensningsråd:

Svein Fjæstad.

Statens Teknologiske Institutt:

Styret: Jan K. Balstad, med Sverre Englund som varamedlem.
Ragnar Røberg Larsen, med Helga Trulsrud som varamedlem.

A/s Statstilsattes Hus:

Styret: Leif Haraldseth.

Statstjenestemannskartellet:

Styret før Kongressen: Leif Haraldseth, med Harriet Andreassen som varamedlem.

Etter Kongressen: Esther Kostøl med Ole Knapp som varamedlem.

Styringsgruppen for LO/N.A.F.s løsemiddelprosjekt:

Bjørn Erikson.

Tiden Norsk Forlag og Folkets Brevskole:

Richard Trælnes.

Trygdefinansieringsutvalget:

Karl Nandrup Dahl

UNESCO – Den norske nasjonalkommisjon for UNESCO:

Kay Olav Winther, med Solveig Johansson som varamedlem.

Utenriksdepartementets menneskerettighetsutvalg:
Eidar Trulsen.

Yrkesskadeerstatningsutvalget:
Karl Nandrup Dahl.

Samarbeidskomitéen LO – DNA

Samarbeidskomitéen mellom LO og Det Norske Arbeiderparti har som regel holdt møte en gang i uken unntatt i sommertiden, i alt 27.

Foruten den løpende gjensidige informasjon om det faglige og politiske arbeid, har komitéen behandlet følgende saker:

Industri- og arbeidslivssaker: Brubakkenkomitéens innstilling, lukkeloven, sykepenger under streik eller lock-out, ÅSV/Hydro, Kosmos/Borregaard, internasjonalisering av norsk industri, kontraktørvirksomheten, tekoindustrien.

Politiske saker: Skattekomisjonens innstilling, den økonomiske politikken, trygdeoppgjøret, statsbudsjettet, salderingsproposisjonen.

Organisasjonssaker: Programarbeidet, Arbeiderbladet, Einar Gerhardsen-stipend, Nordisk Arbeiderkongress 1986, ungdomsutredningen.

Samarbeidskomitéen har hatt slik sammensetning:

Fra Arbeiderpartiet: Gro Harlem Brundtland, Einar Førde, Ivar Leveraas og Gunnar Berge.

Fra LO: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Lars Skytøen. Dessuten har formannen i Faglig/politisk utvalg, Ole Knapp, møtt fast.

Samarbeid med Norsk Lærerlag

Samarbeidsavtalen mellom Norsk Lærerlag og Landsorganisasjonen i Norge føres videre.

I løpet av året har kontaktutvalget behandlet de saker som partene har tatt opp med hjemmel i samarbeidsavtalen.

Det er i flere fylker opprettet nærmere kontakt mellom de berørte parter.

Kontaktutvalget har bestått av følgende representanter fra LOs side:

Leif Haraldseth, leder	– LO
Ole Knapp	– LO
Torger Oxholm	– NKF
Hans Øverby	– Statstjenestemannskartellet
Kjell Torgeir Skjetne	– Skolenes Landsforbund
Richard Trælnes	– LO
Kay Olav Winther	– LO
Kaare Sandegren	– LO
Arne Furubråten, sekretær	– LO

Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund

Samarbeidsavtalen mellom Norsk Skuespillerforbund og Landsorganisasjonen i Norge står fortsatt ved makt og de to organisasjonene hadde kontaktmøter også i 1985. Her drøftet man spørsmål som partene var opp-tatt av å finne løsning på.

Kontaktutvalget besto ved utgangen av året av følgende representanter fra LOs side:

Leif Haraldseth, leder	– LO
Richard Trælnes	– LO
Hans Øverby	– Statstjenestemannskartellet

Samarbeid med Norsk Sykepleierforbund

Den 30. april 1985 ble det undertegnet en samarbeidsavtale mellom Norsk Sykepleierforbund og Landsorganisasjonen i Norge.

Avtalen er i første omgang begrenset til en prøveperiode på inntil 2 år.

Det er opprettet kontaktutvalg som består av følgende representanter fra LOs side:

Leif Haraldseth, leder	– LO
Torbjørn Muan	– Statstjenestemannskartellet
Tore Holm	– NKF
Kjell Samuelsen	– LO
Arne Furubråten, sekretær	– LO

Administrasjonsavdelingen

Administrasjonsavdelingen har i 1985 hatt som en av sine store arbeidskrevende oppgaver «Kongressen 1985». Denne ble avvirket til alles tilfredshet og med honnør til alle for god innsats.

På Kongressen ble det vedtatt at det skulle innføres budsjettrutiner for avdelingene, distriktskontorene og for LO som konsern.

Dette ble påbegynt i 1985 slik at vi har kunnet presentere et budsjett for 1986 som det første totale budsjett for konsernet.

Arbeidsmengden for avdelingen vil for en stor del ellers være et speilbilde av den aktivitet de andre avdelingene har, og den kan vi trygt si har vært stigende de siste årene.

Avdelingen har i 1985 25 medarbeidere i sine forskjellige sektorer som dekker regnskap, kasse, post, hustrykkeri, innkjøp materiell, kantine og rengjøring. I tillegg sorterer også Tele-Interessentskapets fire ansatte og Lavlønnsfondets to ansatte til avdelingen.

Arbeidslivsavdelingen

Arbeidslivsavdelingen har i 1985 hatt tilsaksbehandlerstillinger, hvorav én har vært vakant, og seks kontormedarbeidere. Svein Fjæstad sluttet 1. juni, og Bjørn Willadsen begynte ved avdelingen 1. september. Ved årets utgang hadde avdelingen følgende bemanning: Børre Pettersen, avdelingsleder, Tor Andersen, nestleder, Harry O. Hansen, sekretær, Arnold Johannessen, sekretær, Anthony Kallevig, sekretær, Gunnar Jan Hansen, sekretær, Bjørn Willadsen, sekretær, Carl Sandstad, bedriftsøkonom, Bjørn Erikson, yrkeshygieniker.

Avdelingen har i 1985 behandlet 1103 saker og har hatt 350 forelesningsoppdrag.

Saksområde: Bedriftsøkonomi

De viktigste sakene i 1985 har vært hjelp/veiledning i bedriftsøkonomiske spørsmål i klubber/foreninger. Årsakene til behov for hjelp har vært ulike. Blant de viktigste kan nevnes:

- hjelp til generelt å bedømme en bedrifts økonomiske stilling
- hjelp ved varsler om nedskjæringer, permitteringer, nedleggelser
- hjelp i tilfeller hvor de ansatte er interessert i å kjøpe opp bedriften.

Erfaringene viser at opplæringen og kontakten med de tillitsvalgte i bedriften må bedres. Dette gjelder spesielt de ansattes styrerepresentanter. Det arbeides derfor med å få et samlet register over samtlige styrerepresentanter i landet. Videre arbeides det med et opplegg for utsendelse av aktuelt materiell til de ansattes styrerepresentanter.

Av andre viktige saker nevnes deltakelse i et internt utvalg i LO som vurderte LOs syn på aksjemarkedet. Utvalget avga sin innstilling i desember 1985.

Saksområde: Bedriftshelsetjenesten og vernetjenesten

Det har blitt forberedt flere utspill i forbindelse med Norges stilling til ratifisering av ILO-konvensjon nr. 161 og rekommandasjon nr. 171 om bedriftshelsetjeneste. Det er gitt betydelig informasjon/påtrykk overfor aktuelle politikere i denne saken.

Utbyggingen av bedriftshelsetjenesten har vært gjenstand for en rekke brev til myndigheter og andre. Særlig har spørsmål omkring Arbeidstilsynets håndheving og rekkevidden av Arbeidsmiljølovens § 30 vært gjenstand for diskusjon.

Det er produsert et kortfattet foredrag om bedriftshelsetjeneste for AOF beregnet på 40-timers kurs i «Bedre arbeidsmiljø».

Den ordinære saksbehandlingen omfatter bedriftshelsetjeneste, verneombudenes rettigheter, arbeidsmiljøopplæring, erstatningssaker m.v.

Saksområde: Yrkeshygiene

Avdelingens yrkeshygieniker har i løpet av året hatt en sterk økning i antall arbeidsmiljøbetingede skader til utredning. Spesielt på løsemiddelområdet har dette vært tilfelle. Viktige saksområder i 1985 har vært arbeidet med løsemiddelskader og løsemiddelinformasjon, farlig støv og stråling.

Saksområde: Produktivitet og lønssystemer

Avdelingen har hatt en del arbeide med Norges Rasjonaliseringsforbunds høstkongress og det samme forbunds produktivitetsdag. Organisasjonsutviklingsprosjekter i bedriftene har også vært et prioritert område. Til dette området hører også veiledningstjeneste og deltakelse i lokale forhandlinger. Dette er ressurskrevende både i forberedelser og beslag av reisedager. NPI er nedlagt i perioden og et Produktivitetssekretariat er opprettet. Denne prosessen har også vært ressurskrevende for avdelingen.

Det er avholdt en produktivitetskonferanse med forbundene.

Saksområde: Teknologiutvikling og konsekvensanalyser

Gjennomføring av et NTNFinansiert forskningsprosjekt – «Fagforening – Datasystem» – som undersøker hvilke muligheter man har for innføring av datasystemer i lokale fagforeninger, og hvilke forutsetninger dette krever.

Det har vært avholdt en forskningskonferanse for LO-forbundene.

Det som har preget året er arbeidet med håndbok i konsekvensanalyse – det ble nedsatt en arbeidsgruppe mellom LO og N.A.F. for å gjøre denne jobben.

Bakgrunnen for dette var i første omgang de negative signaler som ble registrert da den forrige prosjektgruppen NPI 1286 la frem sitt arbeid på et seminar i januar i år. Det andre var, at NPI var besluttet nedlagt i løpet av inneværende år, slik at det falt naturlig at hovedorganisasjonene tok på seg dette arbeidet selv.

Utkast til håndboken har vært prøvd på en rekke bedrifter og på et seminar i september. Signalene som ble registrert denne gang var positive, slik at arbeidet har gått videre og en tar sikte på å ha håndboken ferdig trykt tidlig på nyåret.

Gruppen som har arbeidet med dette har bestått av:

Olaf Stene, N.A.F.

Nils Ulvin, MVL

Tron Strand, NJMF

Gunnar J. Hansen, LO

Forberedelsene til Kongressen og avholdelsen av denne har også preget arbeidet.

Det samme har forberedelsene til og selve Hovedavtaleforhandlingene gjort.

En har avholdt et felles kurslederkurs på Datalære for LO – N.A.F. Ellers har året vært preget av en rekke foreleseroppgang, både for AOF, LO-skolen og andre.

I forbindelse med Tilleggsavtale I er det foretatt en del bedriftsbesøk og andre møter. Spissteknologiprojektet avstedkom et møte med ledelse og tillitsvalgte på Kongsberg Våbenfabrikk og møter med STI og INCO-tjenesten i Kongsberg.

Har også deltatt ved Teknisk Front, Gøteborg, CAP/CAM. Likeledes på Tverrkontakt 85 i Stockholm. Produktivitetskonferanse og konferanse i UNITE-prosjektet.

Avdelingen har vært representert i følgende styrer og utvalg:

Børre Pettersen:

Arbeidstilsynets styre, Arbeidsforskningsinstituttens styre, Rådet for samfunnsplanlegging, Ettergranskingsutvalget for dødsulykker i arbeidslivet, Arbeidslivskomiteén i NTNf, IFIM-styre.

Tor Andersen

Datatilsynets styre, Statens Teknologiske Institutt – Produktivitets-senterets styre, NPI-arbeidsutvalget, NTNf – Rådet, Komité for Elektronikk og Databehandling, Programstyre Menneske-Data-Miljø, Norges Rasjonaliseringsforbunds styre, Norsk Standardiseringsforbund Rådet, OU-fondet LO/N.A.F.

Bjørn Erikson

Forurensingsrådet, NTNF styringsgruppe for løsemiddelforskning, Produktkontrollrådet, Produktregisteret, Trepartsgruppen for vurdering av administrative normer, Prosjektgruppe Arbeidsmiljørelaterte foster-skader i vaskeri- og renseribransjen.

Anthony Kallevig

Norges Rasjonaliseringsforbund Kongresskomitéen, LO/N.A.F. Spiss-teknologigruppe, Norges Rasjonaliseringsforbund.

Gunnar Jan Hansen

Rådgivende utvalg for Datakurs/Datateknologi, Rufagutvalget, Teknologiforum.

Avdelingen har bl.a. hatt følgende til uttalelse:

- NOU 1985:1 – Videreutvikling av bedriftsdemokratiet
- Høringsuttalelse vedrørende rapport om forholdet mellom regnskapslovgivningen og de skattemessige saldoavskrivningene
- Utbygging av bedriftshelsetjeneste etter Arbeidsmiljøloven
- Utviklingen innen miljøforskningen
- Friluftsliv – en utredning fra Miljøverndepartementet
- Manglende prioritering av stråleproblemer i arbeidslivet.

LOs internasjonale avdeling

Internasjonal avdeling består av internasjonal sekretær/avdelingsleder, og tre saksbehandlere (hvorav en er bistandssekretær, en bistands- og en AIS-sekretær), samt en midlertidig ansatt saksbehandler/aksjonsleder for Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité aksjon Frihet for Sør-Afrika. I sammenheng med fornyelsen av rammeavtalen med NORAD om faglig utviklingshjelp, er det planen å tilsette to saksbehandlere på engasjement med bistandsarbeid som felt. Stillingen som oversetter ble ledig etter at Mirjam Nordahl gikk av med pensjon sommeren 1985, og er i ferd med å bli besatt. Det er fem kontormedarbeidere i avdelingen. En nyopprettet stilling som kontormedarbeider er i ferd med å bli besatt.

Internasjonal avdeling er sekretariat for AIS.

Den internasjonale faglige sommerskolen (kurs) saksbehandles av en medarbeider tilsatt i AOF, men vedkommende jobber i nær tilknytning til internasjonal avdeling.

Det er nært samarbeid mellom Norsk Folkehjelps internasjonale avdeling, som driver arbeiderbevegelsens nødhjelp og ren utviklingshjelp, og

LOs internasjonale avdeling. Internasjonal sekretær i LO er også formann i Norsk Folkehjelps internasjonale utvalg.

LO har i 1985 hatt tilsatt bistandsmedarbeider gjennom FFI i Indonesia. En norsk økonom er tilsatt ved den sørlige afrikanske faglige samarbeidsorganisasjon i Botswana. En representant for LO er nå arbeidsattasjé ved ambassaden i Brussel, en nordmann er etter forslag fra LO tilsatt ved Det europeiske faglige institutt i Brussel. Norsk Folkehjelps utekontakter (Sørlige Afrika og Mellom-Amerika) har også forbindelse med internasjonal avdeling i LO.

LOs juridiske avdeling

Ved avdelingen er det ansatt 9 jurister og 8 kontorfunksjonærer.

I 1985 innkom det 1068 nye saker hvorav 835 fra forbundene. Det er avsluttet 288 saker hvorav 101 oppsigelsessaker. Når det gjelder tariff-tvister for Arbeidsretten eller de lokale arbeidsretter, er 12 saker vunnet, 46 forlikt, 4 tapt og 19 avsluttet på annen måte.

Resultatet av oppsigelses- og avskjedssaker reist for domstolene er at 12 er vunnet, 61 er forlikt, 4 er tapt og 24 avsluttet på annen måte.

Antallet oppsigelses- og avskjedssaker er i år noe lavere enn de to foregående år. Mens antallet som kom inn til behandling i 1976 var 99, steg det til 200 i 1980 og 295 i 1984. I år har avdelingen mottatt 185 slike saker til behandling.

Personalavdelingen

Ved årsskiftet 1985 var det 157 stillinger ved LOs hovedkontor. Ved utgangen av 1984 var antall stillinger 155, en økning på 2 stillinger. I forbindelse med at kongressen utvidet antall tillitsvalgte fra 8 til 9 personer og at det ble opprettet en ny distriktssekretærstilling i Oslo/Akershus, vil stillingsrammen utvides med 2 personer. Vi har 18 distriktskontorer med 67 medarbeidere: 21 distriktssekretærer, 32 funksjonærer og 14 rengjøringsassistenter.

Videre har vi 4 medarbeidere ved våre offshorekontorer: 2 offshoresekretærer og 2 funksjonærer.

Ved Kårstøanlegget er det 1 sekretær og ved Mongstad en midlertidig sekretærordning.

Stillinger i alt for hovedkontor/distriktskontorer med offshorekontorene er 229.

I løpet av året har 6 gått av for aldersgrensen ved hovedkontoret.

Opplæringsvirksomheten for de ansatte ved hovedkontoret har vært viet stor interesse, og med tilbudet fra AOFs Personal- og Ledersenter har hovedtyngden av opplæringen omfattet EDB med grunnkurs, hovedprinsipp- og bruksområder, tekstbehandling, Alfa-regnskap og terminalarbeidsplassen. Det har også vært andre kurstilbud som introduksjonskurs, maskinskriving, norsk grunnkurs osv. med stor oppslutning fra de ansatte.

Når det gjelder våre pensjonister er det jevnlig møter i LOs Pensjonistlag som har en meget god virksomhet.

Det har vært tariffrevisjon og personalsjefen har deltatt i forhandlingsutvalget for LO/forbundene, hvor det bl.a. ble foretatt endringer i lønnsstigen for kontorsekretærene.

I løpet av året har det vært avholdt fire møter i vårt Arbeidsmiljøutvalg. Av store og omfattende saker kan nevnes ANUs handlingsprogram, nå er godkjent. Det har vært gjennomgang av plan for rømningsveier ved katastrofe, brann og lignende.

Arbeiderbevegelsens Bedriftshelsetjeneste, som ble etablert i 1984 driver en utstrakt virksomhet med forebyggende bedriftshelsearbeid. Alle nyansatte får tilbud om legeundersøkelse og de som er over 40 år vil bli innkalt med jevne mellomrom til helseundersøkelse. Det er ellers anledning til vanlig konsultasjon.

Personalsjefen, Knut Nilsen, er formann i AOFs Personal- og Ledersenter, Arbeiderbevegelsens Bedriftshelsetjeneste og Framfylkingens Venner, og medlem av Arbeidernes Bok- og Papirhandels styre, LOs Arbeidsmiljøutvalg, LOs forhandlingsutvalg og forhandlingsutvalget for LO/forbundene.

Informasjonsavdelingen

Det er i 1985 sendt ut 155 pressemeldinger. Dette er en kraftig økning i forhold til året før. Det skyldes i hovedsak LO-kongressen i mai og stortingsvalget i september. I tillegg til pressemeldinger er det utarbeidet en rekke artikler som er sendt fagbladene og massemedia. Det er videre avholdt en rekke pressekonferanser/pressefrokoster i 1985.

Intern informasjon er sendt ut med 10 nummer i et opplag på 130. Lo-avisa, som er et internblad for de ansatte, kom ut med 4 nummer i 1985. LO-klipp har kommet ut med 229 utgaver i løpet av året.

I 1985 er det avholdt to konferanser for distriktssekretærene. Som vanlig har vi hatt en omfattende materiellproduksjon. Av nytt materiell kan vi nevne:

- Kalender for 1986 er viet det nye handlingsprogrammet for LO.
- Nytt handlingsprogram for LO (1985-89).
- Nye vedtekter
- Vedtakene fra kongressen.
- Vedtekter for samorganisasjonene og retningslinjer for LOs samarbeidsorgan i fylkene.

I tillegg er det foretatt opptrykk og revidering av materiell. Informasjon, PR og materiellproduksjon i forbindelse med stortingsvalget lå også på et høyt nivå.

En ny videokassett om LO er utarbeidet. Forberedelser og gjennomføringen av kongressen i mai la beslag på store ressurser.

Informasjonsavdelingen er sekretariat for LOs medieutvalg. Dette er et område som vil kreve store ressurser i årene som kommer. Det gjelder ikke minst arbeidet overfor våre lokale organisasjonsledd.

LO-kongressen i mai vedtok at FAFO-rapporten «Så samles vi på valen» skal følges opp med tre nye delrapporter. Siden er det vedtatt å bestille en informasjonsundersøkelse i regi av MMI/FAFO.

LO har også i 1985 hatt besøk av en rekke skoleklasser. Temaer som står sentralt er:

- LOs oppbygging
- sysselsetting
- forholdet til DNA
- reformkrav
- internasjonalt arbeide
- tariffpolitikken m.m.

Vi er glad for denne kontakten med skoleverket. Vi kan på denne måten skape forståelse for det arbeide som LO driver.

Informasjonsavdelingen har hatt ansvaret for LOs høringsuttalelse når det gjelder NOU 1985: 11 TV 2. Dette arbeidet skal følges opp med en større mediekonferanse i 1986.

Informasjonsavdelingens medarbeidere er representert i en rekke komitéer og utvalg. Det gjelder blant annet:

- Styret i Tiden/Folkets brevscole
- Forbrukerrådet
- Norads rådgivende utvalg for informasjonsvirksomhet
- Rådet for kultursamarbeidet med utlandet (Utenriksdepartementet)
- LO's Kulturutvalg
- Rådet for Norges-informasjon (Utenriksdepartementet)
- «Kunst på arbeidsplassen»
- Rådet for Folkeferie

I sluttfasen av valgkampen ble det opprettet en informasjonssentral i LO. Den besto av informasjonsavdelingens faste saksbehandlere og informasjonssjefen.

Øivind T. Hansen ble tilknyttet informasjonsavdelingen i mars 1985. Han fikk forlenget sitt engasjement til etter valget. I tillegg ble Bjørn Sandnes og Tonje Houg engasjert for en kortere periode i forbindelse med valget. Bjørn Sandnes fikk senere forlenget sitt engasjement.

PERSONALMESSIGE ENDRINGER

Solveig Johansson har sluttet som informasjonssekretær i LO og tiltrådt tilsvarende stilling i Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Øivind T. Hansen er ansatt som ny informasjonssekretær i LO. Richard Trælnes har sagt opp sin stilling som informasjonssjef, og vil ved årsskiftet 1985/86 tiltre stillingen som LOs distriktssekretær i Vestfold.

Informasjonsavdelingen har i 1985 fått kontorfellesskap med organisasjonssekretæren, ungdomssekretærene og skolesekretæren. Dette skjedde etter at Fri Fagbevegelse flyttet inn i nye lokaler i 9. atasje.

LO's U-LANDSINFORMASJON

Informasjonsavdelingen har en egen medarbeider som arbeider spesielt med informasjon om utviklingsland og utviklingsproblemer. Inn under arbeidsområdet ligger informasjon om LO's faglige utviklingshjelp og virksomheten til Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS). Ordningen finansieres med støtte fra Departementet for utviklingshjelp/NORAD's informasjonskontor. I 1985 ble det gitt et tilskudd på kr. 650 000. Bevilgningen dekker lønn til informasjonssekretæren og ulike tiltak.

Det arrangeres egne kurs og ytes støtte til kurs og seminarer i fagbevegelsen om u-landsspørsmål. Informasjonssekretæren formidler foredragsholdere til møter og konferanser i og utenfor fagbevegelsen.

Det legges særlig vekt på formidling av stoff til LO-forbundenes fagblader. Således ble det arrangert egne reportasjereiser til Brasil, Argentina, USA og India i 1985. I tillegg ble det sendt to journalister til FNs Kvinnekonferanse i Nairobi som dekket konferansen for fagbladene.

Utgivelsen av AIS-BULLETIN fortsatte i 1985. Det ble utgitt et dobbeltnummer på våren og to ordinære numre på høsten. I tillegg ble det utgitt et spesialnummer om Sør-Afrika og situasjonen i det sørlige Afrika. Dette nummeret var samordnet med AIS-aksjonen for et fritt Sør-Afrika, og ble dessuten trykt som vedlegg til LO-Avisa Fri Fagbevegelse, Aktuelt Perspektiv og Arbeiderungdommen. Bladet fikk dermed en meget stor spredning med et samlet opplag på 130 000 eksemplarer.

Av materiell ellers ble det produsert en 60-minutters lyd-kassetts med tekst- og musikkinnslag om fagbevegelsen og u-landene. Kassetten ble laget til LO-kongressen, men benyttes også i kursammenheng. Det er desuten laget et større studiehefte om situasjonen i Sør-Afrika.

LO-aktuelt – Fri Fagbevegelse

Fri Fagbevegelse kom ut med 21 nummer i 1985, med et gjennomsnittlig sidetall på 20.

Avdelingen har bestått av redaktør Knut Ribbu, redaktør Jon Nilsen, redaksjonssekretærene Artur Bruflat og Odd Harald Røst, journalistene Britt Andreassen og Knut Hongrø, hospitantene Oddvar Saltnes og Tonje Houg og kontorfullmektig Erle E. Rogne.

Redaktør Knut Ribbu gikk av med pensjon 31.02.85, og Jon Nilsen tiltrådte redaktørstillingen 01.02.85.

Redaksjonssekretær Odd Harald Røst sluttet 28.02.85.

Britt Andreassen var engasjert som journalist/fotograf i perioden 12.02. – 31.12.85.

Fri Fagbevegelse hadde to hospitanter fra Ringsaker Folkehøgskole i 1985. Oddvar Saltnes var utplassert i 5 uker fra 01.03., hadde sommerjobb 05.05. – 21.06., startet sitt 1-årige hospitantengasjement 01.08. Tonje Houg var utplassert fra 07.10. – 01.11.

Erle E. Rogne tiltrådte som kontorfullmektig 01.10.

Sekretariatet vedtok 04.11.85 ansettelse av to journalister. Knut Hongrø tiltrådte 02.12. Sverre Fredheim tiltrer 10.02.86.

26.08. vedtok sekretariatet en omlegging av Fri Fagbevegelse til LO-AKTUELT Fri Fagbevegelse i magasinformat fra 01.01.86.

Den ansatte redaktøren blir ansvarlig for LO-AKTUELT etter redaktørplakatens prinsipper.

Sidetallet økes til 32 pr. nummer, og man tar sikte på 15 utgivelser pr. år. Magasinet trykkes på LWC-papir.

Det redaksjonelle innholdet i Fri Fagbevegelse var preget av virksomheten i Landsorganisasjonen.

Redaksjonen har lagt vekt på sysselsettingspolitikk, faglig-politiske spørsmål, sosiale forhold, arbeidsmiljø, yrkessykdommer og internasjonale emner, for å nevne noen områder.

Redaksjonssekretær Artur Bruflat deltok på en fagbladredaktørreise til Argentina, Brasil og USA i jan/feb.

Landsorganisasjonens Revisjonskontor

Landsorganisasjonens Revisjonsutvalg besto fram til Kongressen av følgende:

Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (formann), Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge, Wenche Paulsrud, Norsk Jernbaneforbund.

Varamedlemmer:

Rolf Kaldahl, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Ingeborg Jacobsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag.

Rolf Kaldahl har hele perioden møtt i stedet for Wenche Paulsrud.

Etter Kongressen består utvalget av:

Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge (formann), Rolf Kaldahl, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Margot Kvalvik Sæter, Norsk Kommuneforbund.

Varamedlemmer:

Wenche Paulsrud, Norsk Jernbaneforbund, Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag, Håkon Nilsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Kontoret beskjeftiget ved årets utgang foruten revisjonssjefen to registrerte revisorer og seks revisjonsmedarbeidere. Personalet har vært det samme gjennom hele året.

Arbeidsområdet ved utgangen av 1985 omfatter regnskapene til:

Landsorganisasjonen i Norge, herunder distriktskontorene

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS)

LO – NORAD-midlene

Den norske fagorganisasjons Pensjonskasse

Folkets Hus Fond

Folkets Hus Landsforbund

Tårnbygget

A/S Idékommunikasjon

Fagorganisasjonens Stønadskasses Fond

Fagbevegelsens institutt for forskning, utredning og

dokumentasjon (FAFO)

LOs Opplysnings- og Utviklingsfond

Norsk Pensjonistforbund

Handel og Kontors Fellesforening i Oslo

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets stedlige styre i Oslo

EDB – Interessentskapet

Statstjenestemannskartellet

Statstilsattes Hus $\frac{4}{5}$

Norsk Arbeiderpresse 4/5
Arbeidslivets Komité mot Alkoholisme og Narkomani (AKAN)
Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole
A/L Studiesentralen for sjøfolk
Skandinavisk Transportfederasjon
A/L Folkets Hus

Videre reviderer kontoret samtlige fagforbund med underregnskaper og næringsvirksomheter.

Strangel står også som revisor for Lavlønnsfondet og Samarbeidsrådet LO – N.A.F.

Kontoret har i tillegg hatt en del spesialoppdrag, bl.a. kontroll i flere av forbundenes avdelinger.

Kontoret har også stilt forelesere til disposisjon i forbindelse med kurser i revisjon og regnskapsføring.

Arne G. Strangel har vært varamedlem i Ettersynskomiteén for Norges Banks hovedsete.

LOs økonomiske avdeling

I 1985 har det ved avdelingen vært ansatt fem økonomer. Juul Bjerke er leder for avdelingen.

Økonomisk avdeling utfører en rekke faste oppgaver. Hver måned blir det utarbeidet oversikter over medlemstallet, sammensetning og fordeling i Landsorganisasjonen og tilsluttede forbund og ulike typer oversikter over den økonomiske utvikling i samfunnet. Avdelingen samler og utarbeider oversikt over inngåtte tariffavtaler foran hvert lønnsoppgjør.

Avdelingen har utgitt publikasjonen «Økonomisk Informasjon» i et opplag på 4 000, med lønnsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og annet aktuelt statistisk stoff. Publikasjonen er fra nyttår besluttet innstilt. I stedet vil Økonomisk avdeling presentere økonomisk stoff i det nye «LO Aktuelt – Fri Fagbevegelse».

Avdelingen har utformet utkast til uttalelser fra LO i en rekke saker. Videre har en arbeidet med utredninger og beregninger som grunnlag for LO's standpunkter i en rekke spørsmål, først og fremst av økonomisk-politisk karakter. Avdelingen har også foretatt beregninger og andre utredninger etter henvendelser fra forbundene og andre institusjoner.

Avdelingens medarbeidere har representert LO ved ulike møter knyttet til internasjonalt samarbeid, i første rekke NFS, Euro-LO, TUAC og EFTA.

En har også i betydelig utstrekning representert LO i utvalg og råd av ulike slag, noe som er beskrevet i de etterfølgende avsnitt.

Juul Bjerke har vært medlem av DNA's Økonomisk-politiske utvalg og har møtt i LO's Inntektspolitiske utvalg. Han har vært medlem av Auken-gruppen (samarbeidsgruppe om økonomisk politikk av nordiske LO og de sosialdemokratiske partier). Han har vært nestformann i styret for Industriøkonomisk Institutt, medlem av Det Tekniske Beregningsutvalg og medlem av Hovedstyret i Norges Bank.

Øistein Gulbrandsen har vært rådgiver i Det Tekniske Beregningsutvalg, medlem av styret i Eksportrådet, medlem av Rådet for Garantiinstituttet for Eksportkreditt og Rådgivende komité for Energiforskning og Antidumpingsutvalget. Han har vært sekretær for LO's Inntektspolitiske utvalg, medlem i LOs skatteutvalg, medlem i DNAs økonomisk-politiske utvalg og DNA's Skatteutvalg. I internasjonal sammenheng har han vært medlem av Auken-gruppen og bl.a. representert LO i NFS, EFS og TUACs økonomiske arbeidsgrupper.

Per Brannsten har vært medlem av Priserådet, Distriktenes Utbyggings-fonds råd, Arbeidsdirektoratets styre og Lokaliseringsutvalget. Han har vært sekretær for LOs utvalg for Arbeidsmarkedspolitikkk – offentlig og privat tjenesteyting.

Stein Reegård har vært medlem av en arbeidsgruppe for den skattemessige behandling av fusjoner m.v. Han har vært sekretær for LOs Skatteutvalg og LOs Fiskeriutvalg, og vært leder av en intern arbeidsgruppe som har utredet aksjemarkedets virkemåte. Han har vært LOs representant i EFTA-sammenheng og LOs representant i et NFS-utvalg om «Tjenestesamfunnets utvikling».

Arnulf Leirpoll har vært medlem av NFS' Industripolitiske arbeidsgruppe, Budsjettnemnda for jordbruket og Statistisk Sentralbyrås Rådgivende utvalg for konsumprisindeksen. Han har vært sekretær for LOs utvalg for Industri, Olje og Energi og medlem av Handelsdepartementets Rådgivende utvalg for handelspolitiske spørsmål.

Økonomisk avdeling har hatt følgende høringsuttalelser i 1985:

- NOU 1984: 21 A – Statlig næringsstøtte i distriktene.
- NOU 1984: 22 – Personbeskatning
- NOU 1985: 5 – Skattelegging av diettgodtgjørelser.
- Konkurransvilkår og konkurranseflater i godstransportmarkedet.
- Samordning av dagpenger under arbeidsløshet.
- Nye regler for beskatning av kommandittelskaper.

LOs faste utvalg

SEKRETARIATETS RÅDGIVENDE FINANSKOMITE

SRF har i 1985 bestått av:

Svein-Erik Oxholm, Landsorganisasjonen, leder
Leif Haraldseth, Landsorganisasjonen, til 4/11-85
Evy Buverud Pedersen, Landsorganisasjonen, fra 4/11-85
John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge
Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag

Varamedlemmer:

Harald Sjom, Norsk Jernbaneforbund
Margot Kvalvik Sæther, Norsk Kommuneforbund
Knut Endreson, Landsorganisasjonen, sekretær

Komiteen er opprettet med det formål å komme fram til en felles holdning i større finansielle spørsmål av betydning for LO og forbundene.

I 1985 har komiteen behandlet blant annet følgende saker:

LO-kontingenten 1985, Operasjon Utøya, bevilgning Arbeiderbevegelsens Arkiv, lån Folkeferie Holding A/s, Norsk Folkehjelps økonomi og diverse søknader om bevilgninger.

Komiteen har avholdt 5 møter i 1985.

LOs UTVALG FOR ARBEIDSMARKEDSPOLITIKK – OFFENTLIG OG PRIVAT TJENESTEYTING

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

Yngve Hågensen, LO, formann, Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Sidsel Bauck, Handel og Kontor, Odd Bach, Transportarbeiderforbundet, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag, Roald Åsen, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Kjell Johansen, Norsk Kommuneforbund, Anders Renolen, Den Norske Postorganisasjon. Per Brannsten, LO, er sekretær for utvalget.

I 1985 har utvalget hatt ett møte. Bl.a. har utvalget drøftet statsbudsjettet og arbeidsmarkedssituasjonen, LOs handlingsprogram 1985 – 89 og dagpenger ved permittering.

LOs UTVALG FOR ARBEIDSLIVSUTVIKLING

Utvalget er LOs rådgivende organ i spørsmål knyttet til arbeidsmiljø (herunder arbeidstidsspørsmål), teknologi, forskning og utdanning.

Utvalget skal på grunnlag av LOs Handlingsprogram, spesielt avsnittene om «Miljø og helse», «Fagbevegelsen og forskning» og «Utdanning og arbeid», uttale seg om hvordan arbeidet med disse vedtakene bør følges opp i kongressperioden.

Det har i 1985 vært holdt fem møter.

Utvalgets sammensetning:

Jan Balstad, Harald Øveraas, Kåre Hansen, Arthur Svensson, Torger Oxholm, Bjørn Johansen, Roar Helgesen, Erling Oen, Kjell Christoffersen og Svein Morgenlien.

LOs UTVALG FOR FAMILIEPOLITIKK OG LIKESTILLING

Utvalget hadde i 1985 frem til LO-Kongressen følgende sammensetning: Harriet Andreassen, LO, leder, Evy Buverud Pedersen, LO, sekretær, Jorun Christensen, LO, Per Knutzen, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Jan Dybvik, Den Norske Postorganisasjon, Stener Syvertsen, Norsk Grafisk Forbund, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, Else Moe, Norsk Kommuneforbund, Esther Kostøl, Statstjenestemannskartetlet, Trond Rostad, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Aase Morin, Norsk Barnevern-pedagogforbund.

Nytt utvalg for Kongressperioden 1985 – 89 fikk følgende sammensetning: Esther Kostøl, LO, leder, Jorun Christensen, LO, sekretær, Stener Syvertsen, Norsk Grafisk Forbund, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, Roar Vatnebryn, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Else Akselsen, Norsk Kommuneforbund, Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Jan Dybvik, Den Norske Postorganisasjon, Hans Øverby, Statstjenestemannskartetlet, Heidi Kvernevik, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Kjell Ivar Iversen, Norsk Barnevern-pedagogforbund.

Utvalget hadde i 1985 9 møter og behandlet 61 saker.

Det er i løpet av året behandlet og avgitt uttalelser om: Stortingsmelding nr. 50 om familiepolitikken og nr. 69 om tiltak og virkemidler i likestillingspolitikken.

Under debatten om statsbudsjettet ble også følgende krav innen helse- og sosialsektoren sendt til sosialkomiteén fra LO og forbundene:

- om utvidelse av den lønnede svangerskapspermisjon til 30 uker
- om at fedres omsorgspermisjon ved fødsel blir med lønn
- om at foreldre med alvorlig syke barn får fri med lønn utover de lovbestemte 10 dager
- om at det bygges 10 000 nye barnehageplasser og at det gis økt driftstilskudd

Utvalget har fortsatt arbeidet med de prioriterte oppgavene:

- sysselsetting for kvinner og ungdom
- gjennomføring av lokale likestillingsavtaler
- økt representasjon av kvinner i offentlige styrever, utvalg o.l. og fagbevegelsens organer

Søkelyset har vært rettet mot den økte bruk av deltid og deltidsansattes rettigheter. På bakgrunn av forslag til deltidsavtale av 1981 og dagens forhold, ble brosjyre til 8. mars utarbeidet.

Det arbeides med gravide kvinners problemer i helsefarlig arbeid av forskjellig art.

Utvalget har gjennomgått innkomne forslag til LO-Kongressen, forslag til endringer av Vedtekter og Hovedavtalen mellom LO og N.A.F., og nytt Handlingsprogram for perioden 1985 - 89.

Kongressens vedtak på området familiepolitikk og likestilling gir mulighet til økt aktivitet.

Utvalgets forslag til endringer i Hovedavtalens rammeavtale I og VI ble i det vesentlige godkjent i forhandlingene med N.A.F.

Mandat for LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling sentralt og i fylkene av 1976, er endret.

På Frie Faglige Internasjonales 4. verdenskvinnekonferanse i Madrid hadde norsk LO og forbundene 16 representanter. Konferansen var en oppsummering av kvinnetiåret når det gjaldt den faglige virksomheten. 15 afrikanske kvinner var samlet på en ukes seminar på Sørmarka for forberedelse til Madridkonferansen.

På FN's kvinnekonferanse i Nairobi representerte Evy Buverud Pederesen norsk LO.

Utvalget arrangerte nordisk seminar for fagforeningskvinner på Leangkollen.

En rekke kurs, konferanser og møter, også fellesutvalgsmøter, har vært holdt i regi av utvalgene i fylkene med midler bevilget av LO. Ett eller flere arrangementer har vært holdt i følgende fylker: Oppland, Hedmark, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Det er foretatt reoppnevning av utvalgene i fylkene for den nye kongressperiode, og mange av dem er kommet i gang med god aktivitet.

LOs FISKERIUTVALG

Utvalget ble opprettet i 1985 og har Hans Nordahl Jensen som leder. Utvalget består ellers av: Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Birger Blomkvist, Norsk Kjemisk Industriarbeider-

forbund, Per Ulriksen, Norsk Transportarbeiderforbund, Henrik Åsarød, Norsk Sjømannsforbund, Sture Arntzen, Handel og Kontor, Odd Pedersen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, Arnt-Otto Arntzen, Norsk Tjenestemannslag, Alf Bjørnø, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, og har hatt Stein Reegård, Økonomisk avdeling i LO, som sekretær.

Utvalget har i samarbeid med DNA og AOF arrangert et seminar om Fiskeoppdrett. En har startet arbeidet med å gi fagbevegelsen en sterkere posisjon i forhold til utformingen av norsk fiskeripolitikk. I den forbindelse er det gjort henvendelser til Norges Fiskarlag, Fiskeridepartementet, og andre interessegrupper i fiskeripolitikken.

Med utgangspunkt i LOs handlingsprogram for 1985 – 89 arbeides det også med å få til en utredning om styrings- og organisasjonssystemet i fiskerisektoren.

LOs UTVALG FOR INDUSTRI, OLJE OG ENERGI

Fram til Kongressen i mai 1985 har utvalget hatt følgende sammensetning: Tor Halvorsen, LO (formann), Ole Knapp, LO, Jan Balstad, LO, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Henrik Åsarød, Norsk Sjømannsforbund, Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund, Anton Solheim, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Lars A. Myhre, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund, Arnulf Leirpoll, økonomisk avdeling LO, har vært utvalgets sekretær.

Utvalget har ikke hatt møter i 1985. Et nytt utvalg for kongressperioden 1985 – 89 er under oppnevning.

INNTEKTSPOLITISK UTVALG

Utvalget er ett av LOs to faste utvalg. Det er et rådgivende organ for Sekretariatet i inntekts- og tariffpolitiske spørsmål. På grunnlag av handlingsprogrammet og andre kongressvedtak skal det uttale seg om prinsipielle spørsmål og enkeltsaker.

I 1985 som i tidligere år, har utvalget i særlig grad arbeidet med forberedelsene til tarifforhandlingene. Det forberedte Sekretariatets innstilling til Representantskapet om retningslinjene for tarifforhandlingene i 1985 og dessuten de konkrete kravene.

Etter Kongressen fikk utvalget følgende sammensetning:

Tor Halvorsen, leder, Leif Haraldseth, Esther Kostøl, Ole Knapp, Yngve Hågensen, Odd Isaksen, Kåre Hansen, Lars Skytøen, Einar Hysvær, Dagfinn Habberstad, Liv S. Nilsson, Nils Totland. Dessuten deltar ledere for Juridisk og Økonomisk avdeling i LO. Øistein Gulbrandsen er sekretær for utvalget.

KRIMINALPOLITISK UTVALG

Kriminalpolitisk arbeidsgruppe besto inntil Kongressen av: Harriet Andreassen, Kjell Samuelsen, Ellinor Bjarkøy, Odd Alnæs, Margit Glomm, Einar Engseth, Arne Løken, Per Lilleengen, Marianne Øen, Reidar Albertsen og Kai Ekanger.

Kriminalpolitisk arbeidsgruppe har i flere møter behandlet spørsmålet om LOs langsiktige innsats for å forebygge kriminalitet og for å hjelpe straffedømte tilbake til samfunnet når straffen er sonet. Gruppen utarbeidet før Kongressen tekstbidrag til Handlingsprogrammet om disse spørsmål.

Kriminalpolitisk arbeidsgruppe har drøftet mulige tiltak LO kan foreta gjennom sin representant i Det kriminalitetsforebyggende råd. LO er representert ved Kai Ekanger som medlem og Harriet Andreassen som varamedlem av rådet.

Etter Kongressen har Kriminalpolitisk utvalg fått følgende sammensetning: Evy Boverud Pedersen, Kai Ekanger, Roar Øvrebø, Petter Pettersen, Ellinor Bjarkøy, Odd Alnæs, Margit Glomm, Magne Johannessen, Randi Gjerdrum, Berit Furøy og Hans Irmann-Jacobsen.

Utvalget påbegynte sitt nye arbeid med en bred gjennomgåelse av kriminalpolitiske spørsmålsstillinger.

LOs INNVANDRERUTVALG

Innvandrerutvalget, som er et rådgivende organ for LOs sekretariat i spørsmål knyttet til innvandringspolitikk og prinsipielle spørsmål når det gjelder innvandrernes vilkår i Norge, har hatt ett møte før Kongressen i mai.

Arbeidsutvalget, som består av medlemmer fra Innvandrerutvalget med 6 norske og 3 innvandrerepresentanter, har hatt 3 møter før Kongressen.

Saker som har vært behandlet:

- Midlertidig arbeidstillatelse for asylsøkende
- Utkast til FN-konvensjon om fremmedarbeideres rettigheter - LOs uttalelse
- Forslag til LOs Handlingsprogram
- Forslag til LO-kongressen om innvandrerspørsmål.

LO-brosjyren om medlemskap, utgitt på fire språk, ble distribuert og brukt på konferanser og seminarer.

Det ble også laget et særtrykk om innvandrere i LO-avisa som ble sendt til samorganisasjonene. Det er også laget et foredrag med overheads om samme tema som er tilbudt samorganisasjonene til bruk ved kurser og konferanser.

Representanter fra arbeidsutvalget har deltatt på kurs og konferanser som har behandlet innvandrerspørsmål.

Etter Kongressen er forbundene anmodet om ny-oppnevning av sine representanter til Innvandrerrutvalget. Denne prosessen har tatt noe tid, slik at det ikke ble avholdt møter i annet halvår.

Utvalget hadde ved utgangen av året følgende medlemmer:

Esther Kostøl, leder, LO, Eidar Trulsen, sekretær, LO, Kai Ekanger, LO, Knut Westgård, Norsk Arbeidsmandsforbund, Solveig Johansson, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Per Klausen, Handel og Kontor i Norge, Bjørn Kjølstad, og Mikael Tesfagiorgis, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Helga Trulsrud, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Liv Undheim og Milan Stefanac, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Torild Olufsen, Norsk Kommuneforbund, Guri Pahle Glad, Norsk Musikerforbund, Torbjørn Dahl og Juan Romero, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb., Anna Aabø, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund, Sverre Andresen og Raminder Singh, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Steven Meglitsch og Emrullah Gursel, Skolenes Landsforbund, Morten Mjelve, Norsk Sosionomforbund, Marit Nybakk og Mohammed Javid, Norsk Tjenestemannslag, Aslak Leesland, Arbeidernes Opplysningsforbund, Rigmor Dahl, Norsk Folkehjelp.

LOs KULTURUTVALG

Utvalget har i 1985 hatt denne sammensetning: Liv Buck, LO – leder, Odd Harald Røst, LO – nestleder.

Oppnevnt av forbundene:

Norsk Musikerforbund	– Sigurd Lønseth
Norsk Tjenestemannslag	– Georg Lieungh
Norsk Papirindustriarbeiderforbund	– Jens Petter Jensen
Norsk Arbeidsmandsforbund	– Sven Pettersen
Norsk Kommuneforbund	– Aud Ljødal

Samarbeidende organisasjoner:

Folkets Hus Landsforbund	– Gunnar Andersen
Tiden Norsk Forlag	– Trygve Johansen
Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek	– Arne Kokkvoll
Arbeidernes Opplysningsforbund	– Aage Søgård
Aktuell Kunst	– Tore Flesjø/Widar Fossum
Teatersentralen i Oslo	– Odd Rune Wivegh
Arbeidernes Ungdomsfylking	– Bjarne H. Christiansen
Framfylkingen	– Torgeir Bøhn
DNA's Kulturutvalg	– Bjørn Granum
Norsk Skuespillerforbund	– Roy Bjørnstad

Arbeidernes Opplysningsforbund er kulturutvalgets sekretariat. Gunnar Gregersen har vært utvalgets sekretær i 1985.

Utvalgets økonomiske ramme for 1985 var i h.t. Sekretariatets vedtak kr 550 000,-. Utvalget hadde søkt om kr 650 000,-

Av tiltak som er støttet økonomisk kan nevnes:

LO's Kulturkonferanse, Storzartz Leirskole, LO/FAFOs kulturkonferanse om «Kultur og Sysselsetting», Norsk kulturkampanje i Sverige, Nordisk faglig kulturkonferanse, Danmark, Folkets Hus Landsforbunds kulturkonferanse, Dombås, Kulturturné på arbeidsplasser i Nord-Trøndelag, Kulturkonferanse om kulturaktiviteter knyttet til bygging av rørransportsystem til Sture i Øygarden, Utvikling av kulturplan for Vats i forbindelse med plattformbygging, Utarbeidelse av organisasjonsrapport om virksomheten i forbindelse med Kårstø-utbyggingen, Produksjon (forsøksvirksomhet) av informasjonsprogram til bruk på Kårstø, Utredning og oppfølgingsarbeid med Faglig plan for kulturarbeid ved større anlegg (engasjementstilling $\frac{3}{4}$ år), forsøksprosjekt med arbeidsplassbibliotek, Filmprosjekt m/Dag Lutro om Marcus Thrane, Skulptur Marcus Thrane – Drammen gamle Rådhus, Framfylkingens barnekultur-festival på Røros., Støtte til AUFs teaterarbeid i lokalsamfunnet, Arbeiderdagene i Tromsø 1985, Storsteinnes i Balsfjord, Bevaring av arbeiderboligen «Reinlyst» i Levanger, Kulturarrangement i forbindelse med at den første Sosialistiske Aftensskole ble stiftet i Oslo i 1909, Jubileumsberetninger: Trondheim Samorganisasjon og Voss Samorganisasjon.

Konferanser og møter

Kulturutvalget har avholdt i alt 7 utvalgsmøter i 1985.

LO-organisasjonenes nordiske kulturkonferanse ble avviklet på Højstrup Gård utenfor København i tiden 24. – 28. juni. Konferansen drøftet en lang rekke saker av betydning for det felles faglige kulturarbeid i Norden og vedtok en uttalelse hvor man henleder oppmerksomheten på de kulturelle og kunstneriske spørsmålenes betydning. Konferansen vedtok å opprettholde ordningen med årlige felles nordiske samarbeidskonferanser innen LO-organisasjonene. Konferansens uttalelse ble avsluttet med at det var deltakernes oppfatning at LO-organisasjonene i Norden skal og må være den drivende kraft i realiseringen av de vilkår som skal danne bakgrunnen for menneskets rikere liv, hverdag, ferie og fritid.

LO's egen kulturkonferanse ble avviklet i Levanger i dagene 19. – 21. november. I alt deltok 34 representanter.

Følgende ble behandlet på konferansen: Besøk ved Nord-Trøndelag teaterverksted i Verdal via Fallstadskogen, orientering om amatørteaterarbeid i Nord-Trøndelag v/teaterkonsulent Roar Tromsdal og ordfører i Verdal Ola G. Tromsdal, vilkår og arbeidsmuligheter for det lokale kulturliv i fylke og kommune v/representanter for fylkets kulturadministrasjon i

Nord-Trøndelag, kartlegging av sosiale og kulturelle forhold knyttet til innføring av oljevirksomheten v/sjefsingeniør Vidar Natvig, faglig arbeid med relasjon til kulturarbeid på arbeidsplassene v/Gunnar Gregersen, utvikling av kultursamarbeidet på arbeidsplassen, konkrete arbeidsoppgaver med kulturarbeid på arbeidsplassen, Arbeidsplassbibliotek v/ Anders Eriksen, Statens Bibliotektilsyn, kunstutstillingen v/Widar Fossum, amatørteaterarbeid og kulturprogram v/Finn Olsen, kulturarbeidet på større anlegg v/Øystein Hagen, strategi for økt kulturarbeid i fagforeninger og på arbeidsplassen v/Liv Buck.

Kulturutvalget er representert i følgende utvalg/komitéer: DNAs utvalg for kultur og kulturarbeid, Komitéen for utsmykking av LO-skolen Sørmarka, UDs råd for kulturelt samarbeid med utlandet, Norsk Kulturråds utvalg for teknikk og industrihistoriske minner, Styret for Stiftelsen Industriarbeidermuseet, Det offentlige utvalget som har utredet Norges offisielle kulturseminar med utlandet, NOU:12 1985, Utvalget som utreder arbeidsplassbibliotek.

Alf Frotjold er representert i Statens Museumsråd med Gunnar Gregersen som varamedlem. Berit Sivertsen, Norsk Kommuneforbund representerer LO i Statens Bibliotektilsyn – Riksbibliotekjenesten – utvalget for Folkebibliotekene. Berit Nilsen, Norsk Tjenestemannslag er varamedlem til Statens Bibliotektilsyn – Riksbibliotekjenesten – utvalget for fag- og forskningsbiblioteker.

Av saker som har vært behandlet i LO's Kulturutvalg nevnes:

En hovedsak i utvalgets arbeid i 1985 har vært arbeidet med kulturarbeid ved større anlegg. I samarbeid med AOF er det engasjert en sekretær i stilling på $\frac{3}{4}$ år. Det er igang aktivt kulturarbeid på anleggene ved Mongstad, Kårstø og Jostedal. Arbeidet i forbindelse med LO-kongressen, både med handlingsprogrammet og åpningsprogrammet til kongressen, har vært viet stor oppmerksomhet i utvalgets møter i første del av 1985.

I forbindelse med revisjon av Hovedavtalen mellom LO/N.A.F. utarbeidet utvalget utkast til en egen tilleggsavtale om kultur på arbeidsplassen. Dette lot seg ikke gjennomføre ved forhandlingene i 1985, men en fikk inn en tilføyelse om kulturelle aktiviteter i § 4 – protokolltilførsel. Uttalelse om vern av gamle håndverk, behandling av ny lov om folkebiblioteker, arbeidet med reising av husmannsplass på Maihaugen, utredning om kultursamarbeidet med utlandet, sysselsettingstiltak i Norden for ungdom på kulturområdet, forslag til TV-produksjonsfond, en rekke kulturavtaler med utlandet, Norsk Kulturråds barnebokproduksjon, utredning av forskningsvirksomhet med arbeidsplassbibliotek m.m.

Norsk Kulturkampanje i Sverige. Det svensk/norske samarbeidsfond. Foreningen Norden arrangerte våren 1985 en norsk kulturkampanje i Blekinge. I den anledning inviterte svensk LO til et faglig kulturseminar mellom Norge og Sverige i dagene 27. – 28. mars i Karlskrona. Konferansen tok for seg kulturarbeid på arbeidsplasser, samt hvordan den faglige kulturutveksling i Norden skal utformes. En utveksling som også angår medlemmene og ikke bare tillitsvalgte. Fra norsk side ble det orientert om arbeidet som gjøres med kulturarbeid ved større anlegg.

LOs MEDIEUTVALG

LOs medieutvalg har i 1985 hatt følgende sammensetning:

Richard Trælnes, LO, leder

Kolbjørn Aune, LOs fagbladforening

Martin Haugseng, Kommuneforbundet

Svein-Tore Sigvaldsen, Statstjenestemannskartellet

Åse Kleveland, Musikerforbundet

Magne Thorvaldsen, Teleorganisasjonene

Jon Ivar Nålsund, Jern- og Metall

Erik Olaussen, Grafisk

Konrad Antonsen, NTL, har fungert som utvalgets sekretær

Øivind T. Hansen, LOs informasjonsavdeling, har fra april deltatt i utvalgets møter som saksbehandler i mediespørsmål i LO.

Det er i løpet av 1985 holdt fem møter hvor utvalget har behandlet 16 saker.

Av større saker som er blitt behandlet kan nevnes:

Innstilling overfor Sekretariatet i LO om tildeling av oppstartingsstilskott til nærradio/TV-drift. I 1985 kom det inn 17 søknader, 11 av disse er blitt behandlet og har fått positivt tilsagn om støtte. Sekretariatet i LO vedtok i møte 21.1.85 en bevilgningsramme på 200 000 kroner til dette formålet.

Uttalelse om NOU 1985: 11–TV2

Delundersøkelse om informasjonsarbeidet i LO og fagforbundene i regi av FAFO/NMI. Arbeidet starter for fullt i 1986.

LOs organisasjonsundersøkelse, orientert ved daglig leder i FAFO, Terje Røed Larsen. Dagens informasjonsteknologi, orientering ved teknisk sjef Nils Bull, Televerket. FAFO-undersøkelse «Så samles vi på valen» ved forskningsleder Gudmund Hernes, FAFO. Orientering om mediesenteret, interimstyrets arbeid ved Richard Trælnes, LO.

LOs OLJEKARTELL

Oljekartellet består av:

- Norsk Olje og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF)
 - Norsk Arbeidsmandsforbund (NaF)
 - Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer (NFATF)
 - Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (NBIF)
 - Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund (NEKF)
 - Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund (NJMF)
 - Norsk Sjømannsforbund (NSF) assosiert medlem.
- Oljesekretær i perioden har vært Jan B.M. Strømme.

Sammensetningen i Oljekartelletts styre har i beretningsperioden vært:

Ole Knapp (formann), LO

Jan B.M. Strømme (sekretær), LO

Svein Fjæstad, LO, avløst av Bjørn Willadssen, LO

Bjørn Kolby, LO

Ragnar Fanebust, NOPEF, avløst av Lasse Jahnsen, NOPEF

Anders Bjarne Rodal, NaF

Magnus Midtbø, NFATF, avløst av Hans J. Eriksen, NFATF

Magne Brekstad, NBIF

Kåre Haga, NEKF

Svein Muffetangen, NJMF

Edmund Gjennestad, NSF

Møter i Oljekartelletts styre

Oljekartellet avholder månedlige styremøter. I beretningsperioden har det vært avholdt 11 møter, idet det i sommermåneden juli ikke har vært avholdt styremøte.

Tillitsmannskonferansen

Det har vært avholdt en stor tillitsmannskonferanse for tillitsmenn offshore.

Tillitsvalgte fra samtlige felt, både i produksjon og utbygging var tilstede.

Representasjon/presentasjon av Oljekartellet

Det har vært avviklet en rekke møter i forskjellige departementer og direktorater i tillegg til at man har representert Oljekartellet på seminarer og konferanser samt foreninger og informasjonsvirksomhet i forskjellig sammenheng. Oljekartellet har også vært fast representert ved forskjellige offentlige utvalg samt styringskomité for offentlig forskning i forbindelse med offshoreaktiviteter.

Styremedlemmer har vært trukket inn ved søknadsbehandling av prosjekter med offentlig støtte.

Oljekartellutvalget i Nord-Norge

Oljekartellutvalget i Nord-Norge har avholdt ett styremøte i beretningsperioden. Forbundene er imidlertid involvert i løpende aktuelle spørsmål gjennom sin forbundsrepresentasjon i forskjellige møter, aktiviteter, uttalelser osv. Særlig på samorganisasjonsnivå og i fylkesorganene blir mange oljepolitiske spørsmål drøftet i den nordlige landsdelen.

Det har vært et særlig engasjement i forhold til virksomheten på sokkelene. Samtlige oljeselskaper har presentert sine planer for Oljekartellutvalget og sammen med øvrige organisasjoner blir det krevet større aktivitet i nord. Denne saken er oversendt Landsorganisasjonen til behandling ved utløpet av beretningsperioden.

Sentrale faglig-politiske spørsmål

Det har i beretningsperioden ikke vært noen egne saker av faglig-politisk karakter som har blitt formelt behandlet gjennom uttalelser. Likevel har man engasjert seg i spørsmål om Statoils etablering i utlandet, både når det gjelder leteaktivitet og oppkjøp av raffineri i Sverige. Man har her støttet Statoils planer.

Sentrale organisatoriske spørsmål

I hver beretningsperiode fra 1981 har spørsmålet om vernetjenesten offshore stått sentralt. 1985 har vært et år hvor det har blitt betydelig forgang i denne saken. Etter flere års påtrykk ble det endelig tatt initiativ fra det offentlige hvor oljeselskapene ble pålagt et samarbeide med organisasjonene for å finne frem til et organisasjonsmønster for vernetjenesten.

Dette ble dårlig fulgt opp av oljeselskapene og Oljekartellet rapporterte derfor tilbake til Oljedirektoratet at man ikke kunne se at problemet lot seg løse uten at det ble gitt pålegg om å følge forslaget fra Oljekartellet av 1981.

Dette ble fulgt opp av Oljedirektoratet senhøstes og ved utgangen av beretningsperioden foreligger det pålegg til oljeselskapene som skal effektureres i 1986.

Ved utløpet av perioden har det vært arbeidet overfor Philips Petroleum Company Norway for å få til en forbedring av tillitsvalgtes arbeidsforhold på Ekofisk. Dette arbeidet vil bli forsøkt videreført i neste periode.

I forbindelse med de nye feltene som står for tur, Gullfaks og Oseberg, vil det bli satset spesielt mot å etablere tillitsmannsordninger i en tidlig fase.

Både på Kårstø, Mongstad og Sture har det i perioden vært god fram-

drift i LO-utvalgene og det er etablert gode forhold på de to sistnevnte nye anlegg.

Organisasjonssituasjonen på norsk Kontinentalsokkel

Organisasjonssituasjonen på sokkelen er fortsatt labil. Tilslutningen til OFS har ikke endret seg vesentlig, men samtidig har OAF ekspandert ved at de ansatte på Statoils stigerørplattform 16/11S har dannet en egen klubb (SAK – Statoil Ansattes Klubb). Likeledes har man for Gullfaks fått samme organisatoriske utvikling, hvilket betyr at NOPEF her har sterk konkurranse.

Innen de øvrige forbundsområdene er det urolig i NBIF's rekker. OAF arbeider derfor med å etablere et eget forbund for kontraktøransatte av alle kategorier som ikke kan få tilslutning til OBF eller CAF. Ved utgangen av beretningsperioden har det imidlertid ikke skjedd noe konkret.

Utviklingen innen NSF's organisasjonsområde er at ROF fortsatt holder stand. Tilgangen til NSF har økt, men mange står også uorganisert.

Medlemstallet i NOPEF har økt i hele perioden, men det er ikke oppnådd noe gjennomslag av betydning hos de operatør-ansatte i OAF-områder. På land står NOPEF sterkt i oljeselskaper, mens de offshore må dele medlemmer med OBF og CAF. NJMF's posisjon offshore er sterk og er således det området som organisatorisk er det mest stabile innen LO på sokkelen.

Offshorekontorene og samarbeidsutvalgene

Forholdene ved offshorekontorene er endret ved at Stavanger-kontoret er blitt redusert med en offshoresekretær fra mai/1985. For resten av perioden har det vært i gang et forsøk med drift basert på noe hjelp fra Bergens-kontoret.

Ekofisk

Det har ikke lyktes å etablere noe fast Samarbeidsutvalg i perioden. Fram mot en avklaring baserer man seg på kontaktpersoner.

Valhall

Samarbeidsutvalg er etablert og aktiviteten har tatt seg noe opp. Det arbeides med å styrke ordningen vis a vis operatøren.

Frigg/Heimdal

Det har vært arbeidet med etablering av Samarbeidsutvalg basert på samordning av Frigg og Heimdal. Operatøren har imidlertid ikke vært særlig villig til å drøfte disse spørsmålene med Oljekartellet.

Ula

Samme ordning, basert på klubben hos hovedentreprenør som på Heimdal, har vært praktisert under konstruksjonsarbeidet. Avtale om dette er inngått med operatøren.

Odin

Samarbeidsutvalg er ikke etablert. Oljekartellet har svært få medlemmer på installasjonen.

Statfjord

Ordningen med 3 koordinerende tillitsmenn på heltid er videreført i perioden og aktiviteten i Samarbeidsutvalget er meget god.

ORGANISASJONSKOMITEEN

Organisasjonskomiteen hadde ved utgangen av 1985 følgende sammensetning:

Leif Haraldseth, leder, LO, Magnus Midtbø, NFATF, Harald Øveraas, NaF, Anders Brevik, Bekledning, Odd Larsen, NBIF, Gunnar Andersen, NEKF, Kjell Christoffersen, NGF, Kåre Hansen, HK, Oddbjørn Møller, NJMF, Birger Blomkvist, NKIF, Margot Kvalvik Sæter, NKF, Rolf Frøysland, NNN, Arne Marthinsen, NPF, Einar Engseth, NSLF, Nils Totland, Statstjenestemannskartellet, Britt Renngård, NTL, Per Ulriksen, NTF, Anton Solheim, NTIF, Bjørn Kolby, LO, Arne Furubråten, sekretær, LO.

Organisasjonskomiteen har behandlet forholdsvis få saker i 1985. Dette har sin årsak i at mye av tiden gikk med til kongressforberedelser.

En del tvister er blitt løst i møter/samtaler mellom de berørte forbund og organisasjonskomiteens sekretariat.

I 1985 ble det i likhet med tidligere gjort flere henvendelser fra forbund utenfor LO med tanke på medlemskap/samarbeidsavtale med Landsorganisasjonen.

Dette medførte blant annet at Norsk Sykepleierforbund opprettet samarbeidsavtale med Landsorganisasjonen den 30. april 1985.

SOSIALPOLITISK UTVALG

Utvalget har i 1985 hatt denne sammensetningen:

Liv Buck, LO, formann, Florin Olsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Gerd Reinsvollsvveen, Norsk Søsionomforbund, Kari Pedersen, Norsk Tjenestemannslag, Tore Holm, Norsk Kommuneforbund, Johnny Hagen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Sverre Andresen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Bjørn Christiansen,

Norsk Barnevernpedagogforbund, Rigmor Dahl, Norsk Folkehjelp, Sverre Andersen, Norsk Pensjonistforbund, Finn Grønseth, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Gunn Vigdis Olsen-Hagen, Stortingets Sosialkomité, Sigurd Birkelund, Arbeidernes Edruskapsforbund, Haakon Pettersen, Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge, og Kjell Samuelsen, LO, sekretær.

Det har vært holdt ni møter i utvalget.

Av de viktigste sakene som har vært behandlet i Sosialpolitisk utvalg kan nevnes:

1. Handlingsprogrammet 1985 – 89
2. Statens Eldreråd
3. Sosialpolitisk materiell
4. Pensjonistorganisasjoners krav til Statsbudsjettet for 1986
5. Ordningen med tilskudd til reduksjon av boutgifter for pensjonister.
6. Nytt inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner
7. Utredning om alternative stønadsformer for alkoholikere
8. Helserådstjenesten – NOU 1984:28
9. Regulering av grunnbeløpet 1. mai
10. Dokumentasjonsprosjekt Statsbudsjettet – FAFO
11. Folketrygdfondet
12. Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen
13. AKAN
14. Reguleringsprinsipper i offentlige pensjonsordninger – NOU 1985:8
15. Yrkesrettet attføring – Vernede bedrifter
16. Raulandssenteret
17. Norsk Folkehjelp – Kurs i forbindelse med forberedelse til pensjonsalderen
18. Gjenopptagelse av trygdeoppgjøret
19. Medisinsk stønad i utlandet
20. Grunnbeløpet i folketrygdens kap. 7, prg. 7.2.-2b.
21. Statsbudsjettet 1986 for helse- og sosialsektoren

Sosialpolitisk utvalg har i 1985 holdt to konferanser for LO-organiserte pensjonister på Sørmarka.

Den første konferansen ble holdt i dagene 26 – 28. april med følgende innhold:

Den sosialpolitiske situasjonen, Internasjonal fagbevegelse, Trygdefinansiering – Orientering om Trygdefinansieringsutvalgets innstilling, Forhandlingsordningen med Staten i samband med trygder og ytelser – Krav og forventninger, Orientering om Sørmarka, Orientering om LO-Kongressen.

Den andre konferansen ble holdt 8. – 10. desember med dette innhold:

Den sosialpolitiske situasjonen, LOs internasjonale engasjement, Forhandlingsretten med staten og regelverket – Krav og forventninger, Faglig/politisk aktivitet for LO-organiserte pensjonister.

Landsorganisasjonen i Norge, Norsk Kommuneforbund og Norsk Sosi-
onombund holdt den 22. august en dagskonferanse i Folkets Hus med
hovedemne: «Har vi råd til å dele med hverandre i Norge?»

Konferansen samlet ca. 100 deltakere fra forbundene og samarbeidende
organisasjoner.

Av innledere på konferansen kan nevnes:

Sosialminister Leif Arne Heløe, stortingsrepresentant Kjell Bohlin,
professor Jon Eivind Kolberg, forsker Steinar Stjernø.

Det er utarbeidet et møtereferat fra konferansen som er omdelt.

Formannen i utvalget og sosialsekretæren har deltatt i en rekke møter
og innledet om LO's sosialpolitikk. Videre har formannen og sosialsekre-
tæren sammen med økonom Arnulf Leirpoll vært LOs forhandlere med
Staten når det gjelder trygdeoppgjøret.

Sosialsekretæren har vært koordinator mellom organisasjonene når det
gjelder utarbeidelse av dokumentasjonsmateriale og organisasjonens
krav til statsbudsjettet 1986.

LOs UNGDOMSUTVALG

Ungdomsutvalgets sammensetning i 1985:

Leder: Ole Knapp, LO – Grethe Fossli, HK – Bjørn Kjølstad, HRAF –
Harry Jørgensen, NJMF – Per Skau, NBIF – Liv Undheim, NKIF – Kirsten
Rogstad, NKF – Gørild Sæland, NTL – Solveig Torsvik, AUF – Ståle Dok-
ken, AUF – Rolf Kr. Larsen, AOF – Jan Aaboen, AOF – Torgeir Bøen,
Framfylkingen – Asbjørn Kristoffersen, DNA – Sekretærer: Jan Lajord og
Ingunn Olsen, LO.

Med bakgrunn i at LOs ungdomsutvalgs funksjonstid følger en kon-
gressperiode, ble det oppnevnt nytt ungdomsutvalg i LOs sekretariat den
21. oktober 1985:

Leder: Evy Buverud Pedersen, LO – Grethe Fossli, HK – Bjørn Kjølstad,
HRAF – Harry Jørgensen, NJMF – Per Skau, NBIF – Liv Undheim, NKIF –
Kirsten Rogstad, NKF – Jan H.B. Andersen, NPF – Gørild Sæland, NTL –
Sigve Brekke, AUF – Ståle Dokken, AUF – Einar Mortensen, AOF – Bente
Gyp Wilhelmsen, AOF – Torgeir Bøen, Framfylkingen – Martin Kolberg,
DNA – Knut Aagesen, Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole – Sekretærer:
Ingunn Olsen og Jan Lajord, LO.

I 1985 har utvalget hatt 4 møter.

Arbeidsutvalgets sammensetning før Kongressen:

Ole Knapp, LO – Grethe Fossli, HK – Liv Undheim, NKIF – Ståle Dokken, AUF – Harry Jørgensen, NJMF – Kirsten Rogstad, NKF samt ungdomsutvalgets sekretærer.

Etter nyoppnevningen har arbeidsutvalget følgende sammensetning: Evy Buverud Pedersen, LO – Sigve Brekke, AUF – Gøril Sæland, NTL – Per Skau, NBIF – Kirsten Rogstad, NKF – Harry Jørgensen, NJMF. Utvalgets sekretærer tiltrer Arbeidsutvalget.

Vidar Bjørnstad og Kjell Amundsen var engasjert som korttidssekretærer i tiden januar til oktober.

Det ble i begynnelsen av perioden utarbeidet et totalbudsjett og en aktivitetsplan for 1985, som listet opp alle arbeidsoppgaver og derav kostnadene for LOs ungdomsutvalg sentralt/regionalt. LOs sekretariat godkjente totalbudsjettet og derav aktivitetsplanen for perioden.

Kontakt med forbundene/De ungdomsansvarlige

De ungdomsansvarlige i forbundene er regelmessig tilskrevet vedrørende informasjon om aktuelle faglig/politiske ungdomssaker. I tillegg ble alle ungdomsansvarlige invitert til å delta på LOs ungdomsutvalgs landskonferanse på Sørmarka.

Ungdomskontakter i fagforeninger/avdelinger/samorganisasjoner

LOs ungdomsutvalg i fylkene har intensivert arbeidet med å opprette ungdomskontakter lokalt i fagforeninger/avdelinger og samorganisasjoners styrer. I tillegg ble det avholdt en rekke faglige ungdomskonferanser i fylkene med ungdomskontaktene i perioden.

Oppsøkende faglig ungdomsarbeid

LOs ungdomsutvalg og AUF sentralt har gjennom OU-fondet i 1984–85 fått avsatt et beløp til å drive oppsøkende virksomhet i disse fylker: Finnmark, Troms, Nordland, Aust-Agder, Vest-Agder og Vestfold.

I perioden gikk engasjementet ut og en kan konstatere at ordningen har utviklet seg meget positivt i forhold til det faglige og politiske ungdomsarbeidet i de berørte fylker.

Aksjonen «Jobb til ungdom»

Det ble avviklet en faglig aksjonsuke i tiden 11. – 17. februar på landsbasis.

I hovedsak ble disse aksjonene avviklet utenfor arbeidsplasser med uorganiserte arbeidstakere og utenfor Arbeidsformidlingskontorene, ved videregående skoler, yrkesskoler osv.

Til betjening av stands ble det brukt faglige tillitsvalgte, ungdomskontakter og AUFere. I forbindelse med aksjonsuka ble det avviklet regionale konferanser, med tema «Jobb til ungdom».

Ungdomspolitisk debathefte på handlingsprogrammet

Resultatet av LOs ungdomsutvalgs debathefte til LOs handlingsprogram var overveldende stor. Det kom svar fra 253 studiesirkler, der det i alt deltok rundt 1150 personer. De innsendte svarene viste at ungdom var mest opptatt av arbeidsledighet, hele 78% av svarene ga uttrykk for dette. Arbeidstidsreduksjonen i form av lengre ferie, lavere fleksibel pensjonsalder og kortere normalarbeidsdag opptok også ungdommene, 60% berørte disse temaene. Utdanning og fagopplæring ble berørt 43%. Svarene viste klart at ungdom er bekymret for den lave tekniske standard på utstyret i den videregående skolen. Muligheten for å skaffe seg bolig og boligfinansiering ble berørt i 37% av svarene. Fra svarene kom det tydelig fram at de regnet med små muligheter for å kunne skaffe seg en skikkelig bolig. De aller fleste regnet med å ha store problemer med å greie finansieringen av boligene og samtidig kunne greie å opprettholde en rimelig levestandard. Svarene på debatheftet ble oversendt programkomiteen for handlingsprogrammet til videre behandling.

Fagorganisert ungdom «trår til»

LOs ungdomsutvalg la opp til en opplysnings- og informasjonskampanje i perioden, kalt «Ikke bry deg», som har gått fra 1. januar og ut perioden. Det har vært en omfattende annonseringskampanje, og derav også verving samt at LOs ungdomsutvalg har deltatt på standsvirksomhet: på Håndverk 85 på Inforama og Arbeidsdirektoratets Jobbmesse i Oslo Rådhus.

Samarbeid med AUF og Framfylkingen

Kontakten med AUF og Framfylkingen har vært god i perioden. Gjennom LOs ungdomsutvalg i fylkene har samarbeidet utviklet seg positivt også på distriktsplan.

Statens ungdomsråd – STUI

LOs ungdomsutvalg har i perioden hatt et godt samarbeid med STUI. Utvalgets kontaktperson har vært Jan Lajord.

Landsrådet for Norske Ungdomsorganisasjoner –LNU

Kontakten med LNU har i perioden vært god. Utvalgets kontaktperson har vært Ingunn Olsen.

Folk og Forsvar

På konferansene «Ungdommen og Forsvaret» har LOs ungdomsutvalg vært representert på flere av de regionale konferansene.

Sentral Faglig Ungdomsskole (SFUS)

LOs ungdomsutvalg har i 1985 avholdt 3 SFUS-kurs. Kursenes varighet er en uke. Sentral Faglig Ungdomsskole har også i 1985 fungert som et prøveopplegg for å finne fram til en fast struktur på kurssektoren i utvalgene.

Det har vært noe vanskelig å få skaffet deltakere til alle kursene i 1985.

Faglig Ungdomsskole (FUS)

LOs ungdomsutvalg i fylkene har i 1985 avholdt flere FUS-kurs enn året før. FUS har som tidligere år vært ryggraden i utvalgenes aktiviteter. Kursene tar sikte på innføring i lokalt fagforeningsarbeid og praktisk organisasjonsarbeid, samt at de gir en innføring i arbeiderbevegelsens historie. Disse har vist seg å fungere meget godt.

Kurslederpermen er lagt til grunn for kursene.

Studie av ungdom i fagbevegelsen

LOs ungdomsutvalg deltok i referansegruppa til «Så samles vi på Valen...», som ble framlagt på LO-kongressen 5. – 11. mai 1985. Undersøkelsen viste til at LO står svakest i de yngste aldersgruppene, derfor vedtok LO-kongressen å iverksette delundersøkelser på følgende områder:

1. Om kvinner og organisering.
2. Om ungdom og fagbevegelsen.
3. Om de uorganiserte som rekrutteringspotensiale.

Evy Buverud Pedersen og Jan Lajord deltar i referansegruppa til delundersøkelsen.

LO-kongressen

LOs ungdomsutvalg i samarbeid med AUF deltok med flaggborg og servering av kaffe ved åpningen av LO-kongressen 5. – 11. mai. I tillegg ble det utdelt en løpeseddel som i korthet omhandlet den situasjonen ungdom står ovenfor i dag i samfunnet.

Kongressen behandlet flere saker og gjorde fem vedtak som har betydning for arbeidet i LOs ungdomsutvalg.

Landsomfattende aksjon

Den 24. – 29. juni ble det gjennomført en landsomfattende aksjon. Aksjonen rettet seg inn mot ungdom i etableringsfasen, med tema: Bolig Barnehagetilbud og Familiepolitikk. De ovennevnte politiske temaene ble reist ut fra LOs nye handlingsprogram, og formålet var å rette søkelyset på den manglende boligpolitikk de siste årene – og framheve fagbevegelsens krav om likestilling i samfunnet med hovedvekt på arbeidslivet.

Fagbevegelsens sommerpatrulje

Fagbevegelsens Sommerpatrulje ble gjennomført i Østfold, Oppland, Vestfold, Aust-Agder og Vest-Agder, i tiden 8. juli til og med 11. august.

Det ble nedsatt en sentral styringsgruppe bestående av en representant fra Handel og Kontor, Norsk Kommuneforbund, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet og LO. Denne gruppen hadde det overordnede ansvar for gjennomføringen på alle plan. Sekretariatet ble lagt til LO, i tillegg ble det opprettet regionale styringsgrupper i hvert av de medvirkende fylkene.

Fagbevegelsens Sommerpatrulje hadde som målsetning å rette søkelyset på at norsk fagbevegelse og spesielt de medvirkende fagforbund er opptatt av ungdom i arbeidslivet og ungdom som har sommerjobb. At disse ikke skal utnyttes i arbeidslivet såvel når det gjelder arbeidstid, ufullstendige arbeidskontrakter, retten til overtidbetaling, retten til feriepenger m.v.

Når det gjelder alle de ovennevnte områdene som blant annet ungdom kom ut for, ble det i tillegg informert om de fordelene medlemskap i fagbevegelsen ga dem. Hva slags rettigheter de har i arbeidslivet som arbeidstakere.

Erfaringene med Sommerpatruljen var meget positive, det var en stor pressedekning regionalt men også sentralt. Det er i tillegg utarbeidet en rapport med presseklipp fra gjennomføringen av Fagbevegelsens Sommerpatrulje.

LO's ungdomsmønstring i Trondheim

LOs ungdomsutvalg avholdt en stor ungdomsmønstring i Trondheim i tiden 9. – 11. august.

7000 ungdommer deltok på ungdomsmønstringen. Konserten med Åge Aleksandersen og Sambandet lørdag kveld ble høydepunktet i et program preget av mye kultur. Foruten Åge Aleksandersen deltok en rekke rock- og visegrupper på arrangementet. Det var også en del aktiviteter for barn. Mange organisasjoner og institusjoner deltok og benyttet anledningen til å presentere seg selv. Følgende deltok: LO og fagforbundene, Framfylkingen, Arbeiderpartiet, AOF, NKL, Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Arbeidernes Edruskapsforbund, Arbeidsformidlingens fylkeskontor, Arbeidsløses forening, Bedriftsidrettsforbundet, Handikappforbundet, Ungdomskampanjen 85 og Motorsykelklubben i Trondheim. Konferanser under ungdomsmønstringen var Ivar Dyrhaug. Søndag ble det lagt opp til et lett mosjonsløp, den såkalte «Festningstrimmen». Av barneaktiviteter ble det tilrettelagt for rebusløp, arrangert av Framfylkingen i Nord-Trøndelag.

Ungdomsmønstringen retter seg inn i ett av flere tiltak som LOs ungdomsutvalg arrangerte i ungdomsåret.

Arbeidet med planleggingen og gjennomføringen av mønstringen ble i all hovedsak ivaretatt av AUF i Sør-Trøndelag.

En person ble for en kortere periode engasjert for å koordinere dette. Totalt stilte AUF i Sør-Trøndelag med 80 personer som arbeidsgjeng, disse var såvel vakter som billettører og hjelpemannskap til rigging av scener og plasthaller m.v.

LO's valgkamp

LOs ungdomsutvalg deltok aktivt i LOs valgkampforberedelser og når det gjaldt gjennomføringen av aktivitetene. Jan Lajord var utvalgets medlem i Valgkamputvalget/Arbeidsutvalget og deltok dermed i de prioriterte områdene som var Sør-Trøndelag, Hordaland, Østfold, Oslo, Vestfold og Telemark.

Materiell

Brosjyrer og annonser:

LOs ungdomsutvalg har i 1985 utarbeidet følgende materiell:

En utstillings-stand, samt en miniutgave av denne i A-4 format i et antall på 5000 eks.

Til aksjonen i Februar: Aksjonsløpeseddel: «Jobb til ungdom» – 100 000 eks. Tabloidavis 8 sider: «Jobb til ungdom» – 60 000 eks. Oblater: 15 000 eks. Aksjonsplakat: «Jobb til ungdom» – 1500 eks.

Til aksjonen «Ikke Bryr Deg» er det utarbeidet 10 000 plakater og 10 000 A-4 brosjyrer med tekst «Vi Bryr Oss» og tilsvarende antall med egne konvolutter.

Til LO-kongressens åpning ble det utarbeidet 1000 løpesedler.

Til Aksjonen i juni: Tabloidavis 8 sider: «Vi er unge» – som også ble brukt som bilag i LO-avisen Fri Fagbevegelse – dvs. 100 000 til aksjonen og 45 000 eks som bilag – Plakat i 100 x 70 – i et opplag på 5000, samt plakat i A-3 format – i et opplag på 10 000. Løpeseddel i A-4 format – i et opplag på 150 000. Når det gjelder annonsering ble det utarbeidet i A-4 format, som ble brukt i landets A-aviser samt Dagbladet, Pop-magasinet. Plakater, løpesedler og annonser hadde samme Lay-out, med tekst «God Natt, Sov Godt!»

Til Fagbevegelsens Sommerpatrulje ble det utarbeidet: Tabloidavis 8 sider: 60 000 i opplag – som også ble kjørt i LO-avisen Fri Fagbevegelse som bilag til sammen 105 000. I tillegg ble det utarbeidet 250 T-shirts, 125 Collegenere, 20 000 oblater og 10 000 sendeplater, alt med Fagbevegelsens Sommerpatruljes emblem på.

Til LOs ungdomsmønstring i Duedalen, ble det utarbeidet følgende materiell: Plakater A-3 – fortrinnsvis til skoler i Sør-Trøndelag og nabo-fylkene, samt en ekstern løpeseddel med detaljert program til spredning

siste uka før ungdomsmønstringen i et antall av 15 000. En plakat i størrelse 70 x 100, i 3000 eks.

Når det gjelder LOs intensive valgkamp ble det utarbeidet en løpeseddel i størrelse A-5 format i et opplag på 200 000, samt omfattende annonsering rettet direkte inn mot ungdom.

På alle arrangementene ble det annonsert i A-pressen og en rekke ungdomsmagasiner.

LO's ungdomsutvalgs landskonferanse

LOs ungdomsutvalg avholdt den årlige Landskonferansen i tiden 29. november til 1. desember på LO-skolen, Sørmarka. Her deltok representanter fra LOs ungdomsutvalg i fylkene og sentralt, samt ungdomsansvarlige fra fagforbundene.

Nils Totland innledet om «Hvorfor styrke barne- og ungdomsarbeidet i Arbeiderbevegelsen».

Evy Buverud Pedersen holdt en innledning som tok for seg «de vedtak som ble gjort på LO-kongressen som vedrører ungdom.»

Ingunn Olsen innledet om «Erfaringer fra LOs ungdomsarbeid i forrige periode.»

Jan Lajord innledet om «Aktivitetsplanen for 1986.»

Henholdsvis Torgeir Bøen fra Framfylkingen og Ståle Dokken fra AUF innledet om hva Framfylkingen og AUF legger i å være LOs barne- og ungdomsorganisasjoner.

Arvid Fennefoss innledet om en av delundersøkelsene som FAFO arbeider med etter oppdrag fra LO, «Ungdom og fagbevegelsen».

Det var avsatt tid til gruppearbeid på aktivitetsplanen.

Folkets Hus Landsforbund

Styret

Styret i Folkets Hus Landsforbund har i beretningsperioden hatt følgende sammensetning:

LO-oppnevnte: Svein-Erik Oxholm (formann), Liv Buck, John Stene og Odd Isaksen.

Vararepresentanter: Ole Knapp, Leif Haraldseth, Walter Kolstad og Gunnar Grimnes.

Landsmøtevalgte: Egil Nilsen (nestformann), Magne Mælumshagen og Jan Åsmul.

Vararepresentanter: Marthon Helgevold, Arvid Lundquist og Johannes Henriksen.

Som første vararepresentant for de landsmøtevalgte har Marthon Helge-
veold møtt fast på forbundsstyrets møter.

Det er i perioden avviklet fem styremøter, hvor i alt 83 saker har vært
behandlet. Det er noen færre saker enn i fjoråret.

Landsforbundets administrasjon:

Landsforbundets administrasjon har vært ledet av Folkets Hus-
sekretær Gunnar Andersen, som også har vært forbundsstyrets sekretær
og saksbehandler. Folkets Hus-sekretæren har i løpet av året hatt 75 reise-
og møteoppdrag, som er sju flere enn i 1984.

Forbundsstyret har i perioden behandlet og godkjent én søknad om
medlemsskap, og antall medlemmer var ved årets utgang 288. I samme
periode er det registrert to utmeldinger fra foreninger som har nedlagt sin
virksomhet, hvorav den ene gjelder Vinstra Folkets Hus, som ble tatt
under konkursbehandling i 1985.

Landskonferansen 1985

Sentralt i Landsforbundets virksomhet i 1985 sto utviklingen av land-
skonferansen på Dombås i dagene 29. mai til 2. juni.

Årets konferanse var den femte i rekken av tilsvarende arrangement
som holdes hvert tredje år. Programmet var viet aktuelle emner innen
kultur- og forsamlingshusvirksomhet, med særlig vekt på forholdet mel-
lom Staten og de frivillige organisasjonene som driver forsamlingshus-
virksomhet. Til konferansen var invitert representanter fra Noregs Ung-
domslag og Landslaget for alkoholfrie serverings- og samlingssteder, som
sammen med Folkets Hus Landsforbund representerer over 1000 forsam-
lingshus som eies og drives av frivillige organisasjoner. Det møtte i alt 150
representanter og innbudte gjester fra inn- og utland.

Samarbeid med andre organisasjoner

Samarbeidet mellom landets tre største frivillige kulturbyggorganisa-
sjoner – Folkets Hus Landsforbund – Noregs Ungdomslag og Landslaget
for alkoholfrie serverings- og samlingssteder (LASS) – som ble opprettet i
1984, har utviklet seg videre i perioden med bl.a. fellesopptreden overfor
Stortingets kirke- og undervisningskomité i forbindelse med behandling
av Statsbudsjettet for 1986. Representanter fra samarbeidsorganisasjo-
nene deltok også på landskonferansen 1985.

Etter initiativ fra Folkets Hus Riksorganisasjon i Sverige ble det i juni
måned holdt et nordisk Folkets Hus-seminar i Stockholm, hvor det ble
vedtatt å nedsette en samarbeidskomité med representanter fra Folkets
Hus-bevegelsen i de nordiske land.

Folkets hus-dokumentasjon

Arbeidet med Folkets Hus-dokumentasjon har pågått kontinuerlig i hele perioden med bl.a. opptak av ca. 40 intervjuer. Det er engasjert en forfatter på 2 års kontrakt, og manuskriptet til boken skal foreligge ferdig ved utgangen av 1986.

Offentlige bevilgninger

I løpet av perioden er det registrert kommunale bevilgninger til medlemsorganisasjonene på til sammen kr. 4 096 000,- og kr. 4 700 000 i form av garanti på lån. Sammen med gunstige lån fra Folkets Hus Fond har disse bevilgningene muliggjort en rekke rehabiliteringsarbeider på anlegg som eies og drives av Landsforbundets medlemsorganisasjoner. Når det gjelder markedsstøtte til de organisasjonseide forsamlingshus, markerer 1985 et vendepunkt i positiv retning. Kirke- og undervisningskomitéens innstilling (S.nr. 132) ble behandlet i Stortinget 28. mars og enstemmig godkjent. Det medfører at reglene for statsstøtte til forsamlingshus endres, slik at bygging av forsamlingshus som eies av organisasjonene i fremtiden skal kunne få statstilskudd. Folkets Hus Landsforbund forventer at disse klart forpliktende tilsagn i Stortinget blir fulgt opp i praktisk politikk.

Folkets Hus Fond

Folkets Hus Fond hadde ved utgangen av året en forvaltningskapital på nærmere 47 mill. kroner, som for det meste er plassert i obligasjonslån til medlemsorganisasjonene i Folkets Hus Landsforbund.

I beretningsperioden har forbundsstyret mottatt og behandlet åtte søknader om lån. I forhold til fjoråret, er dette en nedgang på tolv lånesøknader. Samtlige søknader ble innvilget av LOs sekretariat etter innstilling fra forbundsstyret. Det totale utlånsbeløp i 1985 var på kr. 2 245 000,-, som er kr. 3 648 230,- mindre enn året før.

Foruten søknader om lån, har forbundsstyret behandlet og innvilget følgende søknader:

- 2 søknader om pantefrafall
- 3 søknader om prioritetsvikelse
- 5 søknader om rente- og avdragsutsettelse
- 9 søknader om avdragsutsettelse

Det skal opplyses at søknadene om rente- og avdragsutsettelse dreier seg om meget korte tidsrom, og samtlige søknader er innvilget under forutsetning av at forfalne renter tillegges restlånet, og at den kontraktsmessige avdragstid ikke endres.

I perioden har forbundsstyret behandlet og innvilget en søknad om ettergivelse av gjeld på kr 35 855,- (Elsfjord Folkets Hus).

Elektronisk databehandling (EDB)

Fagbevegelsens EDB-Interessentskap er et fellesskap bestående av Landsorganisasjonen i Norge og tilsluttede fagforbund og andre organisasjoner og institusjoner i arbeiderbevegelsen. Hovedformålet er å yte elektronisk tekst- og databehandlingstjenester overfor medlemmene og deres organisasjonsledd i henhold til medlemmenes formål og ønsker. Bistand i EDB-faglige spørsmål både for sentrale og lokale ledd tillegges også Interessentskapets arbeidsområde.

Prioritert er oppgaver i forbindelse med rasjonell behandling av kartoteker, kontingentsystemer, adressering og bedriftsoversikter. I den senere tid har en rekke nye administrative områder tatt datateknikken i bruk. Dette gjelder elektronisk tekstbehandling, økonomisystemer med budsjett, regnskap og lønn, samt mer spesielle områder som lønnsstatistikk, postdistribusjon etc.

I perioden har Norsk Treindustriarbeiderforbund og FAFO meldt seg inn som nye medlemmer.

Interessentskapet har 14 ansatte, hvorav 4 arbeider med masseregistrering (punching). I 1985 har det vært arbeidet med planer for maskinutvidelse og flytting til nye lokaler. Nye lokaler med nytt maskinrom er under innredning i Møllergt. 20.

Interessentskapet samarbeider med Samvirke Forsikring om to datamaskiner av typene IBM og Amdahl. Denne maskinparken er i løpet av året flyttet til nye driftslokaler. I tillegg økte Interessentskapets interne datamaskinkapasitet ved årsskiftet til å omfatte 6 maskiner fra Norsk Data A.S. Et omfattende terminalnettsystem er utbygget slik at alle brukere har tilgang til alle maskinressurser som disponeres av Interessentskapet. Interessentskapets interne maskiner er knyttet sammen med Samvirkes maskinpark ved hjelp av telenettet. Nye bruksområder av telenettet med kommunikasjon mellom maskiner er utredet.

I 1985 er det arbeidet en god del med tekniske og programmessige løsninger for lokale organisasjonsledd. Et forskningsprosjekt som i regi av LO er avsluttet i løpet av året. I den forbindelse har micro- eller PC-maskiner blitt vurdert. Staben er utvidet med spesialist på dette området.

BRUKERE: EDB-Interessentskapet har følgende medlemmer:

Landsorganisasjonen i Norge
Arbeidernes Opplysningsforbund
Det norske Arbeiderparti
Handel og Kontor i Norge
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet
Norsk Kommuneforbund
Norsk Arbeidsmandsforbund
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
Norsk Folkehjelp
Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer
Norsk Grafisk Forbund
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
Norsk Papirindustriarbeiderforbund
Norsk Transportarbeiderforbund
Norsk Treindustriarbeiderforbund
Skolenes Landsforbund
Alle forbund i A.S. Statstilsattes Hus
FAFO

Styret:

Svein-Erik Oxholm, formann, LO
Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge
John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
Håkon Nielsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund
Sverre Andresen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund
Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag
Helge Fottland, ansattes representant

Vararepresentanter til styret:

Jan Aaboen, AOF
Hans J. Eriksen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

Distriktskontorene

ØSTFOLD

Distriktssekretær: *Rolf-Thore Hildebrandt*

Organisasjonsoversikt:

I kontorets arbeidsområde var det pr. 31.12.84 8 samorganisasjoner med til sammen 48 070 medlemmer fordelt på 209 fagforeninger.

Pr. 31.12.85 er det 8 samorganisasjoner, 210 fagforeninger med et medlemstall på 47 827.

Endringer i foreningene

Sarpsborg Mur- og Murerarbeiderforening har gått inn i Sarpsborg bygningsarbeiderforening.

Moss Typografiske forening og Moss Lithografiske forening er slått sammen til Moss Grafiske Forening.

Utgåtte foreninger

Supralarbidernes forening avdeling 13 har opphørt.

Nye foreninger

Ørje Kjemiske fagforening avd. 11

Lisleby Kjemiske fagforening

Kråkerøy Kjemiske fagforening

Halden fylkeskommunale forening avd. 582

Møter

Tilsynsutvalget har i 1985 hatt 7 møter og behandlet 28 saker.

Møter i LO's samarbeidsorgan for Østfold.

Det har vært arrangert to ordinære fylkeskonferanser i LO's samarbeidsorgan i Østfold.

Følgende saker har vært til behandling:

Den aktuelle faglige situasjon, Fylkeskommunale saker, Gebyr på banktjenester, Sør-Afrika, Åpnings- og lukningsvedtekter i handelsnæringen, Samarbeid LO – Lærerlaget, Brubakkenkomitéens innstilling, LO's sommerpatrolje, Valgkampen samt Sysselsettingssituasjonen.

Innledere på fylkeskonferansene har vært:

Harriet Andreassen, Yngve Hågensen og Øistein Gulbrandsen fra LO – Henning Persson, Skolenes Landsforbund – Sten Andreassen, Lærerlaget – Jens Stoltenberg og Oddvar Mikalsen fra AUF samt distriktssekretæren.

Andre fylkesmøter

Det har vært arrangert en konferanse for samorganisasjonstillitsmenn, fagforbund samt representanter fra samorganisasjonen i Strømstad vedrørende politisk program for Midt-Skandinavia og opplegg for gjennomføring av sommerpatroljen spesielt for Svinesundsområdet.

Det har videre vært gjennomført en konferanse med samorganisasjonen, Kommuneforbundet, Handel og Kontor og Hotell og Restaurant – oppsummering av erfaringer fra sommerpatroljen.

Det har vært et fellesmøte med samorganisasjonene og Østfold Lærerlag, styret og lokalledere. Distriktssekretæren har også deltatt på Lærerlagets fylkes-samling samt årsmøte.

Det har vært arrangert en konferanse med samorganisasjonenes ledere og kasserere sammen med Landsbanken. Innledere på denne konferansen var Svein-Erik Oxholm og Rune Gerhardsen.

Fagbevegelsens sommerpatrulje

Fagbevegelsens sommerpatrulje ble gjennomført i Østfold i uke 30. Sommerpatruljen var samarbeid mellom LO's Ungdomsutvalg, distriktskontoret, Norsk Kommuneforbund, Handel og Kontor og Hotell og Restaurant.

I alt ble 229 arbeidsplasser oppsøkt – 132 H.K.-bedrifter – 75 H.R.A.F.-bedrifter og 22 N.K.F.-arbeidsplasser.

Gjennomføringen lokalt skjedde også i samarbeid med lokalforeninger og representanter fra samorganisasjonene.

I tillegg ble det arrangert stands med kulturinnslag rundt i fylket.

LO's valgkampopplegg

LO's valgkampopplegg ble gjennomført i uke 35. Forut for gjennomføringen hadde LO's samarbeidsorgan grundig gjennomgått enkelthetene i opplegget. Fra LO deltok følgende tillitsvalgte:

Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Yngve Hågensen, Jan Balstad og Esther Kostøl.

I tillegg var det medvirkning fra fagforbund dels i LO's opplegg dels med egne opplegg.

Distriktskontorene hadde i valgkampuka og to uker før engasjert en freelansjournalist som presse og informasjonsmedarbeider. I alt medvirket kontoret til 136 ulike arrangementer i løpet av uka.

Møter i samorganisasjonene

Distriktssekretæren har deltatt i 35 møter i samorganisasjonens styrer, felles fagforeningsstyrer, års- og halvårsmøter, planleggingskonferanser og andre fellesarrangementer.

Følgende saker har vært til behandling spesielt: Faglig-politisk valgkampopplegg, Fagbevegelsens sommerpatrulje, Medlemsverving, Sør-Afrika, 1. mai-arrangement, Aksjon «Fri og uavhengig fagbevegelse», Sjekkegebyr, Fylkeskommunale saker, Sysselsettingssituasjonen, Helle-terminalen, Kongressaker, Samarbeid Lærerlaget – LO, Åpnings- og lukningsvedtekter i handelsnæringen samt faglig ungdomsarbeid.

Møter i foreninger/forbund

Distriktssekretæren har deltatt i 17 møter i fagforeninger vedrørende ulike organisasjonsspørsmål, faglig-politiske saker, valgkampiltak og tvistespørsmål.

Studie/opplysningsarbeid.

Distriktssekretæren har forelest 37 dager på forskjellige kurs for LO/AOF og samorganisasjonene, Norsk Arbeidsmandsforbund, Norsk Teletjenesteforbund, Norsk Befalsforbund, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Norsk Postforbund, Østfold Ingeniørhøyskole, Frydenberg videregående skole, Kråkerøy Ungdomsskole, Begby skole, Kirkebygda skole samt for Arbeidsformidlingen.

Det har vært forelest i følgende: LO's oppbygging og virksomhet, Samorganisasjonenes arbeidsoppgaver, Hovedavtalen, Forhandlingsteknikk, Taleteknikk, Informasjons-, verve- og agitasjonsvirksomhet, Fagforeningskunnskap, møteledelse og annet organisasjonsarbeid.

Ungdomsutvalget

LO's ungdomsutvalg har hatt 4 møter i 1985. Det har vært gjennomført 3 helkurs – faglig Ungdomsskole samt Ungdomstreff i Moss og Fredrikstad.

Det har vært gjennomført to aksjonsuker i LO's ungdomsutvalg i samarbeid med samorganisasjonene og AUF. Fra 11. – 16. februar ble aksjon Jobb til ungdom gjennomført med i alt 28 aksjoner på stands, Arbeidskontor, Postkasseaksjon, Buss-Skole og Bedriftsaksjoner.

Fra 24. – 29. juni ble aksjon Bolig gjennomført med 40 ulike tiltak; 19 standsaksjoner. 2 postkasseaksjoner og 19 arbeidsplassaksjoner.

Andre møter

Distriktssekretæren har i 1985 representert kontoret på 117 andre møter i: LO's representantsskap, LO's arbeidsmiljøutvalg, distriktssekretærkonferanser, diverse andre møter i LO, Østfold Arbeiderpartis styre, komitéer og faglig/politisk utvalg, AOF i Østfold med utvalg, årskonferanse og diverse AOF-foreninger, Oscar Torp Heimens styre, Folkeferie Østfold, Landsbanken, Fredrikstad, Det regionale høgskolestyret, INKO-styret for Østfold, Østfold fylkes nærings- og sysselsettingsstyre, Arbeidstilsynets 1. distrikt, Østfold Lærerlag, Moss Lærerlag, Østfold Samvirkelag, Samarbeidskomitéen med Bohuslän, AUF, DNA, Østfold SV.

I tillegg har sekretæren representert distriktssekretærene ved ulike anledninger.

Twister/forhandlinger

Kontoret har medvirket til løsning av tvistesaker.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert kontoret ved følgende arrangement: Borregaards Cellulosearbeider forenings 80-års jubileum, Norsk Kommuneforbunds distriktsstyres 30-års jubileum, Landsmøte i Norsk Fængselstjenestemannsforbund, ABF – Bohus – Norra Älvsborgs årsmøte, Halvårskonferanse i Väst Sverige LO-distrikt.

Verve- og agitasjonsvirksomhet

Sekretæren har deltatt i en rekke møter i samorganisasjoner, fagforeninger for tilrettelegging av verve- og agitasjonsarbeid samt holdt 7 agitasjonsmøter.

Som følge av sommerpatruljen og andre agitasjonsfremstøt er det organisert et stort antall nye medlemmer til ulike fagforbund i 1985. På tross av sterk nedgang i tradisjonell industrisysselsetting opprettholdes det totale medlemstallet.

Reisedager

Distriktssekretæren har i 1985 hatt 171 reisedager.

OSLO OG AKERSHUS

Distriktssekretær: Øivind Hvattum

Organisasjonsoversikt

Idistriktskontorets arbeidsområde er det pr 1 januar 1985 478 fagforeninger med tilsammen 163 700 medlemmer. Fordelingen på de to fylkene er følgende: Akershus har 201 fagforeninger med 30 500 medlemmer, Oslo har 277 fagforeninger med 133 200 medlemmer. Det var pr 31 desember 1985 i alt 10 lokale faglige samorganisasjoner.

Oslo faglige samorganisasjon har en betydelig egenaktivitet og fastlønnset sekretær. Når det gjelder virksomheten i Oslo faglige samorganisasjon vises til eget avsnitt i denne beretningen og til samorganisasjonens egen trykte beretning.

Møter i samorganisasjonene og fagforeningene

Distriktssekretæren har deltatt i 29 møter i samorganisasjonene, dvs styremøter, felles fagforeningsstyremøter, representantskapsmøter og årsmøter. Sekretæren har innledet på en rekke av disse møtene om aktuelle emner og orientert om LOs virksomhet.

Sekretæren har innledet til debatt på medlemsmøter i 9 fagforeninger og deltatt på styremøter i 15 fagforeninger.

Faglig/Politisk virksomhet

Sekretæren har deltatt i 44 møter av faglig/politisk karakter. De fleste møtene var knyttet til valgforberedelser og aktiv deltakelse i valgkampen.

Distriktskontoret har i forbindelse med valgkampen i 1985 hatt en betydelig egenaktivitet som i hovedsak har bestått av bedriftsbesøk.

Andre møter

Sekretæren har deltatt i 47 andre møter, bl a LOs representantskap, tilsynsutvalget, sekretærkonferanser, kommunale arbeidervernnemnder, Nærings- og sysselsettingsstyret i Akershus, Trygdeutvalget for Oslo og Akershus, styret for Arbeids-tilsynet 1. distrikt, INKO-tjenesten for Oslo og Akershus og møter i Fellesforeningen for håndverk og industri i Oslo og Akershus.

Opplysningsarbeid

Sekretæren har holdt 15 forelesninger på ukekurs, helgekurs og kveldskurs arrangert av forbundene, AOF, samorganisasjonene og fagforeningene.

Det er videre gitt orientering om fagbevegelsen på 10 ungdomsskoler og 9 videregående skoler.

Distriktskontoret har, i samarbeid med AOF og fylkespartiene, arrangert helgekurs og informasjonskonferanser om aktuelle emner.

LOs faste utvalg i regionen

Det har i perioden vært virksomhet i begge fylkers familiepolitiske utvalg og ungdomsutvalg. Det er i perioden avviklet 2 faglige fylkeskonferanser. Videre er det avviklet 3 informasjonskonferanser for representanter fra samorganisasjonene.

Twister

Distriktskontoret har medvirket i 5 forhandlingsmøter om lokale twister, opprettelse av overenskomster og bedriftsnedleggelse. Ut over dette har det vært en rekke henvendelser fra tillitsmenn og medlemmer om organisasjons- og fortolknings-spørsmål om ulike lover og avtaler i arbeidslivet.

OSLO FAGLIG SAMORGANISASJON

Samorganisasjonens leder er for tiden Annar Lille-Mæhlum, Den Norske Postorganisasjon. Nestleder er Marit Nybakk, NTL, og fastlønnet sekretær Arne Jensen, Sjømannsforbundet.

Styret har avholdt 13 møter. I tillegg har Arbeidsutvalget avholdt møter så ofte som det har vært nødvendig. Det har vært avholdt 9 representantskapsmøter med følgende temaer: «De arbeidsløse og dagpengespørsmålet» – «1 mai» – «Arbeidstidsspørsmål foran LO-Kongressen» – «Årsmøte» – «Foran LO-Kongressen» – «Ensidige industristeder og industripolitikk generelt» – «Statsbudsjettet» – «Brennpunkt Sør- Afrika» og «Eldrepolitikk».

Det er vedtatt uttalelser om: «De streikende kullgruvearbeiderne i England» – «Politisk streik mot ny åpningslov» – «1 mai» – «6-timers normalarbeidsdag» – «Palestinsk Arbeiderunion på Kongressen» – «Ledighetstrygd» – «Willochs familiepolitikk» – «Boikott av Sør-Afrika» – «Utsett all støtte til regimet på Sri Lanka» – «NOROLs byggeplaner i Bestumkilen» – «Fagbevegelsen sier nei til økt arbeidsledighet, regjeringsskifte nødvendig» – «Samorg ber medlemmene skifte bank» – «Statsbudsjettet» – «Bruk og spredning av personellopplysningsblankett for statsansatte» – «Eldrepolitikk».

Samorg er representert i følgende offentlige utvalg: Arbeidervernnemnda, inntaksnemnda for de videregående skoler, Yrkesopplæringsnemnda, Lærlingsenter for byggfag, Kontaktutvalget for skolestyret/arbeidslivets organisasjoner, Yrkesutvalgene, Prøvenemndene, Prosjektgruppen for sysselsetting, Oslo Næringssselskap, Nærings- og sysselsettingsstyret, Oslo Vekst, Heimevernet, Statens Arbeidstilsyn og Arbeidsretten.

1. mai ble arrangert av Samorg. Etter innbydelse deltok: OAP, SV, NKP samt ungdomsorganisasjonene og barneorganisasjonene samt internasjonal avdeling.

Demonstrasjonen samlet ca 10 000 mennesker på Youngstorget og ca 7000 i demonstrasjonstoget.

Talere for dagen var Gro Harlem Brundtland og Theo Koritzinsky samt appell ved Abdul Alawi.

Nordisk hovedstadskonferanse er avholdt i Stockholm. Delegasjon har besøkt FDGB i Øst-Berlin.

HEDMARK

Distriktssekretær: Gunnar Pettersen.

Organisasjonsoversikt

1/1-1985: 18 faglige samorganisasjoner – 356 lokale fagforeninger/avdelinger – 18 fylkesvise fagforeninger/avdelinger – 36 036 medlemmer. 31/12-1985: 18 faglige samorganisasjoner – 358 lokale fagforeninger/avdelinger – 16 fylkesvise fagforeninger/avdelinger – 36 723 medlemmer.

Tilsynsutvalget

Distriktskontorets tilsynsutvalg i 1985 har fram til 1. oktober bestått av: Arne Trønnes – formann, Olav Olsen, Anne Marie Pettersen, Marit Rognheim – vararepresentant, John Skjemstad, John Borgen.

Etter ovennevnte dato har tilsynsutvalget bestått av: Arne Trønnes – formann, Anne Marie Pettersen, Ole Ragnar Langen, Olav Olsen – vararepresentant, Inga Elin Wiik, Olav Lund.

Det har i perioden vært avviklet 9 møter i tilsynsutvalget.

Møter/konferanser/kurs m.v.

Sekretæren har i 1985 deltatt i følgende virksomhet utover de nevnte møter i tilsynsutvalget.

- 17 års/styre/informasjonsmøter i samorganisasjonene
- 10 møter i LO's ungdomsutvalg (inkl. arbeidsutvalget)
- 7 møter i LO's familieutvalg (inkl. arbeidsutvalget)
- 3 møter i fagforeninger/avdelinger
- 16 kurs/konferanser/seminarer utover 1 dags varighet (unntatt samarbeidskonferanser m.v.)
- 2 samarbeidskonferanser
- 2 sekretærkonferanser
- 2 representantskapsmøter, LO
- 10 møter i forbindelse med valgkampen/1. mai
- 20 kontordager i Kongsvinger
- 5 INFO-møter om bedriftshelsetjenesten
- 8 møter i faglig/politisk utvalg (inkl. arbeidsutvalg)
- 10 møter i nærings- og sysselsettingsstyret (inkl. befarig)
- 14 møter i yrkesopplæringsnemnda (inkl. arbeidsutvalg)
- 3 møter i INKO-styret
- 5 møter i styret, Hedmark Arbeiderparti
- 2 møter i rep.skap. Hedmark Arbeiderparti
- 2 møter i AOF distriktsutvalg
- 1 møte i AOF sentralt (årsmøte)
- 3 representasjoner i forbindelse med jubileer i fagforeningene
- 2 forhandlingsmøter
- 4 møter, bransjer for yrkesopplæring
- 7 foredrag/forelesninger i forbindelse med kurs/konferanser.
- 5 møter i styret, Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole
- 1 årsmøte i Hedmark Arbeiderparti
- 1 årsmøte i Hedmark Arbeiderpartis Kvinneutvalg
- 1 årsmøte AUF
- 1 årsmøte i Framfylkingen
- LO-Kongressen
- 35 andre møter

Samlet har distriktssekretæren deltatt i totalt 233 møter/kurs/konferanser i 1985.

LOs samarbeidsorgan i Hedmark

Det har i perioden vært avviklet to samarbeidskonferanser. Vårkonferansen -85 ble avviklet i tiden 11. - 13. april på Hotell Hedemarken, Brumunddal.

Følgende temaer ble behandlet:

- Fagopplæring i arbeidslivet - Den aktuelle faglige situasjon - Den faglig/politiske valgkamp. Stortingsvalget -85 - Samorg. i arbeid - Åpen post.
Høstkonferansen ble avviklet i tiden 5. - 7. desember 1985 på Moelven Hotell, Moelv.

Følgende temaer ble behandlet:

- Norsk Folkehjelp - Ettetvalsanalyse. Hvor står arbeiderbevegelsen i midten av 80-årene? - Den aktuelle faglige situasjon. Oppfølging av LO-kongressens vedtak - Åpen post.

LOs ungdomsutvalg:

Utvalget har frem til 1. oktober 1985 bestått av: Gunnar Pettersen, Thor Arne

Bjørgeli, Even Seberg, Lothar Littmann, Bjørn Sandnes, Dag Arne Syverinsen, Morten Nilsen, Anni Marit Fadnes.

Etter 30. september har utvalget bestått av: Gunnar Pettersen, Thor Arne Bjørgeli, Dag Arne Syverinsen, Marte Nilsson, Lothar Littman, Håvard Aagesen, Morten Nilsen, Sølvi Eriksrud.

Utvalget har i 1985 avviklet:

- 10 møter, inklusive møter i arbeidsutvalget - 2 faglige aksjonsuker - Ungdomsmønstring i Trondheim - 1 planleggingskonferanse.

Den planlagte aktivitet i 1985 har dessverre ikke latt seg gjennomføre fullt ut. Det har vært vanskelig å rekruttere til FUS-kursene, hvilket har medført at disse måtte avlyses.

For om mulig å styrke innsatsen og bedre resultatene er det i 1985 nedsatt et arbeidsutvalg bestående av: Dag Arne Syverinsen, Håvard Aagesen og Mette Helmersen. LOs distriktssekretær og AOF-instruktøren tiltrer utvalget. Videre er Dag Arne Syverinsen valgt til leder for utvalget.

LOs utvalg for familiepolitikk, likestilling og likeverd

Utvalget har frem til 1. oktober -85 bestått av: Anni Marit Fadnes - leder, Gunnar Pettersen, Even Østlund, Aud Juliussen, Sigbjørn Johnsen, Elin M. Struperud. Grethe Mikaelson - vararepresentant.

Etter 30. september 1985 har utvalget bestått av: Anni Marit Fadnes - leder, Gunnar Pettersen, Even Østlund, Aud Juliussen, Sigbjørn Johnsen, Elin M. Struperud. Vararepresentanter: Grethe Mikaelson og Synnøve Tronsvang.

Utvalget har i 1985 avviklet 6 ordinære utvalgsmøter, inklusive arbeidsutvalgsmøter. Utvalget har arbeidet videre med de saker som ble påbegynt i 1984. Det er satt i gang studievirksomhet på temaet Kvinner og sysselsetting. Videre er utvalget i gang med et arbeide som går på Hedmark Arbeiderpartis arbeidsprogram for perioden 1987 - 1991.

Faglig/politisk utvalg

Distriktssekretæren har sammen med utvalget/arbeidsutvalget deltatt i planleggingen og gjennomføringen av tiltak i forbindelse med valget -85.

Fornyelse av arbeidsplasskontakter er videreført i -85, men det gjenstår fortsatt mye på dette området.

FPU har forsøkt å styrke de lokale FPU, uten at det i særlig grad har lyktes. Dette gjør det vanskelig å få til et målrettet og resultatgivende faglig/politisk arbeide, hvilket er å beklage.

Valgkampen

Distriktssekretæren har i forbindelse med valgkampen -85 tiltrådt valgkompleksjonen på fylkesplan. Kontoret har medvirket til oppnevning og skoloring av et valgkampkorps bestående av 40 faglig/politiske medarbeidere. Disse har vært brukt i den utadvendte valgkamp, med godt resultat.

Distriktssekretæren har ellers medvirket til distribusjon av valgmateriell fra partiet/LO ute i distriktene.

Videre har han deltatt på møter/stands m.v. med foredrag og appeller. Det har også vært gitt bistand til samorganisasjoner/fagforeninger i forbindelse med den lokale valgkamp.

1. mai

Distriktssekretæren holdt 1. mai tale i Julussa, og faglig appell ved markeringen i Elverum.

Tvister

Kontoret har i 1985 vært engasjert i to tvistesaker, hvorav begge er oversendt de respektive forbund for videre behandling.

Informasjons- og opplysningsarbeid:

Distriktssekretæren har i perioden vært med i planleggingen og gjennomføringen av en rekke kurs/konferanser/møter hvor opplysnings- og informasjonsarbeidet har stått sentralt. Samarbeidspartnere har vært AOF i Hedmark og Hedmark Arbeiderparti.

Utover dette har det vært gjennomført informasjons- og opplysningsvirksomhet, som har gått på: Studiearbeidet, Verve-/agitasjonsvirksomhet, Styring av samorganisasjonene, Bedriftshelsetjeneste, Juridisk førstehjelp, skole/arbeidsliv.

Skole/arbeidsliv

Kontoret har i 1985 prioritert arbeidet skole/arbeidsliv. I august ble det avviklet et seminar på Sjursjøen med deltakelse fra organisasjonene i skolen, fylkesskolemyndighetene, Hedmark Gymnasiastforbund, tillitsvalgte som skoleinformatører, og LO sentralt. Seminaret har trukket opp en del handlingsveier for dette arbeidet, som vil bli grunnlaget for den videre fremdrift i 1986.

For øvrig har distriktssekretæren forelest om fagbevegelsen ved ungdomsskoler, såvel som ved Lærerhøgskolen i Hamar. Distriktssekretæren deltok på Hedmark Lærerlags årsmøte.

Representasjon

Distriktssekretæren har i perioden vært representert for kontoret i følgende virksomhet: Fylkets nærings- og sysselsettingsstyre, INKO-styret, Hedmark fylkes Yrkesopplæringsnemnd (leder), Arbeidsutvalget for yrkesrettledning, Distriktsutvalget AOF (leder), Styret i Hedmark Arbeiderparti, Distriktsutvalget for Folkets Hus, Styret i Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker, Prosjektgruppen, «AF banker på», Rådet for reiselivsnæringen i Hedmark.

Generelt

Aktiviteten i 1985 har vært forsøkt prioritert på den utadvendte virksomhet. Det har dessverre heller ikke i 1985 lyktes å få «igang» de samorganisasjonene som har vist lav aktivitet. Oppgaven vil imidlertid fortsatt få høy prioritet.

Aktiviteten i forbindelse med opprettelse av bedriftshelsetjenesten i fylket har vært prioritert sammen med de lokale arbeidstilsyn og organisasjonsleddene forøvrig. Samlet har det i 1985 vært avholdt 5 slike møter, og det ser nå ut for at de fleste kommuner (dens næringsvirksomhet) i fylket, nå er dekket/er kommet igang med slik virksomhet.

«Juridisk førstehjelp» er nå iverksatt i Hedemarken kommunenes og for Kongsvinger/Eidskog/Grue-området. Ordningene virker tilfredsstillende, og det vurderes allerede nå å utvide ordningene til å gjelde flere samorg.områder.

I informasjonssammenheng har studiearbeidet i fagforeningene vært prioritert. Det er dessverre ingen særlig stor fremgang på dette området. Arbeidet vil fortsatt gis høy prioritet.

Kontordager i Kongsvinger er blitt fulgt opp også i 1985. Hensikten og nødvendigheten av disse har vært drøftet med de lokale fagforeninger/samorganisasjoner, som ønsker at disse fortsetter også i -86. Slik dette vurderes fra kontorets side, vil det absolutt være behov for disse, også i fremtiden.

Reisedager/møter m.v./kjøring

Distriktssekretæren har i 1985 hatt: 49 reisedager m/overnatting, 75 reisedager u/overnatting, 232 møter/kurs/konferanser og kjørt 20 799 km i LO's tjeneste.

OPPLAND

Distriktssekretær: *Åge V. Nordby.*

Organisasjonsoversikt.

Pr. 1. januar 1985 var det 232 fagforeninger med 28 325 medlemmer i Oppland. Dette er en økning på 461 medlemmer siste år.

I løpet av året har kontoret sammen med avdeling 99 av NTAF arbeidet for en midlertidig administrasjon av avd. 86 av NTAF. Denne ordningen er nå i gang.

Mot slutten av året medvirket vi i arbeidet med å skaffe medlemsgrunnlag til en avdeling av HRAF i Lillehammer-området. Dette arbeidet fortsetter i 1986.

Det er stiftet avdeling av Musikerforbundet i Gjøvik-området.

Møter i tilsynet

Det er holdt 9 møter i utvalget i 1985 og utvalget har i alt behandlet 32 saker.

LO's ungdomsutvalg

Ungdomsutvalget har hatt 3 møter i året som gikk.

Utvalget har arbeidet med FN's ungdomsår, Aksjon «Jobb til ungdom», Sommerpatruljen Boligaksjon og FUS-kursene.

De aksjonene vi har medvirket i har hatt moderat oppslutning. Det er spesielt manglende engasjement fra fagbevegelsen som er problemet. Takket være AUF ble det likevel aktiviteter 7 steder under aksjonen «Jobb for ungdom»

Ungdomskonferansen for Oppland fikk ikke nok oppslutning og ble avlyst. Alle FUS-kursene i 1985 ble avlyst av samme grunn.

Den enkeltsak utvalget har jobbet mest med er «Sommerpatruljen». Sammen med HRAF, HK, NKF, AUF, AOF og Oppland AP ble patroljen lagt opp til 14 dager i Oppland. Det medvirket i alt 20 personer på patroljen inklusive AUF's kulturgruppe på 7 personer. Patroljen ble i alle deler vellykket, og utvalget har allerede meldt interesse for lignende opplegg i 1986. Det er utarbeidet egen rapport om Sommerpatruljen.

Familie/politisk utvalg

Utvalget har i 1985 kun hatt 1 møte. Det har vært to aktiviteter, utarbeidelse av forslag til LO's handlingsprogram og planlegging og gjennomføring av kurs for fagorganiserte og deres familier. Kurset hadde som hovedtema mediautviklingen og dennes innvirkning på familien. Kurset hadde god oppslutning, og temaet ble godt mottatt. Som vanlig ble kurset avviklet i samarbeid med Framfylkingen og AOF. Foreleser var Richard Trælnes, og Jorun Christensen fra LO tok for seg det generelle familie/politiske arbeidet.

LO's samarbeidsorgan

Vårens konferanse ble holdt på Nordseter 25. - 26. april. Hovedtema var den faglig/politiske situasjon. Ellers hadde fylkesmannen en innledning om næringsutviklingen i fylket.

Videre Samvirke, «Ideologi eller forretning», var det utfordrende tema her. Følgende var innledere: Knut Korsæth, Ole Knapp og Bjørn T. Eriksrud. Høstens kon-

feranse ble holdt på Tranberg 24. og 25. oktober. Hovedtemaet var «Etter valget». I tillegg ble det gitt orientering om Norsk Folkehjelps arbeide og en innledning om samarbeidet mellom fagbevegelsen og stortingsrepresentantene. Innledere var: Esther Kostøl, Berit B. Larsen og Magne Brattbakken.

Vi har fortsatt problemer med disiplinen i Samorganisasjonene i forhold til representasjon og oppmøte på konferansene. Sekretæren har nå innskjerpet dette.

Kontakten med, og arbeidet i samorganisasjonene

Sekretæren har deltatt i 9 møter i samorganisasjonene i 1985. Sekretæren har holdt innledninger om følgende temaer: Bedriftshelsetjenesten, Faglig/politisk situasjon, skoleringsarbeidet.

Det har generelt vært dårligere aktivitet i samorganisasjonene i 1985 enn året før, men det er fortsatt framgang i enkelte.

Dovre/Lesja ble reorganisert den 26. februar 1985, men aktiviteten er svært lav.

Det er ansatt deltidsssekretær i en samorganisasjon. Samorganisasjonenes arbeide med Bedriftshelsetjenesten har fortsatt i året. Innsatsen er meget ujevn. Det er fattet vedtak i de fleste samorganisasjoner om kontingentinnkreving gjennom Landsbanken, men ingen har startet opp i året.

Deltakelse i andre møter.

Sekretæren har deltatt i 4 regionmøter om Bedriftshelsetjenesten, foruten 6 andre møter om samme tema, 4 agitasjonsmøter. En rekke møter i Oppland AP, særlig i forbindelse med valgkampen.

Forelesninger

Sekretæren har i alt holdt 7 forelesninger i fagforeninger/klubber. 4 innledninger i videregående skole, 2 på DH-skolen og 1 på Lærerrhøgskolen. Temaer som er dekket er: Handlingsprogrammet, LO og LO's oppgaver, Forhandlingsteknikk, Datateknikk, Industripolitikk, Studiarbeidet og Bedriftshelsetjenesten.

Representasjon.

Sekretæren har deltatt i Kommuneforeningen i Ottas årsmøte, 80 års jubileet til Raufoss Jern og Metall, Arbeiderpartiets landsmøte og Kongressen, samt Oppland APs Valgkampåpning og Vestoppland Lærerslags samlinger.

Kontorene.

Kontorene har kjøpt inn ny kopimaskin, fått satt opp lysskilt utenfor bygningen. Ett av kontorene ble utlånt til to korttidsmedarbeidere under valgkampen. Kontoret har laget forslag om bruk av data i arbeidet.

Reisevirksomheten.

Sekretæren har i året hatt ca 200 møter, reist i 138 dager og i alt kjørt 13.458 km for LO.

BUSKERUD

Distriktssekretær: *Glenn Henriksen*

Medlemsoversikt:

Pr. 31. desember 1985, var det i kontorets virkeområde 11 samorganisasjoner, 228 fagforeninger med 40 729 medlemmer.

Tilsynsutvalget har hatt 9 møter og behandlet 28 saker.

LO's Samarbeidsorgan:

Vårens konferanse ble avholdt 25. – 26. april på Bergland Hotell, Sokna. Emner som ble behandlet var: Før LO-kongressen, Stortingsvalget 1985, Samorganisasjonenes arbeid og arbeidsoppgaver, Nye kontingentrutiner og Skole/arbeidsliv.

Høstens konferanse ble avholdt 7. – 8. november på Bergland Hotell, Sokna. Emner som ble behandlet var: Etter Kongressen og Stortingsvalget, Norsk Folkehjelp, Erfaringer med samorganisasjonenes nye kontingentrutiner og starte drøftinger vedrørende en organisasjonsmessig omstrukturering av samorganisasjonene i Buskerud.

Rerpesentasjon:

Kontoret har vært representert ved følgende arrangementer:

- LO's representantskap.
- LO-kongressen.
- Årsmøte AUF i Buskerud.
- Årsmøte Buskerud Arbeiderparti.
- Årsmøte Bladselskapet Fremtiden.
- Årsmøte Drammen Distriktsorganisasjon (DDO) av NJF.
- Sysselsettingskonferanse Buskerud fylke.
- Utdeling av fagbrev for Drammen og omegn.

Samorganisasjonene:

De nye kontingentrutinene gjennom Landsbanken fungerer tilfredsstillende. Samorganisasjonene er regionvis i gang med å diskutere en organisasjonsmessig omstrukturering.

Distriktssekretæren har deltatt på 39 styre- og årsmøter i 1985.

LO's ungdomsutvalg:

Utvalget har i 1985 avholdt 7 møter. Det er gjennomført 3 faglige ungdomsskoler og 2 faglige ungdomskonferanser.

LO's utvalg for familiepolitikk og likestilling:

Utvalget har i perioden avholdt 2 møter.

Opplysningsvirksomhet:

Distriktssekretæren har forelest/innledet på kurs og konferanser i regi av AOF, samorganisasjonene og egne arrangementer. Teknisk fag- og videregående skoler er besøkt med innledninger om LO.

Faglig/politisk:

Distriktskontoret har i samarbeid med Buskerud Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg arrangert en rekke møter/mønstringer, arbeidsbesøk, distribusjon av materiell i forbindelse med valgkampen.

Twister/forhandlinger:

Distriktssekretæren har ført forhandlinger for ett forbund i en tvistesak og ellers bistått klubber og enkeltpersoner i diverse saker.

Verving/agitasjon:

Det er i 1985 gjennomført i samarbeid med Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet oppsøkende virksomhet med gode resultater.

Kontordager:

Ordningen med kontordag én gang pr. måned i Hønefoss og Gol, har fortsatt i 1985.

Reisedager/møtekvelder:

Distriktssekretæren har i 1985 hatt 164 reisedager/møtekvelder, og kjørt 7527 km. i LOs tjeneste.

VESTFOLD

Distriktssekretær: *Roar Løver*

Organisasjonsoversikt

I Distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 7 samorganisasjoner og 150 fagforeninger med til sammen 27 667 medlemmer. Følgende fagforeninger er oppløst/slått sammen:

Larvik Kjøttindustriarbeiderforening avd. 654 er oppløst.

Sandefjord Gullsmedarbeiderforening avd. 9 er oppløst.

Svelvik Bygningsindustriarbeiderforening avd. 233 er gått inn i Drammen Bygning.

Reperbanens Arbeiderforening avd. 27 BAF – er gått inn som klubb i Tønsberg Jern og Metall avd. 67.

Tønsberg Sølvarbeiderforening er blitt egen avdeling i NJMF.

NTL avd. 112/20 Sivilt Beredskap Vestfold/Telemark er oppløst.

Møter i Tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har i 1985 holdt 8 møter og behandlet 30 saker.

Møter i samorganisasjoner/fagforeninger

LO's Distriktssekretær har deltatt i 30 møter i samorganisasjoner og fagforeninger.

Emner på møtene har blant annet vært: Den aktuelle faglig/politiske situasjon, LO's Distriktskontor og samorganisasjonen i arbeide, 1. mai, Kontraktørvirksomhet, Nominasjon og valgordning til LO's Kongress, LO's Handlingsprogram, Fagbevegelsens Sommerpatrulje 1985, Bedriftshelsetjenesten, LO's Valgkampopplegg.

Faglig/politiske møter:

Det er i faglig/politisk sammenheng fra kontorets side deltatt i 31 møter/konferanser.

LO's samarbeidsorgan i Vestfold

Det er avholdt 2 konferanser i LO's Samarbeidsorgan i Vestfold. En kveldskonferanse i Folkets Hus i Horten og en dagskonferanse i Folkets Hus i Sandefjord.

Innledere og emner har vært: Tre representanter fra Fylkesarbeidskontoret i Vestfold innledet om rettigheter – muligheter og begrensninger fra Fylkesarbeidskontorets side. Liv Buck innledet om: «Etter Kongressen», «Før Tariffoppgjøret», «Hovedavtaleforhandlinger».

LO's lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling i Vestfold

Det er avholdt 4 møter og behandlet 22 saker. Videre er det i 1985 i samarbeid

med Framfylkingen arrangert et familiekurs med 46 deltakere. Forelesere på kurset var Jorun Christensen og Ståle Dokken. Emner LO's Handlingsprogram og familiepolitikken og ungdomsåret og familien.

Videre en Likestillingskonferanse med 27 deltakere i samarbeid med AOF's avdelingskontor. Konferansen tok for seg LO's Handlingsprogram v/LOs distriktssekretær Roar Løver.

Media og likestilling v/Richard Trælnes – Konrad Antonsen – Grete Berget.

8. mars ble arrangert på tradisjonell måte i samarbeid med Vestfold Arbeiderparti's kvinneutvalg. Hovedtaler var Esther Kostøl fra Kartellet. Det ble i den forbindelse arrangert en rekke bedriftsbesøk i statlige bedrifter.

LOs ungdomsutvalg

LOs ungdomsutvalg har fungert dårlig, og har hatt to møter. En har likevel arrangert en dagskonferanse i Folkets Hus i Horten med 45 deltakere med Jan Lajord som innleder, i tillegg til dette et FUS-kurs i Stavern med 19 deltakere.

Opplysningsarbeidet

Sekretæren har forelest/orientert på dag-/kveldstid ved følgende kurs/konferanser:

Re Videregående skole, Arbeidskontoret for Tønsberg, AOF-foreningen for Holmestrand og omland, AOF foreningen for Tønsberg og omland, NJMF Vestfold, Hvarnes skole, NBIF – Dombås – Dovrefjell Hotell, Drammen AOF forening, LO's Ungdomsutvalg i Buskerud, Tjødalyng Ungdomsskole, LOs Ungdomsutvalg i Vestfold – FUS.

Emner:

LOs syn på sysselsetting og arbeidsløshet, LOs lover/avtaler, Hovedavtalen del A og B, Samorg i arbeid – LOs Distriktskontors arbeidsoppgaver, 1. mai, Yrkes- og arbeidslovgivning, Hva gjør fagbevegelsen og hvordan – hva bør du vite om LO.

Twister/forhandlinger:

Distriktssekretæren har bistått fagforeninger, klubber og enkeltpersoner i diverse saker. I tillegg har kontoret hatt en rekke henvendelser – konsultasjoner fra tillitsvalgte – enkeltmedlemmer – eiere/ledere av virksomheter om: Organisasjonssaker – lover – avtaler osv.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert kontoret ved følgende tilstelninger – arrangementer: Årsmøte i Vestfold Lærerlag, Årsmøte i Vestfold Arbeiderpartis kvinneutvalg, AOFs Årskonferanse, 50 års jubileum i Berger Tekstilarbeiderforening, DNAs Landsmøte, LOs Kongress og Representantskap, Årsmøte i Vestfold Arbeiderparti.

Andre møter/konferanser

Sekretæren har deltatt på 139 forskjellige møter – konferanser i og utenfor Tønsberg i noe større/aktuell sammenheng.

I denne forbindelse må en også nevne Fagbevegelsens Sommerpatrolje 8.–13. juli i samarbeid med Handel og Kontor, Norsk Kommuneforbund og Hotell og Restaurant, som etter vår oppfatning ble meget vellykket.

Reisedager

LOs Distriktssekretær har i 1985 hatt 150 reisedager/kvelder og kjørt 15 438 km i LOs tjeneste.

TELEMARK

Distriktssekretær: *Gerhard Lunde Larsen*

Organisasjonsoversikt

Pr. 31. desember 1985 var det i distriktskontorets virkeområde 7 samorganisasjoner med 187 foreninger med ca. 33 000 medlemmer.

Nye foreninger

Telemark Vernepleierforening fra 1.1.85.

Møter/konferanser

Sekretæren har i alt deltatt i 135 møter/konferanser vedr. agitasjon/nyorganisering, Tvistesaker, samorg's styre- og representantskapsmøter, konferanser og planleggingsmøter i AOF's distriktsutvalg. Møter/konferanser i Telemark Arbeiderparti og faglig/politisk utvalg. Møter i fagforeninger, møter vedr. Bedriftshelsetjenesten og andre møter innen fylkeskommunale og kommunale utvalg og komitéer. Det må her også tas med den økende besøksmengde til kontoret – om bistand til saker vedr. permitteringer, oppsigelser og avskjedigelser.

Representasjon

Kontoret har vært representert ved:

Telemark Arbeiderparti's årsmøte

AUF Telemark – årsmøte

Framfylkingen i Telemark – årsmøte

Telemark Lærerlag's årsmøte

Telemark Arbeiderblads årsmøte

NAF's distriktskontors årsmøte

Opplysningsarbeidet

Det har vært holdt diverse innledninger/forelesninger på kurs og møter arrangert av samorganisasjoner, fagforeninger og egne arrangementer. Orienteringer om LO ved videregående skoler og ved Arbeidsformidlingens yrkesrettede kursvirksomhet.

LO's samarbeidsorgan

LO's samarbeidsorgan har avholdt to konferanser. Følgende saker har vært oppe til behandling:

Stortingsvalget 1985 – innledning v/Solveig Torsvik, DNA

Brubakkenkomitéens innstilling – innledning v/Yngve Haagenen, LO

Foran LO-Kongressen – innledning v/Yngve Haagenen, LO

Tariffoppgjøret

Orientering om Norsk Folkehjelp – innledning v/Rigmor Dahl

Orientering om Landsbanken – innledning v/Frode Svendsen

Orientering om Norsk Lærerlag/Telemark Lærerlag v/Oddvar Hallaråker

Etter LO-Kongressen – innledning v/Tor Halvorsen

LO's lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling

Utvalget har i 1985 avholdt 2 møter i tillegg til samarbeidsorganets møter. Av saker har utvalget arbeidet med informasjon om lokale likestillingsavtaler og 8. mars arrangement. Utvalget har arbeidet tungt grunnet dårlig respons fra fagforeningene og dårlig økonomi.

LO's ungdomsutvalg

LO's ungdomsutvalg har i 1985 avholdt 5 møter og har arrangert to kurs – Faglig Ungdomsskole med i alt 47 deltakere. Arbeidet med opprettelse av faglige ungdomskontakter på den enkelte arbeidsplass fortsetter. Utvalget har videre vært engasjert i aksjonene «Jobb til ungdom» – 11.–16. februar og aksjonsuka 1985. Utvalget var i tillegg engasjert i valgkampen.

Kontoret er representert i følgende styrer/utvalg

Telemark Nærings- og Sysselsettingsstyre
Telemark Industriråd/INKO styret
Ankenemnda for arbeidsledighetstrygd
Styret for arbeidstilsynets 5. distrikt
Sekretariat for LO-Funksjonærenes (Norsk Hydro) og
Hydroarbeidernes Samarbeidskomité og
styret for Attføringssenteret i Rauland ^{As}

Reisedager/møtekvelder

Gerhard Lunde Larsen har hatt 120 reisedager/møtekvelder.
Tilsynsutvalget har i 1985 hatt 8 møter.

AUST-AGDER

Distriktssekretær: *Arild Stokken*

I distriktet er det 90 fagforeninger med mer enn 10 000 medlemmer. Det er 6 samorganisasjoner i fylket. Medlemmer i arbeid i Aust-Agder fylke, tilhørende Arbeidsmandsforbundet og Jernbaneforbundet, registreres som medlemmer i Vest-Agder.

Møter hvor distriktssekretæren har deltatt:

Samorganisasjonene: 16
Agitasjon/nyorganisering: 8
Fagforeningsmøter: 35
Tvister: 20
Faglig/politisk utvalg: 4
AOFs distriktsutvalg: 5

Representasjon

Aust-Agder Arbeiderpartis årsmøte. AUFs årsmøte. FRAMs årsmøte. Arendal Bygningsarbeiderforenings jubileum

Opplysningsarbeidet

Distriktssekretæren har deltatt på en rekke kurs og har forelest/innledet i og for AOF. Det er lagt særlig vekt på Hovedavtalens bestemmelser, faglig/politisk arbeid, Handlingsprogrammet og LOs holdninger vedrørende privatisering. Gebyr på lønnskonto har også vært prioritert.

Skole-/arbeidsliv

Det er i distriktet opprettet et samarbeid mellom Norsk Lærerlag og LO for å bedre kontakten mellom skole- og arbeidsliv. I dette arbeidet er det nedsatt en prosjektgruppe.

LOs tilsynsutvalg

Leder til 1.10.85: Bjarne Robstad, NKF.

Leder fra 1.10.85: Kai Ånonsen, NJ&MF.

Det har vært avholdt 9 møter og behandlet 30 saker.

LOs samarbeidsorgan

Det har vært avholdt 8 møter og behandlet 61 saker. Videre har det vært avholdt 2 faglige fylkeskonferanser.

LOs ungdomsutvalg

Det har vært avholdt 8 møter og behandlet 38 saker. Videre har det vært avholdt 2 faglige ungdomskonferanser og 2 faglige ungdomsskoler. Distriktet hadde Sommerpatrulje, som ble meget positivt mottatt, og som ønskes gjennomført også i 1986.

Det var ansatt ungdomssekretær, Lars Martin Andersen, i tiden 1/1 – 31/7.

Familiepolitisk utvalg

Det har vært avholdt 4 møter og behandlet 22 saker.

Valgkampen

I fylket var det nedsatt 7 arbeidsgrupper som skulle planlegge og tilrettelegge gjennomføringen for Stortingsvalget 85. Distriktskontoret hadde ansvaret for faglig gruppe og ungdomsgruppe. Innenfor ansvarsområdet lå koordinering av alle arbeidsplassmøtene, ajourføring av A-plass-kontaktnett. Videre være rådgivende for AUFs valgkamp. Delta i arbeidet overfor førstegangsvelgerne. Videre deltok distriktskontoret i koordineringen av distribusjonsgruppen. Resultatet av valgkampen er kjent, og for Aust-Agder's vedkommende var det meget positivt.

Kontoret er representert i følgende utvalg, styrer og råd:

1. Aust-Agder nærings- og sysselsettingsstyre
2. Yrkesopplæringsnemnda i Aust-Agder
3. Hovedarbeidsmiljøutvalget for Aust-Agder fylkeskommune
4. Styret for Arbeidstilsynet, 6. distrikt
5. Høringsgruppe for distriktshøgskolen i Agder
6. Prosjektgruppe skole-/arbeidsliv
7. AOFs distriktsutvalg
8. Aust-Agder Arbeiderpartis styre
9. Aust-Agder Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg
10. Rådsforsamling ATIK (Teknisk industrielt kompetansesenter, Agderforskning).

Reisedager

Med overnattinger for Arild Stokken: 37

Uten overnattinger for Arild Stokken: 103

Kjørt antall km i 1985: 18 016.

VEST-AGDER

Distriktssekretær: *Gudmund Gyberg*

Organisasjonsoversikt:

I Distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1985 113 fagforeninger og 6 grupper med direktemedlemmer, ca. 21 650 medlemmer, og 7 samorganisasjoner.

Møter/konferanser

Kontoret eller sekretæren har deltatt eller medvirket i: 13 møter, Agitasjon/Nyorganisering – 44 møter i fagforeningene – 20 møter i samorganisasjonene – 5 møter, samarbeidsgruppe for Bedriftshelsetjenesten – 68 møter i andre organisasjoner – 2 møter i arbeidsutvalgs-/distriktsutvalgsmøter AOF og lokale AOF-foreninger.

LOs Samarbeidsorgan

5 styremøter og 2 faglige Fylkeskonferanser.

LOs Lokalutvalg for Familiepolitikk – Likestilling

5 utvalgsmøter og 1 fellesarrangement.

LOs Ungdomsutvalg:

7 utvalgsmøter, 1 ungdomskonferanse.

Oppløste fagforeninger:

Bekledningsarbeiderforbundet:

Avd. 366 – Kongsgaard Skinn- og Lærarbeiderforening

Handel og Kontor i Norge:

Avd. 250 – Vennesla Handel og Kontor.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Avd. 137 – Lyngdal Næringsmiddelarbeiderforening.

Nye fagforeninger:

Norsk Kommuneforbund:

Søgne Kommunale Forening

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Kvinesdal Meieriarbeiderforening.

Nemnder, råd og utvalg:

Kontoret er representert i: Nærings- og Sysselsettingsutvalget i Vest-Agder, Representantskapet i Kristiansand Næringsråd, AOFs Arbeidsutvalget og Distriktsutvalg, Komitéer vedrørende Skole/Arbeidsliv, Samarbeidskomité vedrørende Bedriftshelsetjenesten.

Tilsynsutvalget:

Utvalget har holdt 6 møter og behandlet 29 saker, samt 2 fellesmøter med Tilsynsutvalget for Distriktskontoret i Aust-Agder.

Reisedager:

Gudmund Gyberg har hatt 171 reisedager/møtekvelder.

ROGALAND

Distriktssekretær: *Erling Høiland*

Organisasjonsoversikt:

Pr. 31. desember 1985 hadde Rogaland 234 fagforeninger, et medlemstall på ca 52 000, med 9 samorganisasjoner – og oljeforbundet Nopef.

Agitasjonsmøter

LO-sekretæren har medvirket i flere møter for forskjellige fagforbund i fylket.

Møter/konferanser

Distriktssekretæren har deltatt på følgende møter:
28 møter i samorganisasjonene
56 møter med fagfor./klubber og politiske foreninger
38 møter i fylkeskommunale nemder og utvalg
4 møter med Lærerhøgskolen
4 møter i LO's ungdomsutvalg
5 møter i Tilsynsutvalget.
div. valgkampkonferanser
2 konferanser for LO's samarbeidsorgan i Rogaland
5 møter/konferanser med skoledirektøren/Lærerhøgskolen
LO's representantskap
Sekretærkonferanser
Felleskonferanse LO – DNA – AOF
Faglig/politisk konferanse Sørmarka
Ungdomskonferanser
LO-Kongressen.

Opplysningsarbeid

Distriktssekretæren har forelest på en rekke kurs i faglig/politisk virksomhet, for AOF, AUF og andre organisasjoner. Sekretæren har orientert om LO og fagforbundene på en rekke skoler i fylket.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert LO på 2 jubileum: Gamle Garde, 20 år og Lund Arbeiderparti, 75 år.

Kontordager Haugesund/Karmøy

Distriktssekretæren har hatt 2 kontordager pr. måned.

Reisedager/kvelder

Distriktssekretæren har i 1985 hatt 99 reisedager/kvelder og har kjørt 5 091 km.

HORDALAND

Distriktssekretær: *Vigdis Ravnøy*

Organisasjonsoversikt

Organisasjonsstrukturen i distriktskontorets virkeområde er i det vesentlige uendret i forhold til siste år.

Ved utgangen av året ble Arna faglege samorganisasjon lagt ned. De 2 fagfore-

ningene som utgjorde samorganisasjonen vil fra 1986 være medlemmer av Bergen faglige samorganisasjon. (Arna ble endel av Bergen kommune ved kommunesammenslutningen i 1972).

Det er i løpet av høsten etablert interimstyre for felles samorganisasjon for fagforeningene/klubbene i Ølen og Etne.

Når det gjelder antall fagforeninger er det i året ikke registrert store endringer. Rundt årsskiftet hadde vi i Hordaland ca. 300 foreninger med i underkant av 70 000 medlemmer. De fleste fagforeningene er tilsluttet samorganisasjonene i fylket.

Samorganisasjonens virksomhet må betegnes som aktiv i året. Særlig engasjerte de seg i den faglige valgkampen i Hordaland.

Samorganisasjonene har også arbeidet med bedriftshelsetjenesten i 1985, og ved årets slutt er det registrert 14 fellesordninger i Hordaland.

Kontorets virksomhet

Distriktssekretæren har deltatt i 222 registrerte møter, konferanser og representasjonsoppdrag av en eller flere dagers varighet. Hovedtyngden har vært møter i samorganisasjoner, samt fylkeskommunale råd og utvalg.

Etter initiativ fra distriktskontoret ble det tidlig på året holdt konferanse for kassererne i samorganisasjonene om innføring av nytt kontingentsystem i regi av $\frac{1}{2}$ Landsbanken.

Konferansen resulterte i at en rekke samorganisasjoner nå bruker Landsbanken, og av den grunn kan notere seg en større kontingentinggang enn noensinne.

LO's Tilsynsutvalg har hatt 4 møter og behandlet blant annet valg av 4 representanter/4 vararepresentanter til LO's Kongress, samt fylkesrepresentant/vararepresentant til LO's Representantskap. Valgene ble slik som innstilt fra Tilsynsutvalget både til Kongressen og til Representantskapet.

LO's Samarbeidsorgan har hatt 2 konferanser – tilsammen over 4 dager. Temaer på konferansene har vært: LO's valgkamp – Etter Kongressen – FAFO-rapporten – Fagbevegelsens forhold til media – Norsk Folkehjelp – Etter valget, arbeidet fremover.

LO's Ungdomsutvalg har hatt 3 møter, samt et fellesmøte med Utvalget for Familiepolitikk og Likestilling. Distriktssekretæren og 4 av utvalgets medlemmer deltok på Landskonferansen på Sørmarka for ungdomsutvalgene.

LO's Utvalg for Familiepolitikk og Likestilling har hatt 3 møter, samt et fellesmøte med Ungdomsutvalget.

Møter i tilknytning til tvister/forhandlinger har i det vesentlige vært knyttet til konsultasjoner i forbindelse med oppsigelser, permitteringer og konkurser.

Opplysningsvirksomhet

Distriktssekretæren har forelest på kurs/konferanser arrangert av AOF, samorganisasjoner, fagforeninger, samt på faglig/politiske konferanser i forbindelse med den faglige valgkampen.

Det har vært mange forespørsler fra skoler vedrørende informasjon om fagbevegelsen, og sekretæren har forelest både i grunnskoler, videregående skoler og privatskoler om temaet. Også andre fastlønte og tillitsvalgte har vært ute på en rekke skoler og forelest – da særlig med vekt på eget fag og eget forbund.

I begynnelsen av året arrangerte distriktskontoret helgekongferanse der samorganisasjonenes skolekontakter, Skolenes Landsforbund, Hordaland Lærarlag og Bergen Lærarlag deltok. Emnene for konferansen var lagt opp i nært samarbeid mellom distriktskontoret, SL, HL og BL. Kontakten distriktskontoret har opprettet med lærerorganisasjonene tar sikte på å få til en bedre kommunikasjon mellom tillitsvalgte/elever/lærere. Fra LO's side har det også i 1985 vært forelest ved Bergen Lærerhøgskole i emnet «Arbeidslivskunnskap».

Faglig valgkamp

Hordaland var et av de fylkene LO valgte å føre valgkamp i, og i uke 34 deltok Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Jan Balstad, Esther Kostøl og Evy Buverud Pedersen i den faglige valgkampen. Tilsammen deltok disse i 53 bedriftsbesøk i 11 kommuner, samt på endel møter. Hovedtyngden av besøkene lå i Bergen.

LO's valgkamp må kunne betegnes som vellykket og både samorganisasjonene – som var ansvarlig for gjennomføringen sammen med distriktskontoret – og fagforeningene som var impliserte, gjorde en utmerket jobb.

I Hordaland fikk DNA 5 representanter (+1).

Kontoret har et stort antall henvendelser i ulike spørsmål enten ved personlig fremmøte eller pr. telefon. Det kan være medlemmer, tillitsvalgte, studenter eller andre.

Det har også vært en rekke henvendelser til kontoret fra uorganiserte som ønsker tilmelding til et LO-forbund.

Distriktssekretæren har representert kontoret i Yrkesopplæringsnemnda, Nærings- og Sysselsettingsstyret og Statens Arbeidstilsyn.

Hordaland fylke var representert på LOs Kongress i 1985 med 4 deltakere. Representasjonen hadde en god kjønnsmessig, forbundsmessig og geografisk fordeling.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F. har i året arrangert 2 kurs i vårt distrikt, hvor distriktssekretæren har vært representert på 1 av dem.

Det har i løpet av året vært god kontakt mellom vårt kontor og forbundenes distriktskontorer, samt mellom kontoret og ansatte i arbeiderbevegelsen i Bergen/Hordaland.

SOGN OG FJORDANE

Distriktssekretær: *John Bjarne Hjelmeland*

I kontorets arbeidsområde var det pr 1. januar 1985 11 Samorganisasjoner og 157 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 14 590.

Pr. 31. desember 1985 var det 11 Samorganisasjoner og 161 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 15 100.

Nye foreninger

Sogn og Fjordane avd. av Norsk Barnevernpedagogforbund – NTL avd. 120-5 Jostedalsanl. NVE. – Sogn og Fjordane Vernepleierlag – Borgund Elektrikerforening. (Den siste har bestått i flere år uten at kontoret har fått melding.)

Tilsynsutvalget har hatt 6 møter og behandlet 25 saker.

LO's utvalg for Familiepolitikk – Likestilling har i 1985 holdt 2 møter og behandlet 10 saker. Det har dessuten vært arrangert Familekurs over en helg med 62 deltakere, 32 voksne og 30 barn.

LO's Ungdomsutvalg

LO's Ungdomsutvalg har holdt 3 møter og behandlet 16 saker. Utvalget har ellers stått som arrangør av konferanser for Ungdomskontaktene og en faglig Ungdomskonferanse der temaet var Frihet for Sør-Afrika med innledning av Vidar Bjørnstad.

Det har vært avholdt en Faglig Ungdomsskole.

LO's Samarbeidsorgan i Sogn og Fjordane

Det har vært holdt to Fylkeskonferanser i 1985. Hovedtema har vært «Etter Kongressen» – Samorganisasjonens aktivitet – Ensidige Industristeder – Faglige prioriteringer etter valget og Norsk Folkehjelp.

Innledere har vært Esther Kostøl – Jakob Reinfjell – Peder Thunshelle og John Bjarne Hjelmeland.

Møter

Sekretæren har deltatt i 127 møter/konferanser av en eller flere dagers varighet, som fordeler seg slik:

- 7 representasjonsoppdrag
- 5 agitasjonsmøter
- 16 møter i Samorganisasjonene
- 13 møter i fagforeninger
- 11 faglig/politiske møter
- 2 Distriktsstyret Arbeidstilsynet
- 10 Nærings- og Sysselsettingsstyret
- 3 Ankeutvalget for trygdesaker
- 5 INKO-styret
- 55 andre møter og konferanser.

Opplysningsarbeidet

Distriktskontoret har medvirket til og forelest på 8 ulike kurs arrangert av: AOF – Samorganisasjonene – Norsk Kommuneforbund – Videregående skole – Arbeidsformidlingen – LO's Ungdomsutvalg – Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund og Norsk Jern og Metallarbeiderforbund.

Det har vært forelest om

Lover og avtaler – Møteledelse – LO's Oppbygging og virke – Fagbevegelsens plass i Samfunnet – Lov om Arbeidsmiljø o.s.v.

Reisedager

Sekretæren har i 1985 hatt i alt 125 reisedager/møtekvelder og kjørt 10 570 km i LO's tjeneste.

MØRE OG ROMSDAL

Distriktssekretær: Johnny Røed

Pr 1. jan 1985 var det i Møre og Romsdal 15 samorganisasjoner med 272 fagforeninger/grupper med ca. 32 800 medlemmer.

Pr. 31. des 1985 var det 15 samorganisasjoner med 269 fagforeninger og ca 33 500 medlemmer.

Oppløste fagforeninger

Ørsta NNN (gått inn i NNN avd. 66, Ålesund)
Ålesund Baker- og Konditorsvenners forening (gått inn i NNN avd. 66, Ålesund)
Murersvennernes forening, Ålesund (gått inn i Ålesund Bygningsarbeiderforening)

Skodje Trearbeiderforening avd. 104 (gått inn i Sjøholdt Trearbeiderforening avd. 105)

NTL avd 10, Statens Havnevesen
Malme fjorden Kjemiske forening avd. 218
Molde Møbelsnekker forening

Nye fagforeninger

Eggesbønes Notarbeiderforening avd. 21
NKF avd. 271, Herøy
NKF avd. 572, Sande
NKF avd. 573, Ulstein
Ålesund Fengselstjenestemannslag.

Representasjon

Sekretæren representerte LO-kontoret på årsmøtene i AUF's D-lag, Møre og Romsdal Arbeiderparti og avd. 3 av Norsk Arbeidsmandsforbund for Møre og Romsdal. Samt ved 10 års jubileet til Molde Arbeidertreff og 80-års jubileet til Kristiansund Arbeiderparti.

Agitasjon/nyorganisering

Sekretæren har medvirket til møter og nyorganisering ved 2 bedrifter hvor det er opprettet avtaler.

Twister

Distriktskontoret har vært engasjert i 3 tvistesaker. 2 av sakene ble ordnet med lokale forhandlinger, 1 sak ble oversendt forbundet.

Møtevirksomhet

Sekretæren har deltatt/innledet på 28 møter i samorganisasjonene. 12 møter i fagforeninger/klubber og 73 møter i valgkampen og andre av våre organisasjoner. 1 kommunale og fylkeskommunale styrer og utvalg, 20 møter.

Opplysningsarbeid

Sekretæren har forelest på 13 forskjellige kurs/konferanser arrangert av AOF, forbund, samorganisasjoner og utvalg. Orientert på 3 videregående skoler med ca 70 elever. Kontoret har foruten de 2 konferansene for LO's samarbeidsorgan i fylket, arrangert 2 helgekurs, 2 ungdomskurs og 1 familiekurs.

Annen møtevirksomhet

LO's ungdomsutvalg har hatt 2 møter, samt deltakelse på ungdomskonferanse på Sørmarka og på LO's ungdomssamling i Trondheim. Utvalget for familiepolitikk og likestilling har hatt 1 møte. Tilsynsutvalget har hatt 7 møter. Sekretæren har hatt 103 reisedager og kjørt 5303 km i LO's tjeneste.

SØR-TRØNDELAG

Distriktssekretær: *Rikard Haugen og Kjell Flønes*

Pr. 1. januar 1985 var det 12 samorganisasjoner, 245 fagforeninger med ca. 49 600 medlemmer og pr. 31. desember var det 12 samorganisasjoner, 240 fagforeninger med ca. 48 800 medlemmer.

Nye forbund

Norsk Vernepleierforbund.

Nye foreninger

Elkem Rockwool Kjem. fagforening.

Utgåtte foreninger

Avd. 117 av NSLF, Bjugn og Ørland (medl. overf. annen avd.), Hitra avd. av Norsk Sjømannsforbund (opphørt), Leinstrand Landarb. forening avd. 95 (opphørt), Arbeiderpartiets Presseforb. avd. Røros (opphørt), Spesialskolenes Tjenestem.lag (medl. overf. annen avd.), Skolenes Landsforening (medl. overf. annen avd.), Øverbygda Skog og Land (medl. overf. annen avd.), Telefonmontørens for. avd. NTTF (medl. overf. annen avd.).

Møtevirkosomhet

Tilsynsutvalget har avholdt 8 møter og LOs samarbeidsorgan 2 konferanser over 2 dager.

I samarbeid med Statens Arbeidstilsyn og Norsk Arbeidsgiverforening er det arrangert 4 regionale konferanser om bedriftshelsetjenesten. Videre flere møter både i samorg og fagforeninger om opprettelse av bedriftshelsekontor.

Sekretærene har vært tilstede på årsmøtene i samorg, styremøter og møter i fagforeninger og klubber av forskjellig art. Videre omkring 320 møter i forbindelse med representasjon, opplysningsarbeide og faglige spørsmål i ulike organisasjoner.

Familiepolitisk utvalg har avholdt 1 fellesmøte/konferanse i samarbeide med Nord-Trøndelag.

Ungdomsutvalget har avholdt i alt 5 møter, 1 ungdomskonferanse og 1 ungdomskurs.

Kontakten med skoleverket har også vært god og en rekke orienteringsmøter med elever og lærere har vært avholdt i samarbeide med Trondheim fagl. Samorgs skoleutvalg.

I forbindelse med årets stortingsvalg ble det avviklet en rekke arbeidsplassbesøk over en hel uke hvor flere av LOs tillitsvalgte deltok. Senere har distriktskontoret fått en rekke positive reaksjoner om disse besøkene og med ønske om gjentagelse på et senere tidspunkt.

Det ble også avholdt en ungdomskonferanse og en ungdomsmønstring i forbindelse med LO-uka. Ungdomsmønstringen samlet i alt ca. 7000 deltakere.

Distriktskontorene har vært representert i: Nærings- og sysselsettingsstyret, Trygdeutvalget, Distriktsstyret for arbeidstilsynet, Statens Teknologiske Institutt, Sør-Trøndelag Næringservice, Overligningsnemnda i Trondheim, Fylkes-skolestyret, Yrkesopplæringsnemnda, Styret for sikkerhetsopplæringen ved de Maritime skoler, Arbeids- og Tiltaksnemnda for Trondheim og omland, Distriktsrådet for HV-12.

Opplysningsvirksomhet og informasjon

Av forelesninger kan blant annet nevnes Arbeidsmiljøloven, Ferieloven, Arbeidstvistloven, skole spørsmål og LOs Handlingsprogram.

Reisedager

Rikhard Haugen 60, Kjell Flønes 80.

Haugen har kjørt 4 194 km og Kjell Flønes 10 063 km i LOs tjeneste.

NORD-TRØNDELAG

Distriktssekretær: *Liv Thun*

Organisasjonsoversikt

Distriktskontorets arbeidsområde pr. 31.12.85 var 11 samorganisasjoner med tilsammen ca. 20 000 medlemmer fordelt på 224 fagforeninger.

Endringer i fagforeningene

NVF har fått en fylkesforening.

NBIF seksjon Nord-Trøndelag er slått sammen med Sør-Trøndelag og heter i dag seksjon Trøndelag av NBIF.

Møter

Tilsynsutvalget har i 1985 hatt 6 møter og behandlet 16 saker.

LOs samarbeidsorgan for Nord-Trøndelag har arrangert 2 fylkeskonferanser, begge over 2 dager.

Følgende saker ble behandlet

Sysselsettingssituasjonen i fylket, Lov om fagopplæring i arbeidslivet, Etablering av Landsbanken i Trøndelag, Samvirke Forsikring – Lokal advokatbistand, FAFO-rapporten.

Møter i samorganisasjonene/fagforeningene

36 møter i samorg/fagforeninger.

2 samorganisasjoner er reorganisert i 1985: Indre Namdal fagl. samorg og Snåsa fagl. samorg.

Av saker som er behandlet er

Åpningstidsloven, kontraktørvirksomheten, sysselsettingssituasjonen, bruken av Rettedalmidler, forberedelsen til Kongressen og valgkampen.

Faglig/politiske møter/konferanser

I samarbeid med fylkespartiet er det avholdt 2 faglig/politiske konferanser. 4 møter i FPU, samt styremøte i NTAP og DU for AOF i Nord-Trøndelag.

Andre møter og konferanser

Sekretæren har deltatt på 2 representantskapsmøter, regional sysselsettingskonferanse sammen med Møre og Sør-Trøndelag.

Industrikonferanse for Trøndelagsfylkene og Kartellkonferanse for Nord-Trøndelag.

Bedriftsbesøk under valgkampen

Av bedrifter som ble besøkt kan nevnes: Fosdalen Bergverk A/s, Salsbruket Tresliperi, Reko A/s, Norske Skogindustrier, Nasjonal Industri A/s.

Sentraletillitsmenn som var med var Sverre Andresen fra NPIF og Svein Spilling fra NJMF.

Flere samorganisasjoner var aktive og gjorde en fin innsats i valgkampen.

LOs ungdomsutvalg

Det er avholdt 6 møter i utvalget. Utvalget har medvirket i aksjon «Jobb til ungdom» og Aksjon Bolig sammen med AUF og utvalg for Familiepolitikk og Likestilling.

Utvalget har også lagt opp og medvirket til gjennomføringen av FUS lokalt, foruten at det var aktivt under valgkampen.

Utvalg for Familiepolitikk og Likestilling

Utvalget har hatt 2 møter og en 2 dagers konferanse for det nyoppnevnte utvalget.

Jorun Christensen foreleste på konferansen.

Studie/opplysningsarbeid

Dagskonferanse for formenn og kasserere i samorganisasjonene sammen med Landsbanken, for gjennomføring av nytt kontingentsystem.

Knut Foss var Landsbankens representant.

3 dagers kurs for samorgs skolekontakter med innledere fra Fylkesskolesjefen, Skoledirektøren, Skolenes Landsforbund og Norsk Lærerlag.

«Samorg i arbeid» arrangert lokalt, hvor Arne Furubråten innledet om FAFO-rapporten «Så samles vi på Valen».

Skole/arbeidsliv

LO-NAF og Norsk Lærerlag har hatt kontakt med skolesjefene i Levanger og Verdal og Levanger Lærerskole om samarbeid skole/arbeidsliv.

Distriktssekretæren har sammen med NAF besøkt videregående skoler i fylket.

Distriktssekretæren har innledet på en del kurs/konferanser/møter lokalt, NBIF, NSLF, H&K, NKF, NVF.

Vi har i 2. halvår i 1985 hatt en prøveordning med 1 kontordag pr. mnd. i Stjørdal.

Reisedager

Sekretæren har hatt 125 reisedager og kjørt 12 639 km i LOs tjeneste.

NORDLAND

Distriktssekretærer: *Hans Nordal Jensen og Odd M. Bakkejord*

Organisasjonsoversikt

I Nordland var det pr. 31. desember 1985 20 samorganisasjoner med 278 avdelinger og 47 avdelinger utenom samorganisasjonene, med om lag 45 000 medlemmer. Heri inkludert ca. 500 ansatte i Jernbanen, som bor i Nordland, men er registrert i Sør-Trøndelag og 500 ansatte i Staten som står tilsluttet landsomfattende NTL-avdelinger.

Representasjon

Sekretærene har deltatt på arrangementer i følgende organisasjoner/institusjoner: Industriprosjektgruppen for Nord-Norge – Studieselskapet for Nord-Norsk Næringsliv – Nord-Norsk Oljeråd – NKF's Distriktsstyre – Ankenemnda for – trygdsaker – Arbeiderbevegelsens Nordkalott-samarbeid – Nordland Arbeiderparti – Nordland Fylkes Fiskarlag – Nordland Bonde- og Småbrukarlag – Nordland Lærerlag – Ungdomskampanjen TV-innsamlingen – Statens Arbeidstilsyn 11. distrikt – Nordland Arbeiderpartis FPU – AOF's distriktutvalg – Bedriftsforsamlingen Statoil – Aspåsen videregående skole – LO's oljekartellutvalg for Nord-Norge – DNA's fiskeriutvalg – Økonomidagene 1985 – Arbeiderbevegelsens Arkiv Tromsø – Fylkesarbeidskontoret – AUF i Nordland – Nærings- og sysselsettingsstyret – Nordland Kooperative Fylkeslag – Nordland Industriforening – Styringsgruppa for fagopplæring i fiskeindustrien – Fiskeindustriens Landsforening – Produktivitetskonferanse for Nordland – Nordlands Framtid 75 års jubileum – Kommuneforbundets og Sykepleieforbundets seminar om eldreomsorg – Statstjenestemannskartetlet – NTL avd. Bjerkvik 30 års jubileum – Bodø Bygningsarbeiderforenings 75 års jubileum – Øksfjord NNN 30 års jubileum – Seminar om oppdrettsnæringen – Seminar

vedrørende Siviløkonomutdanningen i Nord-Norge – Norsk Undervisningsforbund – Nordland Arbeidsmandsforening – Norsk Bygningsindustriarbeiderforbunds seksjon Nordland – Høringsmøte om bedriftsutviklingscenter for Bodø-området – Sekretærkonferanse i Alta.

Opplysningsarbeidet:

Sekretærene har forelest på fem kurs om diverse emner.

Ungdomsarbeidet:

Det er arrangert 4 FUS-kurser og holdt 2 møter i LO's ungdomsutvalg. Ungdomsutvalget var representert på landskonferansen på Sørmarka 29/11 – 1/12-85, med 5 representanter. Ungdomssekretæren har hatt kontakt med de fleste utpekte ungdomskontakter og deltatt på konferanser på de steder vi har samorganisasjoner.

LO's utvalg for familiepolitikk og likestilling

Det er holdt 2 møter, en felles konferanse for Nord-Norge i Vadsø og en helgekonferanse om likestillingsavtalen for NNN-medlemmer i Vesterålen.

Utbyggingen av bedriftshelsetjenesten i Nordland

Det er holdt en konferanse sammen med NAF og Arbeidstilsynet om den videre utbygging av bedriftshelsetjenesten i Nordland. Kontoret har vært representert på årsmøtene i Bedriftshelsetjenesten i Mo og Bodø.

Sysselsettingssituasjonen

Ved begynnelsen av hver måned holdes møte med folk fra Fylkesarbeidskontoret om ledighetstall og sysselsettingstiltak.

Valgkampen

Sekretærene deltok på Nordland Arbeiderpartis valgforberedelse og deltok som innledere på 8 faglig-politiske helgekonferanser våren 1985.

Det er holdt to møter i LO's oljekartellutvalg for Nord-Norge. På siste møte redegjorde representanter for følgende oljeselskaper om sine fremtidsplaner for virksomheten utenfor Nord-Norge: Statoil – Hydro – Shell – Esso – Elf og Oljedirektoratet.

Det er holdt 4 møter i LO's fiskeriutvalg og diverse konferanser i Oslo og Tromsø om opplegget for oppdrettsseminaret i Tromsø våren 1985.

Odd M. Bakkejord holdt 1. mai-tale på Bleik og Andenes. Sekretærene har dessuten møtt på 24 møter i fagforeninger, samorganisasjoner og andre organisasjoner i arbeiderbevegelsen.

Reisedager

Odd M. Bakkejord: 63, Hans N. Jensen: 103.

TROMS

Distriktssekretær: *Svein Rasmussen*

Organisasjonsoversikt:

I Troms fylke var det pr. 31/12-85 191 fagforeninger med ca 22 000 medlemmer.

I fylket var det til samme tid 8 faglige samorganisasjoner.

Ny fagforening

Troms Vernepleierlag, Tromsø

Oppløst fagforening

Sørkjosen Havn- og Transportarbeiderforening.

Møter

Kontorets tilsynsutvalg har i 1985 hatt 10 møter.

LO's faglige samarbeidsorgan har hatt 2 møter

LO's ungdomsutvalg har hatt 5 møter

LO's lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling har hatt 3 ordinære møter, samt 1 fellesmøte sammen med utvalgene i Nordland og Finnmark. 17 møter i samorganisasjonene, 16 møter i fagforeningene og 183 andre møter og konferanser.

Representasjon

Representert Landsorganisasjonen på Troms Arbeiderpartis årsmøte i Troms. Representert Landsorganisasjonen ved tidligere LO-sekr. Alf Olsens begravelse. Representert Landsorganisasjonen på åpent møte i NITO, vedr. familie-meldingen – fleksibel arbeidstid m.v.

Faglig virksomhet

Iløpet av 1985 har alle 8 samorganisasjoner vært intakt og i drift, og for enkeltes vedkommende har aktiviteten vært relativt høy.

Samarbeidsorganet har hatt 2 konferanser, hvor en rekke saker av stor viktighet for de fagorganiserte har vært oppe til debatt.

Sekretæren har gjennomført en kontordagsordning i Harstad, med 1 dag pr. måned, som også kombineres med styremøte i Harstad faglige Samorganisasjon om kvelden. Ordningen synes hittil å ha fungert meget bra.

Faglig/politisk virksomhet

Sekretæren har deltatt i flere møter i Troms Arbeiderpartis faglig/politiske utvalg, samt en rekke andre møter, arrangert av fylkespartiet og andre kommunepartier.

Det har også vært arrangert noen møter på Nordkalott-plan, møter som er avholdt både i Norge, Sverige og Finland.

Høsten 1985 har særlig valgkampen tatt mye tid, idet sekretæren i flere uker fulgte med ett av valgkampsteamene.

Studiearbeidet

Sekretæren har forelest om Landsorganisasjonen og fagbevegelsen på en rekke skoler, både ungdomsskoler og videregående skoler i fylket og har deltatt og forelest på flere faglige og politiske konferanser og kurs i fylket.

Kursaktiviteten i LO's ungdomsutvalg har i 1985 vært svært bra.

Kontoret

I 1985 har sekretæren hatt 215 møtedager/reisedager.

FINNMARK

Distriktssekretær: *Leif Laurila*

Organisasjonsoversikt:

I kontorets distrikt var det i 1985 12 samorganisasjoner, 226 fagforeninger og klubber med tilsammen 14 359 fagorganiserte pr. 1.1.85. Fra 1.1.84 til 1.1.85 har medlemstallet i Finnmark økt med 707 medlemmer. Etter de registreringer vi har gjort i løpet av året, har den positive medlemsutviklingen fortsatt i 1985, men eksakte tall pr. 31.12.85 foreligger ikke ennå.

Virksomheten i de fleste samorganisasjoner kan betegnes som aktiv. Særlig har de engasjert seg i den usikre sysselsettingssituasjonen og arbeidsmiljøforholdene på arbeidsplassene. Spesielt er det viet stort arbeid for å få til en fullgod bedriftsleigeordning i fylket. Dette arbeid har i hovedsak vært utført i samarbeid med samorganisasjonene og LO-kontorene i Troms og Finnmark, regionalt verneombud NBIF Distrikt 12, Statens Arbeidstilsyn 12. distrikt og Norsk Arbeidsgiverforening Nord-Norges Distriktskontor. På tross av intens arbeid med saken, har en pr 31.12.85 kun funnet frem til en tilfredsstillende løsning i Hammerfest kommune. Det største problemet er at det er særdeles vanskelig å få leger til å samarbeide om bedriftshelsetjeneste basert på de lover og forskrifter som gjelder for denne virksomheten. Særs vanskelig er det også å få leger og annet nøkkelpersonell til å søke jobber i bedriftshelsetjenesten.

Kontorets virksomhet

Hovedtyngden av distriktssekretærens deltakelse i møter og konferanser har vært i samorganisasjonene, foreninger og samarbeidende organisasjoner, samt statlige og fylkeskommunale styre og utvalg. Videre har distriktssekretæren deltatt aktivt i utarbeidelse av næringsutviklingsplan for Finnmark, og sannsynligheten tilsier at det i 1986 blir konkrete resultater med nye arbeidsplasser i Finnmark.

Tvistesaker har det i 1985 vært mange av. Disse har i hovedsak oppstått i forbindelse med konkurser, permitteringer og oppsigelser. Det har vært nødvendig med forhandlinger i de fleste saker, men vi har i 1985 unngått arbeidsrettsbehandling.

Dessuten har distriktssekretæren deltatt i en rekke møter/konferanser, og vil nevne følgende:

- LOs Oljekartellutvalg for Nord-Norge
- Orienteringsmøte i Finland om finske arbeidstakeres situasjon i Finnmark
- Forbrukerutvalgets årsmøte i Finnmark
- NKFs årsmøte i Finnmark
- Årsmøte i Skolenes Landsforbund avd. Finnmark
- Landskonferanse for LOs ungdomsutvalg
- Finnmark Fiskarlags årsmøte
- Årsmøte i studieselskapet for Nord-Norsk næringsliv
- FAP faglig/politisk utvalg
- Finnmark Arbeiderpartis styremøte og årsmøte
- Faglig valgkamp
- Møte i Arbeiderbevegelsens Nordkalottstyre og kongress
- LO-kongressen 1985
- Sovjet LO i Murmansk

Ungdomsutvalget har hatt tre møter og fire konferanser/kurs.

LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling har hatt to møter og fellesmøte med Troms og Nordland.

Av spesielle saker utvalget har behandlet kan nevnes:

- Krisesenter i Finnmark

- Nye barnehageforskrifter
- Åpningstider og tilgjengelighet «Et åpnere samfunn»
- Økning av kvinnerepresentasjonen i råd og utvalg
- Sysselsettingstiltak – spesielt for kvinner og ungdom.

Tilsynsutvalget har hatt 15 møter og arrangert 2 konferanser i LOs Samarbeidsorgan for Finnmark. Utvalget har i året behandlet 72 saker og 177 søknader om LO-stipend for fagorganiserte og fagorganisertes barn i Finnmark.

Kurs/informasjon

Distriktssekretæren har forelest på en rekke miljøkurs og på kurs «Samorganisasjonen i arbeid» og har også deltatt på samarbeidsrådets miljøkonferanser.

Dessuten har distriktssekretæren deltatt på en rekke møter og gitt informasjon om LOs plass i samfunnet til skoleungdom og arbeidsledig ungdom.

Reisedager

I 1985 har sekretæren hatt 151 reisedager og kjørt 25 207 km i LOs tjeneste.

LO-UTVALGET KÅRSTØ

LO-sekretær på Kårstø: Kåre Lunde

Formann i LO-utvalget: Aage G. Hansen

Fra 23.07. Bente Jacobsen

Sekretær i LO-utvalget: Tor Langmyr.

Organisasjonsarbeide

Fra 1. august opphørte ordningen med at Statoil lønnet stillingen som Hovedtilitsmann på deltid, fra denne dato og fram til 1.1.86 dekket de en dag i uka. Dette som en følge av nedtrappingen av anleggsarbeidet. Likeledes inngikk en samme dato avtale med Statoil om at de lønnet Hovedverneombudet 3 dager i uka, som en overgangsordning fram til 1. september. Driftens verneavdeling hadde formelt overtatt ansvaret fra 1.5.

Nedtrappingen av anlegget gikk forholdsvis greit, som ventet måtte en yte endel bistand vedr. oppsigelser/oppsigelsesfrister. Det største problemet en har hatt etter at driftsorganisasjonen overtok er kontraktene som inngås med firmaer som skal drive vedlikehold og hjelpearbeide, de såkalte «rammeavtaler». For å kunne inngå slike avtaler må innleiebedriften ha en solid ryggrad, som ikke alltid er tilfelle, for å kunne oppfylle forpliktelsene overfor sine ansatte. Denne form for kontrakter er vi sterkt imot, og sammen med NOPEF avd. 103 har vi diskutert problemet med Statpipe drift.

Fra september har Kåre Lunde vært på Mongstad annenhver uke, for å overlape med sekr. Kåre Karlsen som også har Stureanlegget. Videre har Lunde også fra 1. oktober dekket anleggsarbeidet på Karmøy Fabrikker, og en er der blitt godt etablert med eget velutstyrt kontor. Prosjektledelsen for K IV-anlegget har vist en enestående samarbeidsvilje, og en bestreber seg på å ha rene forhold når det gjelder kontrakter og arbeidskraft, og ikke minst på det vernemessige området.

Dette er et lite anlegg når en skal sammenligne med Kårstø og Mongstad, ca. 300 mann på topp i anleggsperioden. Idag er de fleste anleggsarbeiderne organisert i NBIF, men etterhvert vil en få arbeidstakergrupper som sokner til NJ & MF og NEKF, så en ser det fornuftig å opprette et LO-utvalg. En tar også sikte på å ofre endel tid og ha faste kontordager på anlegget, der en kan yte service for medlemmene.

Etter samtaler med prosjektledelsen er det også gitt tilsagn om midler til kulturaktiviteter for de som må bo i brakkeleiren, ca. 80 personer. Her er det tanken å koble inn AOF Haugaland som arrangør, de har på Kårstø vist at de mestrer denne oppgaven. En tar også sikte på å sende LO-informasjon på det interne videonettet.

LO-utvalget har i løpet av året holdt sju møter, og har bl.a. behandlet følgende saker:

- Tvistesak i firma Kaefer 4/5
- Forslag til LO-kongressen
- Forslag til revisjon av Hovedavtalen
- Helsetjeneste/bedriftshelsetjeneste. Her var bedriftslege Sissel Øritsland og sjefslege i Statoil, Anton Skogland, innledere.
- Chile-aksjonen
- Amnesty International
- Sjekkegebyr
- Overtidsarbeid/Arbeid på søn- og helligdager
- Kaffe og røkerom i kantine i leir III - Ny resepsjon
- Interne videosendinger
- LO-kontorets forhold til NOPEF avd. 103
- Eksplosjon i produksjonsanlegget.

Kontaktmøter LO - Statoil

Det har i året vært holdt seks møter med Statoil i forbindelse med velferdsarbeidet på Kårstø.

Arbeidstids/pendlerkomitéen

Det har vært holdt fire møter, og en har oversendt forslag om at det blir opprettet et utvalg på LO/forbundsplanet. Videre at FAFO foretar forskning på problemet.

Det ble vedtatt at komitéen nedlegger sitt arbeid på Kårstø, men at den vil tre i funksjon på nye anleggssteder f.eks. Mongstad.

Kurs/dagskonferanse

I samarbeid med Statoils helse og sosialtjeneste ble det arrangert en dagskonferanse på Kårstø, der emnet var: «AKAN-modellen - kan den brukes i anleggssammenheng?»

Det ble arrangert et weekenkurs i Forhandlingsteknikk på Sauda Fjordhotell.

Besøk Kårstø

Kårstø har hatt besøk av N.B.I.F.s landsstyre samt av en tysk/nordisk Jern og Metall-delegasjon. De ble vist om på anlegget.

Besøk på anlegg

LO-sekretæren har vært på en rekke befaringer og omvisninger rundt omkring på anleggene.

Møter/konferanser

LO-sekretæren har deltatt i 22 ulike møter av én eller flere dager varighet i forbindelse med sin virksomhet.

Informasjon på video

LO's kulturutvalg bevilget kr 45 000,- til å drive informasjon på video på Kårstø-anlegget i 1985. En har praktisk talt klart å produsere en ukentlig sending for disse midlene, og erfaringen er positiv.

ANSETTELSE AV KORTTIDSSEKRETÆR VED MONGSTAD/STURE-ANLEGGENE

25. februar 1985 vedtok Sekretariatet i LO å ansette Kåre Karlsen som sekretær ved utvidelsen på Mongstadanlegget og utbyggingen av råoljeterminal på Sture.

Kåre Karlsen tiltrådte stillingen den 1. mars 1985. Anleggene beregnes ferdige våren 1989.

Stillingen ble tiltrådt på et tidspunkt hvor arbeidene begge steder var under prosjektering, i tillegg til at en liten del av grunnarbeidene hadde startet. Derfor ble de første månedene stort sett benyttet til jevnlige besøk på begge anleggsstedene. Dette for å få best mulig kontakt med anleggsledelsen, lokale fagforeninger, samorganisasjonene og de lokale AOF-foreningene. Dessuten tilrettelegging av lokalitetene (kontorer, møterom etc.), for å stå best mulig rustet til å ivareta medlemmenes interesser, på det tidspunkt anleggsarbeidene igangsettes for fullt. På Mongstad har Statoil stilt til disposisjon en brakkerigg med sju kontorer og møterom for LO-forbundene. Videre ble det i forhandlinger klarlagt at Statoil ville betale lønn for ett hovedverneombud og en hovedtillitsmann, i fulle stillinger, så snart anleggsstyrken tilsa at det var behov for begge stillingene. En foreløpig ordning var en kombinasjon av begge vervene. Åge A. Larsen, NaF, ble 6. august utpekt til å ivareta disse to funksjonene inntil videre.

LO-utvalget på Monstad ble konstituert 17. september 1985. Åge A. Larsen, NaF, ble valgt til formann. Willy Pavlic, NBIF, ble valgt til sekretær. Følgende forbunder på nåværende tidspunkt representert i utvalget: NaF, NOPEF, NBIF og NJMF. LO-utvalget har gjort vedtak om at det er dette utvalget som sammen med Statoils velferdstjeneste skal utarbeide forslag til velferdstiltak. Videre skal utvalget ha styring med kurstilbudene som blir gitt.

Kurstilbudene skal gis av Norddordaland AOF-forening. Dette er fire lokale AOF-foreninger som er slått sammen med et felles styre. Når det gjelder råoljeterminalen på Sture, har sekretæren bygd opp sitt arbeid på samme måte som på Mongstad. Dette er et anlegg som er mindre enn Mongstadutbyggingen, og her vil opptrapping av anleggsstyrken skje i januar/februar 1986. På dette anlegget, hvor Norsk Hydro er utbygger, er det slått fast i forhandlinger at byggherre betaler én full stilling. Denne personen vil sannsynligvis ivareta interessene som både hovedverneombud og hovedtillitsmann. Dette kan se ut til å bli den beste løsningen når en ser på anleggets størrelse. Kurstilbudene har i denne perioden blitt samkjørt med tilbudene på Mongstad, men vil senere bli gitt av AOF Øygarden. Valg av HVO/HVT, samt konstituering av LO-utvalg, vil skje i begynnelsen av 1986, da anleggsstyrken vil være stor nok.

LO-utvalget, Mongstad

Utvalget har holdt to møter. Av de viktigste sakene som er behandlet kan nevnes:

- Velferd
- Kursvirksomhet på Mongstad
- Helsetjeneste
- Sysselsettingslovens § 27
- Uorganiserte firmaer på anlegget
- Arbeidsområdene for HVO/HVT
- Interne videosendinger (LO-Nytt)
- Bygging av ventecelle på anleggsområdet.

Kontaktmøter LO – Statoil

Det har vært holdt to møter med Statoil i forbindelse med velferdsarbeidet på Mongstad.

Besøk på anlegg

LO-sekretæren har vært på flere befaringer rundt på anleggene i distriktet.

Kurs/konferanser

25. – 27. november ble det arrangert tillitsmannskurs på Mongstad. Dette kurset var beregnet for de NaF-organiserte på anleggene Mongstad og Sture.

6. – 8. desember ble det holdt en konferanse på Ulvik hotell, Hardanger. Deltakerne var tillitsvalgte fra Mongstad og Sture, samt én person fra hver av de lokale AOF-foreningene. Det ble gjennomgått planer for aktiviteter på anleggene i hele utbyggingsperioden.

Besøk på Mongstad

5. desember var Statstjenestemannskartellets samarbeidsutvalg for Hordaland/Fjordane på besøk, hvor de fikk en orientering om anlegget.

Informasjon på video

Med erfaring fra Kårstø, ble det besluttet at informasjon fra LO-kontoret skulle sendes på det interne videonetet.

LO-sekretæren har til nå stått for både opptak og redigering, men en håper dette for fremtiden blir overtatt av AOF. Det blir laget ett program pr. uke, med to sendedager.

Møter/konferanser

LO-sekretæren har deltatt på 31 møter av én eller flere dagers varighet i forbindelse med sin virksomhet.

Forelesninger

Sekretæren har forelest på følgende kurs/konferanser:

- Tillitsmannskurs på Skånevik fjordhotell, 22. – 23.3.
- Kurs for tillitsvalgte på Kårstø, på Sauda Fjordhotell, 26. – 28.4.
- Konferanse i Bergen Industriforening 24.4.

9. Statistisk oversikt

Tabell I

er en oppstilling av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1930 til 31. desember 1984. I perioden 1930 til 1939 var det en jevn stigning. I krigsårene fra april 1940 til mai 1945 sank medlemstallet, men ved utgangen av 1945 hadde medlemstallet steget igjen.

I 10-årsperioden 1965–1974 steg medlemstallet med 61 506 medlemmer eller 10.7 prosent og i perioden 1975–1984 med 104 257 medlemmer eller 15.9 prosent.

Tabell II

viser medlemsbevegelsen for de enkelte forbund 1974–1984.

Tabell III

viser forandring i medlemstallet fra 31. desember 1983 til 31. desember 1984 innenfor de enkelte fylker både i absolutte og relative tall.

Tabell IV

er utarbeidet på grunnlag av forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger/foreninger og medlemmer i de ulike forbund pr. 31 desember i 1983 og 1984 samt endringer i året.

Ved utgangen av 1983 sto 33 forbund (av dem 2 fellesforbund) med til sammen 745 101 medlemmer fordelt på 3 761 avdelinger/foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen. Pr. 31. desember 1984 var de tilsvarende tall 32 forbund (av dem 2 fellesforbund) med 759 287 medlemmer fordelt på 3 711 avdelinger/foreninger.

Medlemstallet viser en stigning på 14 186 eller pluss 1.9 prosent fra 1983 til 1984.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene, ordnet geografisk. Medlemmer i alle forbund er fordelt på byene og enkelte herreder innenfor hvert fylke. Medlemmer i avdelinger på Svalbard, avdelinger i utlandet og i landsomfattende avdelinger og direkte medlemmer er ført opp for seg. Landet sett under ett viser at det i byene var 479 864 medlemmer og i landdistriktene 249 251 medlemmer. På Svalbard og Jan Mayen var det 584 medlemmer og i utenlandsavdelinger 448 medlemmer. Antall direkte medlemmer var 23 438.

Det er til sammen 30 172 medlemmer som ikke kan fordeles på fylker.

Tabell VI

viser en fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemmer i alt innenfor de ulike forbund. Antall kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen utgjør pr. 31 desember 1984 – 256 277 eller 33.8 prosent av samlet medlemstall i 1984. Tilvarende tall i 1983 var: 245 942 eller 33.0 prosent.

Tabell VII

gir en oversikt over fagblader, antall nummer og gjennomsnittlig opplag i året 1984.

Tabell VIII

gir en oversikt over tariffsaker behandlet i Landsorganisasjonen i løpet av 1985.

Tabell IX

gir en oversikt over godkjente/tariffrettslige konflikter i 1985.

Tabell I, 1984

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1930–1984**

		Antall avdelinger	Antall medlemmer
31. desember	1930	1 861	139 591
—>	1935	2 635	224 340
—>	1940	3 556	306 341
7. mai	1945	3 199	267 726
31. desember	1945	3 704	339 920
—>	1950	4 605	488 442
—>	1951	4 747	503 397
—>	1952	4 871	515 593
—>	1953	5 020	526 016
—>	1954	5 079	538 587
—>	1955	5 119	542 105
—>	1956	5 175	545 416
—>	1957	5 172	540 878
—>	1958	5 193	543 513
—>	1959	5 207	541 408
—>	1960	5 129	541 549
—>	1961	5 116	562 019
—>	1962	5 128	565 062
—>	1963	5 091	566 970
—>	1964	4 995	570 953
—>	1965	4 922	574 295
—>	1966	4 776	574 030
—>	1967	4 683	570 210
—>	1968	4 599	574 113
—>	1969	4 982	582 289
—>	1970	4 448	594 377
—>	1971	4 367	601 920
—>	1972	4 202	603 742
—>	1973	4 110	613 803
—>	1974	4 065	635 801
—>	1975	4 054	655 030
—>	1976	3 971	673 694
—>	1977	3 973	692 209
—>	1978	3 942	712 699
—>	1979	3 846	721 042
—>	1980	3 798	748 040
—>	1981	3 767	754 985
—>	1982	3 758	751 357
—>	1983	3 761	745 101
—>	1984	3 711	759 287

Tabell II, 1984

Medlemsbevegelsen

Forbund	Medlemstall			
	Pr. 31. des. 1974	Pr. 31. des. 1975	Pr. 31. des. 1976	Pr. 31. des. 1977
	1 Arbeiderpartiets Presseforbund	557	573	613
2 Forbund for Arb.1. og Tekn.Funksj.	10 128	10 900	11 710	12 274
3 Arbeidsmandsforbundet	29 244	31 002	32 743	32 033
4 Barnevernpedagogforbundet ⁴⁾	—	—	—	—
5 Befalsforbundet ⁴⁾	3 008	3 045	2 994	2 791
6 Bekledningsarbeiderforbundet	19 339	18 787	19 235	19 525
7 Bygningsindustriarbeiderforb. ¹⁾	48 407	49 574	53 613	54 774
8 Elektriker- og Kraftasjonsforb.	16 865	17 882	18 658	19 371
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1 152	1 226	1 323	1 449
10 Grafisk Forbund	14 134	14 182	14 123	14 200
11 Gullsmedarbeiderforbundet	1 037	936	955	941
12 Handel og Kontori Norge	43 135	46 953	50 211	53 284
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	9 035	10 035	11 039	11 461
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	103 885	104 737	106 035	108 128
15 Jernbaneforbundet	15 087	15 031	14 919	14 758
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	38 449	38 400	39 037	38 993
17 Kommuneforbundet	100 823	107 747	115 634	122 557
18 Lensmannsetatens Landslag ⁹⁾	840	870	912	944
19 Lokomotivmannsforbundet	1 812	1 840	1 840	1 936
20 Luftforsvarets Befalsforb. ⁴⁾	1 481	1 512	1 511	1 489
21 Murerforbundet	3 350	3 181	—	—
22 Musikerforbundet	1 439	1 404	1 430	1 373
23 Norsk Olje- og Petrokjem.Fagforb. ²⁾	—	—	170	1 059
24 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.f	29 434	29 873	30 900	31 404
25 Papirindustriarbeiderforbundet	16 795	16 907	16 954	16 448
26 Politiforbundet ³⁾	2 519	2 519	—	—
27 Postfolkenes Fellesforbund	15 409	15 784	16 189	16 883
28 Sjømannsforbundet	28 408	27 967	25 534	25 038
29 Skog- og Landarbeiderforbundet	11 992	11 774	11 711	11 548
30 Skolenes Landsforbund ⁷⁾	—	—	—	—
31 Sosionomforbundet	1 719	1 905	2 057	2 322
32 Sufførforbundet ⁸⁾	24	24	27	31
33 Telefolkenes Fellesforbund	11 586	12 100	12 650	13 303
34 Tjenestemannslaget	29 364	31 300	33 178	34 791
35 Tolltjenestemannsforbundet ⁵⁾	820	826	793	786
36 Transportarbeiderforbundet	18 583	18 512	18 988	19 178
37 Treindustriarbeiderforbundet	5 916	5 697	5 983	6 418
38 Urmaker Svenneforbundet	25	25	25	25
Riket	635 801	655 030	673 694	692 209

1) Murerforbundet sluttet sammen med N. Bygningsindustriarbeiderforbund 1. januar 1976. 2) Norsk Olje- og Petrokjem. Fagforbund (NOPEF) gikk inn i LO 1. april 1977. Petrokjemisk forening - Rafnes gikk med i NOPEF 1. mai 1977. 3) Politiforbundet utmeldt av LO 31. desember 1975. 4) Norges Befalsslæg og Luftforsvarets Befalsforbund gikk sammen til et forbund, Norges Befalsforbund, 1. juni 1978. 5) Tolltjenestemannsforbundet gikk ut av LO fra 1. januar 1979. 6) Norsk Barnevernpedagogforbund gikk in i LO 1. juli 1980. 7) Skolenes Landsforbund gikk ut av Norsk Tjenestemannslag og dannet eget forbund 1. januar 1982. 8) Sufflørforbundet gikk inn i Musikerforbundet 1. juni 1982. 9) Lensmannstans Landslag gikk ut av LO fra 1. januar 1984.

Medlemstall

Pr. 31. des. 1978	Pr. 31. des. 1979	Pr. 31. des. 1980	Pr. 31. des. 1981	Pr. 31. des. 1982	Pr. 31. des. 1983	Pr. 31. des. 1984	
725	757	807	833	848	825	824	1
12 713	12 991	13 820	14 089	14 073	14 150	14 477	2
32 177	32 725	37 882	38 897	38 287	38 021	38 344	3
-	-	165	508	653	905	1 102	4
4 140	3 908	3 794	3 832	3 832	3 872	3 989	5
17 781	17 791	18 697	18 169	15 801	14 690	14 069	6
55 484	54 247	55 836	54 504	55 079	54 195	56 391	7
20 513	21 227	22 247	23 292	24 131	24 565	25 834	8
1 537	1 564	1 638	1 604	1 626	1 654	1 699	9
14 101	14 093	14 417	14 356	14 238	13 996	14 190	10
921	925	1 007	959	938	911	847	11
54 857	55 861	58 766	58 164	57 747	57 249	57 761	12
12 545	12 549	14 832	15 052	13 957	13 582	13 859	13
105 247	104 296	106 779	106 709	103 277	98 914	99 077	14
21 869	22 144	22 443	22 535	22 637	22 445	22 300	15
38 803	38 795	39 120	38 668	37 784	37 286	38 972	16
131 744	139 257	143 789	148 777	153 423	156 246	163 935	17
975	971	1 027	1 116	1 206	1 253	-	18
1 920	1 917	1 932	1 945	1 934	1 924	1 799	19
-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	-	-	-	21
1 513	1 589	1 676	1 749	1 805	1 957	2 049	22
2 455	2 778	2 779	2 914	3 116	3 356	4 099	23
32 152	32 127	33 708	32 719	32 542	31 493	32 570	24
16 280	16 095	16 042	15 297	14 837	14 264	13 727	25
-	-	-	-	-	-	-	26
17 944	19 031	20 692	22 050	23 124	23 955	24 964	27
23 433	21 995	20 622	21 743	19 974	19 043	17 964	28
11 095	10 706	10 448	10 025	9 648	8 995	8 632	29
-	-	-	-	2 198	2 518	2 871	30
2 608	2 853	3 131	3 302	3 411	3 832	3 944	31
27	31	34	34	-	-	-	32
14 152	15 337	15 885	16 173	16 303	16 528	16 500	33
36 683	37 564	39 048	40 627	39 627	39 845	40 524	34
765	-	-	-	-	-	-	35
19 173	18 696	18 895	18 491	17 689	17 139	17 148	36
6 353	6 208	6 071	5 814	5 603	5 484	5 526	37
14	14	11	11	9	9	-	38
712 699	721 042	748 040	754 985	751 357	745 101	759 287	

Tabell III, 1984

Medlemstallets forandring 1983–1984
geografisk satt opp

	Pr. 31. des. 1984		Pr. 31. des. 1983		Medl.tallets forandr.	
	Av- delinger	Med- lemmer	Av- delinger	Med- lemmer	Absolutt + ell. -	Prosentvis + ell. -
Østfold	197	48 417	197	48 173	244	0,51
Akershus	189	30 514	198	29 828	686	2,30
Oslo	165	133 202	170	131 763	1 439	1,09
Hedmark	283	36 215	307	36 147	68	0,19
Oppland	211	28 325	219	27 864	461	1,65
Buskerud	217	40 729	219	40 083	646	1,61
Vestfold	128	27 667	132	26 958	709	2,63
Telemark	176	31 914	180	31 147	767	2,46
Aust-Agder	82	9 857	84	9 602	255	2,66
Vest-Agder	121	22 150	122	21 987	163	0,74
Rogaland	236	53 273	229	51 667	1 606	3,11
Hordaland	267	69 410	261	67 943	1 467	2,16
Sogn og Fjordane	146	14 733	145	14 298	435	3,04
Møre og Romsdal	240	33 543	239	32 198	1 345	4,18
Sør-Trøndelag	218	49 093	218	48 767	326	0,67
Nord-Trøndelag	161	19 609	166	19 378	231	1,19
Nordland	317	43 452	317	41 868	1 584	3,78
Troms	152	22 653	154	21 614	1 039	4,81
Finnmark	145	14 359	147	13 652	707	5,18
Svalbard og Jan Mayen	1	584	1	565	19	3,36
Utlandet	8	448	7	519	- 71	-13,68
Direkte medlemmer	-	23 438	-	23 274	164	0,70
Landsomfattende avd.	51 ¹⁾	5 702	49 ¹⁾	5 806	- 104	- 1,79
Riket	²⁾ 3 711	759 287	²⁾ 3 761	745 101	14 186	1,90

1) I 1983 er 30 908 medlemmer og i 1984 – 31 470 medlemmer i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp under underavdelinger i fylkene der de hører hjemme.

2) Summen av avdelinger i 1983 er 4 145 og i 1984 – 4 106. Det skyldes at i 1983 er 384 og i 1984 – 395 underavdelinger i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp som egne avdelinger i fylkene der de hører hjemme.

Tabell IV, 1984

Avdelings- og

	Forbund	Antall avdelinger/fordelinger/foreninger/grupper			
		Pr. 31. des. 1983	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1984
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	39	—	3	36
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	134	—	—	134
3	Arbeidsmandsforbundet	30	—	—	30
4	Barnevernpedagogforbundet	17	—	—	17
5	Befalsforbundet	74	2	—	76
6	Bekledningsarbeiderforbundet ...	137	—	3	134
7	Bygningsindustriarbeiderforb.	312	—	38	274
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	235	5	—	240
9	Fengselstjenestemannsforb.	22	3	1	24
10	Grafisk Forbund	73	—	3	70
11	Gullsmedarbeiderforbundet	21	—	—	21
12	Handel og Kontor i Norge	208	—	1	207
13	Hotell- og Restaurantarb.forb.	77	1	—	78
14	Jern- og Metallarbeiderforb.	210	2	—	212
15	Jernbaneforbundet	115	—	—	115
16	Kjemisk Industriarbeiderforb.	208	4	2	210
17	Kommuneforbundet	560	8	—	568
18	Lensmannsetatens Landslag	23	—	23	0
19	Lokomotivmannsforbundet	9	—	—	9
20	Musikerforbundet	17	—	—	17
21	Norsk Olje- og Petrokjem. Fagforb.	53	21	1	73
22	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb.	325	4	15	314
23	Papirindustriarbeiderforb.	46	—	1	45
24	Postfolkenes Fellesforbund: Postforbundet	35	—	1	34
	Den norske Postorganisasjon	27	—	—	27
25	Sjømannsforbundet	30	—	—	30
26	Skog- og Landarbeiderforbundet	269	—	10	259
27	Skolenes Landsforbund	74	12	—	86
28	Sosionomforbundet	19	—	—	19
29	Telefolkenes Fellesforbund: Tele Tjeneste Forbundet	34	—	3	31
	Den norske Teleorganisasjon ⁴⁾	18	1	—	19
30	Tjenestemannslaget	67	—	2	65
31	Transportarbeiderforbundet	133	—	—	133
32	Treindustriarbeiderforbundet	109	—	5	104
33	Urmaker Svenneforbundet	1	—	1	0
	Riket	3 761			3 711

1) Netto tilgang 2) Netto avgang 3) Anslått tall. Forbundet skiller ikke menn og kvinner. 4) Telegrafmennes Landsforbund skiftet navn til Den norske Teleorganisasjon 1. september 1983.

medlemsbevegelsen 1984

Antall medlemmer

Pr. 31. des. 1983		Inntrådt i årets løp	Uttrådt i årets løp	Pr. 31. des. 1984		Løpe- nr.
I alt	Herav kvinner			I alt	Herav kvinner	
825	100	-	1	824	102	1
14 150	774	1 089	762	14 477	833	2
38 021	10 048	523	-	38 544	10 558	3
905	614	229	32	1 102	771	4
3 872	25	462	345	3 989	27	5
14 690	10 795	-	621	14 069	10 314	6
54 195	1 037	9 268	7 072	56 391	1 156	7
24 565	291	967	-	25 834	456	8
1 654	279	95	50	1 699	287	9
13 996	3 754	194	-	14 190	3 810	10
911	235	-	64	847	211	11
57 249	39 092	7 356	6 844	57 761	39 762	12
13 582	10 804	277	-	13 859	10 975	13
98 914	10 445	163	-	99 077	10 885	14
22 445	³)1 000	-	145	22 300	³)1 000	15
37 286	6 550	3 449	2 663	38 072	6 666	16
156 246	101 546	15 237	7 548	163 935	103 180	17
1 253	118	-	1 253	0	0	18
1 924	4	9	134	1 799	4	19
1 957	510	124	32	2 049	538	20
3 356	671	1 284	541	4 099	904	21
31 493	12 562	1 077	-	32 570	13 190	22
14 264	1 559	605	1 142	13 727	1 506	23
10 940	3 174	609	-	11 549	3 398	24
13 015	³)6 507	400	-	13 415	³)6 707	
19 043	³)3 000	1 493	2 572	17 964	³)2 000	25
8 995	424	-	323	8 632	439	26
2 518	620	353	-	2 871	711	27
3 832	2 698	112	-	3 944	2 821	28
12 475	3 872	-	49	12 426	3 900	29
4 053	537	21	-	4 074	545	
39 845	20 426	679	-	40 524	20 999	30
17 139	1 155	1 347	1 338	17 148	1 168	31
5 484	1 223	608	566	5 526	1 161	32
9	-	-	9	0	-	33
745 101	256 449			759 287	265 984	

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	ØSTFOLD												Øvrige komm. tils.	
	Fylket		Fr.stad		Halden		Moss		Sarpsborg		Askim			
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	5	71	1	18	1	17	1	6	1	23	1	7	-	-
2 Forb. for Arb.led. og Tekn. Funk.	6	1 347	1	372	1	229	1	140	1	428	1	135	1	43
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 722	-	-	-	-	1	1 722	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	52
5 Befalsforbundet	6	289	1	26	1	9	-	-	-	-	-	-	4	254
6 Bekledningsarbeiderforbundet	9	1 455	1	354	1	469	3	467	1	94	1	21	2	50
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	16	3 426	4	899	2	400	1	524	1	782	2	344	6	477
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	10	1 817	2	436	1	202	1	324	2	329	3	516	1	10
9 Fengselstjenestemannsforbundet	2	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	73
10 Grafisk Forbund	5	1 476	1	140	1	216	1	98	1	865	1	159	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet	1	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
12 Handel og Kontor i Norge	8	3 151	1	1 028	1	377	1	460	1	970	2	282	2	34
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	5	548	1	201	1	39	1	121	1	154	-	-	1	33
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	7 972	1	3 201	1	790	1	2 090	1	662	1	458	3	771
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	18	3 907	8	1 405	1	235	3	749	1	241	1	936	4	341
17 Kommuneforbundet	29	9 266	6	2 659	1	1 248	2	918	5	1 106	1	494	14	2 841
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	3	49	1	21	1	21	-	-	1	6	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	8	1 783	1	781	1	21	2	293	2	331	1	231	1	126
22 Papirindustriarbeiderforbundet	13	5 300	-	-	3	1 471	1	808	8	2 668	-	-	1	353
23 Postforbundet	4	424	1	133	1	55	1	118	1	118	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	482	-	-	-	-	1	482	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	1	523	1	523	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	11	294	1	47	1	29	1	5	1	35	-	-	7	178
27 Skolenes Landsforbund	5	95	1	20	1	10	1	28	1	36	-	-	1	1
28 Sosionomforbundet	1	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	133
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	390	-	-	-	-	-	-	1	390	-	-	-	-
30 Den norskeTeleorganisasjon	1	112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	112
31 Tjenestemanslaget	1)	985	1	65	3	113	-	-	-	-	-	-	10	807
32 Transportarbeiderforbundet	10	961	2	263	2	135	2	197	3	295	-	-	1	71
33 Treindustriarbeiderforbundet	8	292	1	45	-	-	-	-	2	160	1	5	4	82
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	211	48 417	38	12 637	26	6 086	26	9 550	36	9 694	16	3 588	69	6 862

1) 14 underavdelinger med 985 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	AKERSHUS																			
	Fylket		Asker		Bærum		Eidsvoll		Frogn		Nes		Skedsmo		Ski		Ullensaker		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	medl.	
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	1	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	42	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funk.	6	438	-	-	1	107	-	-	1	12	-	-	2	199	-	-	-	-	2	120
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 818	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 818	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	77
5 Befalsforbundet	9	300	1	5	-	-	-	-	1	19	-	-	2	97	1	1	4	178	-	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet	5	368	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	218	-	-	1	81	2	69	-
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	21	2 839	1	144	2	461	3	498	1	31	3	198	2	894	1	121	2	119	6	373
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	18	1 119	1	71	2	254	1	43	1	34	1	50	2	218	1	90	1	34	8	325
9 Fængselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	3	141	-	-	-	-	1	18	-	-	-	-	1	59	-	-	-	-	1	64
11 Gullsmedarbeiderforbundet	1	5	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og kontor i Norge	8	3 117	-	-	2	1 809	1	99	1	152	1	102	1	816	-	1	55	1	84	-
13 Hotell- og Restaurantarb. forb.	1	35	-	-	-	-	1	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	15	4 884	1	126	2	1 979	1	413	1	44	1	435	1	554	1	167	1	67	6	1 099
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	15	1 213	1	57	2	103	1	52	1	4	-	1	264	2	111	-	-	-	7	622
17 Kommuneforbundet	39	9 911	3	609	9	2 247	2	660	1	190	1	400	4	1 123	1	412	1	473	17	3 797
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petr. kj. Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsemiddelarb. forb.	8	398	-	-	-	-	2	134	-	-	1	7	2	81	1	18	-	-	2	158
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	1	196	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	196
24 Den norske Postorganisasjon	1	437	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	437
25 Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	24	832	1	5	2	12	2	63	-	-	1	82	-	-	1	8	1	25	16	637
27 Skolenes Landsforbund	4	143	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35	-	-	1	22	2	86	-
28 Sosionomforbundet	1	293	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	293
29 Tele Tjeneste Forbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Tjenestemannslaget	1 ¹⁾	1 707	-	-	1	97	-	-	1	57	1	31	4	383	-	2	690	3	449	-
32 Transportarbeiderforbundet	1	16	-	-	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33 Treindustriarbeiderforbundet	5	185	1	12	-	-	-	-	-	-	1	10	1	16	1	24	-	-	1	123
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	201	30 514	11	1 034	24	7 085	15	2 015	9	543	11	1 315	28	6 817	10	952	15	1 744	78	9 009

¹⁾ 12 underavdelinger med 1 707 medlemmer

Tabell V. 1984

Medlemstallet geografisk fordelt.

Forbund	HEDMARK																					
	OSLO		Fylket		Hamar		Kongs- vinger		Elve- rum		Rings- aker		Stange		Åmot		Åsnes		Øvrige komm. tils.			
	avd.	Medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	1	128	2	86	1	51	1	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funk.	5	2 575	7	408	1	128	1	38	1	18	1	70	-	-	-	-	-	-	-	3	154	
3 Arbeidsmandsforbundet	1	2 640	2	1 495	1	1 200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	295	
4 Barnevernpedagogforbundet	1	309	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	34	
5 Befalsforbundet	5	334	6	133	2	36	1	17	1	19	-	-	-	-	-	-	1	52	1	9	-	
6 Bekledningsarbeiderforbundet	2	1 217	11	592	3	249	1	24	1	43	2	96	-	-	-	-	-	-	-	4	180	
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	8 475	25	6 047	3	614	1	1 912	2	396	4	1 961	5	409	-	-	-	-	-	10	755	
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	15	3 191	15	984	2	222	1	147	2	162	1	74	1	44	-	-	-	-	-	8	335	
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1) 1	538	2	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	28	1	45	-	
10 Grafisk Forbund	1	5 594	3	233	1	79	1	101	1	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11 Gullsmedarbeiderforbundet	2	248	1	31	1	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12 Handel og Kontori Norge	4	14 627	18	2 634	1	1 134	1	304	1	226	2	193	-	1	86	1	115	11	376	-	-	
13 Hotell- og Restaurantarb. forb.	3	3 152	4	510	1	301	1	86	1	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	37	
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	13 694	14	2 923	1	739	1	526	1	222	2	704	2	123	-	1	170	6	439	-	-	
15 Jernbaneforbundet	2) 16	5 125	3) 13	1 055	13	1 055	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	968	11	624	2	66	2	276	1	88	-	-	1	65	-	-	-	-	-	5	129	
17 Kommuneforbundet	43	29 515	32	7 648	5	1 119	2	820	2	669	1	736	3	1 386	1	133	1	261	17	2 504	-	
18 Lokomotivmannsforbundet	4) 1	550	3) 1	179	1	179	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19 Musikerforbundet	3	1 068	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	3	456	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forb.	11	4 008	21	1 443	5	390	1	17	2	133	2	441	1	74	-	1	14	9	374	-	-	
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	1	440	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
23 Postforbundet	1	3 700	3	453	1	184	1	141	1	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24 Den norske Postorganisasjon	1	4 395	1	744	1	744	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
25 Sjømannsforbundet	1	3 976	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	3	86	62	3 260	-	5	265	2	182	4	421	3	297	5	114	7	256	36	1 725	-	-	
27 Skolenes Landsforbund	5	486	3	108	-	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	83	
28 Sosionomforbundet	1	967	1	89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	89	
29 TeleTjeneste Forbundet	2	2 951	2	1 044	1	353	1	691	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30 Den norske Teleorganisasjon	1	1 312	2	226	1	93	1	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31 Tjenestemannslaget	5) 124	12 008	6) 16	1 471	3	317	2	264	1	108	-	-	-	1	14	-	-	-	-	9	768	
32 Transportarbeiderforbundet	4	4 557	7	690	1	436	1	43	1	21	1	50	-	-	-	-	-	-	-	3	140	
33 Treindustriarbeiderforbundet	2	352	11	558	1	38	-	-	2	179	1	57	-	-	-	-	-	-	-	7	284	
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	277	133 202	298	36 215	53	9 758	27	5 865	23	2 753	21	4 803	16	2 398	9	787	13	896	136	8 955	-	-

1) Omfatter medlemmer i Oslo og Akershus

2) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark

3) Omfatter medlemmer i Oslo, Hedmark, Møre og Romsdal og Oppland

4) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Østfold og Oppland

5) 112 underavdelinger med 9 877 medlemmer

6) 15 underavdelinger med 1 293 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	OPPLAND											
	Fylket		Gjøvik		Lille- hammer		V. Toten		Ø. Toten		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	2	57	1	34	1	23	-	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funk.	8	568	1	122	1	27	2	292	-	-	4	127
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 810	-	-	1	1 810	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet.....	1	27	-	-	-	-	-	-	-	-	1	27
5 Befalsforbundet.....	4	51	-	-	2	38	-	1	5	1	8	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	7	1 058	1	338	1	238	-	-	2	255	3	227
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet.....	31	2 951	4	910	3	796	-	-	2	39	22	1 206
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet.....	16	1 092	1	148	2	166	1	56	1	65	11	657
9 Fængselstjenestemannsforbundet.....	1	11	1	11	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund.....	6	475	1	251	1	65	1	68	-	-	3	91
11 Gullsmedarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge.....	18	2 462	1	877	1	434	2	259	-	-	14	892
13 Hotell- og Restaurantarb. forbundet.....	6	431	1	102	1	65	-	-	-	-	4	264
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	8	4 583	2	1 311	1	400	1	2 503	-	-	4	369
15 Jernbaneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Inudstriarbeiderforbund.....	6	502	1	64	1	39	-	-	-	-	4	399
17 Kommuneforbundet.....	18	6 470	2	1 160	3	1 153	2	569	1	443	10	3 145
18 Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	19	873	2	243	2	326	-	-	2	31	13	273
22 Papirindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet.....	3	362	2	204	1	158	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	25	1 202	1	139	1	41	-	-	1	189	22	833
27 Skolenes Landsforbund.....	5	84	1	36	1	19	-	-	-	-	3	29
28 Sosionomforbundet.....	1	117	-	-	-	-	-	-	-	-	1	117
29 Tele Tjeneste Forbundet.....	1	536	1	536	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon.....	1	125	-	-	-	-	-	-	-	-	1	125
31 Tjenestemannslaget.....	1	914	1	26	4	310	-	-	1	23	8	555
32 Transportarbeiderforbundet.....	10	699	4	171	1	125	-	-	1	4	4	399
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	13	865	4	285	-	-	-	-	-	-	9	580
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen.....	225	28 325	33	6 968	29	6 233	9	3 747	12	1 054	142	10 323

1) 14 underavdelinger med 914 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	BUSKERUD															
	Fylket		Drammen		Kongsberg		Ringebu		Modum		Nedre Eiker		Øvre Eiker		Øvrige komm. tiis.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
	1	36	1	36	2	499	1	147	1	149	2	187	2	106	5	537
2 Forb. for Arb.led. og Tekn. Funk.	8	991	1	196	2	499	1	147	1	149	2	187	2	106	5	537
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 163	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	36
5 Befalsforbundet	3	95	-	-	1	29	2	66	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet	9	536	2	197	-	-	2	154	-	2	146	-	-	-	3	39
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	16	3 222	3	1 181	1	279	2	783	1	149	2	187	2	106	5	537
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	22	1 532	3	575	3	77	3	197	3	107	-	-	1	47	9	529
9 Fængselstjenestemannsforbundet	1	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	38
10 Grafisk Forbund	8	1 357	1	704	1	38	2	289	2	213	-	-	-	-	2	113
11 Gullmedarbeiderforbundet	2	8	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	10	2 277	1	1 281	2	271	1	263	1	153	-	-	1	48	4	261
13 Hotell- og Restaurantarb. forbundet	4	433	1	185	1	72	1	59	-	-	-	-	-	-	1	117
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	7 242	1	2 743	1	3 034	2	470	4	432	1	264	-	-	4	299
15 Jernbaneforbundet	14	2 518	14	2 518	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	20	2 884	5	1 100	-	-	1	9	2	79	1	399	2	198	9	1 099
17 Kommuneforbundet	21	8 370	9	3 642	1	582	1	1 014	1	521	1	422	1	304	7	1 885
18 Lokomotivmannsforbundet	2 ¹⁾	324	1	324	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrok. J. Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forb.	10	580	3	459	1	8	2	72	-	-	-	-	-	-	4	41
22 Papiindustriarbeiderforbundet	13	3 177	5	699	-	-	3	1 253	1	205	1	87	1	155	2	778
23 Postforbundet	3	450	1	272	1	47	1	131	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	561	1	561	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	17	504	1	10	2	50	4	253	2	26	1	23	-	-	7	142
28 Skolenes Landsforbund	3	160	1	89	1	42	-	-	-	-	-	-	-	-	1	29
28 Sosionomforbundet	1	143	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	143
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	433	1	433	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	1	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	150
31 Tjenestemannslaget	3 ¹⁾	902	-	-	2	172	1	251	-	-	-	-	1	9	8	470
32 Transportarbeiderforbundet	4	351	2	302	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	49
33 Treindustriarbeiderforbundet	8	256	2	130	1	21	1	47	3	47	1	11	-	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	229	40 729	62	17 645	21	5 221	30	5 458	20	1 932	10	1 539	11	2 065	75	6 869

1) Omfatter medlemmer i Buskerud, Akershus og Telemark

2) Omfatter medlemmer Buskerud, Telemark og Vestfold

3) 12 underavdelinger med 902 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	VESTFOLD															Øvrige komm. tils.		
	Fylket		Holme- strand		Horten		Larvik		Sande- fjord		Stavern		Tønsberg		Svelvik			
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.		medl.	
1 Arbeiderpartiet Presseforbund.....	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	17	-	-	
2 Forb. for Arb.led. og Tekn.Funk.	6	566	-	-	1	227	1	134	1	82	-	-	1	51	-	2	72	
3 Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4 Barnevernpedagogforbundet	1	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	53	
5 Befalsforbundet	4	152	-	-	1	68	-	-	-	-	1	54	2	30	-	-	-	
6 Bekledningsarbeiderforbundet	7	718	-	-	2	15	1	55	1	72	-	2	482	1	94	-	-	
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet.....	11	2 978	-	-	2	226	3	1 034	2	704	1	197	2	765	-	1	52	
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet.....	7	794	1	25	1	51	1	48	1	171	-	2	489	1	10	-	-	
9 Fengselstjenestemannsforbundet	2	123	-	-	1	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	94	
10 Grafisk Forbund	5	503	-	-	1	61	1	94	1	57	-	-	1	269	-	1	22	
11 Gullsmedarbeiderforbundet	2	199	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	1	193	-	-	-	
12 Handel og Kontor i Norge.....	6	1 177	1	117	2	336	1	242	1	160	-	-	1	322	-	-	-	
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	392	-	-	1	26	1	108	1	151	-	-	1	107	-	-	-	
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	9	8 380	1	1 199	1	2 138	1	963	1	1 428	1	82	2	2 318	1	175	1	77
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	12	1 406	2	91	1	18	3	161	1	874	1	31	1	38	-	3	193	
17 Kommuneforbundet	19	5 764	2	563	1	692	2	825	2	961	1	49	1	1 090	1	141	9	1 443
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19 Musikerforbundet.....	1	22	-	-	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.....	1	18	-	-	1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
21 Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.....	7	666	-	-	-	-	1	271	2	42	-	-	3	302	-	1	51	
22 Papirindustriarbeiderforbundet.....	2	317	-	-	-	-	1	114	-	-	-	-	-	-	-	1	203	
23 Postforbundet	1	348	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	348	-	-	-	
24 Den norske Postorganisasjon.....	1	399	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	399	-	-	-	
25 Sjømannsforbundet	1	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	600	
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	3	216	-	-	-	-	1	202	-	-	-	-	-	-	-	2	14	
27 Skolenes Landsforbund	1	68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	68	
28 Sosionomforbundet	1	125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	125	
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	386	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	386	-	-	-	
30 Den norske Teleorganisasjon.....	1	123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	123	-	-	-	
31 Tjenestemannslaget	1	728	-	-	1	166	-	-	-	-	1	99	-	-	-	6	463	
32 Transportarbeiderforbundet.....	8	253	2	14	1	21	2	79	1	10	-	-	2	129	-	-	-	
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	3	176	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	23	1	143
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Til sammen	136	27 667	10	2 019	19	4 114	20	4 330	16	4 718	6	512	27	7 858	5	443	33	3 673

1) 8 underavdelinger med 728 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	TELEMARK													
	Fylket		Not- odden		Pors- grunn		Skien		Kragere		Tinn		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	2	45	-	-	-	-	1	43	-	-	1	2	-	-
2 Forb. for Arbl.ed. og Tekn. Funk	12	1 511	2	113	3	871	2	193	1	59	2	165	2	110
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 384	-	-	1	1 384	-	-	-	-	-	-	-	-
3 Barnevernpedagogforbundet	1	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	19
4 Befalsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Bekledningsarbeiderforbundet	5	194	1	28	-	-	1	78	-	-	1	63	2	25
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	2 122	2	211	-	-	2	1 280	1	64	1	68	7	499
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	21	1 061	3	73	5	477	2	137	1	56	2	91	8	227
9 Fængselstjenestemannsforbundet	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	22
10 Grafisk Forbund	6	371	1	12	1	57	1	163	1	70	1	5	1	64
11 Gullsmedarbeiderforbundet	1	40	-	-	-	-	-	-	1	40	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	9	1 957	1	133	2	862	1	589	1	93	1	166	3	114
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	4	449	1	72	1	174	1	174	-	-	1	29	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	2 734	-	-	2	1 037	1	603	3	519	-	-	2	575
15 Jernbaneforbundet	1	41	-	-	-	-	-	-	-	1	-	41	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	7 141	4	1 219	6	4 879	3	293	1	55	2	695	-	-
17 Kommuneforbundet	16	7 280	1	531	1	1 426	4	2 674	1	406	1	452	8	1 791
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	1	18	-	-	-	-	1	18	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	2	708	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	708
21 Nærings- og Nyttelsesmiddel arb.forb.	10	568	4	69	1	54	2	424	-	-	-	-	3	21
22 Papirindustriarbeiderforbundet	6	1 085	-	-	-	-	3	892	3	193	-	-	-	-
23 Postforbundet	3	377	1	105	1	53	1	219	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	432	-	-	-	-	1	432	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	2	233	-	-	-	-	1	232	1	1	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	18	312	1	13	-	-	1	91	1	2	1	30	14	176
27 Skolens Landsforbund	4	108	-	1	64	-	-	-	-	-	-	-	3	44
28 Sosionomforbundet	1	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	101
29 Tele Tjeneste Forbundet	2	362	-	-	-	-	1	246	-	-	-	-	1	116
30 Den norske Teleorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Tjenestemannslaget	1)11	647	1	29	-	-	2	22	-	-	-	-	8	596
32 Transportarbeiderforbundet	8	592	-	-	2	158	2	346	1	19	1	7	2	62
33 Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Urmaker Svineforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	186	31 914	23	2 608	27	11 496	34	9 149	17	1 577	16	1 814	69	5 270

1) 10 underavdelinger med 633 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	AUST-AGDER													
	Fylket		Arendal		Grimstad		Risør		Lille-sand		Tvede-strand		Øvrige komm. tils.	
	avd.	meld.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb.led.og Tekn. Funk.	5	215	1	84	-	-	1	21	1	45	-	-	2	65
3 Arbeidsmandsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10
5 Befalsforbundet	1	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	29
6 Bekledningsarbeiderforbundet	3	177	-	-	-	-	1	35	-	1	19	1	1	123
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	5	571	3	477	1	51	-	-	1	43	-	-	-	-
8 Elektriker- og Kraftstforbundet	4	511	2	443	-	-	-	-	-	-	-	-	2	68
9 Fængselstjenestemannsforbundet	1	22	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	1	60	1	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet	1	40	1	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	5	375	1	231	1	49	-	-	1	28	1	35	1	32
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1	98	1	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	2 364	2	1 293	1	481	1	415	1	44	1	110	1	21
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	847	1	85	-	-	1	4	1	157	1	8	2	593
17 Kommuneforbundet	9	2 623	1	431	1	287	1	300	1	210	1	132	4	1 263
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsemiddelarb.forb.	4	180	2	147	2	33	-	-	-	-	-	-	-	-
22 Papirindustriarbeiderforbundet	3	192	-	-	-	-	1	53	-	-	1	42	1	97
23 Postforbundet	1	139	1	139	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	141	1	141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	2	42	1	41	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	11	126	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	10	121
27 Skolenes Landsforbund	1	62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	62
28 Sosionomforbundet	1	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	240	1	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Tjenestemannslaget	1	331	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	331
32 Transportarbeiderforbundet	5	390	2	332	-	-	1	13	1	5	-	-	1	40
33 Treindustriarbeiderforbundet	1	12	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	87	9 857	24	4 316	7	906	8	842	7	532	6	346	35	2 915

1) 5 underavdelinger med 317 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	VEST-AGDER												
	Fylket		Farsund		Flekkefjord		Kr.sand		Mandal		Vennesla		Øvrige komm. tils.
	avd.	medl. avd.	avd.	medl. avd.	avd.	medl. avd.	avd.	medl. avd.	avd.	medl. avd.	avd.	medl. avd.	
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	1	13	-	-	-	-	1	13	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funk.	3	439	-	-	-	-	1	326	1	67	-	-	1 46
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 731	-	-	-	-	1	1 731	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 37
5 Befalsforbundet	3	165	1	11	-	-	2	154	-	-	-	-	-
6 Beklefningsarbeiderforbundet	9	592	1	2 4	81	3	423	1	86	-	-	-	-
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	1 537	1	27 1	24	2	987	1	106	2	253	1	90
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	7	872	1	297 1	40	2	434	1	42	1	3	1	56
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1	19	-	-	-	-	1	19	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	4	259	1	17 1	42	1	184	1	16	-	-	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	6	810	1	24 1	55	1	529	1	92	1	77	1	33
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	2	427	-	-	-	-	1	389	1	38	-	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	3 077	1	88 1	253	2	1 648	1	897	-	-	-	2 191
15 Jernbaneforbundet	1	496	-	-	-	-	12	496	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	2 231	1	524	-	-	5	1 438	-	-	-	-	9 269
17 Kommuneforbundet	16	4 148	1	193 1	370	7	2 387	1	521	1	267	5	410
18 Lokomotivmannsforbundet	1	104	-	-	-	-	1	104	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	1	53	-	-	-	-	1	53	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb. fo rb.	8	603	1	13 1	24	4	549	1	13	-	-	-	1 4
22 Papirindustriarbeiderforbundet	1	766	-	-	-	-	-	-	-	1	766	-	-
23 Postforbundet	1	290	-	-	-	-	1	290	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	369	-	-	-	-	1	369	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	1	1 257	-	-	-	-	1	1 257	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	2	24	-	-	-	-	1	14	-	-	-	-	1 10
27 Skolenes Landsforbund	4	77	-	-	-	-	2	48	1	24	-	-	1 5
28 Sosionomforbundet	1	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 70
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	287	-	-	-	-	1	287	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	1	335	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 335
31 Tjenestemannslaget	2)9	675	1	54	-	-	4	398	-	-	-	-	4 223
32 Transportarbeiderforbundet	4	333	-	-	-	-	2	289	-	-	-	-	2 44
33 Treindustriarbeiderforbundet	4	54	1	13	-	-	2	39	1	2	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	130	22 150	12	1 313	11	889	63	14 855	12	1 904	6	1 366	32 1 823

1) Omfatter medlemmer i Aust-og Vest-Agder og Telemark

2) 9 underavdelinger med 675 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	ROGALAND															
	Fylket		Eiger- sund		Hauge- sund		Sandnes		Stav- anger		Karmøy		Sauda		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1 Arbeiderparties Presseforbund	2	31	-	-	-	-	-	-	1	28	1	3	-	-	-	
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funk.	9	997	1	81	1	30	1	130	1	492	-	1	37	4	227	
3 Arbeidsmandsforbundet	3	4 009	-	-	-	-	-	-	1	3 102	-	-	2	2	907	
4 Barnevernpedagogforbundet	1	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	156	
5 Befalsforbundet	1	118	-	-	-	-	-	-	1	118	-	-	-	-	-	
6 Bekledningsarbeiderforbundet	5	1 091	-	-	-	-	1	743	-	1	31	-	-	3	317	
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	4 216	1	169	2	642	1	953	4	1 961	-	1	30	4	461	
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	7	1 698	-	-	1	265	-	-	4	1 240	1	139	1	54	-	
9 Fengelstjenestemannsforbundet	2	107	-	-	-	-	-	-	1	34	-	-	-	1	73	
10 Grafisk Forbund	2	1 006	-	-	1	135	-	-	1	871	-	-	-	-	-	
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12 Handel og Kontor i Norge	7	2 962	1	147	1	379	-	-	1	2 147	-	-	1	45	3	244
13 Hotell- og Restaurantarb. forbundet	3	679	-	-	1	165	-	-	1	482	-	-	1	32	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	11	9 608	1	409	1	1 767	1	1 289	1	3 907	1	199	1	82	5	1 955
15 Jernbaneforbundet	14	659	1	80	-	-	-	-	13	579	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	3 011	1	172	-	-	1	210	2	356	3	1 412	1	830	1	31
17 Kommuneforbundet	44	9 722	2	341	6	1 282	2	1 265	13	4 070	1	529	1	247	19	1 988
18 Lokomotivmannsforbundet	1	71	-	-	-	-	-	-	1	71	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	1	93	-	-	-	-	-	-	1	93	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. F. g. forb.	48	2 322	-	-	1	131	2	60	42	1 864	1	39	-	-	2	228
21 Nærings- og Nytelsemiddelarb. forb.	18	1 698	2	90	3	232	1	40	6	1 194	1	18	-	-	5	124
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	2	720	-	-	1	179	-	-	1	541	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	2	617	-	-	1	184	-	-	1	433	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	3	3 428	1	1	1	315	-	-	1	3 112	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	2	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	20	-
27 Skolenes Landsforbund	7	115	1	9	-	-	2	25	1	45	1	23	1	11	1	2
28 Sosionomforbundet	1	211	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	211	-
29 Tele Tjeneste Forbundet	2	744	-	-	1	252	-	-	1	492	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	2	345	-	-	-	-	-	-	1	247	-	-	-	-	1	98
31 Tjenestemannslaget	1	1 455	-	-	-	-	-	-	7	318	-	-	-	-	11	1 137
32 Transportarbeiderforbundet	8	1 069	1	29	2	173	2	130	2	733	1	4	-	-	-	-
33 Treindustriarbeiderforbundet	5	295	1	12	1	14	1	16	1	234	-	-	-	-	1	19
34 Urmaker Sveneformbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	253	53 273	14	1 540	25	6 145	15	4 861	111	28 764	12	2 397	9	1 368	67	8 198

1) 17 underavdelinger med 1 435 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	HORDALAND																
	Fylket		Bergen		Kvam		Kvinherad		Odda		Stord		Vaksdal		Voss		Øvrige komm. tils.
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	2	31	1	25	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. funk.	6	928	1	583	-	-	1	18	-	-	1	144	2	62	-	-	1 121
3 Arbeidsmandsforbundet	1	3 134	1	3 134	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 82
5 Befalsforbundet	4	365	3	345	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet	24	3 262	7	1 794	2	20	1	1	1	42	-	1	749	-	-	-	12 656
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	5 033	8	4 263	1	30	-	-	1	58	1	377	-	1	183	1	122
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	16	3 277	2	2 093	1	41	2	126	3	199	2	531	1	19	1	77	4 191
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1)2	61	1	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 23
10 Grafisk Forbund	3	1 008	1	988	-	-	-	-	1	15	-	-	-	-	1	5	-
11 Gullmedarbeiderforbundet	4	199	2	155	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	14	1	30
12 Handel og Kontor i Norge	14	4 730	3	3 969	1	67	1	41	1	170	1	52	2	96	1	223	4 112
13 Hotell- og Restaurantarb. forbundet	5	1 610	3	1 514	-	-	-	-	1	42	-	-	-	1	54	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	20	10 846	6	7 410	2	177	2	379	1	137	1	1 822	-	-	1	225	7 696
15 Jernbaneforbundet	1)15	1 031	15	1 031	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.	13	3 194	2	554	1	447	1	460	3	1 322	-	1	10	1	7	4	394
17 Kommuneforbundet	52	15 380	26	10 633	1	188	2	523	1	487	1	302	1	185	1	434	19 2 628
18 Lokomotivmannsforbundet	2)1	163	1	163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	1	198	1	198	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	10	479	8	237	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 242
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforb.	25	2 271	8	1 593	-	-	1	61	-	-	1	15	1	132	3	135	11 335
22 Papirindustriarbeiderforb.	1	65	1	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	1	1 256	1	1 256	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	1 056	1	1 056	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	2	2 286	1	2 282	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 4
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	5	49	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 45
27 Skolens Landsforbund	4	344	3	98	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 246
28 Sosionomforbundet	1	271	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 271
29 Tele Tjeneste Forbundet	2	1 211	1	1 104	-	-	-	-	-	-	1	107	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	1	312	1	312	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Tjenestemannslaget	3)23	2 985	16	2 283	-	-	-	-	-	-	2	45	-	1	93	4	564
32 Transportarbeiderforbundet	6	1 798	3	1 756	-	-	-	-	-	1	12	-	-	1	9	1	21
33 Treindustriarbeiderforbundet	9	495	2	207	1	68	-	-	1	25	-	2	32	-	-	-	3 163
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	288	69 410	131	51 143	10	1 038	11	1 609	15	2 503	12	3 407	11	1 285	15	1 479	83 6 946

1) Omfatter medlemmer i Hordaland og Sogn og Fjordane

2) Omfatter medlemmer i Hordaland, Sogn og Fjordane og Buskerud.

3) 21 underavdelinger med 2 425 medlemmer.

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	SOGN OG FJORDANE															
	Fylket		Flørø		Førde		Høyanger		Sogndal		Vågsøy		Årdal		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	2	15	1	6	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	6	415	1	7	1	16	1	79	-	-	-	-	1	229	2	84
3 Arbeidsmandsforbundet	1	1 227	-	-	-	1 227	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Befalsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet	9	252	-	-	1	35	-	-	-	1	1	-	-	-	7	216
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	627	1	96	1	134	1	18	1	44	1	29	1	58	6	248
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	12	433	1	57	1	82	1	34	1	14	1	20	1	70	6	156
9 Fængselstrjenedemannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	1	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	11	977	1	109	1	244	1	89	1	172	1	59	1	166	5	138
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	53	-	-	-	-	-	-	1	14	-	-	1	39	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	1 624	1	519	1	302	-	-	-	-	1	70	1	61	9	672
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	10	2 988	1	24	1	11	2	855	-	1	77	2	1 612	3	409	
17 Kommuneforbundet	30	3 454	1	429	2	257	2	327	2	202	1	201	1	309	21	1 729
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forb.	19	833	1	91	2	78	1	5	2	110	2	205	-	-	11	344
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	346	-	-	1	346	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	5	92	1	18	1	8	-	-	1	45	-	-	-	-	2	21
27 Skolens Landsforbund	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	17
28 Sosionomforbundet	1	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	52
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	417	-	-	1	417	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	1	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	80
31 Tjenestemannslaget	1	267	-	-	-	-	-	-	1	24	-	-	-	-	6	243
32 Transportarbeiderforbundet	3	401	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	367
33 Treindustriarbeiderforbundet	5	103	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	4	97
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	153	14 733	11	1 390	15	3 157	10	1 416	10	625	10	668	9	2 544	88	4 933

1) 7 underavdelinger med 267 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	MØRE OG ROMSDAL															
	Fylket		Kristian- sund		Molde		Ålesund		Rauma		Sunndal		Volda		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	3	35	1	20	1	11	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-
2 Forb. for Arbled. og Tekn. Funksj.....	7	561	1	72	1	36	1	82	1	154	-	-	-	-	3	217
3 Arbeidsmandsforbundet.....	1	2 134	-	-	1	2 134	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet.....	1	91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	91
5 Befalsforbundet.....	1	8	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	15	1 433	1	154	1	387	2	516	1	39	-	-	1	24	9	313
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet.....	14	1 928	1	384	2	389	1	392	1	248	1	68	1	85	7	362
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet.....	16	1 502	1	239	1	247	1	438	1	29	2	248	1	50	9	251
9 Fengselstjenestemannsforbundet.....	2	22	-	-	1	9	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund.....	5	321	1	59	1	49	2	201	-	-	1	12	-	-	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet.....	1	5	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontori Norge.....	12	2 259	1	478	1	340	1	755	1	25	2	184	1	131	5	346
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet.....	4	371	1	121	1	93	1	122	-	-	1	35	-	-	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	25	5 383	1	893	4	915	1	653	-	-	1	52	1	171	17	2 699
15 Jernbaneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	11	1 781	1	177	1	27	1	206	1	60	1	1 100	-	-	6	211
17 Kommuneforbundet.....	40	7 546	5	1 139	6	1 300	4	1 500	1	116	1	322	1	90	22	3 079
18 Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund.....	1	6	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsemiddelarb.forbundet.....	25	1 197	3	253	3	175	4	301	2	26	1	23	-	-	12	419
22 Papirindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet.....	3	549	1	160	1	132	1	257	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Dennorske Postorganisasjon.....	3	637	-	-	2	324	1	313	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet.....	2	1 285	-	-	-	-	1	1 260	-	-	-	-	-	-	1	25
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	6	67	-	-	1	6	-	1	8	-	-	-	-	-	4	53
27 Skolenes Landsforbund.....	4	95	1	33	-	-	1	11	-	-	-	-	-	-	2	51
28 Sosionomforbundet.....	1	112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	112
29 TeleTjeneste Forbundet.....	3	509	1	119	1	158	1	232	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon.....	1	163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	163
31 Tjenestemannslaget.....	1)17	791	2	32	3	102	1	22	1	28	-	-	1	44	9	563
32 Transportarbeiderforbundet.....	12	1 150	3	284	2	143	3	523	-	-	1	73	1	34	2	93
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	21	1 602	-	-	4	207	-	-	1	10	2	233	1	26	13	1 126
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen.....	257	33 543	28	4 628	40	7 192	29	7 797	12	743	15	2 354	9	655	124	10 174

1) 17 underavdelinger med 791 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund		SØR-TRØNDELAG													
		Fylket		Tr.heim		Oppdal		Orkdal		Røros		Ørland		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	39	1	32	-	-	-	-	1	7	-	-	-	-
2	Forb. for Arb.led. og Tekn.funksj.	6	661	1	458	-	-	1	29	1	18	-	-	3	156
3	Arbeidsmandsforbundet	2	2 869	1	2 585	-	-	-	-	-	-	-	-	1	284
4	Barnevernpedagogforbundet	1	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	72
5	Befalsforbundet	4	223	2	99	-	-	-	-	-	1	113	1	11	
6	Bekledningsarbeiderforbundet	3	312	1	266	-	-	-	1	29	-	-	-	1	17
7	Bygningsarbeiderforbundet	18	3 795	6	2 688	1	74	1	172	1	190	1	59	8	612
8	Elektriker- og Kraftst. forbundet	17	1 870	3	1 387	1	21	1	24	1	41	1	49	10	348
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	76	1	76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Grafisk Forbund	3	785	1	695	-	-	1	78	1	12	-	-	-	-
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	24	2	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Håndel og Kontor i Norge	14	5 421	2	4 379	1	96	1	218	1	162	1	109	8	457
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	6	1 480	3	1 308	1	46	-	-	1	98	-	-	1	28
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	4 218	2	3 410	-	-	-	-	1	208	1	82	4	518
15	Jernbaneforbundet	1	2 216	15	2 216	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	7	1 082	1	435	-	-	1	368	-	-	-	-	5	279
17	Kommuneforbundet	36	11 377	20	7 370	1	155	1	523	1	216	1	555	12	2 558
18	Lokomotivmannsforbundet	1	325	1	325	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Musikerforbundet	1	193	1	193	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Norsk Olje- og Petrokj. Forbund	1	16	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forbund	25	2 154	8	1 792	1	32	1	7	1	9	-	-	14	314
22	Papirindustriarbeiderforbundet	1	536	1	536	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Postforbundet	1	1 020	1	1 020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Den norske Postorganisasjon	1	823	1	823	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Sjømannsforbundet	1	678	1	678	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Skog- og Landarbeiderforbundet	20	432	1	29	1	13	-	-	1	80	1	8	16	302
27	Skolens Landsforbund	6	259	1	195	-	-	1	20	1	12	-	-	3	32
28	Sosionomforbundet	1	255	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	255
29	Tele Tjeneste Forbundet	1	796	1	796	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Den norske Teleorganisasjon	1	301	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	301
31	Tjenestemannslaget	1	301	-	-	-	-	-	-	-	-	1	143	5	831
32	Transportarbeiderforbundet	4	1 516	2	1 409	-	-	-	-	-	-	-	-	2	107
33	Treindustriarbeiderforbundet	5	75	1	20	1	12	-	-	-	-	-	-	3	43
34	Urmaker Svineforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen		240	49 093	102	37 480	8	449	9	1 439	13	1 082	8	1 118	100	7 525

1) Omfatter medlemmer i Sør- og Nord-Trøndelag

2) Omfatter medlemmer i Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland

3) 22 underavdelinger med 2 220 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

	NORD-TRØNDELAG													
	Fylket		Namsos		Steinkjer		Levanger		Stjørdal		Verdal		Øvrige komm. tils.	
	avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl. avd.	medl.		
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	2	25	1	19	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-
2 Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	255	1	15	1	32	1	101	-	-	-	-	2	107
3 Arbeidsmandsforbundet	3	2 052	-	-	1	1 539	-	-	-	-	-	-	2	513
4 Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Befalsforbundet	3	130	-	-	1	45	1	8	1	77	-	-	-	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet	2	58	2	58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	16	2 312	3	548	2	431	2	194	1	325	3	483	5	331
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	7	927	1	210	1	442	1	21	1	44	1	143	2	67
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1	12	-	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-	-
10 Grafisk Forbund	2	64	1	45	-	-	1	19	-	-	-	-	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	10	1 776	1	286	1	447	1	244	1	247	1	351	5	201
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	337	1	40	1	151	1	33	1	79	1	34	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	2 112	1	243	1	275	1	925	1	385	-	-	4	284
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	667	2	43	1	9	1	41	1	139	-	-	3	435
17 Kommuneforbundet	19	4 788	2	888	1	524	2	832	1	466	1	379	12	1 699
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	16	743	3	158	3	191	2	87	1	38	2	89	5	180
22 Papirindustriarbeiderforbundet	4	867	-	-	1	52	1	565	-	-	-	-	2	250
23 Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	1	263	-	-	1	263	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	1	63	1	63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	31	721	1	66	5	82	2	40	1	84	3	89	19	360
27 Skolenes Landsforbund	5	85	1	23	1	34	1	19	1	6	-	-	1	3
28 Sosionomforbundet	1	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	75
29 Tele Tjeneste Forbundet	1	324	-	-	1	324	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Tjenestemannslaget	1)10	703	-	-	2	116	3	113	1	154	-	-	4	320
32 Transportarbeiderforbundet	7	180	2	40	2	88	1	12	1	20	-	-	1	20
33 Treindustriarbeiderforbundet	2	70	-	-	1	57	1	13	-	-	-	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	170	19 609	24	2 745	28	5 102	23	3 267	14	2 070	13	1 580	68	4 845

1) 9 underavdelinger med 690 medlemmer.

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

Forbund	NORLAND												Øvrige komm. tils.							
	Fylket		Bodø		Narvik		Andøy		Brønnøy		Fauske		Rana		Vefsn		Vågan		medl.	avd.
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.			
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	4	65	1	20	1	16	-	-	-	-	-	-	1	14	1	15	-	-	-	-
2 Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	13	888	1	47	1	87	-	-	-	1	6	1	356	1	71	1	27	7	294	
3 Arbeidsmandsforbundet	5	4 928	-	-	-	-	-	-	-	1	622	3	4 205	-	-	-	-	-	1	101
4 Barnevernpedagogforbundet	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	22	
5 Befalsforbundet	7	590	1	414	2	29	1	98	-	-	-	-	1	14	-	-	-	2	35	
6 Bekledningsarbeiderforbundet	5	179	-	1	25	-	-	-	-	-	-	-	1	131	-	-	-	3	23	
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	18	2 504	1	675	1	142	1	50	1	21	1	139	1	319	2	252	-	10	906	
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	23	1 554	2	239	1	131	1	14	1	28	2	123	1	171	3	181	1	151	11	516
9 Fengselstjenestemannsforbundet	1	16	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	7	234	1	83	1	47	-	-	1	11	-	-	1	28	1	27	1	20	1	18
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	26	3 553	1	749	1	333	1	58	2	146	2	282	1	655	1	310	1	126	16	894
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	11	1 047	1	268	1	165	1	17	1	31	1	124	1	192	1	105	1	61	3	84
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	20	5 529	1	429	2	348	1	80	1	4	1	89	1	3 354	1	122	1	109	11	994
15 Jernbaneforbundet	13	354	-	-	13	354	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	2 457	1	43	1	4	-	-	1	4	-	-	1	297	1	864	2	44	9	1 201
17 Kommuneforbundet	48	10 274	3	1 221	3	1 040	1	254	-	-	1	410	3	905	2	578	1	337	34	5 529
18 Lokomotivmannsforbundet	2	83	-	-	2	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	33	1 689	1	222	1	64	2	90	3	73	1	11	1	77	1	126	2	89	21	937
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	3	665	1	350	1	81	-	-	-	-	-	1	234	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	4	882	1	279	1	121	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	482
25 Sjømannsforbundet	6	651	1	285	1	156	-	1	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	144
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	10	228	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	1	9	-	-	-	8	210
27 Skolenes Landsforbund	9	211	1	33	1	46	-	-	-	1	18	1	54	1	25	-	-	-	4	35
28 Søsionomforbundet	1	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	164
29 Tele Tjeneste Forbundet	3	638	1	251	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	387
30 Den norske Teleorganisasjon	3	331	1	102	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	229
31 Tjenestemannslaget	1)39	2 414	10	750	5	419	1	219	1	30	2	60	-	1	40	-	-	-	19	896
32 Transportarbeiderforbundet	2	1 289	2	125	3	715	1	7	2	37	1	115	2	93	2	30	1	20	6	147
33 Treindustriarbeiderforbundet	2	11	1	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 UrmakerSvenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	354	43 452	35	6 607	45	4 411	11	887	15	451	15	1 999	21	10 963	22	2 900	12	984	178	14 250

1) 37 underavdelinger med 2 292 medlemmer.

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

	TROMS												
	Fylket		Harstad		Tromsø		Bardu		Lenvik		Målselv		Øvrige komm. tils.
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	1	42	-	-	1	42	-	-	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	219	1	46	1	39	-	-	1	41	-	-	2 93
3 Arbeidsmandsforbundet	2	1 433	-	-	1	1 303	-	-	-	-	-	-	1 130
4 Barnevernpedagogforbundet	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 16
5 Befalsforbundet	8	492	2	157	1	58	1	102	-	-	3	150	1 25
6 Bekledningsarbeiderforbundet	2	159	-	-	1	6	-	-	1	153	-	-	-
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	6	1 333	1	298	1	736	1	62	1	83	-	-	2 154
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	8	719	3	327	2	262	1	90	-	-	-	-	2 40
9 Fængselstjenestemannsforbundet	1	15	-	-	1	15	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	3	159	1	39	1	99	1	21	-	-	-	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet	2	6	-	-	1	3	-	-	1	3	-	-	-
12 Handel og Kontor i Norge	8	1 969	1	465	1	919	1	122	1	215	1	88	3 160
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	493	1	167	1	326	-	-	-	-	-	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	1 512	1	746	1	417	2	101	1	72	-	-	4 176
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	311	2	74	2	48	-	-	1	111	-	-	4 78
17 Kommuneforbundet	34	6 473	3	945	6	2 351	1	115	1	320	1	213	22 2 529
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	2	58	1	30	1	28	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrolkjemisk Fagforbund	4	56	1	47	3	9	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	21	1 372	4	302	2	540	-	-	2	62	1	12	12 456
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	2	435	1	86	1	349	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	3	527	1	120	1	261	-	-	1	146	-	-	-
25 Sjømannsforbundet	1	1 424	-	-	1	1 424	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	2	19	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10	1 9
27 Skolenes Landsforbund	7	172	1	46	1	45	-	-	1	10	1	30	3 41
28 Sosionomforbundet	1	123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 123
29 Tele Tjeneste Forbundet	2	625	1	251	1	374	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	1	66	-	-	1	66	-	-	-	-	-	-	-
31 Tjenestemannslaget	1)22	2 057	3	296	8	667	2	520	1	21	1	70	7 483
32 Transportarbeiderforbundet	4	368	1	75	2	134	-	-	-	-	-	-	1 159
33 Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	173	22 653	30	4 517	44	10 521	10	1 133	13	1 237	9	573	67 4 672

1) 21 underavdelinger med 1 685 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

	FINNMARK															
	Fylket		Hammerfest		Vadsø		Varde		Alta		Nordkapp		Sør-Varanger		Øvrige komm. tiels.	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	2	33	1	18	1	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj	10	344	1	63	1	30	1	10	2	22	1	27	1	108	3	84
3 Arbeidsmandsforbundet	2	2 403	-	-	-	-	-	-	1	1 191	-	-	1	1 212	-	-
4 Barnevernpedagogforbundet	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9
5 Befalsforbundet	7	106	-	-	-	-	1	7	1	12	1	14	1	16	3	57
6 Bekledningsarbeiderforbundet	2	56	-	-	-	-	-	-	1	46	1	10	-	-	-	-
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	6	456	1	148	1	15	1	23	1	156	-	-	2	114	-	-
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	7	392	1	65	1	112	-	-	1	79	1	47	1	43	2	46
9 Fængselstjenestemannsforbundet	1	12	-	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Grafisk Forbund	2	77	1	34	1	43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 Gullsmedarbeiderforbundet	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8
12 Handel og Kontor i Norge	12	995	1	262	1	88	1	40	1	209	1	34	1	195	6	167
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	6	222	1	63	1	24	1	8	1	71	1	20	1	36	-	-
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	370	1	151	-	-	-	-	2	159	-	-	-	-	3	60
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	5	159	1	7	1	73	-	-	1	6	-	-	-	-	2	73
17 Kommuneforbundet	23	3 856	2	668	2	383	1	299	2	490	1	200	2	521	13	1 295
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	1	13	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	26	2 313	2	455	2	107	1	163	1	143	3	292	2	52	15	1 101
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	1	165	1	165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Den norske Postorganisasjon	2	304	1	198	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	106
25 Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	2	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	29	1	7	-
27 Skolens Landsforbund	8	182	1	22	1	24	1	42	1	16	-	1	17	3	61	-
28 Sosionomforbundet	1	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	65
29 TeleTjeneste Forbundet	2	277	1	175	1	102	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 Den norske Teleorganisasjon	1	93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	93
31 Tjenestemannslaget	1 ¹⁾ 19	1 045	1	7	2	130	1	76	2	80	1	20	3	78	9	654
32 Transportarbeiderforbundet	8	368	1	55	1	21	1	15	1	2	-	3	272	1	3	-
33 Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	164	14 359	20	2 569	18	1 179	10	683	19	2 682	11	664	20	2 693	66	3 889

1) 19 underavdelinger med 1 045 medlemmer

Tabell V, 1984

Medlemstallet geografisk fordelt

	DIVERSE									
	Svalbard og Jan Mayen		Utlandet		Landsomf. avdelinger		Direkte medlemmer		RIKET	
	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	-	-	-	-	-	-	-	13	36	824
2 Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	-	-	-	-	1	13	-	138	134	14 477
3 Arbeidsmandsforbundet	1	584	-	-	-	-	-	8	30	38 544
4 Barnevernpedagogforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1 102
5 Befalsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	409	76	3 989
6 Bekledningsarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	360	134	14 069
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	19	274	56 391
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	-	-	-	-	-	2	403	86	240	25 834
9 Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	-	1	33	-	426	24	1 699
10 Grafisk Forbund	-	-	-	-	-	-	-	5	70	14 190
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	14	21	847
12 Handel og Kontor i Norge	-	-	-	-	1	62	-	470	207	57 761
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	1 092	78	13 859
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	22	212	99 077
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	2	58	-	8 747	115	22 300
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	-	-	-	-	-	-	-	699	210	38 072
17 Kommuneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	70	568	163 935
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1 799
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	3	282	-	15	17	2 049
20 Norsk olje- og Petrok.j. Fagforb.	-	-	-	-	1	1	-	22	73	4 099
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	7 198	314	32 570
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	982	45	13 727
23 Postforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	34	11 549
24 Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	27	13 415
25 Sjømannsforbundet	-	-	6	35	-	-	-	1 483	30	17 964
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	112	259	8 632
27 Skolenes Landsforbund	-	-	-	-	-	-	-	-	86	2 871
28 Sosionomforbundet	-	-	-	5	-	-	-	513	19	3 944
29 Tele Tjeneste Forbundet	-	-	-	-	2	256	-	-	31	12 426
30 Den norske Teleorganisasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	19	4 074
31 Tjenestemannslaget	-	-	2	408	152	4 594	-	243	21460	40 524
32 Transportarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	167	133	17 148
33 Treindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	125	104	5 526
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	1	584	8	448	65	5 702	-	23 438	4 106	759 287

1) 14 underavdelinger med 346 medlemmer

2) 395 underavdelinger med 31 470 medlemmer.

Tabell VI, 1984

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Forbund	1. ØSTFOLD				2. AKERSHUS				3. OSLO				4. HEDMARK			
	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
	Herav				Herav				Herav				Herav			
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.		
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	71	65	6	8,5	42	35	7	16,7	128	106	22	17,2	86	75	11	12,8
2 Forb. for Arbl.ed og Tekn. Funksj.....	1 347	1 268	79	5,9	438	430	8	1,8	2 575	2 337	238	9,2	408	400	8	2,0
3 Arbeidsmandsforbundet.....	1 722	962	760	44,1	1 818	1 209	609	33,5	2 640	1 559	1 081	40,9	1 495	1 293	202	13,5
4 Barnevernpedagogforbundet.....	52	22	30	57,7	77	19	58	75,3	309	103	206	66,7	34	10	24	70,6
5 Befalsforbundet.....	289	289	-	-	300	300	-	-	334	331	3	0,9	133	133	-	-
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	1 455	393	1 062	73,0	368	13	355	96,5	1 217	188	1 029	84,6	592	145	447	75,5
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet....	3 426	3 357	69	2,0	2 839	2 768	71	2,5	8 475	8 398	77	0,9	6 047	5 864	183	3,0
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet.....	1 817	1 781	36	2,0	1 119	1 108	11	1,0	3 191	3 134	57	1,8	984	974	10	1,0
9 Fengselstjenestemannsforbundet.....	73	53	20	27,4	-	-	-	-	538	415	123	22,9	73	65	8	11,0
10 Grafisk Forbund.....	1 478	977	501	33,9	141	105	36	25,5	5 594	4 147	1 447	25,9	233	198	35	15,0
11 Gullsmedarbeiderforbundet.....	20	17	3	15,0	5	5	-	-	248	175	73	29,4	31	28	3	9,7
12 Handel og Kontor i Norge.....	3 151	855	2 296	72,9	3 117	1 010	2 107	67,6	14 627	5 618	9 009	61,6	2 634	844	1 790	68,0
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet....	548	53	495	90,3	35	1	34	97,1	3 152	1 359	1 793	56,9	510	60	450	88,2
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	7 972	7 057	915	11,5	4 884	4 395	489	10,0	13 694	11 569	2 125	15,5	2 923	2 567	356	12,2
15 Jernbaneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	5 125	5 125	-	-	1 055	1 055	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	3 907	2 826	1 081	27,7	1 213	880	333	27,5	968	561	407	42,0	624	387	237	38,0
17 Kommundeforbundet.....	9 266	2 744	6 522	70,4	9 911	3 312	6 599	66,6	29 515	14 456	15 059	51,0	7 648	1 946	5 702	74,6
18 Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	550	546	4	0,7	179	179	-	-
19 Musikerforbundet.....	49	47	2	4,1	-	-	-	-	1 068	833	235	22,0	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	456	357	99	21,7	-	-	-	-
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	1 783	1 071	712	39,9	398	201	197	49,5	4 008	2 688	1 320	32,9	1 443	907	536	37,1
22 Papirindustriarbeiderforbundet.....	5 300	4 709	591	11,2	-	-	-	-	-	-	-	-	440	406	34	7,7
23 Postforbundet.....	424	328	96	22,6	196	121	75	38,3	3 700	2 158	1 542	41,7	453	357	96	21,2
24 Den norske Postorganisasjon.....	482	482	-	-	437	437	-	-	4 395	4 395	-	-	744	744	-	-
25 Sjømannsforbundet.....	523	523	-	-	-	-	-	-	3 976	3 976	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	294	264	30	10,2	832	776	56	6,7	86	83	3	3,5	3 260	3 164	96	2,9
27 Skolenes Landsforbund.....	95	77	18	18,9	143	111	32	22,4	486	335	151	31,1	108	74	34	31,5
28 Sosionomforbundet.....	133	38	95	71,4	293	84	209	71,3	967	270	697	72,1	89	26	63	70,8
29 Tele Tjeneste Forbundet.....	390	288	102	26,2	-	-	-	-	2 951	1 688	1 263	42,8	1 044	693	351	33,6
30 Den norske Teleorganisasjon.....	112	105	7	6,3	-	-	-	-	1 312	1 123	189	14,4	226	206	20	8,8
31 Tjenestemannslaget.....	985	451	534	54,2	1 707	830	877	51,4	12 008	4 874	7 134	59,4	1 471	594	877	59,6
32 Transportarbeiderforbundet.....	961	901	60	6,2	16	15	1	6,3	4 557	4 127	430	9,4	690	553	137	19,9
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	292	228	64	21,9	185	182	3	1,6	352	212	140	39,8	558	419	139	24,9
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen.....	48 417	32 231	16 186	33,4	30 514	18 347	12 167	39,9	133 202	87 246	45 956	34,5	36 215	24 366	11 849	32,7

Tabell VI, 1984

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Forbund	5. OPPLAND					6. BUSKERUD					7. VESTFOLD					8. TELEMARK				
	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	
	Herav		i alt			Herav		i alt			Herav		i alt			Herav		i alt		Herav
	M.	Kv.		M.	Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.	M.	Kv.								
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	57	52	5	8,8	36	30	6	16,7	17	15	2	11,8	45	40	5	11,1				
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	568	557	11	1,9	991	938	53	5,3	566	529	37	6,5	1 511	1 442	69	4,6				
3 Arbeidsmandsforbundet	1 810	1 533	277	15,3	1 163	715	448	38,5	-	-	-	-	1 384	793	591	42,7				
4 Barnevernpedagogforbundet	27	12	15	55,6	36	13	23	63,9	53	21	32	60,4	19	6	13	68,4				
5 Befalsforbundet	51	51	-	-	95	95	-	-	152	149	3	2,0	-	-	-	-				
6 Bekledningsarbeiderforbundet	1 058	260	798	75,4	536	147	389	72,6	718	319	399	55,6	194	33	161	83,0				
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	2 951	2 916	35	1,2	3 222	3 059	163	5,1	2 978	2 895	83	2,8	2 122	2 088	34	1,6				
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet	1 092	1 078	14	1,3	1 532	1 512	20	1,3	794	784	10	1,3	1 061	1 050	11	1,0				
9 Fængselstjenestemannsforbundet	11	11	-	-	38	30	8	21,1	123	105	18	14,6	22	21	1	4,5				
10 Grafisk Forbund	475	344	131	27,6	1 357	965	392	28,9	503	321	182	36,2	271	247	124	33,4				
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	8	7	1	12,5	199	152	47	23,6	40	38	2	5,0				
12 Handel og Kontor i Norge	2 462	861	1 601	65,0	2 277	529	1 748	76,8	1 177	231	946	80,4	1 957	603	1 354	69,2				
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	431	68	363	84,2	433	59	374	86,4	392	48	344	87,8	449	27	422	94,0				
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet	4 583	3 732	851	18,6	7 242	5 862	1 380	19,1	8 380	7 697	683	8,2	2 734	2 571	163	6,0				
15 Jernbaneforbundet	-	-	-	-	2 518	2 518	-	-	-	-	-	-	41	41	-	-				
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund	502	353	149	29,7	2 884	2 189	695	24,1	1 406	1 195	211	15,0	7 141	6 448	693	9,7				
17 Kommuneforbundet	6 470	1 629	4 841	74,8	8 370	2 392	5 978	71,4	5 764	1 614	4 150	72,0	7 280	1 776	5 504	75,6				
18 Lokomotivmannsforbundet	-	-	-	-	324	324	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	22	22	-	-	18	18	-	-				
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	18	14	4	22,2	708	593	115	16,2				
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	873	621	252	28,9	580	363	217	37,4	666	372	294	44,1	568	311	257	45,2				
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	3 177	2 707	470	14,8	317	305	12	3,8	1 085	1 000	85	7,8				
23 Postforbundet	362	290	72	19,9	450	317	133	29,6	348	250	98	28,2	377	286	91	24,1				
24 Den norske Postorganisasjon	-	-	-	-	561	561	-	-	399	399	-	-	432	432	-	-				
25 Sjømannsforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	600	600	-	-	233	233	-	-				
26 Skog- og Landarbeiderforbundet	1 202	1 155	47	3,9	504	501	3	0,6	216	199	17	7,9	312	296	16	5,1				
27 Skolenes Landsforbund	84	67	17	20,2	160	114	46	28,8	68	52	16	23,5	108	84	24	22,2				
28 Sosionomforbundet	117	34	83	70,9	143	41	102	71,3	125	36	89	71,2	101	29	72	71,3				
29 Tele Tjeneste Forbundet	536	347	189	35,3	433	341	92	21,2	386	278	108	28,0	362	271	91	25,1				
30 Den norske Teleorganisasjon	125	119	6	4,8	150	117	33	22,0	123	96	27	22,0	-	-	-	-				
31 Tjenestemannslaget	914	438	476	52,1	902	392	510	56,5	728	321	407	55,9	647	279	368	56,9				
32 Transportarbeiderforbundet	699	676	23	3,3	351	335	16	4,6	253	246	7	2,8	591	555	37	6,3				
33 Treindustriarbeiderforbundet	865	748	117	13,5	256	222	34	13,3	176	151	25	14,2	-	-	-	-				
34 Urmaker Svenneforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Til sammen	28 325	17 952	10 373	36,6	40 729	27 395	13 334	32,7	27 667	19 416	8 251	29,8	31 914	21 611	10 303	32,3				

Tabell VI, 1984

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og hverav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Forbund	9. AUST-AGDER			10. VEST-AGDER			11. ROGALAND			12. HORDALAND						
	Antall medlemmer		Kv. medl. i	Antall medlemmer		Kv. medl. i	Antall medlemmer		Kv. medl. i	Antall medlemmer		Kv. medl. i				
	I alt	Herav		% av medl. i alt	I alt	Herav		% av medl. i alt	I alt	Herav		% av medl. i alt				
		M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.		M.	Kv.		
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	-	-	-	-	13	12	1	7,7	31	29	2	6,5	31	26	5	16,1
2 Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	215	211	4	1,9	439	428	11	2,5	997	937	60	6,0	928	868	60	6,5
3 Arbeidsmandsforbundet.....	-	-	-	-	1 731	1 298	433	25,0	4 009	2 682	1 327	33,1	3 134	1 799	1 335	42,6
4 Barnevernpedagogforbundet.....	10	5	5	50,0	37	19	18	48,6	156	27	129	82,7	82	25	57	69,5
5 Befalsforbundet.....	29	29	-	-	165	165	-	-	118	118	-	-	365	360	5	1,4
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	177	83	94	53,1	592	275	317	53,5	1 091	208	883	80,9	3 262	961	2 301	70,5
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet....	571	567	4	0,7	1 537	1 479	58	3,8	4 216	4 137	79	1,9	5 033	4 981	52	1,0
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet.....	511	508	3	0,6	872	867	5	0,6	1 698	1 667	31	1,8	3 277	3 203	74	2,3
9 Fengselstjenestemannsforbundet.....	22	22	-	-	19	14	5	26,3	107	98	9	8,4	61	51	10	16,4
10 Grafisk Forbund.....	60	51	9	15,0	259	175	84	32,4	1 006	790	216	21,5	1 008	801	207	20,5
11 Gullsmedarbeiderforbundet.....	40	26	14	35,0	-	-	-	-	-	-	-	-	199	158	41	20,6
12 Handel og Kontor i Norge.....	375	71	304	81,1	810	216	594	73,3	2 962	766	2 196	74,1	4 730	1 125	3 605	76,2
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet....	98	25	73	74,5	427	66	361	84,5	679	117	562	82,8	1 610	379	1 231	76,5
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	2 364	1 735	629	26,6	3 077	2 956	121	3,9	9 608	8 798	810	8,4	10 846	10 120	726	6,7
15 Jernbaneforbundet.....	-	-	-	-	496	496	-	-	659	659	-	-	1 031	1 031	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	847	796	51	6,0	2 231	2 113	118	5,3	3 011	2 460	551	18,3	3 194	2 767	427	13,4
17 Kommuneforbundet.....	2 623	771	1 852	70,6	4 148	1 267	2 881	69,5	9 722	3 274	6 448	66,3	15 380	5 607	9 773	63,5
18 Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	104	104	-	-	71	71	-	-	163	163	-	-
19 Musikerforbundet.....	-	-	-	-	53	46	7	13,2	93	77	16	17,2	198	161	37	18,7
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	-	-	-	-	-	-	-	-	2 322	1 779	543	23,4	479	377	102	21,3
21 Nærings- og Nytelemiddelarb.forb.	180	106	74	41,1	603	344	259	43,0	1 698	1 093	605	35,6	2 271	1 539	732	32,2
22 Papiindustriarbeiderforbundet.....	192	190	2	1,0	766	675	91	11,9	-	-	-	-	65	26	39	60,0
23 Postforbundet.....	139	110	29	20,9	290	210	80	27,6	720	530	190	26,4	1 256	962	294	23,4
24 Den norske Postorganisasjon.....	141	141	-	-	369	369	-	-	617	617	-	-	1 056	1 056	-	-
25 Sjømannsforbundet.....	42	42	-	-	1 257	1 257	-	-	3 428	3 428	-	-	2 286	2 286	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	126	120	6	4,8	24	8	16	66,7	20	15	5	25,0	49	34	15	30,6
27 Skolenes Landsforbund.....	62	47	15	24,2	77	51	26	33,8	115	89	26	22,6	344	242	102	29,7
28 Sosionomforbundet.....	60	17	43	71,7	70	20	50	71,4	211	60	151	71,6	271	77	194	71,6
29 Tele Tjeneste forbundet.....	240	186	54	22,5	287	213	74	25,8	744	554	190	25,5	1 211	943	268	22,1
30 Den norske Teleorganisasjon.....	-	-	-	-	335	278	57	17,0	345	281	64	18,6	312	260	52	16,7
31 Tjenestemannslaget.....	331	168	163	49,2	675	369	306	45,3	1 455	713	742	51,0	2 985	1 358	1 627	54,5
32 Transportarbeiderforbundet.....	390	370	20	5,1	333	320	13	3,9	1 069	905	164	15,3	1 798	1 764	34	1,9
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	12	12	-	-	54	54	-	-	295	173	122	41,4	495	418	77	15,6
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen.....	9 857	6 409	3 448	35,0	22 150	16 164	5 986	27,0	53 273	37 152	16 121	30,3	69 410	45 928	23 482	33,8

Tabell VI, 1984

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og hverav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund

Forbund	13. SOGN OG FJORDANE						14. MØRE OG ROMSDAL						15. SØR-TRØNDELAG						16. NORD-TRØNDELAG					
	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt								
	I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav						
		M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.		M.	Kv.	M.		Kv.										
1 Arbeiderpartiets Preseforbund.....	15	14	1	6,7	35	31	4	11,4	39	35	4	10,3	25	22	3	12,0								
2 Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.....	415	386	29	7,0	561	526	35	6,2	661	598	63	9,5	255	244	11	4,3								
3 Arbeidsmandsforbundet.....	1 227	1 110	117	9,5	2 134	1 720	414	19,4	2 869	1 983	886	30,9	2 052	1 676	376	18,3								
4 Barnevernpedagogforbundet.....	-	-	-	-	91	19	72	79,1	72	20	52	72,2	-	-	-	-								
5 Befalsforbundet.....	-	-	-	-	8	8	-	-	223	223	-	-	130	130	-	-								
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	252	79	173	68,7	1 433	325	1 108	77,3	312	60	252	80,8	58	9	49	84,5								
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet....	627	619	8	1,3	1 928	1 892	36	1,9	3 795	3 725	70	1,8	2 312	2 283	29	1,3								
8 Elektriker- og Kraftst. forbundet.....	433	429	4	0,9	1 502	1 469	33	2,2	1 870	1 845	25	1,3	927	906	21	2,3								
9 Fængselstjenestemannsforbundet.....	-	-	-	-	22	18	4	18,2	76	63	13	17,1	12	10	2	16,7								
10 Grafisk Forbund.....	60	41	19	31,7	321	239	82	25,5	785	578	207	26,4	64	49	15	23,4								
11 Gullsmedarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	5	3	2	40,0	24	12	12	50,0	-	-	-	-								
12 Handel- og Kontor i Norge.....	977	292	685	70,1	2 259	664	1 595	70,6	5 421	1 698	3 723	68,7	1 776	483	1 293	72,8								
13 Hotell- og Restaurantarb. forbundet.....	53	7	46	86,8	371	43	328	88,4	1 480	232	1 248	84,3	337	31	306	90,8								
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	1 624	1 531	93	5,7	5 383	5 108	275	5,1	4 218	3 899	319	7,6	2 112	1 890	222	10,5								
15 Jernbaneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	2 216	2 216	-	-	-	-	-	-								
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	2 988	2 534	454	15,2	1 781	1 461	320	18,0	1 082	879	203	18,8	667	548	119	17,8								
17 Kommuneforbundet.....	3 454	972	2 482	71,9	7 546	2 324	5 222	69,2	11 377	3 954	7 423	65,2	4 788	1 231	3 557	74,3								
18 Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	325	325	-	-	-	-	-	-								
19 Musikerforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	193	160	33	17,1	-	-	-	-								
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	-	-	-	-	6	6	-	-	16	10	6	37,5	-	-	-	-								
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb. forb.	833	438	395	47,4	1 197	687	510	42,6	2 154	1 297	857	39,8	743	523	220	29,6								
22 Papirindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	536	442	94	17,5	867	843	24	2,8								
23 Postforbundet.....	-	-	-	-	549	402	147	26,8	1 020	912	108	10,6	-	-	-	-								
24 Den norske Postorganisasjon.....	346	346	-	-	637	637	-	-	823	823	-	-	263	263	-	-								
25 Sjømannsforbundet.....	-	-	-	-	1 285	1 285	-	-	678	678	-	-	63	63	-	-								
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	92	80	12	13,0	67	56	11	16,4	432	415	17	3,9	721	697	24	3,3								
27 Skolenes Landsforbund.....	17	13	4	23,5	95	90	5	5,3	259	211	48	18,5	85	67	18	21,2								
28 Sosionomforbundet.....	52	15	37	71,2	112	32	80	71,4	255	73	182	71,4	75	22	53	70,7								
29 Tele Tjeneste Forbundet.....	417	283	134	32,1	509	391	118	23,2	796	537	259	32,5	324	193	131	40,4								
30 Den norske Teleorganisasjon.....	80	71	9	11,3	163	155	8	4,9	301	275	26	8,6	-	-	-	-								
31 Tjenestemannslaget.....	267	145	122	45,7	791	434	357	45,1	3 194	1 411	1 783	55,8	703	337	366	52,1								
32 Transportarbeiderforbundet.....	401	400	1	0,2	1 150	1 075	75	6,5	1 516	1 437	79	5,2	180	169	11	6,1								
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	103	75	28	27,2	1 602	1 220	382	23,8	75	69	6	8,0	70	47	23	32,9								
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
Til sammen.....	14 733	9 880	4 853	32,9	33 543	22 320	11 223	33,5	49 093	31 095	17 998	36,7	19 609	12 736	6 873	35,1								

Tabell VI, 1984

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Forbund	17. NORDLAND				18. TROMS				19. FINNMARK			
	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt
	Herav				Herav				Herav			
	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.				
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	65	56	9	13,8	42	38	4	9,5	33	29	4	12,1
2 Forb. for Arb.led og Tekn. Funk.....	888	864	24	2,7	219	214	5	2,3	344	333	11	3,2
3 Arbeidsmandsforbundet	4 928	3 985	943	19,1	1 433	1 199	234	16,3	2 403	2 032	371	15,4
4 Barnevernpedagogforbundet	22	5	17	77,3	16	5	11	68,8	9	-	9	100,0
5 Befalsforbundet.....	590	585	5	0,8	492	488	4	0,8	106	106	-	-
6 Bekleddningsarbeiderforbundet	179	96	83	46,4	159	63	96	60,4	56	6	50	89,3
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet.....	2 504	2 429	75	3,0	1 333	1 305	28	2,1	456	454	2	0,4
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet	1 554	1 507	47	3,0	719	707	12	1,7	392	367	25	6,4
9 Fængselsstjenestemannsforbundet	16	15	1	6,3	15	13	2	13,3	12	12	-	-
10 Grafisk Forbund	234	168	66	28,2	159	125	34	21,4	77	55	22	28,6
11 Gullsmedarbeiderforbundet	-	-	-	-	6	-	6	100,0	8	4	4	50,0
12 Handel og Kontor i Norge	3 553	1 001	2 552	71,8	1 969	692	1 277	64,9	995	243	752	75,6
13 Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1 047	89	958	91,5	493	85	408	82,8	222	26	196	88,3
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	5 529	4 935	594	10,7	1 512	1 414	98	6,5	370	334	36	9,7
15 Jernbaneforbundet	354	354	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	2 457	2 247	210	8,5	311	254	57	18,3	159	132	27	17,0
17 Kommuneforbundet	10 274	3 088	7 186	69,9	6 473	2 158	4 315	66,7	3 856	1 184	2 672	69,3
18 Lokomotivmannsforbundet	83	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Musikerforbundet	-	-	-	-	58	48	10	17,2	-	-	-	-
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	2	2	-	-	56	35	21	37,5	13	7	6	46,2
21 Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbundet	1 689	924	765	45,3	1 372	786	586	42,7	2 313	1 137	1 176	50,8
22 Papirindustriarbeiderforbundet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Postforbundet	665	465	200	30,1	435	346	89	20,5	165	107	58	35,2
24 Den norske Postorganisasjon.....	882	882	-	-	527	527	-	-	304	304	-	-
25 Sjømannsforbundet	651	651	-	-	1 424	1 424	-	-	-	-	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	228	188	40	17,5	19	16	3	15,8	36	36	-	-
27 Skolenes Landsforbund	211	182	29	13,7	172	137	35	20,3	182	117	65	35,7
28 Sosionomforbundet	164	47	117	71,3	123	35	88	71,5	65	19	46	70,8
29 Tele Tjeneste Forbundet	638	462	176	27,6	625	413	212	33,9	277	190	87	31,4
30 Den norske Teleorganisasjon	331	297	34	10,3	66	60	6	9,1	93	86	7	7,5
31 Tjenestemannslaget	2 414	1 345	1 069	44,3	2 057	958	1 099	53,4	1 045	434	611	58,5
32 Transportarbeiderforbundet	1 289	1 250	39	3,0	368	362	6	1,6	368	367	1	0,3
33 Treindustriarbeiderforbundet	11	10	1	9,1	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen	43 452	28 212	15 240	35,1	22 653	13 907	8 746	38,6	14 359	8 121	6 238	43,4

Tabell VI, 1984

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Forbund	Landsomfattende avdelinger og avdeling på Svalbard og i utlandet				Direkte medlemmer				Riket pr. 31. desember 1984			
	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	i alt
	I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
		M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.				
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	-	-	-	-	13	12	1	7,7	824	722	102	12,4
2 Forb. for Arbl. og Tekn. Funksj.....	13	-	13	100,0	138	134	4	2,9	14 477	13 644	833	5,8
3 Arbeidsmandsforbundet.....	584	430	154	26,4	8	8	-	-	38 544	27 986	10 558	27,4
4 Barnevernpedagogforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1 102	331	771	70,0
5 Befalsforbundet.....	-	-	-	-	409	402	7	1,7	3 989	3 962	27	0,7
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	360	92	268	74,4	14 069	3 755	10 314	73,3
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	19	19	-	-	56 391	55 235	1 156	2,0
8 Elektriker- og Kraftst.forbundet.....	403	397	6	1,5	86	85	1	1,2	25 834	25 378	456	1,8
9 Fengselstjenestemannsforbundet.....	33	33	-	-	426	363	63	14,8	1 699	1 412	287	16,9
10 Grafisk Forbund.....	-	-	-	-	5	4	1	20,0	14 190	10 380	3 810	26,8
11 Gullsmedarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	14	11	3	21,4	847	636	211	24,9
12 Handel og Kontor i Norge.....	62	57	5	8,1	470	140	330	70,2	57 761	17 999	39 762	68,8
13 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	1 092	109	983	90,0	13 859	2 884	10 975	79,2
14 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	22	22	-	-	99 077	88 192	10 885	11,0
15 Jernbaneforbundet.....	58	58	-	-	8 747	8 747	-	-	22 300	22 300	-	-
16 Kjemisk Industriarbeiderforbund.....	-	-	-	-	699	376	323	46,2	38 072	31 406	6 666	17,5
17 Kommuneforbundet.....	-	-	-	-	70	56	14	20,0	163 935	55 755	108 180	66,0
18 Lokomotivmannsforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1 799	1 795	4	0,2
19 Musikerforbundet.....	282	84	198	70,2	15	15	-	-	2 049	1 511	538	26,3
20 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund.....	1	1	-	-	22	14	8	36,4	4 099	3 195	904	22,1
21 Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.....	-	-	-	-	7 198	3 972	3 226	44,8	32 570	19 380	13 190	40,5
22 Papirindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	982	918	64	6,4	13 727	12 221	1 506	11,0
23 Postforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	11 549	8 151	3 398	29,4
24 Den norske Postorganisasjon.....	-	-	-	-	-	-	-	-	13 415	13 415	-	-
25 Sjemannsforbundet.....	35	35	-	-	1 483	1 483	-	-	17 964	17 964	-	-
26 Skog- og Landarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	112	90	22	19,6	8 632	8 193	439	5,1
27 Skolenes Landsforbund.....	-	-	-	-	-	-	-	-	2 871	2 160	711	24,8
28 Sosionomforbundet.....	5	2	3	60,0	513	146	367	71,5	3 944	1 123	2 821	71,5
29 Tele Tjeneste Forbundet.....	256	255	1	0,4	-	-	-	-	12 426	8 526	3 900	31,4
30 Den norske Teleorganisasjon.....	-	-	-	-	-	-	-	-	4 074	3 529	545	13,4
31 Tjenestemannslaget.....	5 002	3 563	1 439	28,8	243	111	132	54,3	40 524	19 525	20 999	51,8
32 Transportarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	167	153	14	8,4	17 148	15 980	1 168	6,8
33 Treindustriarbeiderforbundet.....	-	-	-	-	125	125	-	-	5 526	4 365	1 161	21,0
34 Urmaker Svenneforbundet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til sammen.....	6 734	4 915	1 819	28,6	23 438	17 607	5 831	24,9	287 503	101 256	186 247	33,8

Tabell VII, 1984

Fagblader – 1984
(Utkommer 1. januar – 31. desember)

Forbund	Fagbladenes navn	Antall nummer i 1983	Gj.sn. opplag i 1983	Antall nummer i 1984	Gj.sn. opplag i 1984	
1	Landsorganisasjonen i Norge	Fri Fagbevegelse	21	44 500	21	45 000
2	Arbeiderpartiets Presseforbund	–	–	–	–	–
3	Forb.f. Arb. ledere og Tekn. Funks	Arbeidsledelse og Teknikk	5	15 000	5	15 000
4	Arbeidsmandsforbundet	Arbeidsmanden	10 (2)	40 000	10 (2)	40 000
5	Barnevernpedagogforbundet	Barnevernpedagogen	9	1 200	12	1 500
6	Befalsforbundet	Befalsbladet	8	5 000	8	5 000
7	Bekledningsarbeiderforbundet	Vii Bekledning	10 (3)	19 000	10 (3)	19 000
8	Bygningsindustriarb. forbundet	Bygningsarbeideren	12 (2)	55 000	12 (2)	55 000
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	Elektrikeren	11	2 850	11	2 900
10	Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsmannen	4	1 900	4	1 950
11	Grafisk Forbund	Norsk Grafia	20	15 000	22	15 500
12	Gullsmedarbeiderforbundet	Gullsmedarbeideren	4	1 200	4	1 200
13	Handel og Kontor i Norge	Handel og Kontor	9	58 988	8	57 850
14	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	Vii Hotell og Restaurant	10 (2)	15 000	10	15 000
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	Jern- og Metallarbeideren	11 (1)	111 000	12 (1)	110 500
16	Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	11 (1)	24 500	11 (1)	24 500
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	10 (2)	38 000	10 (2)	38 000
18	Kommuneforbundet	Norsk Kommuneforbunds Fagblad	21	156 000	21 (1)	162 000
19	Lokomotivmannsforbundet	Lokomotivmands Tidende	10 (2)	3 300	11 (1)	3 100
20	Musikerforbundet	Norsk Musikerblad	10 (2)	2 000	10 (2)	2 500
21	Norsk Olje- og Petrokj. Fagforb.	NOPEF-NYTT	7	4 200	8 (1)	4 500
22	Nærings- og Nytelsesmidl. arb. forb.	Næringsmiddelarbeideren	10	33 600	10	32 000
23	Papirindustriarbeiderforbundet	Papirarbeideren	9 (1)	15 300	9 (1)	15 300
24	Postfolkenes Fellesforbund:					
	Postforbundet	Postmannen	10 (1)	11 500	10 (1)	11 800
	Den norske Postorganisasjon	Posthornet	11 (1)	13 300	11 (1)	13 800
25	Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforb. Medlemsblad	11 (1)	15 000	11 (1)	16 000
26	Skog- og Landarbeiderforbundet	Skog- og Landarbeideren	10 (2)	10 500	10 (2)	10 000
27	Skolenes Landsforbund	Iskolen	7	3 300	8	3 400
28	Sosionomforbundet	Sosionomen	23	4 800	22	5 000
29	Telefolkenes Fellesforbund:					
	Tele Tjeneste Forbundet	Tele Tjenesten	10 (2)	14 000	10 (2)	13 500
	Den norske Teleorganisasjon	Telebladet	10 (1)	4 500	10	4 500
30	Tjenestemannslaget	Tjenestemannsbladet	10	43 000	9 (1)	43 000
31	Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	6 (1)	22 000	4	21 300
32	Treindustriarbeiderforbundet	Trearbeideren	4	6 200	4	6 200
33	Statstjenestemannskartellet	Kartellnytt	10	100 000	10 (2)	124 000

l) Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer.

Antall saker/tariffer behandlet i LO i 1985

Tabell VIII, 1985

	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale		
	Ant. saker	Omfattende	
		Tariffer	Org.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund.....	1	1	7
2 Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj.	—	—	—
3 Arbeidsmandsforbundet.....	51	51	233
4 Barnevernpedagogforbundet	—	—	—
5 Norges Befalsforbund	—	—	—
6 Bekledningsarbeiderforbundet.....	4	4	48
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	8	73
8 Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	41	41	155
9 Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—
10 Grafisk Forbund.....	38	38	257
11 Handel og Kontor i Norge.....	119	319	1 369
12 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.....	112	112	616
13 Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	97	97	1 596
14 Jernbaneforbundet.....	—	—	—
15 Kjemisk Industriarbeiderforbund	13	13	451
16 Kommuneforbundet.....	19	78	218
17 Lokomotivmannsforbundet	—	—	—
18 Musikerforbundet	1	1	4
19 Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	17	17	233
20 N. Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	3	3	73
21 Papirindustriarbeiderforbundet.....	—	—	—
22 Postfolkenes Fellesforbund:			
Postforbundet	—	—	—
Den norske Postorganisasjon	—	—	—
23 Sjømannsforbundet	3	3	2 650
24 Skog- og Landarbeiderforbundet	4	4	10
25 Skolenes Landsforbund	1	1	5
26 Sosionomforbundet.....	—	—	—
27 Telefolkenes Fellesforbund:			
Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—
Den norske Teleorganisasjon	—	—	—
28 Tjenestemannslaget	4	22	979
29 Transportarbeiderforbundet	50	50	280
30 Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—
31 Urmaker Svenneforbundet	—	—	—
32 Vernepleierforbundet	—	—	—
33 Statstjenestemannskartellet	—	—	—
Til sammen	586	863	9 257
Prosent	97,5	96,4	

Tabell VIII, 1985

Godkjente søknader for å si opp tariffavtalen			Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans			Antall saker i alt	Antall tariffer i alt	
Ant. saker	Omfattende		Ant. saker	Omfattende				
	Tariffer	Org.		Tariffer	Org.			
-	-	-	-	-	-	1	1	1
-	-	-	1	1	752	1	1	2
-	-	-	1	1	8	52	52	3
-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	4	4	6
1	1	20	2	2	25	11	11	7
-	-	-	1	1	110	42	42	8
-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	38	38	10
-	-	-	-	-	-	119	319	11
-	-	-	-	-	-	112	112	12
-	-	-	-	-	-	97	97	13
-	-	-	1	1	40	1	1	14
-	-	-	-	-	-	13	13	15
-	-	-	-	-	-	19	78	16
-	-	-	-	-	-	-	-	17
-	-	-	1	1	520	1	1	18
1	1	60	1	1	343	18	18	19
-	-	-	-	-	-	5	5	20
-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	22
3	3	2 650	-	-	-	6	6	23
-	-	-	-	-	-	4	4	24
-	-	-	-	-	-	1	1	25
-	-	-	-	-	-	-	-	26
-	-	-	-	-	-	-	-	27
1	19	926	-	-	-	5	41	28
-	-	-	-	-	-	50	50	29
-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	31
-	-	-	-	-	-	-	-	32
-	-	-	-	-	-	-	-	33
6	24	3 656	8	8	1 798	601	895	
1,0	2,7		1,3	0,9		100,0	100,0	

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1985

Tabell IX, 1985

256

Forbund/bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dager 1)	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organiserte	Fra og med:	Til og med:				
<i>Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:</i> Norsk Hydro, arbeidsledere og tekniske funksjonærer.....	443	443	16.01	26.01	2 978	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Arbeidsmandsforbund:</i> Vaktelskap, Fredrikstad	8	8	27.04	11.05	112	Opprettelse av tariffavtale	Streik	Avtale inngått
<i>Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:</i> Norsk Hydros kraftstasjoner Røldal-Suldal Kraft, Nesflaten	111	110	16.01	24.01	405	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Jernbaneforbund:</i> Norsk Hydro, Rjukanbanen	40	40	16.01	26.01	400	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Kommuneforbund:</i> Renholdsverket, Bergen kommune	159	159	27.12	27.12	159	Privatisering av renovasjon	Politisk streik	Løst ved vedtak i lønnsutvalget
Barnehagene, Oslo kommune	1 500	1 500	09.12	5 timer	600	Politisk	Politisk streik	Ingen avklaring
Barnehage, Telemark fylke	5	5	30.04	4 timer	ca 2,5	Nedleggning av barnehagen	Politisk streik	Barnehagen opprettholdes
<i>Norsk Olje og Petrokjemisk Fagforbund</i> Norsk Hydro, Rafnes AS.....	706	296	16.01	25.01	ca. 2 500	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Tele Tjeneste Forbund:</i> Televerket	—	9 500	06.05	1 time	Ca. 1 187	Stortingsmelding 48	Politisk streik	—
<i>Norsk Tjenestemannslag:</i> Norsk Institutt for vannforskning, Oslo.....	50	57	01.01	08.01	250	Tariffrevisjon i 1984	Streik	Avtale inngått
Sum		12 118			8 593			

1) Vesentlig oppgitt av forbundene på grunnlag av utbetalt stønad til organiserte.

